

Veaceslav Untilă

PETELE NEGRE ALE GVERNĂRII ROȘII (II)

CZU 323(478)

U 61

©Veaceslav Untilă

© Editura ULYSSE, 2009

© Concept grafic – Studioul „AC-Design”

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Untilă, Veaceslav

Petele negre ale guvernării roșii (II) / Veaceslav Untilă. – Ch.: Ulise SRL, 2009 (Tipogr. „Reclama”). – ISBN 978-9975-4037-0-2.

Partea 2-a. – 2009. – 420 p. – 1500 ex. – ISBN 978-9975-4037-1-9

323(478)

U 61

Veaceslav Untilă

**PETELE
NEGRE
ALE
GUVERNĂRII ROȘII
(II)**

Atunci când am conceput și am realizat Petele negre ale guvernării roșii, nu mă gândeam că volumul în cauză ar putea avea continuare. Dar lucrurile s-au întâmplat așa cum s-au întâmplat și m-am văzut nevoit să reiau monitorizarea actului guvernării comuniste. Abuzurile comuniștilor au luat amploare, au devenit și mai grave, deoarece ei și-au asigurat sprijinul unor aliați fideli – PPCD și PD. Cred însă că oamenii trebuie să știe adevărul despre toate fărădelegile guvernării roș-oranj. Acest fapt m-a și determinat să perseverez și să editez un nou volum care nu putea să se numească altfel decât Petele negre ale guvernării roșii(II).

**Veaceslav Untilă,
prim-vicepreședinte al Alianței
„Moldova Noastră”**

CUPRINS

Fraudarea alegerilor parlamentare a fost legiferată.....	19
Atac împotriva opoziției.....	20
Demnitarii comuniști – mai presus de lege.....	21
Prostituarea „opoziției constructive”.....	22
Fariseismul Președintelui.....	24
Noul Guvern – o marionetă a Președintelui Republicii.....	25
Voronin s-a apucat de învățământul superior.....	26
Un precedent periculos.....	27
Republica Moldova – restanțieră la capitolul democrație.....	28
Comuniștii își recunosc greșelile?.....	29
O mostră de șantaj a agenților economici.....	30
O nouă spălare de bani pentru prieteni comuniști?.....	31
Fraudarea alegerilor – o practică în Republica Moldova.....	32
Comuniștii au tras pe sfoară organizatorii „Eurovision”.....	33
De la Breansk la Bruxelles.....	34
Politica de distrugere a producătorilor agricoli.....	35
Comuniștii acoperă delapidările de la „Teleradio-Moldova”.....	36
Comuniștii vor să „colectivizeze” Academia de Științe.....	38
Congresul VI al AMN bagă frica în comuniști.....	39
Comuniștii atacă importatorii de mărfuri second-hand.....	41
Perceperea ilegală a impozitului pe bunuri imobiliare.....	42
Guvernul își bate joc de refugiații transnistreni.....	43
Încă o lovitură aplicată business-ului mic.....	44
Victima intereselor economice ale guvernării.....	45
Sistemul judecătoresc rămâne sub talpa comunistă.....	46
Autoritățile încalcă drepturile refugiaților.....	48

Comuniștii și aliații lor își mențin controlul asupra CEC.....	49
Miting împotriva sărăciei și demolării valorilor spirituale.....	51
Guvernarea sugrumă libertatea economică.....	52
Invățătorilor le-a ajuns cuțitul la os.....	54
Deficitul comerțului exterior depășește 1 miliard de dolari SUA.....	55
Guvernarea nu este capabilă să gestioneze treburile țării.....	57
Comuniștii își continuă opera de "moldovenizare".....	58
Comuniștii își bat capul de propriul confort.....	59
Vama – principalul donator al bugetului de stat.....	61
Scumpirea medicamentelor.....	62
Politica guvernării în agricultură dă anti-rezultate.....	63
Transportatorii auto protestează.....	64
Comuniștii au instituit un nou minister.....	65
Guvernarea compromite implementarea SCERS.....	66
Comuniștii nu recunosc crimele idolilor lor.....	67
Ce ascund comuniștii și aliații lor?.....	68
Guvernarea se implică în activitatea băncilor.....	69
Comuniștii scot din biblioteci literatura incomodă.....	70
Majorarea tarifelor la gaze pentru consumatori.....	71
O gaură în buget de 200 mln. lei.....	72
Curtea Constituțională dă peste cap un nou abuz comunist.....	73
Javier Solana pune punctul pe „i”.....	74
Interesul de partid – mai presus decât bugetul.....	75
Atitudinea guvernanților față de țărani.....	76
Ritmul reformelor în R. Moldova.....	77
Comuniștii îi atacă pe deținătorii de patente de întreprinzător.....	78
Comuniștii nu respectă angajamentele față de CE.....	79
Comuniștii continuă hărțuiala liderului AMN.....	80
Ultimul cui în sicriul audiovizualului.....	81
Drapelul de stat este profanat!.....	83
Voronin e nostalgic după memorandumul din 1997.....	84

Comuniştii atentează la identitatea	
naţională a cetăţenilor.....	85
Adevărul despre „liberalismul comunist”.....	87
Businessmenii din SUA – îngrijoraţi de nivelul	
corupţiei din Moldova.....	88
Comuniştii lipsesc tinerii de dreptul la studii.....	89
Militarii – intoxicaţi în masă.....	90
Deţinutele – infectate cu HIV/SIDA.....	91
Cetăţenii sunt nemulţumiţi de situaţia	
economică a ţării.....	92
O lovitură aplicată agenţilor economici	
cu capital străin.....	93
Lupu ignoră opoziţia.....	94
Cetăţenii nu cunosc esenţa planului	
de acţiuni RM-UE.....	95
MAI recunoaşte că are angajaţi corupţi.....	96
Comuniştii sunt împotriva Zilei Europei.....	97
Ritmul producţiei industriale descreşte continuu.....	98
Membrii guvernului nu cunosc limba de stat.....	100
„Grija” comuniştilor faţă de ţărani.....	102
Moldova e o sursă de fiinţe traficate.....	103
„Triumful pragmatismului”?.....	105
Farmaciile din ţară – ameninţate cu falimentul.....	107
Situaţia privind respectarea drepturilor omului.....	109
Avocaţii sunt intimidaţi de Procuratura Generală.....	110
Un milion de persoane în minus.....	111
Guvernul este inefficient în combaterea corupţiei.....	112
Nereguli în executarea bugetului pe anul 2005.....	114
Imobilele se scumpesc.....	115
Întreprinderile avicole sunt în pericol.....	116
„Statalitatea...” lui Stepaniuc apare şi în limba rusă.....	117
Deficit de cadre didactice în şcolile republicii.....	118
Ministerul Culturii cheltuie banii iraţional.....	119
Comuniştii – indiferenţi la problemele orbilor.....	120
Numărul migranţilor moldovene creşte.....	121
Un nou memorandum Kozak.....	122
Guvernarea îşi bate joc de veteranii războiului	
de pe Nistru.....	123

Un nou eșec al guvernării.....	124
Polița de asigurare medicală se scumpește.....	125
Guvernul nu vrea să denunțe documentele de constituire a CSI.....	126
Devine tot mai greu să faci afaceri în Moldova.....	127
Accesul la informație este limitat.....	128
MAIA promovează ideea colectivizării în agricultură.....	129
Pensionarii nu-și cunosc drepturile.....	130
Tot mai puține locuri de muncă.....	131
Comuniștii nu votează.....	132
Piața Moldovei nu e atractivă.....	133
Proprietarii de maxi-taxi intră în grevă pasivă.....	134
Parlamentul aprobă noua componentă a CCA.....	135
Guvernarea roșie nu are dreptate.....	136
Libertatea presei degradează.....	137
Lista țărilor candidate la aderare la UE.....	138
Comuniștii încalcă legislația.....	139
Guvernul își recunoaște eșecul.....	140
Credibilitatea liderilor comuniști e în scădere.....	141
Salariul funcționarilor a crescut considerabil.....	142
Proteste față de încălcarea drepturilor omului.....	143
Comuniștii refuză să ia atitudine față de alegerile din Transnistria.....	144
Comuniștii lasă pe drumuri circa 40 mii de cetățeni.....	145
Antena C și Euro TV Chișinău au fost vândute.....	146
Comsomolul – agentul intereselor rusești.....	147
Proteste ale ONG-urilor.....	148
Tarifele iarăși cresc.....	150
Ultimul loc.....	151
Atitudinea guvernării față de integrarea europeană.....	152
Moldova – țară a traficului de nou-născuți?.....	153
Efectele plagiatului legislativ.....	154
Moldova, amenințată de faliment.....	155
Baza reală a „creșterii economice”.....	157
Voronin uzurpă puterea de stat prin intermediul CSS.....	158
PCRM prejudiciază imaginea țării.....	159
Trafic de organe umane.....	160

Guvernanții se apucă de capul posturilor de radio locale.....	161
Sectorul asociativ cere demiterea ministrului Educației și Tineretului.....	162
Comuniștii defavorizează bugetarii.....	163
Guvernarea frânează procesul de integrare europeană.....	164
Racket de stat.....	165
„Moldova-1” încalcă principiile de activitate ale unei televiziuni publice.....	166
Comuniștii resping inițiativa instituirii „Zilei apărătorului Patriei”.....	168
Maria Postoico încalcă regulamentul Parlamentului.....	170
Bielarus a suspendat importurile de vinuri îmbuteliate moldovenești.....	171
Un adevăr dureros.....	172
Fiecare a patra femeie – victima violenței.....	174
Comuniștii refuză să deschidă două consulate noi ale României.....	176
Puterea amplifică hărțuirea opoziției.....	177
Investitorii străini își cer drepturile.....	178
Secretizarea ședințelor Parlamentului.....	180
Planul de acțiuni RM-UE stagnează.....	181
Un atac asupra democrației.....	182
Puterea în Moldova e confiscată de forțe șantajabile.....	183
Prognoze pesimiste de la FMI.....	184
Spicherul Marian Lupu practică racketul de stat.....	185
Blocarea exporturilor de vinuri în vrac.....	186
Jecmăneală în sistemul învățământului.....	187
Roșca, Serebrian și Diacov au fost primiți în rândurile pionierilor.....	188
Abuzuri în lanț.....	189
Comuniștii încalcă dreptul la libertatea întrunirilor.....	190
CEDO face dreptate în cazul lui Vladimir Modîrcă.....	191
Marian Lupu se ține de fotoliu.....	193
Vinovați de degradarea vieții oamenilor.....	195
Datoriile întreprinderilor de stat cresc.....	196

Gestionarea ineficientă a gospodăriei gazelor.....	197
Moldova nu va părăsi CSI.....	198
Alegerile locale nu au corespuns standardelor internationale.....	199
Povara fiscală crește.....	200
Discreditarea rolului Parlamentului.....	202
Guvernarea face lobby pentru duty-free.....	203
Alianțe anticomuniste la nivel local.....	204
Miniștrii lui Voronin se joacă de-a războiul.....	205
Furnizor de femei pentru exploatare sexuală.....	206
Proteste ale deportaților și deținuților politici.....	207
Tranziția în R. Moldova bate pasul pe loc.....	208
Fruntași la consumul de alcool.....	210
Cel mai mic salariu din Europa.....	211
Se întetesc cazurile de tortură.....	212
Comuniștilor nu le pasă de secetă și de vinificație.....	213
Populația din Moldova se reduce și îmbătrânește.....	214
Piața imobiliară – neatractivă pentru străini.....	216
Mintea cea de pe urmă a Guvernului.....	218
Comuniștii votează o lege anticonstituțională.....	220
Climatul de afaceri nu s-a schimbat.....	222
Executarea deciziilor instanțelor judecătorești – sub orice critică.....	224
CEDO îi dă dreptate lui Ion Paladi.....	225
Sindicatele se revoltă.....	226
Guvernării se opun majorării subvențiilor pentru agricultură.....	227
Liberalizarea pieței energiei electrice se amână din nou.....	228
Guvernarea pune la cale o răfuială de proporții în teritoriu.....	229
Comuniștii evită transparența.....	230
Moldova își pierde credibilitatea.....	231
Moștenirea lăsată de comuniști – datorii de milioane.....	232
PCRM își dovedește încă o dată incapacitatea de a conduce republica.....	233
Moldova devine mai instabilă.....	234
Asasinarea primarului de Drăsliceni.....	235

Situația din penitenciare.....	236
O amenințare pentru economia Moldovei.....	237
Primarii critică noile legi privind administrația publică locală.....	238
Un militar mort din cauza neglijenței.....	239
Proteste față de prezența militară rusă în Moldova.....	240
Moldova – o țară riscantă în domeniul creditării.....	241
Adevărul despre eficiența diplomației comuniste.....	242
Libertatea economică e fără schimbări.....	243
Baronul Tarlev.....	244
Rectoratul USM intimidează studenții.....	245
Respinși la Strasbourg.....	246
Explicația „miracolului economic” al comunistilor.....	247
Cea mai mică rată de școlarizare a copiilor.....	248
Vladimir Voronin – acționat în judecată.....	249
Bani pentru oficiul comunistilor.....	250
Moldova a devenit mai coruptă.....	251
Un bairam de 900 mii lei.....	252
Populism de 810 milioane lei.....	253
Comuniștii încearcă să monopolizeze puterea.....	254
Moldova, neatractivă pentru investiții.....	256
O tentativă periculoasă.....	257
Bucureștiul cere explicații.....	258
Bugetul-2008 – un document care atentează la autonomia locală.....	259
Moldova – din nou acționată la CEDO.....	260
Investitorii străini acuză.....	261
Monitorizarea importurilor.....	262
Judecătoria îl protejează pe Voronin.....	263
De la președinție la SIS.....	264
Vladimir Voronin o dă pe nostalgii.....	266
Truc electoral și politic pe banii publici.....	267
Comuniștii nu au o politică de tineret.....	268
Încetinirea dezvoltării economice a Moldovei.....	270
Un buget antipopular.....	271
CNAM – intransparență totală.....	272
Copiii cresc fără părinți.....	273
Încă un organ de presiune asupra agenților economici.....	274

Reforma administrației publice locale stagnează.....	275
Un deficit de 19,4 milioane de lei.....	276
Noi proteste ale opoziției.....	278
Comuniștii se războiesc cu preoții.....	279
Atacuri anti-românești ale Președinției.....	280
Implementarea legii cu privire la egalitatea genurilor.....	281
Romii din Moldova trăiesc în condiții de sărăcie extremă.....	282
Culmea prostiei.....	283
Guvernul comunist acționează împotriva cetățenilor.....	284
Uzurparea puterii de către președintele Voronin ia amploare.....	285
Opoziția propune inițierea demisiei Președintelui.....	286
Planul național de dezvoltare – boicotat de opoziție.....	287
Venituri mai mici decât cheltuieli.....	288
Comuniștii își cresc rezervele valutare pe contul cetățenilor.....	289
Moldova a devenit mai puțin competitivă.....	290
Președintele „Teleradio-Moldova” îngreudește libertatea de exprimare.....	291
Deficitul comerțului exterior depășește 2 miliarde de dolari.....	292
Agențiile de publicitate amenință cu proteste.....	293
Voronin pune SIS pe capul presei și al opoziției.....	295
Primarii se revoltă.....	296
Lista vinovaților de condamnarea Moldovei la CEDO.....	297
Comuniștii fac jocul Rusiei.....	299
Procuratura hărțuiește jurnaliștii incoizi puterii.....	300
Despăgubiri record – peste 2,5 mln. euro.....	301
Mita în structurile MDI.....	303
„Succesul economic” al comuniștilor.....	304
O grimasă comunistă în adresa investitorilor străini.....	305
Miting de protest la Bălți.....	306
Comuniștii nu doresc să supere Rusia.....	307
Dreptatea a triumfat.....	308
Comuniștii nu au viitor.....	309
Pe ultimul loc la protecția dreptului la proprietate.....	310
Probleme de discriminare rasială în R. Moldova.....	311

Ministrul inculturii.....	312
Sapte ani de dezastru.....	314
Sutul republicii acordă vot de neîncredere comuniștilor.....	315
Mii de copii rămași fără părinți.....	316
Demisia guvernului Tarlev – un spectacol prost regizat.....	318
Lipsă de finanțe, corupție, birocratie excesivă.....	320
Duma de Stat se opune retragerii forțelor militare din Transnistria.....	321
Cea mai mare captură de droguri de pe teritoriul Moldovei.....	322
Adevărul despre noul Guvern comunist.....	324
Vladimir Voronin – cel mai bogat demnitar din Moldova.....	325
Minimul de existență s-a majorat cu 17,6 %.....	326
Bariere în calea opoziției.....	327
Plăți neoficiale de 900 mln. lei.....	328
Guvernarea demarează persecutarea forumiștilor.....	329
Economia Moldovei depinde de remitențe.....	330
Securitatea alimentară a țării.....	331
Un eșec comunist în atenția Europei.....	332
Comuniștii lipsesc cetățenii de accesul liber în spațiul UE.....	334
Mai multă transparență.....	335
Eforturile autorităților sunt ineficiente.....	337
O nouă funcție acordată SIS.....	338
Comuniștii sabotează integrarea europeană.....	339
Comuniștii insistă pe neutralitate.....	340
Revolta pensionarilor.....	342
Democrații vor trebui să revizuiască deciziile comuniștilor.....	344
Serafim Urechean este achitat în „dosarul ambulanțelor”.....	346
Uniunea Europeană intervine.....	347
Respectarea drepturilor omului face progrese doar la nivel legislativ.....	348
Comuniștii reiau atacurile împotriva României.....	349

Voronin începe campania electorală.....	350
Moldova riscă reducerea asistenței din partea SUA.....	351
Deputații comuniști refuză să susțină agricultura.....	352
Populația Moldovei îmbătrânește rapid.....	353
Un comportament sfidător.....	355
Cel mai scăzut nivel al democrației din ultimii nouă ani.....	356
Cetățenii vor să părăsească Moldova.....	358
Comuniștii neglijează GUAM.....	359
Tortură și tratamente inumane.....	360
Moldovenii sunt îngrijorati de creșterea prețurilor.....	362
Regres de ordin intern și extern.....	363
Impuși să adere la PCR.....	364
Sindicatelor cer majorarea salariilor în sfera bugetară.....	365
Procuratura e pusă pe capul opoziției.....	366
Guvernarea instigă sudul republicii la separatism.....	367
Deputații comuniști – primii în topul chiulangiilor.....	369
Abuzuri împotriva militarilor pensionați.....	370
Puterea încearcă să închidă gura opoziției.....	372
Proteste la uzina „Tracom”.....	374
Lupu rămâne surd la problemele sinistraților.....	375
Drepturile copiilor nu se mai respectă.....	377
Rusia nu poate fi mediator și garant echidistant.....	378
Proteste ale profesorilor de ziua cunoștințelor.....	380
Mita în rândul funcționarilor publici înflorește.....	382
Guvernarea sfidează Uniunea Europeană.....	383
Adevărul despre inflație.....	384
Mania neutralității.....	386
Știri proaste de la „Fitch Ratings”.....	387
Guvernul a organizat falimentarea viticultorilor.....	389
Verdictul populației: țara merge într-o direcție greșită.....	390
Un proiect de lege absolut necesar.....	391
Provocări PPCD-iste.....	392
Cum rămâne cu complexul „Eternitate”?.....	393
„Teleradio-Moldova” e în slujba puterii.....	394
Guvernarea blochează activitatea avocaților.....	395
Curtea de Apel îl achită pe liderul AMN.....	396
Comuniștii „secretoși”.....	397

O filieră de prostituție.....	399
Pri(h)vatizări comuniste.....	400
Situația în organele de drept.....	401
Revenirea lui Papuc.....	402
Comisia de la Veneția vine cu recomandări.....	403
Protestul sătenilor din Vorniceni.....	404
Oamenii condamnă atacurile împotriva presei independente.....	406
Un amendament istoric.....	407
O dovadă a incompetenței Guvernului.....	408
Un primar intimidat de guvernarea comunistă.....	410
Un ministru demis.....	411
Se încalcă dreptul la libera circulație.....	412
Comuniștii își dau monumentele sub protecția statului.....	414
Un dosar de 6,7 mln. euro.....	415
Cu ocazia unei aniversări.....	416
Comuniștii fortifică poliția politică.....	417
În pragul unui colaps financiar.....	418
Protest împotriva privatizărilor electorale.....	419
„Adio, Parlament roș-oranj”.....	420

FRAUDAREA ALEGERILOR PARLAMENTARE A FOST LEGIFERATĂ

La data de 7 martie 2005 Comisia Electorală Centrală (CEC) a dat publicității rezultatele finale ale alegerilor parlamentare din 6 martie, care au dovedit că bariera electorală a fost depășită de trei concurenți electorali: Partidul Comuniștilor din Republica Moldova – 46,1%, Blocul Electoral „Moldova Democrată” – 29,41% și Partidul Popular Creștin Democrat – 9,7%.

Deja la acel moment era clar că aceste alegeri au fost fraudate. O dovadă în acest sens o constituie și numeroasele rapoarte făcute de Coaliția pentru alegeri libere și corecte „Coaliția-2005” atât în perioada campaniei electorale, cât și nemijlocit în ziua alegerilor. Nereguli multiple au fost semnalate și de concurenții electorali. Printre cele mai grave încălcări admise în cadrul acestor alegeri pot fi menționate: utilizarea de către comuniști a resurselor administrative, intimidarea permanentă a concurenților electorali, folosirea abuzivă a posturilor publice de radio și televiziune, controlul total al comuniștilor asupra Comisiei Electorale Centrale, îngrădirea dreptului de vot al studenților și al cetățenilor din raioanele de est ale republicii. Însă, indiferent de această situație, CEC a recunoscut aceste alegeri drept valabile și astfel a legiferat menținerea frauduloasă a comuniștilor la putere. Fără îndoială, CEC a luat această decizie sub presiunea guvernării. Impactul extrem de negativ al deciziei CEC s-a făcut resimțit mai târziu, când comuniștii, odată scăpați de pericolul unei „revoluții oranj”, au continuat „opera” lor de distrugere a democrației în Republica Moldova.

ATAC ÎMPOTRIVA OPOZIȚIEI

Chiar în cadrul uneia din primele sale ședințe, noul Parlament, dominat de comuniști, își dă arama pe față și reia atacurile împotriva opoziției. Astfel, la data de 13 martie, noul corp de deputați purcede la desemnarea componenței nominale a delegațiilor permanente în diferite foruri internaționale. Conform Regulamentului Parlamentului, fiecare fracțiune este în drept să propună candidații pe care-i consideră potriviți la funcția de membri ai acestor comisii.

Mare a fost însă uimirea noastră – a celor din fracțiunea Alianța „Moldova Noastră” – când comuniștii, susținuți și de unii deputați pseudo-democrați, au refuzat să confirme candidatura lui Serafim Urechean, liderul AMN, în funcția de membru al delegației în Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Motivele acestui comportament pot fi doar bănuite. Probabil, s-a urmărit îngrădirea accesului liderului unicei formațiuni parlamentare de opoziție reală la tribuna acestei prestigioase instituții europene, de unde el ar fi putut demasca abuzurile guvernării comuniste și ale aliaților ei. Dacă comuniștii și pseudo-democrații ar fi acceptat includerea lui Serafim Urechean în această delegație, ei nu s-ar fi putut ulterior răfui cu el, ridicând du-i imunitatea de deputat. Oricare ar fi fost motivele de care s-a condus coaliția roș-oranj, nu putem trece cu vederea încălcarea flagrantă a legislației la care s-a recurs. Din păcate, această acțiune a constituit drept un precedent pentru alte abuzuri comise de guvernare. Comuniștii și aliații lor au testat terenul și, văzând că pot comite nelegiuiri nepedepsiți, au continuat să stranguleze opoziția.

DEMNITARI COMUNIȘTI – MAI PRESUS DE LEGE

In prima lună de la venirea comuniștilor la putere s-a produs un alt scandal strigător la cer – conducerea Ministerului Transportului și Comunicațiilor a ocupat abuziv spațiile bursei imobiliare IVC, refuzând să se supună deciziei instanței de judecată care cerea Ministerului să părăsească clădirea. Apropo, colaboratorii serviciului de pază al Ministerului au ocupat sediul respectiv ca-n filmele despre gangsterii din SUA din anii 30 ai secolului trecut. Adică, noaptea, au tăiat ușa de la intrare și au blocat ușa centrală ca nimeni să nu mai poată intra în sediu a doua zi.

Culmea este că paza Ministerului, având la mână decizia instanței de judecată care-i obliga să părăsească clădirea, nu a permis nici măcar executorilor judecătorești să intre în sediu. Colaboratorii serviciului de pază ai Ministerului au fost ajutați și de polițiștii din sectorul Buiucani al capitalei, care au dat oamenii afară din clădire, după ce executorii judecătorești reușiseră să le asigure accesul la locurile de muncă. Mai mult decât atât, polițiștii au bătut directoarea imobilului, deoarece aceasta s-a împotrivit să-și părăsească locul de muncă, unde se afla absolut legal. Ulterior, femeia a fost internată la Spitalul de urgență. E de menționat că angajații Ministerului au lezat nu numai drepturile bursei imobiliare IVC, ci și ale altor 60 de agenți economici care arendează spațiu în clădire. Chiar dacă oamenii au avut de suferit de pe urma abuzurilor evidente ale demnitarilor comuniști, nimeni nu a fost tras la răspundere. Aceasta este încă o dovadă a faptului că guvernarea roșie a ridicat interesele personale și de grup la nivel de politică de stat.

PROSTITUAREA „OPOZIȚIEI CONSTRUCTIVE”

Patru aprilie, pe bună dreptate, poate fi considerată drept cea mai neagră zi din istoria democrației moldovenești. Anume în acea zi, sub masca „interesului național”, are loc prostituarea clasei politice autohtone sau, mai bine zis, a unei părți din partidele care ani de-a rândul s-au pretins democratice. Este vorba despre Partidul Popular Creștin Democrat, Partidul Social-Liberal și Partidul Democrat.

În goană după himere comuniste și mânate de dorința de a participa la împărțirea tortei post-electorale, aceste formațiuni votează pentru realegerea lui Vladimir Voronin în funcția de președinte al republicii și pun astfel începutul unui pretins parteneriat politic în Republica Moldova care, în realitate, este un paravan pentru promovarea dezmațului legislativ și profanarea democrației. Dacă nu ar fi beneficiat de susținerea masivă a mai multor partide de opoziție și ar fi fost reales în funcție doar de comuniști și deputații Partidului Democrat (după cum se considera până la 4 aprilie), Vladimir Voronin ar fi fost mai atent în acțiunile sale abuzive, deoarece ar fi simțit permanent că se află sub monitorizarea strictă a opoziției. Însă, poclonul făcut comuniștilor la 4 aprilie de Roșca, Serebrian și Diacov, le-a dezlegat mâinile guvernanților care acum se cred atotputernici în Republica Moldova. Reversul medaliei demonstrează o situație și mai tristă – prin pasul făcut de PPCD, PD și PSL, a fost „asasinat” moral electoratul democratic, care în toți acești ani a crezut în anumite valori, promotori ai cărora se declarau aceeași Roșca, Serebrian și Diacov. Electoratul respectiv s-a văzut mințit, folosit, abandonat.

Iar rezultatele „parteneriatului politic” din 4 aprilie s-au resimțit îndeosebi în cadrul celor patru tururi eșuate în 2005 ale alegerilor primarului capitalei. Oamenii pur și simplu au refuzat să mai iasă la vot, deoarece încrederea lor în politicieni a scăzut considerabil.

FARISEISMUL PREȘEDINTELUI

In ziua „istorică” de 4 aprilie președintele Vladimir Voronin a promis noilor săi parteneri – pseudodemocraților din PPCD, PD și PSL – că va refuza la funcția de lider de partid pe durata cât va fi șef al statului. Se credea că, acest gest neînsemnat la prima vedere, va fi foarte important pentru imaginea țării. În mod normal, funcția de președinte al republicii, trebuie să fie incompatibilă cu oricare altă funcție, mai ales cu cea de lider de partid. Cu atât mai mult că Vladimir Voronin se pretinde un președinte al tuturor cetățenilor Republicii Moldova și nu doar a membrilor Partidului Comuniștilor.

Pentru Republica Moldova această chestiune principală are o conotație deosebită. Dacă un alt stat din Europa își poate permite luxul de a avea un președinte lider de partid, în R. Moldova situația e de altă natură, deoarece președintele nu este un lider politic oarecare, ci al Partidului Comuniștilor. Căci nu poți construi comunismul și în același timp să declari drept prioritate a țării integrarea europeană. Nu m-am îndoit nici pentru o clipă că această promisiune a fost născocită pentru a mai liniști un pic spiritele. Era clar că în curând președintele se va face a o uita. Ba mai mult, Vladimir Voronin se va arăta chiar indignat de faptul că unii politicieni îndrăznesc să-i ceară să părăsească funcția de lider al comuniștilor, menționând că ar fi o trădare dacă el ar părăsi partidul care l-a făcut președinte într-un moment critic pentru formațiune – când aceasta se află în plin proces de reformare. Un asemenea scenariu putea fi anticipat încă la patru aprilie. Toți înțelegeau că așa-zisa acceptare a propunerilor „opoziției constructive” a fost făcută de ochii lumii, pentru ca nimeni să nu spună că PPCD, PD și PSL au votat necondiționat un președinte comunist.

NOUL GUVERN – O MARIONETĂ A PREȘEDINTELUI REPUBLICII

Imediat după ce, cu ajutorul „opoziției constructive”, ajunge președinte pentru a doua oară, Vladimir Voronin vine în Parlament cu structura noului Guvern. Președintele este atât de preocupat de asigurarea cu portofolii a protejaților săi, încât nici nu mai ține cont de faptul că structura noului Executiv trebuia să fie propusă de premierul desemnat, Vasile Tarlev, care, de altfel, urma să și conducă acest Guvern.

Comportamentul lui V. Voronin a confirmat că premierul va rămâne o marionetă, o păpușă care va executa indicațiile liderilor Partidului Comuniștilor, dar nu va administra treburile țării, după cum ar fi normal să fie. Această deviere gravă de la normele legislației în vigoare a fost imediat semnalată de unica fracțiune de opoziție reală – Alianța „Moldova Noastră”. Astfel, fracțiunea iese cu o declarație în care arată că structura noului Guvern este una conjuncturistă, arbitrară și care urmărește doar scopul de a asigura anumite persoane cu fotolii ministeriale. Această structură nu corespunde intereselor țării, dictate de necesitatea integrării în Uniunea Europeană. Totodată, AMN a propus reducerea numărului de 15 ministere, luându-se drept exemplu practica altor țări, care se află în condiții similare cu Moldova și unde numărul de ministere este de maximum 12. În general, fracțiunea AMN a făcut nouă propuneri privind structura noului Guvern (crearea unui minister aparte al integrării europene, a unei agenții privind protecția consumatorului, a unei agenții de dezvoltare rurală etc.), dar nici una din acestea n-a fost susținută de fracțiunea majoritară comunistă și aliații ei.

VORONIN S-A APUCAT DE ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Deși R. Moldova este republică parlamentară, de când au venit comuniștii la putere, am asistat la o concentrare continuă a împuternicirilor în mâinile șefului statului. Astfel, după ce și-a însușit atribuții improprii în mai multe domenii importante, președintele Vladimir Voronin s-a apucat și de domeniul învățământului. La 14 aprilie 2005, la doar zece zile de la realegerea lui Vladimir Voronin în funcția de președinte, majoritatea parlamentară comunistă decide să-i facă un cadou și votează un șir de modificări la Legea învățământului.

Aceste modificări prevăd că instituțiile de învățământ superior de stat vor putea fi create, reorganizate sau lichidate prin decizii ale președintelui republicii, care vor fi adoptate la propunerea Guvernului. Potrivit documentului, șeful statului va decide în privința înființării, reorganizării sau lichidarea instituțiilor de cercetări științifice și de perfecționare a cadrelor. Deputații comuniști nu puteau trece cu vederea nici Guvernul, controlul total asupra căruia îl aveau. Legea menționată mai stabilește că, confirmarea rectorilor tuturor instituțiilor de învățământ superior de stat va fi făcută de către Guvern, cu excepția rectorului Academiei de administrare publică, care va fi numit în funcție printr-un decret al președintelui republicii. Astfel, doar prin câteva schimbări la Legea învățământului, comuniștii au stabilit un control strict asupra învățământului superior de stat, trecându-l totalmente la cheremul președintelui și al Guvernului marionetă al acestuia. Normal ar fi fost ca, în condițiile în care se insista asupra unui control suplimentar în domeniul învățământului, acesta să fie exercitat de către Parlament sau de către un Guvern care ar avea cu adevărat o autonomie în acțiunile sale.

UN PRECEDENT PERICULOS

Scăderea popularității comuniștilor în autonomia găgăuză, care a ieșit la iveală după alegerile parlamentare din 6 martie 2005, nu putea să nu îngrijoreze guvernarea comunistă. Aceasta a înțeles că sudul republicii nu mai crede promisiunilor populiste și așteaptă respectarea lor. Iar comuniștii au făcut multe promisiuni locuitorilor autonomiei. De aceea, urmărind interesele lor strict partinice, deputații comuniști votează la 22 aprilie un proiect de lege care acordă Adunării Populare a unității administrativ-teritoriale Gagauz-Yeri dreptul la inițiativă legislativă.

S-ar părea că această lege este una bună, căci ce poate fi mai onorabil decât să lărgești numărul de subiecți cu drept de inițiativă legislativ. Dar comuniștii au neglijat un alt factor important – ei au creat un precedent și acum orice unitate administrativ-teritorială de nivelul doi ar putea revendica același drept de inițiativă legislativă. În special, acest lucru este valabil în cazul municipiului Chișinău care, și din punct de vedere al potențialului economic, și din cel al numărului de populație și ca pondere politică, este cu mult mai avansat decât autonomia găgăuză. Teza respectivă nu o dată a fost vehiculată în presa de la Chișinău. Comuniștii însă nu au acordat acest drept capitalei. Situația se explică ușor: în primul rând, municipiul Chișinău niciodată nu a fost o zonă care i-ar susține masiv pe comuniști (cum a fost până nu demult Găgăuzia), iar în al doilea rând, ori de câte ori au încercat, comuniștii nu au reușit să obțină funcția de primar al capitalei, spre deosebire de funcția de bașcan al Găgăuziei. Această abordare este o dovadă clară a politicii dublelor standarde aplicate de guvernarea roșie. Însă, ostaticii acestei politici ar putea fi viitoarele guvernări, care vor fi puse în fața faptului că și alte unități administrativ-teritoriale de nivelul doi, invocând exemplul Găgăuziei, vor solicita drept de inițiativă legislativă.

REPUBLICA MOLDOVA – RESTANȚIERĂ LA CAPITOLUL DEMOCRAȚIE

Imediat după (re)venirea la putere, comuniștii arborează o mină pro-europeană și pretind că Moldova, datorită lor, a avansat foarte mult la capitolul democrație și că nu este de parte nici clipa când republica (iarăși, datorită comuniștilor) va fi exclusă din procedura de monitorizare a Consiliului Europei. Însă, toate declarațiile guvernării roșii sunt date peste cap de către secretarul general al Consiliului Europei, Terry Davis.

Acesta expediază, la 3 mai 2005, o scrisoare președintelui Vladimir Voronin prin care face un șir de propuneri pentru democratizarea în continuare a societății din Republica Moldova. Astfel, el a propus: reformarea procedurilor parlamentare „întru cultivarea noii culturi politice și asigurarea unui control cu adevărat democratic asupra Executivului”; perfecționarea audiovizualul public, în conformitate cu recomandările Consiliului Europei; reformarea sistemului judiciar, „în vederea sporirii transparenței, independenței și a confidenței publice în această ramură a puterii de stat”; implementarea oportună a Strategiei naționale anti-corupție și a Planului de acțiuni privind realizarea acesteia; prelungirea dialogului constructiv cu societatea civilă etc. Cu alte cuvinte, într-un mod destul de diplomat, Terry Davis a dat de înțeles că starea de lucruri din Moldova la capitolul activitatea instituțiilor democratice mai are mult până a fi recunoscută cel puțin satisfăcătoare. Cu regret, comuniștii și aliații lor nu au tras învățămintele de rigoare din această declarație și, nu numai că nu au depus eforturi pentru ameliorarea situației în domeniile indicate de secretarul general al Consiliului Europei, ci, prin acțiunile lor abuzive, au subminat și mai mult afirmarea democrației în Moldova.

COMUNIȘTII ÎȘI RECUNOSC GREȘELILE?

Inainte de alegerile parlamentare din 2005 comuniștii au venit cu mai multe inițiative legislative de ordin economic cu caracter populist, care puneau în pericol dezvoltarea economiei naționale în ansamblu. Una dintre acestea este și propunerea de a obliga societățile pe acțiuni să îndrepte minimum 30% din profitul lor anual la plata dividendelor.

Caracterul populist și diversionist al acestei inițiative a fost demascat de opoziție și agenții economici chiar din start. Or, este clar că, într-un stat democrat și cu economie de piață, nu poți obliga agenții economici să procedeze într-un fel sau altul cu mijloacele proprii. În cazul societăților pe acțiuni acest lucru îl fac adunările generale ale acționarilor. Comuniștii însă și-au permis să intervină în treburile interne ale agenților economici și, dacă această inițiativă devenea lege, am fi ajuns martorii cum mii de întreprinderi ar fi dat faliment. Scopul urmărit de guvernarea roșie era clar – să le poată spune oamenilor precum că ei, comuniștii, vor obliga agenții economici să le plătească în fiecare an dividende, astfel încât cetățenii „să nu mai fie furați de cei bogați care au pus mâna pe acțiunile lor”. Însă, până și comuniștii au știut să se oprească la timp și s-au limitat doar la lansarea acestei inițiative. Odată cu trecerea alegerilor, când nu mai aveau nevoie de această inițiativă în scopuri electorale, comuniștii s-au răzgândit și au votat împotriva ei. Acest caz este doar un exemplu al felului în care comuniștii văd soluționarea problemelor economice: mai întâi fac panică în mediul de afaceri și determină multe întreprinderi să-și treacă urgent o parte importantă din venituri în umbră, apoi mint oamenii și-i lasă cu buza umflată, revizuiindu-și propriile inițiative populiste.

O MOSTRĂ DE ȘANTAJ A AGENȚILOR ECONOMICI

Atunci când descriam schema la care au recurs comuniștii în cazul dividendelor societăților pe acțiuni, menționam că acesta este doar un exemplu de șantaj economic și social. Un alt caz nu mai puțin elocvent în acest sens este cel al taxei off-shore, pentru introducerea căreia comuniștii au votat înainte de precedentele alegeri parlamentare, iar pe urmă, după încheierea alegerilor, au anulat-o, la 12 mai 2005.

Taxa off-shore, în mărime de 15%, urma să fie aplicată importurilor de mărfuri din zonele off-shore. Oficial, comuniștii spuneau că introducerea ei va permite de a prelua sub un control oarecare operațiunile de import efectuate prin intermediul zonelor off-shore. Însă, ei au renunțat la propriile argumente după ce președintele Voronin a refuzat să promulge legea respectivă. Șeful statului a menționat că introducerea taxei off-shore ar putea afecta importurile și conduce la majorarea prețurilor mai multor mărfuri importate (energie electrică, combustibil, lubrifianți etc.). Apropo, aceleași argumente le-a invocat și opoziția, încă la momentul când comuniștii au insistat și au votat legea. De ce atunci deputații comuniști au neglijat opinia opoziției, dar au revenit asupra deciziei lor după alegeri? Explicația este simplă: fracțiunea comuniștilor a adoptat acest proiect de lege înainte de scrutin, pentru a-i șantaja pe unii agenți economici, ce efectuează operațiuni de import prin intermediul zonelor off-shore și pentru a-i determina să devină sponsori ai partidului de guvernământ în electorală. Iar după ce alegerile parlamentare au trecut, comuniștii au decis să anuleze proiectul de lege care nu le mai era necesar și, în plus, dacă intra în vigoare, ar fi condus la majorarea esențială a prețurilor la mai multe produse, ceea ce ar fi afectat imaginea și ratingul guvernării roșii.

O NOUĂ SPĂLARE DE BANI PENTRU PRIETENII COMUNIȘTILOR?

Pe data de 20 mai, cu votul deputaților comuniști, Parlamentul votează în prima lectură un proiect de lege care prevedea introducerea pașapoartelor de tip nou de la 1 aprilie 2006, pașapoarte care ar include și datele biometrice ale persoanei. Indiscutabil, R. Moldova are nevoie de o asemenea lege, iar cetățenii moldoveni de astfel de pașapoarte, pentru că acestea sunt noile standarde de securitate internațională. Totodată, modul în care s-a procedat la elaborarea și adoptarea acestui proiect de lege, provoacă mai multe semne de întrebare.

În primul rând, nu trebuie trecut cu vederea faptul că în R. Moldova nu o dată au avut loc așa-numitele „scandaluri ale pașapoartelor”. S-a dovedit că Moldova plătește nejustificat sume exagerate businessmanului canadian Boris Birștein care, se presupune, este prieten cu unii demnitari de prim rang de la Chișinău. De asemenea, s-a dovedit că, în timpul executării formularelor pentru pașapoartele de străinătate care sunt în vigoare în prezent, s-au comis mai multe încălcări, astfel încât s-au cheltuit nejustificat sume enorme din banii publici. Ținând cont de aceste aspecte, adoptarea legii cu privire la pașapoartele de tip nou, urma să fie făcută în condiții de maximă transparență. Însă, reprezentantul Ministerului Dezvoltării Informaționale, la 20 mai, nu a știut nici măcar să spună care va fi costul unui pașaport de tip nou și cât de grea va fi povara asupra populației. Aceste incertitudini la etapa inițială, dau temei să credem că ar fi posibile noi scurgeri de bani, exact ca și în cazul pașapoartelor actuale. Nu este exclus că, peste un timp, vom fi martorii unui nou epizod al „scandalului pașapoartelor”.

FRAUDAREA ALEGERILOR – O PRACTICĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Văzând că au scăpat cu fața curată după fraudarea alegerilor parlamentare de la începutul anului 2005, comuniștii decid să aplice aceleași standarde și în cadrul campaniei electorale a alegerilor anticipate ale primarului capitalei din 10 iulie. Cu alte cuvinte, fraudarea alegerilor este ridicată la nivel de politică de stat.

După cum bine se știe, însăși campania electorală a acestor alegeri a demarat cu un abuz cras – la indicația guvernării, CEC a stabilit pentru desfășurarea alegerilor o zi când studenții sunt deja plecați în vacanță, iar electoratul democrat activ – în concediul de vară. Logica ștabilor comuniști a fost simplă – cu cât mai puține persoane se vor prezenta la alegeri, cu atât mai multe șanse avea candidatul lor de a deveni primar din primul tur. Dar ideologii guvernării nu au ținut cont de repulsia electoratului față de „parteneriatul politic” din 4 aprilie, care a determinat o prezență scăzută la votare. „Opera” comunistă în acea campanie electorală a fost desăvârșită de noile abuzuri și de utilizarea masivă a resurselor administrative. Astfel, la indicația comuniștilor, de pe toate panourile din oraș au fost scoase imaginile concurenților electorali, deși aceștia aveau încheiate contracte din timp cu firmele respective; spoturile candidatului comuniștilor erau plasate la posturile publice de radio și televiziune în cel mai potrivit timp (în debutul sau la finalul rubricilor electorale); angajații structurilor de stat erau antrenați deschis în campania electorală în favoarea candidatului comuniștilor etc. Numai că toate aceste eforturi nu au dat rezultate, iar comuniștii au dovedit încă o dată opiniei publice naționale și internaționale că fraudarea alegerilor în R. Moldova a devenit o practică.

COMUNIȘTII AU TRAS PE SFOARĂ ORGANIZATORII „EUROVISION”

Republica Moldova a debutat la prestigiosul concurs internațional de muzică „Eurovision” cu stângul. Și nu este vorba despre prestația trupei „Zdob și Zdub”, care a fost una peste măsura așteptărilor și a condus la promovarea imaginii republicii noastre peste hotare, cât despre prestația organizatorilor locali ai acestui concurs.

Comuniștii și prietenii lor au decis să facă politică pe seama acestui concurs și au trucat rezultatele televoting-ului moldovenilor. Astfel, nici până în prezent nu se știe în ce mod a fost selectată compania care a organizat televoting-ul și care au fost rezultatele lui. Factorii de decizie de la Ministerul Dezvoltării Informaționale susțin că aceste date sunt confidențiale, deși nu e clar ce au de ascuns. Anume din cauza acestei lipse de transparență în procesul de organizare a votării, prestația organizatorilor din partea Moldovei a trezit suspiciuni atât în țară, cât și peste hotare. Potrivit unor informații neoficiale, invocând lipsa minimumului de 10 mii de voturi ale moldovenilor, un grup de persoane afiliate partidului de guvernământ, au stabilit cum i-a dus capul un clasament al participanților la „Eurovision” din partea Moldovei. Subiectivismul acelui clasament era evident, iar printre rânduri se putea citi chiar și o anumită coloratură politică. Cu toate că în acest scandal au fost implicați mai mulți factori de decizie, nici unul dintre ei nu a făcut careva declarații publice, ceea ce întărește presupunerea că rezultatele televoting-ului din partea Moldovei în cadrul concursului „Eurovision” au fost truate. Și acest lucru, la sigur, ne va crea probleme în viitor.

La 7 iunie, opinia publică din țară și de peste hotare a rămas șocată – președintele comunist Vladimir Voronin, care nu o dată a supus criticilor „imperialismul internațional” și „jandarmul mondial – NATO”, a declarat că pledează „pentru elaborarea și implementarea unui Plan individual de acțiuni și parteneriat Republica Moldova – NATO”. Declarația a fost făcută la Bruxelles, unde președintele republicii a avut o alocuțiune în fața Consiliului Nord-Atlantic. Șeful statului a mers și mai departe și a spus că „a venit momentul când, pentru intensificarea și aprofundarea dialogului politic și a cooperării Moldovei cu NATO, este necesară elaborarea și implementarea unui asemenea Plan”.

Au rămas șocați de această declarație chiar și acei care se deprinseseră deja cu jocul duplicitar al autorităților comuniste. Căci, una este să declari că te integrezi în Uniunea Europeană, pe teritoriul statelor-membre ale căreia oricum lucrează mii de moldoveni, și cu totul alta este să fii atât de loial unui parteneriat cu organizația pe care ieri o acuzai de toate relele de pe pământ. Apoi, să nu uităm că, acum câțiva ani, Vladimir Voronin spunea că, dacă Republica Moldova nu s-ar fi opus extinderii NATO, această organizație ar fi ajuns deja la Breansk. Nu putem trece cu vederea nici faptul că, la indicația guvernării, CEC a respins inițiativa de a organiza un referendum consultativ în problema aderării Moldovei la NATO. Atunci, exponenții guvernării spuneau că aceasta contravine Constituției, unde e stipulat statutul de neutralitate al statului. Nu am nicio îndoială că ideea aderării la NATO este una bună și trebuie examinată cu maximă seriozitate. Dar comuniștii, prin demagogia, populismul și politica dublelor standarde, vor compromite inițiativele și perspectivele integraționiste ale Republicii Moldova.

POLITICA DE DISTRUGERE A PRODUCĂTORILOR AGRICOLI

La începutul lunii august 2005, situația din agricultură se agravează simțitor. Comuniștii însă își caută care de vacanțele lor, care de alte probleme. În această situație, Alianța „Moldova Noastră” se vede nevoită să intervină și să discute problema la una din ședințele Biroului Permanent Central al partidului.

Concluzia la care s-a ajuns este că, guvernarea comunistă promovează intenționat o politică de distrugere a producătorilor agricoli din Republica Moldova. Membrii AMN declară că țara nu este guvernată, ci asuprită de actuala guvernare, lucru care se vede prin atitudinea puterii față de țărani. AMN atrage atenția că Parlamentul a plecat în vacanță, lăsând oamenii de la sat într-o situație foarte gravă, care se datorează ignoranței actualilor guvernanți. Biroul AMN a adoptat o Declarație pe marginea acestei chestiuni în care se menționează că „recolta-2005 este marcată de sporirea până la aproape 9 lei pe litru a prețului la motorină, iar subvențiile de 80 de lei la hectar pentru compensarea acestei creșteri sunt mizere – țărani nu știu când le vor primi”. De asemenea, la acel moment, piața grâului era destabilizată, iar prețul lui de achiziție risca să scadă până la 0,6 și 0,8 lei pentru un kilogram, ceea ce crea premise reale pentru falimentul producătorilor. Frațiunea AMN a cerut constituirea unui fond de intervenție, prin care Guvernul să cumpere surplusul de grâu, păstrând prețul la cel puțin 1,4–1,6 lei, dar majoritatea comunistă a refuzat. Alianța “Moldova Noastră” a insistat și asupra anulării urgente a monopolului impus de Guvern la exportul de grâu. Cu regret, guvernanții nu au ținut cont de aceste propuneri și, după cum avertiza AMN la acel moment, situația în agricultură s-a înrăutățit și mai mult.

COMUNIȘTII ACOPERĂ DELAPIDĂRILE DE LA „TELERADIO-MOLDOVA”

Nu este un secret că, pe lângă faptul că „Teleradio-Moldova” a devenit o mașinărie comunistă de spălat creierii, această companie mai este folosită de către unii protejați ai regimului comunist și în scopuri de deturnare de fonduri publice. În Parlamentul precedent, dar și în actualul, reprezentanții opoziției au abordat de nenumărate ori problema delapidărilor de la această companie, indicând că, potrivit unor informații, la această instituție au fost spălate circa 20 mln. lei.

Situația este cu atât mai gravă, cu cât aceștia sunt banii cetățenilor simpli, care plătesc impozite și ar dori să aibă o televiziune publică de calitate. Știind că dotarea tehnică a companiei este sub orice critică, era de așteptat ca guvernanții să dea curs cererilor opoziției și să întreprindă măsurile de rigoare pentru recuperarea celor 20 mln. lei. Însă, contrar așteptărilor, aceștia nu numai că nu au făcut nimic pentru întoarcerea mijloacelor respective, ci chiar au blocat controalele ce urmau să stabilească în ce mod au fost utilizate mijloacele financiare la companie. Astfel, la 7 iulie 2005, Ala Popescu, președinta Curții de Conturi, anunță că instituția pe care o conduce a sistat controlul la companie. Motivul invocat oficial de către președinta Curții de Conturi este unul mai mult decât banal și suna în felul următor: „Controlul a fost sistat, deoarece CC acum are foarte mult de lucru asupra raportului său anual pe care, conform legislației în vigoare, trebuie să-l prezinte în Parlament până la 15 iulie”. Deja la acel moment se vedea că afacerea este cusută cu ață albă și că guvernarea doar trage de timp. Ulterior acest lucru s-a confirmat, căci, chiar și

după 15 iulie, deputații de opoziție așa și nu au fost informați despre rezultatele controlului la compania pretinsă publică „Teleradio-Moldova”. A devenit clar că societatea va putea afla adevărul despre tocarea banilor contribuabililor la „Teleradio-Moldova” numai după debarcarea de la putere a comuniștilor, care în toți acești ani au fost un paravan perfect pentru fărădelegile de la companie.

COMUNIȘTII VOR SĂ „COLECTIVIZEZE” ACADEMIA DE ȘTIINȚE

In august 2005, după cum li-i feleșagul, comuniștii pornesc pe ascuns o campanie de distrugere a tot ce mai rămăsese bun la Academia de Științe a Moldovei și o recroire a structurii acesteia după bunul lor plac. Însă, oricât de mult nu s-ar fi străduit guvernarea ca mediul academic să nu afle înainte de timp de surpriza ce li se pregătea, acest lucru nu i-a reușit.

La data de 4 august, mai multe uniuni de creație din Republica Moldova și academicieni demască intenția comunistă și se pronunță categoric împotriva preconizatei comasări a unor institute din cadrul Academiei de Științe. Într-o scrisoare deschisă către președintele Voronin, uniunile de creație și academicienii susțin: „Am aflat cu stupefacție de elaborarea unui proiect uriaș de colectivizare a Academiei într-un timp când lumea civilizată merge pe o specializare îngustă, dat fiind progresele extraordinare în domeniul cercetării științifice. Comasarea efectuată în baza acestui proiect nu are absolut nici o logică și nici un temei real, multe institute fiind pur și simplu lichidate printr-o „reorganizare prin contopire”. Deși intenționau să adune la un loc institute cu profil absolut diferit, lovitură cea mai dură urma să fie dată institutelor care se preocupă de cultura noastră națională – Institutul de literatură și folclor, Institutul Studiului Artelor, Institutul de Lingvistică, Institutul de Arheologie și Etnografie, Institutul de Cercetări Interetnice și Centrul de Terminologie. Dar cel mai grav este că proiectul de lege a fost elaborat fără consultarea cu oamenii de știință, după cum prevede legea. Atitudinea promptă a comunității academice a stopat pentru un timp avântul comuniștilor de a „reforma” Academia de Științe. Ei însă nu au trimis la lada cu gunoi proiectul de lege. Probabil, așteaptă momentul potrivit pentru a aplica lovitură de grație, care va pune cu totul la pământ știința în Republica Moldova.

CONGRESUL VI AL AMN BAGĂ FRICA ÎN COMUNIȘTI

După „înghițirea” la 4 aprilie a mai multor formațiuni ce se pretindeau democratice, comuniștii își concentrează toată atenția asupra AMN, care rămâne unica forță reală de opoziție. Pentru distrugerea partidului sunt puse în funcțiune mai multe mecanisme, inclusiv toate pârgھیile administrative. În scurt timp, AMN ajunge să se confrunte cu probleme birocratice chiar și în chestiuni cu caracter pur formal. O dovadă în acest sens este și refuzul Ministerului Justiției de a înregistra rezultatele Congresului VI al AMN.

Era evident interesul comuniștilor pentru neînregistrarea rezultatelor Congresului. În primul rând, Congresul a efectuat unele modificări ce țin de structura conducerii AMN. În al doilea rând, au fost operate un șir de clarificări importante în programul și statutul AMN. Partidul elimina ultimele carențe care îl împiedicau până la acel moment să se manifeste ca o formațiune integră și bine organizată. O atare consolidare și determinare a AMN nu convenea comuniștilor, de aceea Ministerul Justiției a și primit ordinele de rigoare. AMN a știut însă să-și apere drepturile și, în prima instanță, a calificat refuzul de a legifera deciziile Congresului drept „o implicare a autorităților executive în lupta contra AMN - principalul oponent politic al actualei guvernări”. E de menționat că încercarea de subminare a AMN, ignorarea voinței delegaților la Congresul al VI-lea și a majorității absolute a membrilor partidului, nu este altceva decât o diversiune ordinară a guvernanților. Putea deveni mai tolerantă și s-a conformat regulilor legale doar după ce AMN a declarat că nu exclude posibilitatea

adresării la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Un nou proces la Strasbourg, având pe post de protagonist principalul partid de opoziție, ar fi știrbit serios „imaginea” pro-europeană și democratică pe care au arborat-o comuniștii. De aceea, guvernarea roșie a cedat. Însă rezultatele Congresului AMN au fost înregistrate abia peste vreo patru luni de zile. Această tergiversare pusă la cale de reprezentanții partidului de guvernământ este un nou caz de încălcare flagrantă a normelor democratice și o nouă tentativă de suprimare a opoziției.

COMUNIȘTII ATACĂ IMPORTATORII DE MĂRFURI SECOND-HAND

La mijlocul anului 2005, Guvernul comunist adoptă, iarăși pe furiș, o hotărâre prin care practic interzice importul de mărfuri second-hand în Republica Moldova. Opinia publică și nemijlocit importatorii au aflat despre această hotărâre abia peste două luni de la momentul adoptării ei.

Ulterior, Guvernul comunist a încercat să demonstreze că a introdus interdicția respectivă ținând cont de interesele cetățenilor, care se plâng de faptul că procură mărfuri necalitative la mâna a doua, precum și din rațiuni igienico-sanitare. Însă aceste motive au fost născocite mai târziu, pentru a justifica cumva pasul făcut. Căci, dacă ar fi fost așa după cum pretinde Guvernul, de ce era nevoie de secretizat o hotărâre îndreptată spre protecția intereselor cetățenilor? Argumente invocate de Guvern nu rezistă nici unei critici. După cum se știe, mărfurile second-hand sunt prelucrate cu produse chimice speciale care le fac să nu prezinte niciun pericol din punct de vedere sanitar și igienic. Fără certificatele ce confirmă prelucrarea lor cu produse chimice, mărfurile respective nici nu pot fi importate în țară. Cât privește interesul cetățenilor, prin hotărârea sa, Guvernul a lezat aceste interese. Căci, nu este un secret că cea mai mare parte a populației trăiește sub limita sărăciei și își poate permite să-și procure doar haine și încălțăminte second-hand. În context, face să amintim și de faptul că implementarea acestei hotărâri ar fi lăsat fără locuri de muncă zeci de mii de oameni. Dar comuniștilor prea puțin le pasă de efectele sociale ale hotărârilor lor. Pentru ei mult mai mult contează interesele agenților economici cărora ei le fac lobby.

PERCEPEREA ILEGALĂ A IMPOZITULUI PE BUNURI IMOBILIARE

La finele lunii septembrie, societatea noastră a fost supusă unui nou abuz al guvernării comuniste – organele fiscale inițiază colectarea ilegală a impozitului pe bunuri imobiliare de la locatarii locuințelor neprivatizate. Începând cu luna august 2005, organele fiscale teritoriale au distribuit avizele de plată pentru achitarea impozitului pe imobil locatarilor apartamentelor neprivatizate, fapt ce a generat adresări în masă ale cetățenilor la Centrul pentru Drepturile Omului.

Temei juridic pentru aceste acțiuni au constituit modificările din 30.12.2004 operate la art. 277 din Codul Fiscal al Republicii Moldova care prevăd că pentru bunurile imobiliare ale autorităților publice și ale instituțiilor financiare de la bugetele de toate nivelurile, transmise în arendă sau locațiune, subiecți ai impunerii sunt arendașii sau locatarii. Însă, după cum s-a constatat, la aplicarea acestor modificări au fost trecute cu vederea prevederile art. 4 din Legea nr. 1056 din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a Titlului IV din Codul Fiscal, din care rezultă că modificările menționate mai sus urmează a fi puse în aplicare de la 1 ianuarie 2006. Așadar, activitatea de colectare a impozitelor pe imobil pentru anul 2005 de la persoanele fizice-locatari ai apartamentelor neprivatizate, inițiată de organele fiscale, era în discordanță cu prevederile legislației în vigoare. Cu regret, Parlamentul condus de comuniști și partenerii lor nu a intervenit și nu a făcut dreptate acestor oameni, deși încălcarea drepturilor lor era evidentă. Comuniștii au preferat să nu observe această încălcare gravă a drepturilor omului, deoarece știau că ea le va aduce mijloace suplimentare la buget.

GUVERNUL ÎȘI BATE JOC DE REFUGIAȚII TRANSNISTRENI

Refugiații transnistreni au fost probabil cea mai defavorizată categorie de cetățeni în toți anii de independență a Republicii Moldova. Acestor oameni care, din cauza conflictului armat de pe Nistru, au fost nevoiți să-și părăsească locurile de muncă și de trai, nici un Guvern nu a știut să le facă dreptate și să-i asigure cu spațiu locativ. Problema s-a acutizat în special în anii de guvernare comunistă.

Anume în această perioadă refugiații transnistreni reușesc, prin instanța de judecată, să oblige Guvernul să le ofere spațiu locativ. Însă Executivul comunist, sub diferite pretexte, se eschivează de la executarea hotărârii instanțelor de judecată. Mijloacele pe care Guvernul le aloca în fiecare an erau mizerabile. Astfel, în 2005, pentru asigurarea refugiaților transnistreni cu spațiu locativ din bugetul de stat trebuiau să fie alocate 5,5 mln. lei, iar din bugetul municipal Chișinău – 4 mln. lei. Culmea e că, la finele anului, s-a constatat că din bugetul de stat nu le-a fost acordat nici un bănuț, iar din bugetul municipal, prin decizia primarului interimar (susținut de comuniști), banii pentru construcția spațiului locativ au fost folosiți la reconstrucția monumentului lui Ștefan cel Mare și Sfânt și a scuarului Teatrului de Operă și Balet. Nu încape îndoială că și cele două obiecte importante pentru fața capitalei trebuiau renovate, dar nu din contul refugiaților transnistreni. Era mult mai uman dacă guvernarea găsea acești bani, de exemplu, renunțând să-și procure automobile de 50 mii de dolari americani fiecare.

ÎNCĂ O LOVITURĂ APLICATĂ BUSINESS-ULUI MIC

Business-ul autohton, în general, a avut de suferit de pe urma guvernării comuniste, dat fiind raket-ul la nivel de stat instituit de demnitarii de diferit rang. Însă, cel mai mult a avut de suferit business-ul mic, care periodic era ținta atacurilor din partea guvernării roșii și a reprezentanților acesteia la nivel local.

Am scris anterior despre situația în care s-au pomenit importatorii de mărfuri second-hand din cauza lipsei de clarviziune și de logică a Guvernului. Și iată că nu a reușit bine să fie aplănat acel conflict că, în a doua jumătate a lunii septembrie 2005, a izbucnit un nou focar de tensiune – reprezentanții comuniștii în administrația locală din Chișinău decid să închidă piața „Dinamo” și să lase fără locuri de muncă mii de oameni. Apropos, impactul social al acestei inițiative avea să fie unul devastator, deoarece majoritatea comercianților din această piață erau pensionari și membri ai familiilor cu mulți copii. Pentru o bună parte dintre ei piața era unica sursă de venit. Dar comuniștii și acoliții lor au invocat motivul, precum că fața orașului trebuie schimbată, încât aceasta să semene cu o capitală europeană. Este o intenție salutară, cred însă că există alte obiective mult mai importante pentru municipiu care necesită soluționare: e vorba de calitatea drumurilor, de problemele transportului public, de situația de la stația de epurare etc. Chiar dacă guvernanții se gândeau într-adevăr la „fața orașului”, ei ar fi trebuit să se gândească și la sutele și miile de familii pe care, închizând piața „Dinamo” le condamnau la foamete. Cu regret, comuniștii nu și-au bătut capul cu chestiuni ce li s-au părut minore și astfel au dovedit încă o dată că pentru ei mai puțin contează interesele societății și ale oamenilor, decât inițiativele lor populiste.

VICTIMA INTERESELOR ECONOMICE ALE GUVERNĂRII

Mașina de represiune comunistă a continuat să facă victime. Este cazul președintelui băncii comerciale „Victoriabank”, Victor Țurcan, care a fost reținut în plină stradă în octombrie 2005 și arestat sub acuzație de luare de mită, deși nici cu spatele nu știa despre ce fel de mită e vorba.

În realitate, Victor Țurcan a fost reținut deoarece nu a acceptat să predea unor afaceriști afiliați guvernării banca pe care a fondat-o și pe care o conduce cu succes de ani de zile. El singur a recunoscut că noii acționari ai băncii, care au câștigat această calitate după ce au achiziționat în mai 2005 în total sub 28% din acțiunile acesteia, au încercat să preia conducerea în consiliul de administrație. Iar pentru că Victor Țurcan nu a cedat, ei l-au amenințat cu mari probleme și chiar cu răfuială fizică. Straniu, dar nimeni – nici președintele republicii, nici procurorul general, nici alți demnitari de prim rang – nu au reacționat la scrisoarea lui Victor Țurcan, care atenționa că este amenințat și solicita să se ia măsurile de rigoare. Drept răspuns el singur a fost arestat. Banalitatea acestui arest este evidentă – chipurile un oarecare avocat a cerut de la un agent economic mită de câteva mii de dolari pentru Victor Țurcan, care urma să-i faciliteze accesul la un credit de la „Victoriabank”. Însă președintele băncii este un prosper om de afaceri și ar fi primit și așa cele câteva mii de dolari sub formă de procente la banca sa, dacă creditul respectiv era acordat. Deși ulterior Victor Țurcan a fost eliberat la insistența mediului de afaceri, care era profund deranjat de această reglare de conturi făcută în mod public, cazul său continuă să rămână unul dintre cele mai vii exemple ale abuzurilor la care s-a dat guvernarea roșie.

SISTEMUL JUDECĂTORESC RĂMÂNE SUB TALPA COMUNISTĂ

In precedenta ediție a „Petelor negre ale guvernării roșii” am descris cum comuniștii au distrus pas cu pas independența puterii judecătorești, transformând-o într-un appendice al guvernării. În 2005, pentru prima dată de când comuniștii se află la putere, au apărut premise reale pentru depolitizarea sistemului judecătoresc. Și acest lucru a devenit posibil grație modificărilor operate de Parlament în legislația în vigoare în vara anului 2005, potrivit cărora în premieră, Adunarea Generală a Judecătorilor avea dreptul de a delega mai mult de jumătate (7 din 12 membri) din componența organului de autoadministrare judecătorească – Consiliul Superior al Magistraturii.

În acest context, într-o scrisoare deschisă, am făcut un apel către judecătorii din Republica Moldova, îndemnându-i să aleagă în componența Consiliului Superior al Magistraturii doar pe cei mai demni, doar pe acei pentru care justiția este într-adevăr un lucru sfânt, este a treia putere în stat, dar nu appendicele puterii. Legiuitorilor li se oferea posibilitatea de a spăla pata de rușine pusă pe obrazul justiției de puterea comunistă și de reprezentanții acesteia în sistemul judecătoresc. Însă așteptările societății nu s-au îndreptățit. Sub presiunea puterii comuniste, Adunarea Generală a Judecătorilor a desemnat, la 5 și 12 noiembrie 2005, în mare parte persoane loiale puterii roșii, iar acestea la rândul lor au făcut tot posibilul pentru a conserva starea de lucruri existentă în sistem. O dovadă în acest sens este și faptul că în calitate de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii a fost realesă Valeria Șterbeț, care nu o dată a fost suspectată de loialitate exagerată față de guvernarea

roșie. Acest fapt regretabil, care a consemnat rămânerea justiției moldovenești la cheremul comuniștilor, este încă o dovadă că independența sistemului judecătoresc nu poate fi asigurată doar prin modificarea legislației sau prin alte acțiuni mecanice – e nevoie de a schimba mentalitatea judecătorilor, astfel încât ei să simtă în sfârșit libertatea care li se acordă, dar nu să trăiască cu frica în sân că mâine ar putea deveni victima răfuielilor comuniste.

AUTORITĂȚILE ÎNCALCĂ DREPTURILE REFUGIAȚILOR

La 31 octombrie 2005 Republica Moldova intră din nou în vizorul organelor internaționale, fiind acuzată de încălcarea sistematică a drepturilor refugiaților. Comitetul refugiaților din Moldova descrie cu lux de amănunte situația deplorabilă în care-i impune să existe guvernarea comunistă.

Refugiații susțin că autoritățile Republicii Moldova nu le respectă drepturile, iar legislația cu privire la drepturile refugiaților „are mai mult un caracter declarativ” și nu se implementează. În special, refugiații se confruntă cu probleme în ceea ce privește primirea actelor de identitate. De ani de zile ei nu pot obține nici buletine de identitate, nici pașapoarte pentru străinătate. Iar fără acte de identitate, refugiaților li se încalcă dreptul la circulație pe teritoriul Moldovei și peste hotare, dreptul de a se angaja la muncă, dreptul de a încheia contracte și chiar dreptul de a notifica la notar careva documente. Evident, o asemenea politică față de refugiați, nici pe departe nu corespunde politicii unui stat democratic european. Refugiații au avertizat că, în cazul în care R. Moldova nu-și va revedea politica față de refugiați, ei se vor adresa la ONU pentru a fi trimiși în altă țară. Ignorarea unui avertisment de scandal internațional vorbește despre atitudinea autorităților comuniste față de persoanele protecția cărora și-au asumat-o prin diferite documente internaționale.

COMUNIȘTII ȘI ALIAȚII LOR ÎȘI MENTIN CONTROLUL ASUPRA CEC

Una din condițiile înaintate de PPCD în schimbul votului pentru realegerea lui Vladimir Voronin în funcția de șef al statului a fost numirea unei noi componente a Comisiei Electorale Centrale, în care opoziția ar avea mai mult de jumătate. La prima vedere această inițiativă părea că urmărește scoaterea CEC de sub controlul guvernării. Dacă acest lucru s-ar fi întâmplat, ar fi apărut posibilități reale ca următoarele scrutine să nu fie fraudate. Însă aceste declarații frumoase au fost doar un paravan pentru promovarea intereselor personale și de grup ale comuniștilor și aliaților lor.

Pentru a elibera locurile noilor membri ai CEC, coaliția roș-oranj purcede la asigurarea cu portofolii a celor care trebuiau să le cedeze. Primul dintre aceștia este Ivan Cucu, comunist înveterat, care a deținut în fosta componentă a CEC funcția de vicepreședinte. Pe întreaga durată a activității sale la CEC, el s-a manifestat drept unul dintre cei mai devotați avocați ai comuniștilor. Deja acest fapt, care contravine legislației în vigoare și bunului simț, trebuia să-i pună în gardă pe cei din „opozitia constructivă”. Dar ei, fără să ezite măcar, l-au ajutat pe Ivan Cucu la 3 noiembrie să devină avocat parlamentar. Pe marginea acestui subiect am ieșit la tribuna centrală a Parlamentului cu o declarație prin care am încercat să atrag atenția asupra gravității acestui fapt, deoarece pe față era o tentativă de politizare a Centrului pentru Drepturile Omului. Însă comuniștii și colegii lor de coaliție, nu numai că nu au ținut cont de argumentele mele, ci chiar m-au acuzat că nu aș dori să colaborez în vederea desemnării unei noi componente a CEC. Ulterior

s-a văzut cine a avut dreptate – CEC nici pe departe nu a fost scos de sub controlul puterii (pur și simplu aceasta nu a mai exercitat direct controlul asupra acestei instituții importante, ci prin intermediul colegilor lor de coaliție, care s-au căpătuit și ei cu funcții de conducere în noua componență a CEC). În schimb, Centrul pentru Drepturile Omului s-a pomenit în componența sa cu un înflăcărat adept al comunismului retrograd.

MITING ÎMPOTRIVA SĂRĂCIEI ȘI DEMOLĂRII VALORILOR SPIRITUALE

Anul 2006 „debutează” cu noi proteste ale opoziției adevărate, care nu a participat la actul politic rușinos din 4 aprilie 2005. În condițiile când pretinsa opoziție de mai ieri cânta deja în strună puterii, AMN rămâne unica speranță a electoratului democratic. Răspunzând așteptărilor formulate de cetățeni, la începutul lunii ianuarie 2006, AMN decide organizarea unui miting de protest (la data de 22 ianuarie), în scuarul Teatrului de Operă și Balet, împotriva guvernării care a demolat valorile spirituale, precum și împotriva sărăciei la care a fost adusă populația.

Decizia de organizare a acestui miting a survenit ca urmare a situației grave care s-a creat în mai multe domenii: învățământ, știință, cultură, istorie etc. La acea etapă comuniștii făceau permanent încercări de a introduce cursul de „Istorie integrată” și se înregistrau tentative de a efectua o așa-zisă reformă a Academiei de Științe, scopul real al căreia era lichidarea unor institute importante ale acesteia, inclusiv a celor menite să stea la straja valorilor naționale. Datoria noastră – a celor care reprezentăm opoziția adevărată în Republica Moldova – era să schimbăm această stare de lucruri. La data de 22 ianuarie AMN a mobilizat câteva mii de oameni, care au venit să-și exprime nemulțumirea față de politica dezastruoasă a guvernării comuniste. Desigur, abuzurile comuniștilor și aliaților lor nu au conținut după acest miting. Dar guvernanții au înțeles că societatea nu poate fi redusă la tăcere prin cumpărarea unor prețiși politicieni de opoziție. AMN a dat un semnal clar că, după curățarea rândurilor opoziției, lupta pentru democrație continuă.

GUVERNAREA SUGRUMĂ LIBERTATEA ECONOMICĂ

Deși comuniștii și aliații lor se străduiesc să demonstreze că, grație „parteneriatului și stabilității ce a survenit ca urmare a lui”, lucrurile în țară, inclusiv în economie, merg cât se poate de bine, rapoartele internaționale dau peste cap aceste afirmații mincinoase. Cel mai bun exemplu este ratingul libertății economice, realizat mai mulți ani la rând de către fondul american Heritage și prestigioasa publicație Wall Street Journal.

Potrivit datelor ratingului, publicat la începutul lunii ianuarie 2006, Republica Moldova se situa pe locul 83 printre 157 de țări ale lumii, față de locul 77, în anul trecut. Adică, în decurs de doar 9 luni de guvernare roș-oranj, cota Republicii Moldova scade cu 6 trepte în privința libertății economice. Autorii studiului au evaluat libertatea economică sub mai multe aspecte: povara fiscală, imixtiunea statului în economie, politicile promovate de Guvern în diverse domenii, investițiile străine, corelația dintre veniturile populației și prețuri, drepturile de proprietate și activitatea economiei subterane. Țara noastră nu a putut face concurență nici măcar unor foste republici sovietice. De exemplu, Estonia în ratingul menționat deținea locul 7, Armenia – 27, Georgia – 68. Republica Moldova a reușit să devanseze doar astfel de țări ca: Nigeria, Haiti, Turkmenistanul, Cuba, Laos, Venezuela, Libia, Zimbabwe, Birmania, Iranul, Coreea de Nord. Pentru cei care au crezut în declarațiile exponenților parteneriatului din 4 aprilie 2005, acest rating a fost un ușor șoc. Pentru ceilalți însă o astfel de poziție în ratingul libertății economice era de așteptat. Căci, după cum bine se știe, pentru comuniști percepția

economică a rămas aceeași ca și pe timpul sistemului totalitarist de comandă. Toate schimbările economice au la bază fie presiunile (în sensul bun), pe care le fac periodic asupra guvernării structurile creditare internaționale, fie interesul unor businessmen apropiați puterii. Cu o asemenea optică asupra economiei este de mirare că R. Moldova a coborât numai cu șase trepte în ratingul menționat.

ÎNVĂȚĂTORILOR LE-A AJUNS CUȚITUL LA OS

Declarațiile iresponsabile ale comuniștilor în campania electorală au condus către finele anului 2005 – începutul anului 2006 la tensionarea situației sociale în republică. În special, este vorba despre promisiunile făcute profesorilor de a le majora substanțial salariile.

După ce au așteptat mai bine de jumătate de an de guvernare roș-oranj să li se majoreze salariile (guvernarea le-a promis profesorilor că vor primi salarii majorate din 1 noiembrie 2005), cadrele didactice au decis să organizeze ample acțiuni de protest. Văzând că gluma se îngroașă, comuniștii au comis un nou fals – le-au spus profesorilor să aștepte adoptarea Legii cu privire la salarizarea în sectorul bugetar, care urma să prevadă inclusiv și majorarea salariilor pedagogilor. Ceea ce nu le-au spus însă guvernanții cadrelor didactice era că Legea menționată urma să intre în vigoare din 1 ianuarie 2007. Adică, profesorii au fost trași pe sfoară și impuși să aștepte salarii majorate încă 14 luni. Drept urmare, profesorii încep iarăși să amenințe cu acțiuni de protest. Situația lor era de înțeles, căci salariile pe care le primeau (în jur de 900 lei) nu numai că nu ajungeau la nivel promis de comuniști în alegeri (300 dolari sau circa 3 600 lei), dar nici nu acopereau măcar coșul minim de consum. Totuși, în ianuarie 2006, profesorii nu au admis ca școlile să rămână fără dascăli. Dar comuniștii și aliații lor iarăși au trișat, refuzând să pună Legea în vigoare la 1 ianuarie 2007. Și numai după intervențiile repetate ale opoziției adevărate (AMN începea fiecare ședință a Parlamentului cu cererea de a pune imediat Legea în aplicare), guvernarea a fost nevoită să accepte implementarea ei în aprilie 2007, dar și atunci doar pentru unele categorii de bugetari. Iată care este atitudinea comuniștilor față de cei ce poartă responsabilitate pentru sănătatea morală a societății.

DEFICITUL COMERȚULUI EXTERIOR DEPĂȘEȘTE 1 MILIARD DE DOLARI SUA

La începutul anului 2006 deficitul comerțului exterior al Moldovei numai pentru 11 luni ale anului precedent depășește 1 miliar de dolari SUA. Acest deficit este de aproape 2 ori mai mare față de aceeași perioadă a anului trecut și pune sub semnul întrebării solvabilitatea țării.

Comuniștilor însă nici că le pasă și nu se întreprinde nimic pentru diversificarea piețelor de desfacere externe. Dimpotrivă, se face tot posibilul pentru a rămâne pe vechile piețe. În 11 luni ale anului 2005, Republica Moldova a exportat mărfuri în valoare de 984,5 mln. dolari, inclusiv exporturile către Rusia, care s-au cifrat la 320 mln. dolari. În același timp, tuturor țărilor din Uniunea Europeană le-au revenit exporturi de doar 287,5 mln. dolari. Această greșeală strategică a guvernării (greșeală care a prejudiciat enorm economia Republicii Moldova și asupra căreia comuniștii au insistat în primii cinci ani de guvernare) avea să iasă la iveală câteva luni mai târziu – când Rusia exclude treptat din lista importurilor din Moldova carnea, vinurile, alte produse agricole. Ulterior, o atitudine similară față de vinurile moldovenești ia și Bielarus. În rezultat, exporturile moldovenești sunt reduse considerabil, iar soldul negativ al balanței comerciale externe crește și mai mult. Întrebarea este de ce comuniștii nu au încercat să schimbe starea de lucruri? Pentru că majorarea importurilor aducea bani buni la buget, percepuți la vamă sub formă de taxe și impozite. Iar problemele ce puteau să apară ca urmare a unor importuri masive, erau soluționate de banii trimiși în țară de cetățenii ce muncesc la negru peste hotare – rudele acestora

cumpărau practic tot ce se importa. La rândul lor, comuniștii, care ar fi trebuit să stimuleze producătorul autohton și exporturile, să creeze locuri de muncă și să-i aducă acasă pe cetățenii ce muncesc la negru peste hotare, procedau tocmai invers. Pentru că aceasta le convenea.

GUVERNAREA NU ESTE CAPABILĂ SĂ GESTIONEZE TREBURILE ȚĂRII

Incapacitatea comuniștilor de a guverna eficient țara duce în ianuarie 2006 la așa-numita criză a gazelor. AMN este nevoită să ia inițiativa în mâinile sale și să încerce să soluționeze situația, utilizând pârghiile legale pe care le avea la dispoziție la acel moment. La data de 11 ianuarie, AMN vine cu o declarație în care se pronunță pentru inițierea unor dezbateri publice în Parlament și în societate, privind capacitatea actualei conduceri de a gestiona treburile țării.

Noi, cei din AMN, am atenționat atunci că atitudinea conducerii statului trădează o lipsa totală de poziție, de competență și de acțiuni în această problemă majoră pentru securitatea energetică a țării. Guvernării au lăsat negocierile de izbeliște și au ascuns esența lor. Abia după ce Rusia a întrerupt livrările către Moldova, Chișinăul a încercat să caute gaze mai ieftine în Asia Mijlocie. AMN a anticipat o asemenea evoluție regretabilă a lucrurilor și a cerut, în repetate rânduri, Guvernului să elaboreze și să raporteze în fața deputaților despre măsurile de securizare energetică a țării, dar demersurile noastre au fost ignorate. Rezultatul a fost unul pe măsură – la începutul lui 2006 erau lipsă orice garanții în aprovizionarea cu gaze, R. Moldova era dependentă de situația din Ucraina, iar îngrijorarea populației creștea pe zi ce trece. Am propus atunci soluții concrete pentru depășirea situației. Dar trufia comuniștilor nu le-a permis să le accepte. În consecință, criza gazelor, cu diferite grade de intensitate, a durat mai bine de un an, iar soluția găsită în final de comuniști nici pe departe nu a fost cea mai bună pentru Republica Moldova.

COMUNIȘTII ÎȘI CONTINUĂ OPERA DE "MOLDOVENIZARE"

Sub paravanul parteneriatului politic din 4 aprilie 2005, comuniștii își continuă opera de „moldovenizare” a societății, iar noii lor aliați, care până mai ieri săreau ca arși la astfel de atacuri, acum se fac a nu le observa. Un exemplu în acest sens este lansarea cărții ideologului comunist, celui mai aprig apărător al moldovenismului, Victor Stepaniuc, intitulată „Statalitatea poporului moldovenesc”.

Stepaniuc s-a străduit să-și prezinte monstruoza drept „un studiu istoric, dedicat afirmării statalității moldovenești din anul 1359, când s-a constituit statul, până în prezent”. Pentru a da pondere evenimentului, el a invitat la lansare „savanți” care, după cum și era de așteptat, au menționat că „autorul a reușit să aprofundeze viziunea asupra unor documente și surse cunoscute, dar date uitării”. S-a vorbit despre dreptul moldovenilor la istorie și statalitate proprie, drept pe care V.Stepaniuc îl apără cu atâta curaj. În realitate, lansarea acestei cărți a constituit nimic altceva decât un nou atac împotriva României și a românilor. Comuniștii, care la un moment dat își mai temperaseră pornirile anti-românești, au considerat că este un moment potrivit pentru a reveni la vechiul comportament. Cartea lui Victor Stepaniuc a fost o încercare de a afla care e starea de spirit în noua conjunctură politică. Comuniștii pregăteau deja introducerea în școli a cursului „Istoria Integrată” în loc de „Istoria Românilor”, ei puneau la cale un șir de noi atacuri anti-românești.

COMUNIȘTII ÎȘI BAT CAPUL DE PROPRIUL CONFORT

La 13 ianuarie 2006 a intrat în vigoare o hotărâre de Guvern care stabilește normele de deservire cu autoturisme de serviciu a conducătorilor de ministere și de autorități centrale. Potrivit acesteia, prim-ministrul Republicii Moldova a primit dreptul să folosească trei (!) automobile de serviciu fără restricții de parcurs, viceprim-miniștrii – câte două (!) automobile de serviciu, de asemenea, fără limite de parcurs. Conducătorii aparatului Guvernului, miniștrii, președinții Curții Constituționale și Curții Supreme de Justiție vor putea folosi automobilele atribuite, dar respectând o limită de parcurs anuală de 32 mii km. Celorlalți reprezentanți ai autorităților centrale li s-a stabilit o limită de 20-28 mii km.

La prima vedere, parcă nimic deosebit nu s-a întâmplat. Dar există mai multe semne de întrebare. De exemplu, nu este clar de ce unor demnitari de la Guvern li s-a acordat dreptul de a se folosi concomitent de trei automobile. Evident, este vorba de o utilizare irațională a banilor publici căci, după cum bine se știe, cu automobilele de serviciu ale demnitarilor mai mult se plimbă membrii familiilor acestora, decât ei înșiși. În presă s-a scris chiar că un automobil al Guvernului, în care se afla soția primului ministru, circulând cu viteză excesivă, a provocat moartea a șapte persoane. Așadar, guvernanții comuniști își bat capul doar de comoditatea proprie. În timp ce unii membri ai Guvernului au câte mașini de serviciu doresc, deputaților de opoziție de cele mai dese ori li se spune că mașini de serviciu libere nu există și aceștia nu se pot deplasa în teritoriile de care sunt responsabili pentru a avea întâlniri cu alegătorii. De

asemenea, face să amintim și de scandalul de proporții privind achizițiile frauduloase de automobile de către Guvern de la anumiți agenți economici. Ziarista care a deconspirat aceste afaceri murdare cu automobile de serviciu ale guvernării a nimerit în spital, iar ulterior în genere a fost nevoită să abandoneze ziaristica. Comuniștii au mușamalizat în judecată acest caz, iar drept răspuns la acuzațiile presei..... și-au stabilit dreptul de a se plimba și în continuare cu automobile de serviciu pe banii publici.

VAMA – PRINCIPALUL DONATOR AL BUGETULUI DE STAT

Deși se laudă cu creșteri permanente ai principalilor indicatori macroeconomici, comuniștii au mizat tot timpul pe veniturile de la vamă, în special pe taxele și impozitele aplicate la import. Se știe că un specific al țărilor cu economii în tranziție este miza majoră pe veniturile vamei. Un alt specific este și faptul că ponderea vămii la veniturile bugetare, din an în an descrește. La comuniști a ieșit însă invers – ponderea vămii crește.

Astfel, în 2005 Serviciul Vamal a transferat către bugetul de stat venituri în valoare de 5,65 mlrd. lei, în creștere cu 1,5 mlrd. lei (!) față de anul 2004. Autoritățile vamale au deținut în acel an o cotă de 62,5% din totalul veniturilor bugetare. Majoritatea transferurilor au fost efectuate de biroul vamal Chișinău – 42%, urmat de cele din Ocnița – 13,9%, Leușeni – 10,4%, Ungheni – 9,2%, Aeroportul Chișinău – 8,1%. În baza acestor cifre se vede că în anii de guvernare comunistă Republica Moldova nu a avut o concepție clară de dezvoltare a economiei. Comuniștii, de facto, au fost niște contabili, care numărau la hotar banii, apoi decideau cât cheltuiesc pentru necesitățile și comoditățile proprii și cât dau printre degete pentru necesitățile oamenilor. Nu exagerez deloc când fac astfel de afirmații și ulterior s-a văzut că guvernarea pune în capul mesei anume interesele proprii. Logica bugetară comunistă e simplă: economia nu se dezvoltă, vama aduce bani pentru comoditățile guvernării, iar pentru salarii decente bugetarilor – bani nu-s!

SCUMPIREA MEDICAMENTELOR

Piața farmaceutică din Republica Moldova a beneficiat permanent de „o atenție sporită” din partea comuniștilor. Chiar de la venirea la putere, guvernarea roșie s-a apucat să recroiască această piață în conformitate cu interesele sale. După ce au naționalizat SA „Farmaco” comuniștii au instituit controlul propriu asupra producerii medicamentelor autohtone (luând și toți banii care provin din acest business).

Evident, se urmărea excluderea de pe piață a unor concurenți nedorți și reîmpărțirea acestora între anumiți prieteni ai guvernării. Iar după ce piața a fost împărțită, comuniștii și businessmenii din apropierea puterii au decis să-și umple buzunarele și în ianuarie 2006 au scumpit medicamentele cu 8%. A fost una dintre cele mai grele și, totodată, lipsite de morală, lovituri aplicate cetățenilor. Dacă se scumpesc prețurile la un produs sau altul, cetățeanul poate renunța la el, dar la medicamente nu poți renunța. Calculul comunist a fost sigur. În prima lună după scumpirea medicamentelor, vânzările nu s-au redus deloc, ba chiar au crescut ușor. Însă comuniștii nu s-au oprit aici. Ei au luat decizia de a sista importul de medicamente direct de la producător sau de la distribuitorul oficial al acestuia, deși anterior tot ei au votat exact contrariul (probabil unor businessmeni din anturajul puterii nu le convenea să cumpere medicamente calitative direct de la producători). O altă decizie este de a introduce sisteme computerizate de evidență, costul cărora se ridică la fiecare farmacie până la 100 mii lei. În fond, ideea sistemului computerizat de evidență e bună, dar comuniștii s-au condus iarăși de interesul personal – sumele fiind prea mari, multe farmacii urmau să-și sisteze activitatea, iar locul lor să fie ocupat de farmaciile patronate de cei de la putere.

POLITICA GUVERNĂRII ÎN AGRICULTURĂ DĂ ANTI-REZULTATE

Guvernarea roșie nu o dată a declarat că pentru ea re-vitalizarea agriculturii este o prioritate, în special sectorul viti-vinicol, dar aceste declarații așa au și rămas fără acoperire practică. Potrivit datelor Institutului Național al Viei și Vinului, în anul 2005, recolta medie la hectar a viilor din republică s-a redus cu 27,1% față de anul 2004, până la 32,8 chintale.

Desigur, s-ar fi putut da vina pe condiții climaterice nefavorabile, dacă nu ar fi existat și opinia experților independenți precum că recolta putea fi mai mare cu 20-25%. Pentru aceasta era necesar ca lucrările de protecție a viilor de boli să fie realizate la nivelul corespunzător. Însă, pentru efectuarea acestor lucrări e nevoie de bani. Acești bani ar putea fi identificați fie în interiorul republicii, fie în exterior. Numai că politica distructivă promovată de comuniști în agricultură și piedicile impuse investitorilor străini (acestora li se interzice procurarea terenurilor pe care plantează vii în Moldova) a redus numărul agenților economici străini care doresc să investească în sectorul viti-vinicol autohton. Comuniștii au compromis și altă posibilitate de a asigura recolte înalte în viticultură – banii acordați pentru susținerea plantațiilor viti-vinicole sunt insuficienți, iar barierele birocratice stabilite de comuniști fac imposibil accesul viticultorilor la ei. În context, trebuie menționată și politica guvernării care a condus la blocarea exporturilor vinurilor autohtone. Astfel, mai multe întreprinderi vinicole și-au sistat practic activitatea, a dispărut necesitatea de materie primă în proporțiile anterioare și viticulturii i-a fost aplicată o nouă lovitură, consecințele căreia este prea puțin probabil că vor trece în anii următori.

TRANSPORTATORII AUTO PROTESTEAZĂ

Luna ianuarie 2006 a fost marcată și de protestele transportatorilor auto din Republica Moldova, care nu erau de acord cu majorarea primelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule și vehicule electrice urbane. În funcție de capacitatea motorului, prețul primelor a crescut de 2-3 ori, comparativ cu anul 2005.

Transportatorii au considerat că argumentele prezentate de Ministerul Finanțelor nu permit de a aprecia corectitudinea majorărilor propuse. În plus, guvernarea a comis și o gravă eroare tehnică - prețul primelor de asigurare a fost corelat cu capacitatea cilindrică a motorului, în loc de puterea acestuia. Transportatorii s-au arătat indignați și de faptul că transparența activității companiilor de asigurare scăzuse. În anul 2004, companiile de asigurare au acumulat la capitolul dat 74,3 mln. lei, achitând despăgubiri în mărime de 24,5 mln. lei, ceea ce constituie 33% din sumele acumulate. Cu alte cuvinte, activitatea de asigurare, pentru moment, nu aducea pierderi și, prin urmare, primele nu trebuiau majorate. Solicitățile transportatorilor auto către Guvern, care au propus să li se prezinte argumentele ce au stat la baza acestei decizii la o ședință comună, au rămas fără răspuns. O astfel de politică nu poate fi considerată democratică, transparentă și îndreptată spre interesele cetățenilor și agenților economici.

COMUNIȘTII AU INSTITUIT UN NOU MINISTER

Una din cele mai controversate decizii ale guvernării comuniste a fost constituirea Ministerului Administrației Publice Locale. Decizia respectivă a fost luată de Guvern în ianuarie 2006, iar ulterior a fost adoptată și de către majoritatea comunistă din Parlament.

În sarcina noului minister comuniștii pun coordonarea activității administrației publice locale. Scopul urmărit de comuniști este de a prelua sub un control strict organele administrației publice locale în ajunul alegerilor locale generale ce urmau să aibă loc în 2007. Comuniștii înțeleg că partidul care va câștiga alegerile locale își va asigura o bază solidă pentru alegerile parlamentare din 2009. De aceea, prin intermediul noului minister ei încep a pregăti terenul pentru alegerile locale. Totodată, prin crearea acestui minister se urmărea limitarea accesului aleșilor locali la Congresul puterilor locale și regionale a Consiliului Europei, pentru ca această structură să nu afle adevărul despre starea de lucruri din domeniul autonomiei locale din Moldova. Noul minister este împuternicit să reprezinte administrația publică locală din Republica Moldova în acest înalt for internațional – lucru lipsit de sens, deoarece Ministerul este un organ al administrației publice centrale, dar nu locale. În fruntea ministerului este pus Vitalie Vrabie, cel care a condus organizația de alternativă a aleșilor locali, fondarea căreia a fost inspirată de comuniști drept răspuns la criticile permanente ale organizațiilor de primari și consilieri din Republica Moldova. Conducând-se de interesele lor partinice, comuniștii au comis un nou atac asupra administrației publice locale și au atentat la unul din principiile de bază ale statului democratic – autonomia locală.

GUVERNAREA COMPROMITE IMPLEMENTAREA SCERS

Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei a fost percepută de comuniști doar ca un document impus de donatorii externi, dar nicidecum drept o soluție pentru ameliorarea situației social-economice. Din acest motiv guvernanții au fost nevoiți să prelungească implementarea ei cu un an.

O dovadă convingătoare că SCERS nu se implementează în modul convenit, opinia publică a primit în ianuarie 2006 când s-a constatat că, în anul 2005, întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat produse în valoare de 21,1 mlrd. lei, cu 6,3% mai mult față de anul 2004. Totodată, SCERS prevedea pentru anul 2005 o creștere industrială de 11%. Volumul producției industriale s-a redus la întreprinderile de fabricare a aparatajului și instrumentelor medicale, de precizie, optice – cu 24%, cele de fabricare a aparatelor de uz casnic – 23%, de prelucrare a lemnului și fabricare a articolelor din lemn – 16%, fabricare a mașinilor agricole – 10%, a pompelor – 9%. De fapt, comuniștii nici nu erau interesați de creșterea producției industriale în domeniile respective. Căci, importul acestora le-a adus mai mulți bani la buget decât producerea lor în țară. Cât privește SCERS, aceasta a fost bună pentru guvernare doar ca un instrument care îi permitea să obțină credite și granturi din exterior. În realitate, nici creșterea economică și nici reducerea sărăciei niciodată nu i-a preocupat la modul serios pe exponenții guvernării roșii.

COMUNIȘTII NU RECUNOSC CRIMELE IDOLILOR LOR

Faptul că declarațiile comuniștilor moldoveni privind alinirea la standardele europene nu sunt decât niște trucuri propagandistice s-a văzut atunci când reprezentanții comuniștilor în delegația Parlamentului Republicii Moldova la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei – Maria Postoico și Arcadie Pasesc – au refuzat să susțină Rezoluția privind condamnarea crimelor regimurilor totalitare comuniste. Mai târziu, majoritatea comunistă din Parlament a refuzat să susțină un proiect de lege de condamnare a regimurilor totalitare comuniste ca urmare a rezoluției APCE.

Am făcut atunci o declarație în care am argumentat de ce Parlamentul trebuie să adopte o lege care să condamne regimul comunist totalitar. Adoptarea unei asemenea legi era absolut necesară, deoarece cea mai mare parte a populației Republicii Moldova a avut de suferit de pe urma regimului comunist totalitar. În același timp, Republica Moldova și-ar demonstra atașamentul față de valorile promovate de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Condamnarea regimului comunist sovietic era o datorie morală față de societate a actualului Parlament. Din păcate, Republica Moldova este una din puținele țări care s-a confruntat cu efectele distructive ale comunismului și după căderea imperiului sovietic. În ultimii ani, sub guvernarea comunistă au fost demolate principiile statului democratic și de drept, au fost încălcate masiv drepturile omului, a fost compromisă însăși noțiunea „democrație”. Aceasta ne dovedește că regimurile comuniste, chiar dacă se ascund sub masca democrației, continuă să prezinte un pericol pentru umanitate.

CE ASCUND COMUNIȘTII ȘI ALIAȚII LOR?

Pentru a-și justifica parteneriatul politic rușinos din 4 aprilie 2005, comuniștii și aliații lor, dar mai ales PPCD, au recurs la mai multe dezinformări opiniei publice naționale și internaționale. Vicepreședintele PPCD, Vlad Cubreacov, a declarat că deține informații potrivit cărora ex-directorul Serviciului de Informații și Securitate, Valeriu Pasat, ar fi pregătit, în primăvara anului 2005, asasinarea lui Iurie Roșca și i-ar fi propus senatorului român Ilie Ilașcu, fost deținut politic al regimului de la Tiraspol, să-l lichideze fizic pe liderul PPCD. Ulterior, aceleași declarații au fost făcute și de însuși Iurie Roșca.

În mod normal, aceste declarații nu puteau fi lăsate fără replică, dat fiind gravitatea lor. Am propus Parlamentului constituirea unei comisii de anchetă care să investigheze tentativa de asasinare a liderului Partidului Popular Creștin Democrat. Numai că propunerea mea a fost susținută doar de deputații AMN. O asemenea atitudine este destul de stranie, căci anume comuniștii și ppcd-iștii trebuiau să fie cei mai interesați de investigarea situației create. PPCD – pentru că asupra lor plana suspiciunea că liderii partidului au pus la cale intenționat o dezinformare masivă a populației, iar comuniștii – pentru că se aflau la guvernare și anchetarea cazului ținea direct de imaginea lor. Cu toate acestea, comuniștii și aliații lor au afirmat că formarea comisiei este inoportună, pentru că Procuratura Generală investighează deja acest caz, iar activitatea comisiei ar putea dubla sau chiar împiedica desfășurarea anchetei. Dar timpul a trecut iar lucrurile nu s-au mișcat din punctul mort. Nu încapă nici o îndoială că la mijloc a fost o dezinformare în scopuri politice, pusă la cale de comuniști și aliații lor.

GUVERNAREA SE IMPLICĂ ÎN ACTIVITATEA BĂNCILOR

Implicarea statului în activitatea mediului de afaceri capătă proporții odată cu obținerea de către comuniști a celui de-al doilea mandat de guvernare. Puterea instituie tot noi și noi pârgii de control, încât multe din structurile financiare nu mai rezistă acestei presiuni. De o atenție deosebită se „bucură” băncile. În februarie 2006 guvernarea decide că băncile vor trebui să prezinte executorilor judecătorești, la cererea acestora, informația despre conturile debitorilor.

Oficial, documentul era menit să asigure o mai bună executare a deciziilor instanțelor de judecată, dar neoficial – de a asigura accesul comuniștilor și protejaților lor din mediul de afaceri la informațiile despre bănci și clienții acestora. Apropos, deputații comuniști au votat proiectul de lege în prima lectură, în ciuda opunerii Comisiei parlamentare pentru politică economică, buget și finanțe, care tot de comuniști este condusă și dominată. Comisia a menționat în avizul său (și a avut perfectă dreptate) că băncile și așa prezintă informații care constituie un secret comercial, mai multor structuri, cum ar fi organele de urmărire penală, Curtea de Conturi, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, organele fiscale. Dar comuniștii nu au dorit să asculte nici de comisie, nici de opoziție și nici de glasul rațiunii. În rezultat, mediul de afaceri din Republica Moldova a devenit și mai neatractiv.

COMUNIȘTII SCOT DIN BIBLIOTECI LITERATURA INCOMODĂ

In februarie 2006 comuniștii mi-au oferit o surpriză mai puțin plăcută – cartea mea, „Petele negre ale guvernării roșii”, care se referă la primii patru ani de guvernare comunistă, a fost interzisă în bibliotecile din republică, la indicația lui Victor Stepaniuc, unul dintre conducătorii Partidului Comuniștilor, președinte al Comisiei parlamentare pentru cultură, știință, învățământ, tineret, sport, turism și mass-media.

V. Stepaniuc mi-a confirmat că a dat asemenea dispoziție, dar m-a asigurat că aceasta s-ar fi referit doar la bibliotecile școlare și a avut scopul de „a nu politiza școlile”. Ulterior însă am aflat că, de fapt, cartea a fost interzisă în toate bibliotecile din republică, cu excepția Bibliotecii Naționale. Este evident că a fost o comandă politică, pentru că în lucrare am dat în vileag peste 100 de exemple de abuzuri grave, comise de guvernarea comunistă în perioada anilor 2001-2005. Prin interzicerea cărții puterea a dorit să distrugă orice mărturie a fărâdelegilor comise timp de patru ani, iar Victor Stepaniuc a făcut loc în bibliotecile din republică pentru propria carte – „Statalitatea poporului moldovenesc”. Nu voi rămâne mirat dacă această „operă” de factură ideologică și puternic politizată își va găsi locul în bibliotecile școlare de unde a fost exclusă cartea „Petele negre ale guvernării roșii”. Cred însă că guvernarea ar trebui să studieze puțin istoria și să nu repete greșelile din trecut, căci Republica Moldova a traversat deja o perioadă comunisto-sovietică, când literatura incomodă era interzisă și știm cu toții că rezultatul a fost creșterea revoltei sociale și debarcarea de la putere a regimului dictatorial.

MAJORAREA TARIFELOR LA GAZE PENTRU CONSUMATORI

Criza gazelor nu ar fi căpătat asemenea proporții dacă guvernarea comunistă și-ar fi dat seama la timp care pot fi urmările și ar fi acționat imediat. Însă, chiar și după ce a comis greșeala, comuniștii nu au tras din ea învățăminte și au continuat să insiste asupra faptului că poziția lor a fost una corectă.

Pentru a nu-și eroda baza electorală, care și așa se șubrezise după parteneriatul politic din 4 aprilie 2005, comuniștii au comis un nou fals – au mințit populația că majorarea prețului de achiziție a gazelor naturale de la furnizor nu se va solda și cu majorarea tarifelor pentru populație. Numai că, această minciună a plesnit la scurt timp după declarațiile menționate – la 14 februarie 2006 Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a decis majorarea în medie cu 37,2%, fără TVA (5%), a tarifelor la gaze pentru consumatori. ANRE a motivat această măsură prin faptul că, concernul rus „Gazprom”, a scumpit cu 37,5% prețul gazelor livrate în Republica Moldova, până la \$110 pe mia de metri cubi. La calcularea tarifelor noi s-a ținut cont, de asemenea, de creșterea costurilor de întreținere a rețelilor de gazificare, creșterea salariului minim, a amortizării. Însă comuniștii au prezentat această nereușită ca pe o victorie. Presa controlată de comuniști a încercat să demonstreze că aceștia au salvat populația majorând tarifele doar cu 37,2%, deoarece societatea moldo-rusă «MoldovaGaz» insista ca tariful mediu pentru consumatori să fie mult mai mare. Cu alte cuvinte, comuniștii au interpretat majorarea prețului de achiziție a gazelor naturale din Rusia drept o performanță a actualei guvernări. Dar aceste trucuri propagandistice nu au fost în stare să diminueze șocurile sociale survenite ca urmare a guvernării incompetente a comuniștilor.

O GAURĂ ÎN BUGET DE 200 MLN. LEI

Incăpățânarea și rigiditatea comuniștilor i-a împiedicat mai întotdeauna să ia în calcul propunerile opoziției și, în rezultat, situația în multe domenii s-a agravat, iar statul a pierdut sume colosale. Este și cazul propunerilor și sugestiilor făcute în cadrul audierilor parlamentare pe marginea executării Legii cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice.

Vom menționa că statul pierde anual venituri de circa 200 mln. lei din cauza încălcărilor comise în domeniul fabricării și comercializării alcoolului etilic și a produselor alcoolice, ca urmare a lipsei unui sistem de evidență computerizată în acest domeniu. După anul 2000, când a fost adoptată Legea, au mai fost operate un șir de modificări în acest document, unele din care s-au făcut pentru a-l îmbunătăți, iar altele – din anumite interese. Comuniștii au preferat să dea ascultare rapoartelor „în roz” ale membrilor Guvernului, care văd peste tot doar progrese, în timp ce situația reală degradează de la o zi la alta. Argumentul Guvernului precum că, pentru a implementa sistemul de evidență computerizată în producția și comerțul cu alcool etilic și produse alcoolice e nevoie de un termen de 3 ani și fonduri de 35 mln. lei, nu avea nici un suport. Adică, comuniștii au acceptat să piardă anual 200 mln. lei, decât să cheltuiască în trei ani 35 mln. lei și să rezolve problema! O asemenea logică este exact în stilul guvernării. Vom aminti că sisteme similare au fost introduse într-un răstimp relativ scurt și practic fără cheltuieli de la Bugetul de stat în alte domenii (de exemplu, în cel farmaceutic). Cu regret, abordarea selectivă a problemelor a caracterizat permanent guvernarea comunistă și urmările pentru economie nu au fost deloc benefice.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ DĂ PESTE CAP UN NOU ABUZ COMUNIST

La începutul anului 2006 toate companiile fiduciare din Moldova stăteau ca pe ace, căci fiecare dintre ele putea fi în orice moment lipsită de licență sau chiar dizolvată. Comuniștii au adoptat o lege, care obliga companiile fiduciare din republică să încheie, în termen de 60 de zile, de la 1 ianuarie 2006, contracte suplimentare cu toți fondatorii lor.

Companiile urmau să le trimită din timp scrisori fondatorilor, anunțându-i despre noile prevederi legislative și recomandându-le să semneze contracte suplimentare prin care să-și confirme participarea la constituirea companiilor. În cazul în care, fondatorii nu acceptau în scris prelungirea contractului în decurs de 60 de zile, acesta se considera reziliat, iar în alte 60 de zile compania urma să le restituie fondatorilor patrimoniul care le revenea. Era evident că se pune la cale o curățare a pieței de agenți economici incozi. Mai mult chiar, comuniștii, în setea lor de a-și satisface cât mai repede interesele personale și de grup, au admis mai multe încălcări ale legislației în vigoare. În primul rând, este vorba de faptul că Parlamentul și-a depășit atribuțiile atunci când a stabilit condițiile în care se reziliază contractele de constituire a companiilor fiduciare, căci rezilierea poate fi făcută doar cu acordul comun al părților sau de către instanța de judecată, și nu prin decizia deputaților. De asemenea, a fost lezată dreptul la proprietate al fondatorilor companiilor fiduciare, care trebuie să decidă independent cum să procedeze cu bunurile lor. Din fericire, Curtea Constituțională a sesizat aceste nereguli și a anulat legea respectivă. Comuniștii s-au conformat atunci deciziei CC, pentru că nu au avut încotro. Aceasta însă nu i-a împiedicat pe viitor să inventeze noi mecanisme de presiune asupra mediului de afaceri.

Inceputul anului 2006 este marcat de o amplă campanie de spălare a creierilor pusă la cale de putere și aliații săi, care are drept scop de a demonstra opiniei publice din țară și de peste hotare că Planul de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană se îndeplinește cu succes, că instituțiile democratice funcționează normal, că există libertate a presei, că luptă împotriva corupției etc. Însă, toate eforturile depuse de guvernare se dovedesc în van. Cel puțin opinia publică de peste hotare este conștientă că dincolo de declarații frumoase nimic din cele menționate nu există în realitate.

Astfel, la data de 2 martie 2006 Javier Solana, Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene (UE) pentru politică externă și securitate, Secretarul General al Consiliului UE, într-un interviu acordat unui ziar de la Chișinău, pune punctul pe „i”. În primul rând, referindu-se la implementarea Planului de acțiuni RM-UE, Javier Solana a apreciat că „adoptarea unor legi și decrete bune nu este suficientă”, sunt necesare și fapte, nu doar stipulări în lege, iar aceasta „ar necesita și o schimbare de mentalitate. Doar atunci R. Moldova va realiza cu adevărat Planul de acțiuni și se va apropia de UE”. Înaltul oficial a mai spus că „Moldova trebuie să facă mult mai multe în privința libertății presei, respectării drepturilor omului, independenței justiției, luptei împotriva corupției – și nu doar să lupte contra unor presupuși corupți din rândurile oponentilor politici”. Aceste declarații scot în vileag esența guvernării comuniste, care nu luptă împotriva corupției sau pentru libertatea presei, ci cu oponentii, care încearcă să spună adevărul și să facă ceva pentru schimbarea stării de lucruri. Din păcate, nici de data aceasta guvernarea nu a ținut seama de avertismentul venit de la un demnitar de rang atât de înalt și a continuat să simuleze un comportament democratic, promovând în realitate cu totul alte interese decât cele ale țării.

INTERESUL DE PARTID – MAI PRESUS DECÂT BUGETUL

La 10 martie 2006, în Parlament izbucnește un scandal de proporții, care a avut la bază intenția comuniștilor de a scuti de impozite și taxe în valoare de circa 740 mii lei importul în Republica Moldova a 350 tone de granit din Federația Rusă, pentru reconstrucția Memorialului Gloriei Militare. Proiectul de lege respectiv a fost elaborat la solicitarea organizației pentru apărarea drepturilor slavilor în Moldova „Vece”, al cărei președinte, Nicolae Guțul, este deputat-comunist.

În mod normal, proiectul de lege a provocat revolta opoziției, căci este inadmisibilă situația în care o organizație obștească vine în Legislativ cu propuneri de scutire fiscală. Noi, cei din opoziție, am calificat scutirea fiscală solicitată drept „o spălare masivă a banilor” și am cerut informații detaliate despre costul reconstrucției și alte aspecte legate de aceste lucrări. Cu regret, nu ni s-a acordat informația solicitată, iar presunerile noastre s-au adeverit ulterior. Demnitarii comuniști au recunoscut, peste câteva luni, că la reconstrucția Memorialului și a străzii de lângă el, s-au „spălat” aproape o sută de milioane de lei. Comuniștii nu au ținut cont de avertismentele opoziției atunci când am solicitat respingerea proiectului de lege, după cum au ignorat și cererile repetate de a face lumină în dezvăluirile privind spălarea banilor publici la cele două obiective și de a trage la răspundere persoanele vinovate. Se vede că prea mulți comuniști au avut de câștigat de pe urma acestor grandioase proiecte cu tentă ideologică, de aceea nici nu s-au dat curs propunerilor noastre. În această situație, rămâne doar ca viitoarele guvernări să revină și să facă lumină în aceste și alte cazuri de delapidări masive de fonduri.

ATITUDINEA GUVERNANȚILOR FAȚĂ DE ȚĂRANI

Imbunătățirea situației în agricultură devine una din preocupările permanente ale AMN la începutul anului 2006. Reprezentanții fracțiunii noastre veneau practic în fiecare săptămână cu noi propuneri, dar, indiferent de argumentele aduse, erau tratați de comuniști cu indiferență.

La 17 martie 2006 AMN a propus scutirea agricultorilor de impozitul funciar pe un termen de cinci ani; anularea TVA la pesticide, îngrășăminte minerale și utilajul agricol; compensarea cheltuielilor suportate de țărani ca urmare a majorării prețurilor la carburanți etc. Am atenționat(a câta oară) că situația s-a agravat după 1 ianuarie 2006, când a fost instituită taxa pe valoarea adăugată la pesticide, îngrășăminte minerale și utilaj agricol, precum și ca urmare a scumpirii carburanților. La acea etapă se știa că în anul 2005 agricultura a suportat pierderi de circa 800 mln. lei, iar perspectivele ce se prefigurau arătau că în 2006 pierderile ar putea fi și mai mari. Era greu de înțeles indiferența comuniștilor, care se făceau că nu observă ce se întâmplă. Altă explicație a comportamentului lor decât „ură față de țărani și faptul că se face tot posibilul pentru revenirea la colhozuri”, noi, cei din AMN, nu am găsit. Desigur, declarația noastră destul de dură și propunerile făcute în public (ședințele plene ale Parlamentului se transmiteau în direct la radio și televiziune) i-au deranjat la modul serios pe comuniști. Dar dincolo de atacuri nefondate la adresa AMN și promisiuni deșarte ale comuniștilor că vor examina situația creată și vor veni cu soluții, nu s-a întreprins nimic. De fapt, aceasta a fost atitudinea constantă manifestată de comuniști față de țărani în toți anii de aflare la guvernare.

Unul din argumentele vehiculate cel mai des de comuniști și aliații lor după pactul politic rușinos din 4 aprilie 2005, a fost că Republica Moldova nicio-dată nu a implementat reformele într-un timp atât de rapid ca în 2005-2006. Mai spuneau ei că, în rezultat, R. Moldova avea o imaginea mai bună ca oricând la Consiliul Europei, ceea ce sporea șansele ca să fie sistată procedura de monitorizare ce dura din 1995.

Însă, cum s-a întâmplat de nenumărate ori, declarațiile comuniștilor și aliaților lor sunt date peste cap de oficialii europeni. Coraportorii Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE), Josette Durrieu și Egidius Vareikis, făcând o totalizare a vizitei lor în țara noastră, spun deschis că ritmul reformelor în Republica Moldova nu este suficient de rapid. De fapt, aceasta a fost doar o confirmare suplimentară a tristei realități la capitolul imaginea Moldovei la Strasbourg. Cu doar ceva timp mai înainte Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei amânase din nou examinarea problemei privind sistarea monitorizării Moldovei. Dacă Moldova ar fi avut o imagine bună, după cum pretindeau comuniștii și prietenii lor, și dacă reformele ar fi fost cu adevărat reforme și s-ar fi implementat rapid și cu succes, probabil monitorizarea era sistată. Guvernarea, desigur, putea minți, prin mass-media controlată de putere, populația despre „succesele remarcabile înregistrate zi de zi”, dar factorii de decizie din exterior nu sunt atât de naivi pentru a da crezare gogoșilor comuniste.

COMUNIȘTII ÎI ATACĂ PE DEȚINĂTORII DE PATENTE DE ÎNTREPRINZĂTOR

In martie 2006 Guvernul aplică micului business cea mai dureroasă din toate loviturile posibile – aprobă un proiect de lege care prevede excluderea treptată, din 2007 până în 2009, a activităților în baza patentei de întreprinzător. Astfel, Guvernul dintr-o singură mișcare lasă pe drumuri circa 40 mii de oameni, iar familiile acestora rămân fără surse de existență.

Logica guvernării a fost simplă – deținătorii de patente reprezintă un segment de populație activă, orientat spre valorile democratice și care niciodată nu votează comuniștii. Acești oameni pur și simplu îi încurcau pe comuniști în țară și lor li s-au creat toate condițiile pentru a pleca la munci la negru peste hotare. Izgonirea lor din țară convenea guvernării și din alt punct de vedere – pe banii trimiși în țară de cetățenii aflați la munci peste hotare se acoperă soldul negativ al balanței comerciale externe și se menține bugetul de stat. Prin urmare, și politic, și economic, comuniștii erau interesați în distrugerea a 40 mii locuri de muncă, deși în campania electorală au promis tocmai contrariul. A mai existat o motivație pentru excluderea activităților în baza patentei de întreprinzător. Unii oameni din anturajul puterii doreau să construiască o rețea de supermarketuri în raioanele republicii, însă aceasta nu ar fi fost profitabilă dat fiind concurența din partea deținătorilor de patente. De aceea, puterea a decis să elimine de pe piață concurenții, deși aceasta contravine legislației naționale și Constituției. Ulterior, Parlamentul dominat de comuniști a votat Legea aprobată de Guvern. În rezultat, în republică au început ample acțiuni de protest, care au durat mai multe luni. Însă, nimic nu i-a făcut pe guvernanți să-și schimbe opinia – nici argumentele, nici lacrimile deținătorilor de patente.

COMUNIȘTII NU RESPECTĂ ANGAJAMENTELE FAȚĂ DE CE

La data de 23 martie 2006 am cerut, în numele Alianței „Moldova Noastră”, convocarea unei ședințe speciale a Parlamentului în problema reformelor și respectării angajamentelor asumate față de Consiliul Europei (CE), la care să participe șeful statului Vladimir Voronin și prim-ministrul Vasile Tarlev.

Am declarat atunci că partidul de guvernământ nu vrea să facă reforme democratice, deoarece aceasta l-ar lipsi de mecanismele de menținere la putere. Am mai menționat că informarea obiectivă a cetățenilor, existența unui sistem judecătoresc imparțial, o administrație publică eficientă, vor conduce la schimbări inevitabile, care ar putea fi în dezavantajul actualei puteri. Deși Parlamentul a votat programul calendaristic, care include acțiunile de ajustare legislativă la rezoluțiile Adunării Parlamentare a CE, realizarea acestui document întârzie mult, pe motiv că majoritatea comunistă e preocupată să voteze legi care promovează interesele clanurilor mafiote și ale monopoliștilor, ale celor ce distrug agricultura. De fapt, comuniștii se limitau doar la declarații de integrare europeană, dar nu întreprindeau acțiuni concrete care să dovedească această intenție. Însă, propunerea mea a fost tratată cu neglijență de putere. Iar rezultatul nu s-a lăsat mult așteptat. Republica Moldova a bătut un record absolut la Consiliul Europei – a devenit țara care s-a aflat cel mai mult sub monitorizarea acestei instituții.

COMUNIȘTII CONTINUĂ HĂRȚUIALA LIDERULUI AMN

Comuniștii își fac un cadou destul de original cu ocazia unui an de la pactul rușinos din 4 aprilie 2005 – la 4 aprilie 2006. Procuratura Generală anunță că a încheiat ancheta și a trimis în judecată dosarul deputatului Serafim Urechean, liderul fracțiunii Alianța „Moldova Noastră”, acuzat de depășirea atribuțiilor în perioada exercitării funcției de Primar General de Chișinău.

Comuniștii continuă să insiste asupra vinovăției lui Serafim Urechean din două motive: pentru a arunca praf în ochii opiniei publice naționale și internaționale; pentru a-i șifona imaginea liderului unicului partid de opoziție reală din Parlament. Însă, argumentele procuraturii s-au dovedit a fi cusute cu ață albă și nu au rezistat în instanța de judecată. La puțin timp, Curtea Supremă de Justiție a constatat grave încălcări în procesul de intentare a dosarului liderului AMN și a dispus încetarea urmăririi penale. Deși decizia CSJ era definitivă, atât procuratura, cât și instanța de judecată ierarhic inferioară au refuzat s-o execute și au continuat hărțuirea lui Serafim Urechean. Astfel, s-a mai văzut încă o dată că, pe timpul guvernării comuniste corupția politică și încălcarea celor mai elementare drepturi au devenit o normă, iar independența justiției – o noțiune mult prea departe de realitățile moldovenești.

ULTIMUL CUI ÎN SICRIUL AUDIOVIZUALULUI

Comuniștii și noii lor aliați continuă opera de preținșă reformare a principalelor instituții în stat, reformare la baza căreia a stat un singur interes – împărțirea portofoliilor și a sferelor de influență. La 6 aprilie 2006 este votat în prima lectură Codul Audiovizualului, care oficial avea drept scop democratizarea și asigurarea independenței Consiliului Coordonator al Audiovizualului, crearea condițiilor optime pentru activitatea instituțiilor publice ale audiovizualului etc.

În realitate însă, prin acest Cod comuniștii au creat condițiile necesare pentru a transmite o parte din controlul asupra audiovizualului autohton și unele instituții ale acestuia celor care au votat pentru realegerea lui Vladimir Voronin în funcția de președinte al țării. Ulterior, acest lucru s-a văzut foarte clar. Ca urmare a implementării Codului Audiovizualului, comuniștii, creștin-democrații și democrații au primit funcții importante la CCA. În plus, în procesul de împărțire a sferelor de influență, comuniștilor le-a revenit, pe lângă fostele mijloace de stat ale audiovizualului, și postul de radio Antena-C, unul dintre cele mai ascultate din țară. Iar creștin-democrații s-au căpățuit cu televiziunea „Euro-TV-Chișinău”. Aceasta a fost adevărata miză a Codului. Evident, deputații Alianței „Moldova Noastră” au votat împotriva proiectului pe motiv că acesta nu a fost consultat cu societatea civilă și nu va îmbunătăți situația în domeniul audiovizualului. Noi am amintit că anterior am elaborat și am înaintat trei proiecte de legi în acest sens, care au fost consultate cu societatea civilă și avizate pozitiv de Consiliul Europei, dar ignorate de conducerea

Parlamentului. Nu ne-a mirat atitudinea guvernării. Eram conștienți de faptul că pe comuniști niciodată nu i-a preocupat independența audiovizualului autohton, unicul lor interes fiind acapararea mijloacelor de informare în masă și obținerea unor posturi în cele mai importante instituții ale statului.

DRAPELUL DE STAT ESTE PROFANAT!

La începutul lunii aprilie 2006, se înregistrează un caz ieșit din comun – conducerea Întreprinderii de Stat “Calea Ferată a Moldovei”, condusă de un demnitar comunist, admite și chiar încurajează profanarea drapelului de stat al Republicii Moldova.

Este vorba că, în trenul Chișinău-Moscova, tricolorul era așternut pentru a se șterge încălțărilor. În coridoarele vagoanelor era întinsă pe jos o fâșie de pânză în culorile drapelului de stat. Și de această pânză toți pasagerii își ștergeau picioarele. Un angajat al CFM ne-a explicat că însoțitorii de vagoane primesc materialul odată la două săptămâni, ca să-l aștearnă pe jos, pentru a nu se murdări covorul. Ne-am întrebat atunci: de ce conducerea CFM n-ar comanda niște țesături în culorile drapelelor de stat ale Rusiei, Ucrainei, Bielarus, să vedem până unde ar ajunge cu ele trenul moldovenesc? Apropo, am atras atenția și asupra faptului că în vagoane lipseau cu desăvârșire inscripțiile în limba română. AMN a cerut conducerii CFM să retragă imediat din uz materialul-tricolor aflat în toate trenurile moldovenești; Procuraturii Generale – să cerceteze faptul profanării în trenurile moldovenești a tricolorului și să tragă la răspundere persoanele vinovate; Guvernului – să examineze respectarea Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova în cadrul CFM cu sancționarea celor vinovați de încălcarea acesteia. Dar, reacția a fost cea dintotdeauna. Tăcere...

VORONIN E NOSTALGIC DUPĂ MEMORANDUMUL DIN 1997

Unul din cele mai mari eșecuri ale guvernării comuniste a fost, fără îndoială, diferendul transnistrean. Degeaba comuniștii au încercat să dea vina ba pe opoziție, ba pe liderii de la Tiraspol, ba pe forțe din exterior. Cauza adevărată a constituit-o nedorința lor de a urma o politică clară și coerentă în soluționarea problemei respective.

Astfel, în timp ce solicita suportul factorilor de decizie occidentali, Vladimir Voronin făcea ochi dulci și Kremlinului, pe care încerca să-l convingă de loialitatea sa. La 7 aprilie 2006 președintele Vladimir Voronin, într-un interviu acordat ziarului rus „Nezavisimaia gazeta”, declară că propunerea de a denunța Memorandumul din 1997 este absurdă. Această declarație a șefului statului contravenea tuturor eforturilor depuse până atunci în vederea depășirii crizei transnistrene. După cum bine se știe, anume prin acel memorandum a fost introdusă aberanta noțiune de „stat comun”, care a alimentat pretențiile de federalizare, confederalizare a Moldovei, formulate de Moscova și Tiraspol. Forțele politice din Republica Moldova și instituțiile occidentale încercau să evite documentele propuse anterior de Rusia la capitolul conflictul transnistrean și să vină cu un concept nou în această privință. Iar președintele Voronin, prin declarația sa, revine practic la prevederile Memorandumului Kozak. În consecință, au avut de suferit nu atât imaginea liderului comunist și a partidului său, cât interesele generale ale țării.

COMUNIȘTII ATENTEAZĂ LA IDENTITATEA NAȚIONALĂ A CETĂȚENILOR

Pe parcursul aflării lor la guvernare, comuniștii au desfășurat o amplă campanie de subminare a valorilor naționale, în încercarea de a impune cetățenilor Republicii Moldova o altă identitate națională. În atingerea acestui scop, ei au utilizat toate mijloacele, inclusiv cele mai puțin legale, folosind rezultatele ultimului recensământ al populației, corectitudinea cărora este destul de îndoielnică.

Deși recensământul a avut loc la finele anului 2004, comuniștii rup din context unele date care, pretind ei, au fost obținute în cadrul lui, și în aprilie 2006 încep să le joace cum le convine. Potrivit datelor respective, doar 16,4% din cetățenii R. Moldova se declară vorbitori de limbă română, iar 2,2% au spus că se consideră români de naționalitate. Comuniștii pretind că 58% au afirmat că vorbesc limba moldovenească, iar moldovenii constituie 75,8% din totalul locuitorilor republicii, în creștere cu 5,9% față de anul 1989, când a fost organizat recensământul precedent. Cu alte cuvinte, guvernanții vor să demonstreze că în Republica Moldova majoritatea se consideră moldoveni, dar nu români, că vorbesc limba moldovenească, dar nu română. Numai că, se știe cum au fost obținute aceste date. Majoritatea oamenilor nici nu erau întrebați ce limbă vorbesc sau ce naționalitate au, iar în ancheta lor altcineva scria ceea ce aveau nevoie comuniștii. În plus, celor care se declarau români li se spunea direct, că nu ar fi bine să indice acest lucru în anchetă, de vreme ce sunt cetățeni ai Republicii Moldova. Datele recensământului din 2004 au fost doar o componentă a scenariului pus în aplicare de comuniști împotriva a tot ce este românesc. Anume astfel și-au înțeles ei

rostul aflării la guvernare – continuarea politicii comuniste din timpurile sovietice de mancurtizare a populației. Însă, indiferent de ce au scris comuniștii în statisticile lor, adevărul și starea reală de lucruri nu au putut fi camuflate. De la un timp încoace, în R. Moldova, numărul celor care doresc să-și redobândească cetățenia românească, e în creștere continuă.

ADEVĂRUL DESPRE „LIBERALISMUL COMUNIST”

Comuniștii moldoveni, ajunși la guvernare printr-o ironie a sorții, și-au dat seama că nu mai pot promova o politică-hibrid, gen economie planificată cu elemente ale economiei de piață, și au început să se orienteze tot mai mult spre liberalism. Mai bine zis, ei au început să facă acest lucru doar declarativ, în realitate fiind foarte departe de liberalism.

Cum era de așteptat, „atașamentul” comuniștilor față de valorile liberale iese la iveală. Astfel, Republica Moldova declară că are o poziție „defensivă” și rezervată privind luarea unor angajamente suplimentare de liberalizare a accesului pe piață, deoarece cele existente, chipurile, sunt net superioare angajamentelor pe care și le-au asumat țările care au aderat mai înainte la Organizația Mondială a Comerțului (OMC). Această poziție destul de bizară, factorii de decizie comuniști o formulează în cadrul rundei de negocieri multilaterale OMC privind liberalizarea și dezvoltarea comerțului. Chișinăul și-a argumentat politica tarifară, asumată în procesul de aderare la OMC, prin faptul că ea este destul de liberalizată, iar numărul instrumentelor de protejare a pieței interne – mic. Această poziție a comuniștilor denotă lipsa unei viziuni economice clare. Ei au încercat chipurile să protejeze producătorul autohton, neînțelegând că de fapt, acesta avea nevoie în primul rând de condiții pentru a se dezvolta și abia apoi de suport pe piața internă. În realitate, prin politica lor constantă de reducere a locurilor de muncă, de lichidare a micului business, de sufocare a întreprinderilor prin controale permanente, comuniștii au distrus producătorul autohton.

BUSINESSMENII DIN SUA - ÎNGRIJORAȚI DE NIVELUL CORUPȚIEI DIN MOLDOVA

Comuniștii tot timpul s-au lăudat că, după venirea lor la guvernare, climatul investițional din țară s-a îmbunătățit considerabil, iar credibilitatea Moldovei în exterior a crescut simțitor. Însă, aceste declarații au fost date peste cap de reprezentanții cercurilor de afaceri din SUA, care între 10-13 aprilie 2006, au vizitat Moldova în cadrul reuniunii anuale a Comitetului bilateral de cooperare R. Moldova - Carolina de Nord.

Ei au declarat că cercurile de afaceri din SUA sunt îngrijorate de nivelul corupției din Republica Moldova. Aceste declarații au fost făcute nu oriunde, ci în biroul președintelui Parlamentului, Marian Lupu. Astfel, s-a văzut câtă pondere au în realitate așa-zisele succese ale comuniștilor. Cu regret, acest semnal dat de comunitatea de afaceri din SUA, ca și multe alte semnale de acest gen, a fost ignorat de comuniști. În loc să întreprindă acțiuni în vederea schimbării situației, ei au preferat să promoveze interesele proprii, ale partidului și ale persoanelor din anturajul puterii. Setea de bani și putere s-a dovedit a fi mai presus decât interesele țării. De altfel, comuniștii și-au început guvernarea prin alungarea din țară a unui mare investitor american – Europharm LTD, și prin naționalizarea întreprinderii „Farmaco”. Evident, având o asemenea atitudine față de investitorii străini, comuniștilor le-a trecut pe lângă urechi declarația businessmenilor americani.

COMUNIȘTII LIPSESC TINERII DE DREPTUL LA STUDII

In primăvara anului 2006 comuniștii comit un alt abuz – limitează locurile de studii în instituțiile de învățământ superior. Guvernul adoptă o hotărâre prin care stipulează că în noul an de studii, numărul locurilor în instituțiile de învățământ superior din țară va constitui 27 685 mii, cu aproape 10 mii mai puțin față de anul trecut.

Factorii de decizie au declarat că au fost reduse, în principal, cotele de admitere la facultățile de drept, economie și limbi moderne. Cabinetul de miniștri a încercat să se justifice cu argumentul că reducerea numărului de studenți va îmbunătăți calitatea studiilor superioare. Însă, nicăieri în lume nu s-a pus problema, că studiile superioare pot obține un plus de calitate prin reducerea numărului de studenți. Pentru aceasta se aplică alte măsuri, cum ar fi, de exemplu, sporirea nivelului de calificare al cadrelor didactice. Guvernării nu au înțeles că există libertăți constituționale (cum ar fi, în cazul de față, dreptul la educație), stabilite inclusiv de documentele internaționale la care Republica Moldova este parte, ce nu pot fi restrânse prin măsuri de ordin administrativ. De fapt, Guvernul a avut cu totul alte scopuri decât calitatea studiilor. În primul rând, s-a dorit reducerea numărului de studenți care după absolvirea instituțiilor de învățământ nu se pot angaja oficial în câmpul muncii. Adică, Guvernul a dorit să-și ascundă prin statistici frumoase incapacitatea de a crea noi locuri de muncă. În al doilea rând, autoritățile au provocat indirect sporirea numărului de cetățeni care pleacă la munci peste hotare. Căci, nefiind înmatriculați la studii, acestor tineri nu li s-a lăsat altă alternativă decât să apuce calea pribegiei.

MILITARII – INTOXICAȚI ÎN MASĂ

Armata Națională niciodată nu a dus-o prea bine, însă, în anii de guvernare comunistă, starea de lucruri s-a înrăutățit și mai mult. Dacă anterior militarii erau antrenați în munci improprii statutului lor sau echipamentul nu era tocmai potrivit, apoi pe durata aflării la guvernare a comuniștilor s-au înrăutățit și condițiile de alimentare a lor.

În acest context, Procuratura Generală a intentat un dosar penal pe cazul intoxicării în masă a militarilor în termen de la unitatea militară nr. 142 din Chișinău. La 17 aprilie, starea de intoxicație s-a constatat la 57 de militari, dintre care 37 au fost internați pentru tratament în izolatorul unității cu diagnosticul „gastro-enterocolită acută”, iar 20 în stare deosebit de gravă au fost transportați la spitalul central al Ministerului Apărării. Din start, ancheta s-a axat pe două ipoteze: încălcarea flagrantă a normelor sanitar-epidemiologice la prepararea alimentelor în condiții de campanie și consumarea unor produse necalitative. În cadrul investigațiilor preliminare s-a mai stabilit că, comandamentul și responsabilii nu au respectat normele sanitare în încăperile unității și la depozitul de alimente. Acest semnal de alarmă nu a fost însă de învățătură pentru comuniști, care au continuat să ignore condițiile militarilor. În rezultat, starea de lucruri s-a agravat și mai mult, iar în anii următori Armata Națională a rămas Armată doar prin denumire.

Deși au tot strigat că duc țara în Europa și că respectă Planul de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, comuniștii nu au îndeplinit nici măcar prevederile de bază ale acestui Plan. Iar una din ele se referă la situația din penitenciare și respectarea drepturilor elementare ale deținuților. În special, a deținutelor.

În urma unui studiu efectuat de Societatea Internațională a Drepturilor Omului, s-a constatat că fiecare a zecea deținută de la colonia de femei din satul Rusca este infectată cu HIV/SIDA. Cel mai grav este că femeile infectate cu HIV locuiesc și se alimentează împreună cu celelalte, chiar dacă acolo sunt femei însărcinate și care au copii mici. Cel mai des, deținutele suferă de gripă, anghină, maladii ginecologice. Comuniștii nu și-au bătut capul măcar să separe deținutele, acestea fiind nevoite să trăiască la un loc. Or, faptul este destul de grav, deoarece la acea perioadă circa 30% din femei ispășeau pedeapsa pentru omor, 21% - pentru furturi, iar 42% au fost condamnate pentru prima dată. Nici condițiile de igienă sanitară în care se întrețineau condamnatele nu corespundeau normelor. Într-o celulă erau deținute câte 60 de femei, colonia nu avea o baie bună, uscătorii pentru lenjerie, canalizare. Peste 80% din femeile chestionate au declarat că după mâncare rămăneau flămânde. Ele beneficiau de trei mese pe zi, în valoare de 4,75 lei, ceea ce este de 2 ori sub normă. Raportul de monitorizare al experților a fost prezentat Președintelui țării, Parlamentului, Guvernului, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, organismelor internaționale. Dar, cu mici excepții, situația a rămas neschimbată.

CETĂȚENII SUNT NEMULȚUMIȚI DE SITUAȚIA ECONOMICĂ A ȚĂRII

Oricât de mult nu s-au străduit comuniștii să creeze impresia unei îmbunătățiri a situației din republică după venirea lor la putere, percepția cetățenilor (care, de fapt, corespundea realității) tot timpul a fost una negativă. De fiecare dată, când s-au organizat sondaje, acest lucru a ieșit în evidență. La fel s-a întâmplat și cu sondajul realizat de Centrul de Analiză și Investigații Sociale, în perioada 25 martie – 8 aprilie 2006, în cadrul Barometrului de opinie publică – o acțiune anuală a Institutului de Politici Publice.

Majoritatea participanților la sondaj au declarat că nu sunt mulțumiți de situația economică a țării. Doar 30% din cei 1506 participanți la sondaj au afirmat că situația economică se va îmbunătăți ușor în viitor, iar 24% s-au declarat convinși că ea va rămâne neschimbată. Aproape 50% din numărul celor chestionați au fost de părere că pentru a ameliora situația economică trebuie îmbunătățit mecanismul de executare a legilor. Fiecare al treilea respondent s-a arătat convins că o salvare pentru Republica Moldova ar fi investițiile externe și dezvoltarea întreprinderilor industriale. Tot atâția cetățeni au declarat că pentru redresarea situației trebuie să fie combătută mai intens corupția. Cu regret, puterea a procedat tocmai invers – prin acțiunile sale a deteriorat mediul de afaceri, a speriat potențialii investitori străini și a alimentat continuu corupția. Apropos, acestea nu sunt simple declarații cu care a operat opoziția, ci fapte concrete. Se cunosc mai multe cazuri când mari investitori străini au fost pur și simplu alungați din țară, iar întreprinderile lor – naționalizate. Cât privește corupția, aici nici nu e nevoie de studiile organismelor internaționale – în Republica Moldova practic fiecare cetățean a resimțit măcar o dată pe pielea proprie ce înseamnă corupție.

O LOVITURĂ APLICATĂ AGENȚILOR ECONOMICI CU CAPITAL STRĂIN

In aprilie 2006 comuniștii adoptă o lege care prevede că agenții economici cu capital străin nu vor putea cumpăra terenuri agricole în Republica Moldova. Logica guvernării roșii este greu de înțeles, căci această decizie cade tocmai în perioada când Republica Moldova avea nevoie stringentă de investiții străine. Or, era evident că în noile condiții prea puțini agenți economici de peste hotare s-ar fi simțit motivați să vină pe piața autohtonă.

Replica Asociației Investitorilor Străini nu a întârziat să apară. Aceasta a supus unor critici dure decizia Parlamentului și a indicat asupra urmărilor nefaste pe care ea le avea. Însă, guvernarea roșie nu s-a lăsat înduplecată. La fel s-a procedat și cu propunerile opoziției. La acea perioadă, Alianța „Moldova Noastră” a propus o soluție de compromis. Potrivit acesteia, agenții economici în cauză urmau să aibă dreptul de a procura terenuri, dar la preț real, fără aplicarea coeficienților de micșorare. Comuniștii au respins și o altă propunere a AMN – interdicția procurării terenurilor impusă agenților economici cu capital străin urma să fie în vigoare doar temporar – până la 1 ianuarie 2015. Este stranie nedorința puterii de a lua în calcul nici o propunere constructivă a opoziției sau a comunității investitorilor străini. Cu atât mai mult că efectele negative pe care le implica decizia comuniștilor erau evidente. La un moment dat, se crease impresia că interesele țării sunt abandonate în favoarea intereselor personale ale cuiva. De fapt, nu a fost prima și ultima dată când a existat o asemenea impresie. Iar când impresiile se repetă, apar mai multe semne de întrebare.

LUPU IGNORĂ OPOZIȚIA

Ignorarea opoziției și încălcarea sistematică a drepturilor ei devine o practică frecventă pe durata mandatului de speaker a lui Marian Lupa. În acest context, la 20 aprilie 2006, fracțiunea parlamentară Alianța „Moldova Noastră” cere demisia lui Marian Lupa.

Deputații AMN au refuzat să participe la ședința Legislativului din acea zi în semn de protest față de activitatea speakerului pe care îl acuză de „ignorarea intereselor majore ale cetățenilor și ale țării”. Fracțiunea majoritară de comun cu președintele Parlamentului blocau pe diferite căi inițiativele legislative, amendamentele și propunerile fracțiunii AMN; ne ignorau la formarea grupurilor pentru elaborarea reformelor legislative proeuropene; ne eliminau din cadrul unor delegații parlamentare. În același timp, președintele Parlamentului se eschiva de la discuțiile cu deputații AMN. Noi l-am invitat în repetate rânduri la ședințele fracțiunii, dar el niciodată nu a venit pentru a discuta situația creată. Cu regret, am fost nevoiți să constatăm că Marian Lupa, practic, a renunțat la angajamentele luate benevol imediat după alegerea sa în funcție. Această atitudine a condus la transformarea Parlamentului, alături de Guvern, de Justiție și de celelalte autorități centrale și locale, într-o anexă a Președinției. În situația creată, Lupa avea o singură soluție morală – retragerea din funcție. Speakerul însă a refuzat să dea curs demersului nostru, demonstrând încă o dată cât de mult contează pentru el fotoliul și cât de puțin regulile de joc democratice.

CETĂȚENII NU CUNOSC ESENȚA PLANULUI DE ACȚIUNI RM-UE

Deși au făcut permanent declarații pro-europene, comuniștii nu au fost niciodată interesați ca ideea să devină una națională. Guvernarea roșie a „privatizat” lozinca integrării europene și a folosit-o în scopuri personale și de partid, îngrădind accesul populației la esența și sensul acestei idei. Rezultatele unui sondaj de opinie a scos la iveală faptul că peste 70% din populația țării nu cunoaște în ce constă Planul de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Derută mare în rândul cetățenilor se atestă și în privința evaluării șanselor de aderare a Moldovei la UE. Mai bine de 20% din cetățeni afirmă că acest lucru poate fi realizat în următorii 5 ani, 31,8% din participanții la sondaj au declarat că Republica Moldova poate deveni membru al UE în următorii 10 ani, 16,2% - în următorii 20-25 ani, iar peste 8% - niciodată. Totuși, a existat un capitol unde, oricât nu s-au străduit comuniștii să arunce praf în ochii alegătorilor, percepția acestora a rămas cea reală. Oamenii au numit absolut corect cauzele de bază care frânează integrarea europeană a Republicii Moldova – situația economică din țară – 31,9%, corupția – 21,8%, conflictul din stânga Nistrului – 20,1% și incapacitatea guvernării de a face față situației – 13,3%. Circa jumătate din oamenii chestionați au declarat că România ar putea ajuta cel mai mult Republica Moldova în procesul de aderare la UE. Însă, puterea nu a luat în calcul această opinie a alegătorilor (de altfel, ca și pe celelalte) și, în loc să solicite concursul României, din contra, a întetit atacurile împotriva acesteia. Pentru a câta oară a ieșit în evidență diferența dintre aspirațiile cetățenilor și ale guvernării.

MAI RECUNOAȘTE CĂ ARE ANGAJAȚI CORUPȚI

După ce o perioadă îndelungată autoritățile comuniste s-au străduit să ascundă starea reală de lucruri din interiorul sistemului, „bomba a explodat”. În luna mai a anului 2006, unele organele ale administrației publice au început să recunoască, deși cu jumătate de gură, că nu totul este așa de bine după cum raportează ei. Astfel, Ministerul Afacerilor Interne recunoaște faptul că printre angajații săi există și persoane care profită de situația de la serviciu și iau mită. De la începutul anului, au fost reținuți în flagrant 4 colaboratori ai MAI, 25 de lucrători medicali, 11 angajați din transporturi și 7 colaboratori vamali.

În realitate, proporțiile fenomenului menționat sunt mult mai mari. Numeroase sondaje de opinie arată că poliția și vama sunt instituțiile cel mai puternic afectate de corupție. MAI a încercat să deplaseze puțin accentele și a declarat că discrepanța dintre statisticile MAI și rezultatele sondajelor se explică prin faptul că unii cetățeni nu se hotărăsc să declare cazurile de estorcare de mită. Totuși, MAI a recunoscut că angajații poliției sunt mult mai abili când e vorba de a estorca și a lua mită. Apropo, în anul 2005, angajați ai MAI au fost cercetați în 190 de dosare penale, inclusiv de luare de mită, iar 150 au fost destituiți din post. Prin urmare, chiar și datele raportate cu ceva timp mai înainte de MAI indicau că situația este destul de gravă. Însă, mult mai important a fost faptul că MAI „a rupt tăcerea” și a început să povestească adevărul (măcar parțial) despre starea reală de lucruri. Căci, până la acel moment, ascultând rapoartele triumfaliste ale puterii, puteai crede că în Republica Moldova situația la capitolul combaterii corupției este cea mai bună din lume.

COMUNIȘTII SUNT ÎMPOTRIVA ZILEI EUROPEI

La data de 4 mai 2006 membrii fracțiunii majoritare parlamentare a Partidului Comuniștilor din R. Moldova s-au pronunțat împotriva adoptării unei declarații speciale a Legislativului cu ocazia Zilei Europei, sărbătorite pe 9 mai. Propunerea de a adopta o declarație în acest sens a venit din partea opoziției, care a motivat-o prin faptul că Parlamentul ar trebui să lanseze declarația pentru a confirma aspirațiile proeuropene ale Republicii Moldova.

Deputații PCRM s-au arătat însă nemulțumiți și au cerut ca propunerea să fie pusă la vot, pentru a fi respinsă prin voturile majorității parlamentare comuniste. În opinia lor, declarații de acest gen nu ne vor ajuta prea mult în probleme de integrare europeană. Comuniștii și-au argumentat poziția, menționând că „9 mai” este Ziua Victoriei și Comemorării celor căzuți în război, un eveniment care are o importanță nu doar europeană, dar și internațională. De fapt, comuniștii s-au opus adoptării acestei declarații pentru a nu-și deranja segmentul de susținători pro-ruși, care se pronunță împotriva integrării europene. Guvernarea roșie a mai pus o dată interesele ideologice, de partid mai presus decât cele ale țării. Și dacă comuniștii nu sunt capabili să adopte măcar o declarație privind Ziua Europei, despre ce politică coerentă de integrare europeană putea fi vorba pe durata mandatului lor?

RITMUL PRODUCȚIEI INDUSTRIALE DESCREȘTE CONTINUU

Către jumătatea anului 2006, proporțiile guvernării proaste a comuniștilor în plan economic devin îngrijorătoare. Datele statistice pentru primele patru luni ale anului arată că întreprinderile industriale din Republica Moldova au fabricat produse în valoare de 6,4 mlrd. lei, în descreștere cu 5,9% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Comuniștii pretindeau că reducerea producției a fost determinată de activitatea întreprinderilor vinicole, care au fabricat vinuri în valoare de 820,8 mln. lei, cu 28% mai mică decât acum un an, ca urmare a embargoului la exporturi, instituit de Rusia. Un grăunte de adevăr în aceste afirmații exista, căci vinurile dețineau o cotă de 14% în producția industrială totală a țării. Dar, guvernarea nu a recunoscut că criza din vinificație este o consecință a incompetenței sale de a administra treburile externe ale țării, precum și faptul că unii lideri comuniști aveau interese personale în menținerea situației de criză. E de presupus că puterea comunistă dorea falimentarea întreprinderilor vinicole și excluderea lor de pe piață, ca ulterior nișa eliberată de ele să fie ocupată de companii controlate de oamenii puterii. De asemenea, guvernarea nu a comentat de ce în perioada de referință s-a redus producția de îmbrăcăminte – cu 7%, a articolelor din tutun – cu 24%, de mașini și utilaje – cu 21%. Și în industria alimentară producția s-a diminuat cu 14%, până la 2,2 mlrd. lei (în special, s-a redus producția de grăsimi și uleiuri (cu 8%), a produselor de morărit (9%), ciocolată (12%), bere (10%). Și dacă în cazul vinurilor guvernării puteau da vina pe ruși, apoi în cazul tuturor celorlalte

tipuri de produse argumentul nu mai era valabil. Unica explicație era incompetența comuniștilor de a asigura un climat de afaceri normal, o activitate investițională intensă și creșterea economică reală. Tot timpul reformele comuniste în economie au avut un caracter declarativ și populist și această atitudine a influențat negativ dezvoltarea țării.

MEMBRII GUVERNULUI NU CUNOSC LIMBA DE STAT

Guvernarea comunistă a avut tot timpul o atitudine batjocoritoare față de limba de stat, chiar și dacă o numeau moldovenească. Pe durata celor două mandate de guvernare, ei au întreprins mai multe tentative de a favoriza limba rusă, inclusiv în detrimentul celei de stat. Au fost înregistrate situații când guvernarea încuraja încălcarea legislației lingvistice, numai pentru a le intra în voie unor persoane din angrenajul puterii. La mijlocul lunii iunie 2006, prin votul deputaților comuniști, Parlamentul a respins un proiect de lege, care obliga membrii Guvernului să cunoască limba de stat. Documentul a fost susținut doar de fracțiunile de opoziție.

Acest fapt regretabil s-a întâmplat chiar dacă opoziția a încercat să-i convingă pe comuniști că proiectul de lege nu este împotriva limbii ruse sau a altor limbi vorbite pe teritoriul Republicii Moldova, ci în sprijinul limbii de stat. Or, este inacceptabilă situația în care unii miniștri nu vorbesc limba de stat, deși 80% din populația țării declară că limba lor este moldovenească/română. Opoziția a declarat atunci că nu poate fi tolerată situația în care demnitarii de stat, la 15 ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nu cunosc limba ei oficială. S-a atras atenția și asupra faptului că în Parlament sunt câțiva deputați care nu vor să învețe limba de stat – pentru ei se cheltuiesc sute de mii de lei, deoarece e necesară traducerea documentelor în limba rusă, traducerea ședințelor Parlamentului în rusă. Argumentele invocate de comuniști au fost pur și simplu ridicele – cică „momentul politic pentru adoptarea proiectului de lege nu era potrivit”. Guvernarea a afirmat că problema

limbii nu trebuie adusă din nou în prim-plan, deoarece se rezolvă și așa câte puțin, și că, an de an, se îmbunătățește dinamica însușirii limbii de stat de către reprezentanții minorităților naționale, inclusiv funcționarii publici. Dar, faptul că unii membri ai Guvernului nu știau o boabă în limba de stat, a fost trecut cu vederea. Comuniștii s-au eschivat să adopte un proiect de lege util și important, și au încurajat tacit încălcarea în continuare de către camarazii lor a legislației lingvistice a Republicii Moldova.

„GRIJA” COMUNIȘTILOR FAȚĂ DE ȚĂRANI

Unul dintre subiectele speculate cel mai mult de comuniști pe durata aflării lor la guvernare a fost „grija” față de țărani. În realitate însă, comuniștii au făcut mai dificilă viața și activitatea fermierilor. O dovadă în acest sens este respingerea de către majoritatea comunistă a inițiativei legislative a Alianței „Moldova Noastră” privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată (TVA) a utilajului tehnologic și materiilor prime importate în Moldova.

Am încercat atunci să le dovedim guvernanților că scutirea de TVA ar permite mai multor întreprinderi din Republica Moldova să-și relanseze procesul de producție, să schimbe utilajul și să devină rentabile. Totodată, ar fi avut de câștigat și statul, obținând un plus de încasări la buget. O atare decizie era absolut necesară în condițiile în care deficitul balanței comerciale externe creștea continuu, inclusiv și din cauza că întreprinderilor autohtone nu li se creau condiții normale pentru dezvoltare. Facilitățile fiscale pe care legislația le acordă agenților economici nu sunt suficiente, și nici eficiente. Potrivit unei prevederi din legislația fiscală, agenții economici pot să nu plătească TVA pentru utilajul importat în Moldova pentru a fi inclus în capitalul social al întreprinderilor. Însă, pentru că mecanismul de aplicare a facilității nu a fost bine gândit, în 2004, doar 2 agenți economici au beneficiat de ea, iar în 2005 – numai 1. Cu toate acestea, Comisia parlamentară pentru politică economică, buget și finanțe (condusă de comuniști), a propus respingerea proiectului pe motiv că acesta contravine direcțiilor principale ale politicii bugetare și fiscale a statului, care urmărește reducerea numărului de facilități fiscale prevăzute de legislație, inclusiv a celor la plata TVA. O asemenea decizie nu a făcut decât să complice și mai mult situația din agricultură.

MOLDOVA E O SURSĂ DE FIINȚE TRAFICATE

Mulți ani de-a rândul comuniștii s-au străduit să ascundă un trist adevăr – Republica Moldova continuă să rămână una din principalele surse de trafic de persoane în Europa. Acest fenomen s-a dezvoltat ca urmare a înrăutățirii condițiilor de trai din țară. Recunoscând existența lui, comuniștii ar fi recunoscut indirect incapacitatea lor de a asigura condiții normale de trai cetățenilor la ei acasă.

Însă, ceea ce este evident nu poate fi negat. Raportul anual privind traficul de persoane în lume, realizat de Departamentul de Stat al SUA, arată că R. Moldova continuă să fie o sursă majoră de femei și fete traficate. Țările sunt clasificate în trei niveluri, în funcție de activitățile de combatere a traficului, întreprinse de fiecare guvern. R. Moldova a fost raportată la nivelul doi, adică nu se conformează standardelor minime de eliminare a traficului. Republica Moldova este și țară de tranzit spre Europa pentru victimele traficate din fostele republici sovietice. Moldovenii sunt traficați mai mult în Turcia, Orientul Mijlociu (inclusiv în Emiratele Arabe Unite (EAU) și Israel) și în Rusia (în special, minori). Potrivit unor informații recente, bărbații moldoveni sunt traficați în Țările Baltice și în alte foste republici sovietice, pentru munci agricole sau în construcții. De altfel, Guvernul a cheltuit foarte puține fonduri proprii pentru a combate traficul. Mai mult decât atât, experții bănuiesc că Direcția de Combatere a Traficului de Ființe Umane a limitat numărul de dosare cercetate, deoarece au existat presiuni din partea oficialilor complici din eșaloanele superioare ale conducerii. Direcția a intentat 274 dosare

pe cazuri de trafic, iar instanțele de judecată au condamnat 16 persoane pentru trafic de oameni și 7 persoane pentru trafic de copii. Deși se impunea cel puțin o anchetă de rutină, nu a urmat nimic. Lipsa unei reacții din partea guvernanților dă de gândit.

Comuniștii tot timpul au încercat să prezinte drept mari succese chiar și cele mai evidente eșecuri ale lor. Acest lucru s-a văzut în special în 2006, când a avut loc „drama în două acte” legată de negocierile dintre Republica Moldova și concernul rus „Gazprom” privind noul preț la gaze. La finele lunii iunie delegația guvernamentală moldovenească revine de la Moscova fără a reuși să convingă partea rusă să mențină neschimbat prețul la gaze în a doua jumătate a anului – 110 dolari mia de metri cubi. Concernul rus insistă și stabilește noul preț – 160 dolari mia de metri cubi.

Evident, comuniștii s-au străduit să prezinte acest eșec evident drept un mare succes – chipurile pentru întreaga Europă prețul este mult mai mare decât cel stabilit pentru Moldova. Un grăunte de adevăr în aceste afirmații există, căci, într-adevăr în acea perioadă rușii au scumpit prețurile la gaze pentru mai multe țări. Însă aceasta nu este o scuză pentru comuniști. Alianța „Moldova Noastră” a atenționat de nenumărate ori opinia publică și guvernarea că la o asemenea situație se poate ajunge. Noi am indicat și asupra greșelilor pe care le comiteau comuniștii în procesul de negocieri cu concernul rus, evitarea cărora ar fi făcut ca problema să nu aibă consecințe atât de grave. Nu este clar de ce comuniștii au așteptat până în ultimul moment și nu au pregătit terenul din timp pentru negocierea noului preț la gaze. De asemenea, nu este clar de ce guvernarea nu a fost preocupată niciodată de identificarea soluțiilor de alternativă și nu și-a manifestat interesul (real, dar nu declarativ) pentru unele proiecte ce se derulează în Europa. Un alt mare semn de întrebare este însăși secretomania în care

au avut loc negocierile dintre oficialii moldoveni și conducerea concernului rus. Șirul întrebărilor și nedumeririlor ar putea continua. Însă nu aceasta contează, ci rezultatul la care s-a ajuns. Or, în cazul unei abordări pragmatice și profesionale, acest rezultat ar fi putut fi mult mai bun. Dar comuniștii au preferat să ascundă eșecul politicii lor după expresii de genul „triumf al pragmatismului” sau „putea fi și mai rău”.

FARMACIILE DIN ȚARĂ - AMENINȚATE CU FALIMENTUL

In 2006 Guvernul își continuă ofensiva împotriva micului business sau, mai bine zis, de distrugere a acestuia și de împărțire a sferelor de influență. De data aceasta în vizorul puterii intră unul dintre cele mai rentabile tipuri de business – cel farmaceutic. La începutul anului, Guvernul adoptă hotărârea „Cu privire la implementarea sistemului informațional automatizat „Nomenclatorul de stat al medicamentelor”. Deja către mijlocul anului devine evident că urmările implementării acestei hotărâri vor fi devastatoare pentru micul business.

Deoarece nu se puteau conforma hotărârii de Guvern, circa 60% din farmaciile din țară ar fi fost nevoite să-și sisteze activitatea. Hotărârea prevede ca pe toate medicamentele să fie aplicat un cod în bare, iar la comercializare toată informația referitoare la medicamentul vândut să fie inclusă în calculator. Această presupunea achiziționarea tehnicii performante (calculatoare, laser, scanner), dar și instalarea unui program care, deși se eliberează gratis, trebuie instalat de către o companie privată, contra 370 dolari. Cheltuielile pe care urmează să le suporte o farmacie, în doar câteva zile, ajung în total la circa 100 mii de lei, fapt de natură să conducă la falimentul în lanț al farmaciilor. La prima vedere, scopul Hotărârii părea nobil – instaurarea unui control riguros asupra situației din domeniu. Dar, este suficient să ne amintim de faptul că Guvernul mult timp s-a opus instituirii sistemelor de control similare pe piața produselor alcoolice sau petroliere și ne dăm seama că avem de a face cu un joc al dublelor standarde, o promovare camuflată a intereselor cuiva. Spre exemplu, experții au calculat atunci

că numai din vânzarea etichetelor cu bandă latentă și a softului, Agenția Medicamentului și firma “ONIX JCV” SRL, care se ocupă cu instalarea tehnicii pentru eliberarea codului la medicamentul comercializat, vor obține circa 80 mln. de lei. Ca să nu mai vorbim de jucătorii din umbră care așteptau să li se elibereze piața drept urmare a falimentului unor farmacii. Oare este aceasta o atitudine normală, de vreme ce Guvernul trebuie să fie acel care să vegheze asupra liberei concurențe și asupra îmbunătățirii permanente a mediului de afaceri?

SITUAȚIA PRIVIND RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI

La data de 30 iunie 2006 Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova (CDOM) prezintă raportul său anual în Parlament, iar concluzia la care ajunge Centrul este că în anul trecut, situația privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova, practic, nu a suferit schimbări calitative în raport cu anii precedenți. Această constatare este încă o dovadă a incapacității sau nedorinței guvernării comuniste de a asigura măcar un nivel minim de respectare a drepturilor omului.

Cel mai des oamenii s-au plâns pe încălcarea dreptului la accesul liber la justiție. De asemenea, un număr impunător de petiții au venit de la deținuți, care afirmă că li se încalcă dreptul la tratament uman. Printre alte drepturi încălcate frecvent în Republica Moldova se numără: îngrădirea accesului la informații, nerespectarea dreptului de egalitate în fața legii și protecție împotriva discriminării, dreptului la libera circulație, la școlarizarea copiilor, libertatea opiniei și a exprimării etc. Noi, cei din Alianța „Moldova Noastră”, n-am exprimat convingerea că drepturile omului în R. Moldova există doar pe hârtie și că guvernarea privește la drepturile omului doar ca la o obligațiune impusă din exterior, dar nu ca la o necesitate obiectivă. De fapt, am spus-o de nenumărate ori că Guvernul este incapabil să asigure respectarea drepturilor omului la un nivel satisfăcător. Am făcut și propuneri concrete în acest sens, dar majoritatea comunistă a continuat să se conducă de principiul: ce vine de la opoziție numaidecât e rău și trebuie respins. Evident, lucrurile nu s-au schimbat în bine și noi am fost nevoiți nu o dată să constatăm că respectarea drepturilor omului este doar o declarație frumoasă folosită de comuniști atunci când le convine lor.

AVOCAȚII SUNT INTIMIDAȚI DE PROCURATURA GENERALĂ

Avocații din Republica Moldova sunt intimidați de Procuratura Generală, pentru a-i determina să nu se adreseze organismelor de drept internaționale, inclusiv Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO). Astfel, Procuratura Generală a intentat dosare avocaților Ana Ursachi (cazul Serghei Gurgurov), și lui Roman Zadoinov (cazul Vitalie Colibaba), pe motiv că aceștia ar fi afirmat pe nedrept că clienții lor au fost torturați de către polițiști.

În scrisoarea Procuraturii Generale, semnată de Procurorul General, Valeriu Balaban, și care a sosit la Baroul avocaților din Moldova, se spunea că avocații care se vor adresa organismelor internaționale pentru a-și proteja clienții, riscă dosare penale, pe motiv că ar abuza în serviciu. Această intimidare este ceva anormal într-un stat democratic și prejudiciază grav imaginea țării noastre. Opinia publică a avut încă o dată ocazia să se convingă că autoritățile vedeau problema, dar nicidecum nu doreau să vadă căile rezonabile de soluționare a acesteia. Adică, comuniștii erau deranjați de numărul mare de plângeri depuse de cetățeni la CEDO și de sumele enorme pe care trebuiau să le plătească cu titlu de despăgubiri, dar nu înțelegeau că, pentru soluționarea problemei, era nevoie de asigurat un nivel adecvat de protecție a drepturilor omului. În loc să asigure supremația legii în stat, comuniștii au decis să-i pedepsească pe avocați pentru că protejau drepturile colegilor lor.

UN MILION DE PERSOANE ÎN MINUS

Comuniștii niciodată nu au fost preocupați la modul serios de problemele de ordin demografic. Mai mult chiar, cu sau fără știință, ei au contribuit la agravarea acestor probleme. Anume în timpul guvernării comuniste exodul masiv al forței de muncă peste hotare a atins o cotă fără precedent. Autoritățile au trăit în mare parte pe banii trimiși de acești cetățeni în țară, de aceea, fiind dependenți de muncitorii la negru din alte țări, comuniștii au stimulat migrația forței de muncă. În rezultat, s-a creat o situație catastrofală.

În luna iulie 2006, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) bate alarma, atenționând că populația Republicii Moldova s-a redus cu aproape un milion de persoane din cauza migrației, dar și din cauza reducerii radicale a ratei natalității și a îmbătrânirii populației. În plus, în R. Moldova există o situație alarmantă în ceea ce privește sănătatea reproducerii. În Moldova se atestă 10-12 cazuri de deces la 100 mii de născuți vii, ceea ce reprezintă o rată a mortalității materne mai mică decât în alte țări în curs de dezvoltare din regiune. Însă acești indicatori sunt mai mari decât în țările din Europa Occidentală. Fondul a sugerat că se impune înființarea unui Consiliu național pentru problemele demografice. Dar atât ideea privind crearea Consiliului, cât și alte inițiative bune au fost trecute cu vederea de autoritățile comuniste, care au dovedit încă o dată că văd doar problemele ce stau la suprafață.

GUVERNUL ESTE INEFICIENT ÎN COMBATEREA CORUPȚIEI

Pe data de 8 iulie 2006, președintele Vladimir Voronin a convocat o ședință în problema prevenirii și combaterii corupției, cu participarea conducerii Parlamentului, a Guvernului, miniștrilor și conducătorilor organelor de drept și de control. În ședință, el a criticat dur conducerea Guvernului, miniștrii, conducătorii autorităților centrale pentru activitatea ineficientă de combatere și prevenire a corupției.

Președintele a recunoscut că în toate ministerele există carențe la acest capitol. În special a fost criticat ministrul Sănătății și Protecției Sociale, pentru că nu a destituit din funcție nici un medic-șef de spital, acestora nu li s-a deschis nici un dosar penal în timp. Președintele s-a referit la unele nereguli în activitatea Ministerului Educației, Tineretului și Sportului, cu privire la colectarea banilor de la părinți și privatizarea grădinițelor de copii. Voronin a declarat că ministrul Educației, Victor Țvircun, și Primarul General interimar de Chișinău, Vasile Ursu, au fost avertizați în scris asupra neadmiterii privatizării grădinițelor de copii din municipiu. În premieră, comuniștii au recunoscut deschis că legislația din domeniu nu se respectă, inclusiv Legea privind combaterea corupției și protecționismului, care prescrie un șir de interdicții funcționarilor publici. De asemenea, ei au recunoscut că autoritățile de control financiar fac verificări neloiale, nejustificate la agenții economici, chiar dacă schema de control a fost simplificată. Însă, ca de obicei, totul s-a dovedit un spectacol de prost gust. Se vede că guvernarea roșie a decis să impresioneze donatorii externi prin „lupta lor aprigă cu corupția”. Dar, după ce a

dispărut interesul de moment al guvernării, totul s-a liniștit: nu au urmat nici destituiri din funcție a persoanelor vinovate, deși premierul Vasile Tarlev a promis acest lucru în ședința de pomină, dar nici situația generală la acest capitol nu s-a îmbunătățit.

NEREGULI ÎN EXECUTAREA BUGETULUI PE ANUL 2005

Comuniștii tot timpul s-au comportat de parcă Bugetul de stat ar fi fost banii lor de buzunar și l-au croit după bunul lor plac și la cheltuieli, și la venituri. Evident, despre careva disciplină bugetară în acest caz era greu de vorbit, iar neregulile se țineau lanț. Anume acest lucru a fost confirmat și de raportul privind executarea bugetului în 2005, pe care Curtea de Conturi l-a prezentat în plenul Parlamentului la data de 14 iulie 2006.

Curtea de Conturi a verificat activitatea Ministerului Finanelor și a altor 12 autorități centrale de profil, constatând mai multe nereguli în executarea bugetului pe anul 2005. Președintele Curții de Conturi a precizat că unele cheltuieli au fost finanțate cu depășirea limitelor prevăzute în buget, s-au executat lucrări din contul mijloacelor a căror destinație a fost schimbată. Din raport reiese că 12 autorități centrale au efectuat cheltuieli, depășind limita totală, prevăzută de deviz, de 11,8 mln. lei, și cheltuieli contrar destinației în sumă de 2,4 mln. lei. Cu derogare de la legislația unică, s-au efectuat plăți în sumă de 2,4 mln. lei. S-a constatat un nivel redus al evidenței contabile și disciplinei financiare, ceea ce a determinat denaturarea datelor din rapoartele de utilizare a mijloacelor speciale, cu 8,6 mln. lei. Grupurile de lucru pentru achiziții publice nu au asigurat utilizarea eficientă a mijloacelor acordate, au încălcat legislația la încheierea contractelor, au majorat neargumentat prețurile de achiziție. Ca de obicei, constatările respective au fost ignorate de comuniști. De parcă aceste încălcări ar fi fost ceva normal, nimeni nu a fost tras la răspundere, precum nu au fost luate nici un fel de măsuri pentru schimbarea situației. Așadar, efortul impresionant al Curții de Conturi a fost făcut în van.

Valul scumpirilor din 2006 nu putea să nu afecteze și piața imobiliară. În iulie 2006 devine clar că, de la începutul anului, prețurile pe piața imobiliară au crescut cu 11%. Noua scumpire îi determină pe experți să declare că aceste prețuri nu mai pot fi plătite nici măcar de cetățenii Republicii Moldova care muncesc peste hotare și care au avut, anterior, o cotă de 30% în totalul tranzacțiilor cu imobile.

Ar părea că situația creată pe piața imobiliară nu avea nimic în comun cu politica guvernării. În realitate, însă, ea a fost un rezultat direct al acesteia. În primul rând, guvernarea s-a dovedit a fi incapabilă să creeze condiții optime și să-i determine pe cetățenii ce muncesc peste hotare să-și investească banii în economia de producție. Chiar și acele modificări de legislație prin care oamenilor ce-și inițiază o afacere li se acordă anumite facilități fiscale au fost atât de puțin mediatizate, încât mai nimeni nu știa nimic despre ele. În această situație, e normal că banii respectivi au fost direcționați spre piața imobiliară – cea mai sigură pentru investiții. În al doilea rând, specialiștii au motivat noile scumpiri pe piața imobiliară prin înrăutățirea situației economice din țară, precum și prin criza vinurilor care s-a soldat cu înăsprirea condițiilor de creditare ipotecară. Autoritățile s-au dovedit a fi ineficiente și în negocierile cu băncile privind condițiile de îmbunătățire a creditării. De fapt, dincolo de declarații de intenții nobile, comuniștii nu au făcut nimic în acest sens. În consecință, accesul populației la locuințe a devenit și mai dificil, ceea ce a accentuat nivelul general de sărăcie din țară.

ÎNTEPRINDERILE AVICOLE SUNT ÎN PERICOL

Dorința comuniștilor de a acumula noi și noi venituri la buget, în lipsa unei creșteri economice reale, pune în pericol întreprinderile avicole din țară. Favorizând importurile de carne, care asigurau venituri suplimentare la vamă, guvernării aduc în pragul falimentului mai multe întreprinderi autohtone. Republica Moldova, care avea 25 de întreprinderi avicole specializate proprii, ajunge să importe circa 50 mii tone de carne anual. Și aceasta în condițiile în care unele piețe estice se închid pentru producătorii autohtoni și ei ajung să nu aibă unde-și desface marfa.

Situația care se crease pe piață la începutul lui august 2006 era una destul de dificilă – carnea de import, cu tot cu taxe vamale, avea un preț de cost de 11 lei și era vândută cu 21 de lei, în timp ce carnea produsă în Moldova, care este de o calitate superioară, avea un preț de cost de 19-20 de lei. Astfel, profitul întreprinderilor avicole din țară era de circa zece ori mai mic decât cel al importatorilor. Desigur, producătorii autohtoni au cerut Guvernului să întreprindă măsuri în regim de urgență. Știind nivelul „înalt” de competență al guvernanților, producătorii le-au făcut și sugestiile de rigoare. S-a propus ca o tonă de carne de pasăre de import să fie taxată cu 300 euro, o cerință acceptată de către Organizația Mondială a Comerțului, sau taxa vamală să fie calculată în funcție de prețul de cost al cărnii de pasăre produsă în Moldova, în luna respectivă. Oficialii de la Guvern doar au dat impresia că sunt preocupați de soluționarea problemei, nefiind întreprinse măsuri adecvate. În rezultat, s-a ajuns la o situație stupidă – Moldova consuma carne de producție străină, în timp ce întreprinderile sale, care lesne puteau asigura necesarul de acest produs, se aflau în pragul falimentului.

„STATALITATEA...” LUI STEPANIUC APARE ȘI ÎN LIMBA RUȘĂ

Faptul că ideologul numărul unu al comuniștilor a hotărât să-și propună opera și cititorului de limba rusă, nu ar trebui să ne mire. În felul acesta, V.Stepaniuc crede că a mai pus o piatră la întărirea așa-numitului curent moldovenist și ideologizarea generației apărute după 1990.

Cartea lui Victor Stepaniuc, „Statalitatea poporului moldovenesc”, care abordează un subiect atât de spinos și are un caracter vădit provocator, a fost aspru și pe bună dreptate criticată de un șir de istorici moldoveni, care au dat în vileag adevăratele intenții urmărite de autor. În context, merită remarcat un detaliu important – din tirajul de 2 mii de exemplare, Victor Stepaniuc a scos în vânzare doar câteva sute. Celelalte cărți au fost distribuite bibliotecilor și școlilor. Este un gest lipsit de morală și bun-simț. Căci, în timp ce-și plasa scrierea în școli, scotea din aceleași biblioteci școlare cartea mea, „Petele negre ale guvernării roșii”, pe motiv că o considera literatură politică și prezența ei pe rafturile bibliotecilor școlare trebuia interpretată ca politizarea instituțiilor de învățământ. Fără îndoială, avem de a face cu un caz de cenzură necamuflată, cu o selectare a literaturii destinate școlilor. E de presupus că următorul pas al comuniștilor va fi interzicerea în genere a literaturii incomode și chiar arderea ei în public, ca pe timpul închiziției. Însă, istoria arată ce se întâmplă cu acei care-și impun propriile opere ideologizate, distrugându-le în paralel pe ale oponentilor.

DEFICIT DE CADRE DIDACTICE ÎN ȘCOLILE REPUBLICII

In ajunul începerii anului de studii 2006-2007 reapare în prim-plan o problemă stringentă care niciodată nu a fost tratată cu atenția cuvenită de guvernarea comunistă – lipsa cadrelor didactice. Cea mai gravă situație s-a înregistrat în școlile din raioanele Hâncești – 118 locuri vacante, Nisporeni – 72, Cimișlia – 71, Călărași – 69, Cahul – 62, Ștefan Vodă – 61, Leova – 56, Cantemir – 55, Șoldănești – 48. În total, la nivel de țară, deficitul de cadre didactice ajunge să fie de 2163 de pedagogi.

Straniu, dar se pare că autoritățile au depistat această problemă abia în ultimul moment, deoarece în lunile anterioare despre acest subiect nu s-a vorbit mai nimic. Iar problema are o vechime de ani de zile. Nu este un secret că mulți profesori au abandonat procesul de studii și au plecat la munci peste hotare, nefiind în stare să îndure mizeria din țară. Comuniștii nu au întreprins nici o acțiune care ar fi contribuit real la stoparea exodului de cadre didactice. Măsurile luate de ei au purtat mai mult un caracter populist (de exemplu, o indemnizație neînsemnată pentru conectarea la conducta de gaze sau o indemnizație prea puțin tentantă pentru tinerii profesori ce vor accepta să lucreze în mediul rural). Atunci însă când se impuneau măsuri radicale, comuniștii au ezitat. Este bine știut faptul că guvernarea roșie a târăgănat cât a putut intrarea în vigoare a Legii salarizării în sectorul bugetar, care prevedea inclusiv și majorarea salariilor profesorilor. Apoi, chiar și după intrarea în vigoare a acestei legi, salariile au fost cu mult mai mici decât ar fi fost necesar.

MINISTERUL CULTURII CHELTUIE BANII IRAȚIONAL

O comisie interdepartamentală constituită de Curtea de Conturi, care a controlat activitatea Ministerului Culturii pentru anul 2005, ajunge la concluzia că 10,5 mii lei din fondurile alocate construcțiilor de monumente, au fost cheltuiți pentru premiera aparatului Ministerului Culturii și achitarea serviciilor de comunicații.

În actul de control se arată că ministerul nu a plătit onorariu companiei germane „Quintet Uglan Blach”, pentru participarea la festivalul „Mărțișor’2004”. Germanii au dorit ca banii să fie transferați unei case de copii orfani, în final însă, cei 7,4 mii lei s-au cheltuit tot pentru premiera angajaților aparatului, „pentru organizarea cu succes a festivalului”. Ministerul a folosit contrar destinației finanțările oferite de unii sponsori. În timpul verificării s-a constatat că „Moldova-Film” SA, în anul 2004, a cheltuit 179,5 mii lei pentru întreținerea unor blocuri de locuit în care 60% din apartamente au fost privatizate, iar complexul muzeistic „Orheiul Vechi” s-a pomenit cu 2 proprietari și un director concomitent, cel din urmă organizând pe teritoriul complexului o parcare de automobile cu un venit oficial de 8,6 mii lei. După acest control nu a urmat nici o măsură – nimeni nu a fost nici demis, nici sancționat, ceea ce ne dă motiv să presupunem că persoanele vinovate au fost încurajate să comită și în continuare abuzuri de acest gen.

COMUNIȘTII – INDIFERENȚI LA PROBLEMELE ORBILOR

Categoriile defavorizate au constituit preocuparea comuniștilor doar în declarații. În realitate însă, ori de câte ori s-a cerut intervenția promptă a autorităților pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă aceste categorii de oameni, guvernării nu s-au prea grăbit să le vină în ajutor. Este și cazul orbilor – peste 50% din nevăzătorii angajați la cele șapte întreprinderi ale Asociației Orbilor din Republica Moldova ajung să fie amenințați că ar putea rămâne fără lucru, pe motiv că unitățile respective activează în pierdere.

Conducerea Asociației menționa că, deși s-au depus eforturi mari pentru asigurarea profitabilității, produsele confecționate de muncitorii invalizi (chibrituri, prize, scobitori, capace pentru conserve) nu sunt solicitate, iar administrațiile agenților economici nu dispun de fonduri pentru salarizare. La acel moment, la cele 7 întreprinderi activau circa 700 de persoane nevăzătoare, care ridicau un salariu mediu de 770 lei. Nu era un salariu mare, dar pentru o persoană oarbă era totuși o sursă de viață. Oamenii sperau că vor reuși prin munca lor să-și asigure existența și să nu aștepte pomană din partea statului sau a altcuiva. Tocmai de aceea au făcut apel către autoritățile comuniste în speranța că vor fi auziți și ajutați. Numai că la apelurile făcute de Asociație, guvernării nu s-au arătat dispuși să intervină. Cel puțin, starea de lucruri nu s-a schimbat esențial, orbii fiind lăsați față în față cu problemele lor.

NUMĂRUL MIGRANTELOR MOLDOVENE CREȘTE

Pe timpul guvernării comuniste se înregistrează o reducere considerabilă a locurilor de muncă și cetățenii, în special cei tineri, sunt nevoiți să apuce calea pribegiei. La începutul lunii septembrie 2006, organismele internaționale bat alarma. Astfel, Fondul ONU pentru Populație lansează raportului „Situația populației lumii 2006. Calea spre speranță: Femeile și migrația internațională”, în care se arată că rata migrației în Republica Moldova se numără printre cele mai ridicate din Europa – circa 600 mii de cetățeni ai țării au plecat la munci peste hotare, dintre care 34% reprezintă femei tinere.

Vom menționa că problemele femeilor migrante deseori sunt ignorate, iar ele însele sunt supuse unor tratamente inumane, se confruntă cu fărădelegi, li se încalcă drepturile. Munca femeilor migrante este plătită mai prost decât cea a bărbaților, multe femei migrează cu tot cu copii, altele îi lasă în grija bunelor. Evident, migrația de muncă a femeilor tinere afectează indicatorii demografici ai țării. Cel mai des femeile din Republica Moldova pleacă la munci în Cipru, Grecia, Turcia, Italia, Spania, România. De foarte multe ori, ele nu dispun de suficiente informații și cad victime traficului. Autoritățile însă nu au depus nici un efort pentru legalizarea aflării lor peste hotare, nu au inițiat nici o campanie de informare în scopul prevenirii traficului. Toate acestea dovedesc că în anii de aflare la guvernare pe comuniști i-au preocupat doar propriile probleme, nu și cele ale cetățenilor.

UN NOU MEMORANDUM KOZAK

Incercările disperate ale conducerii comuniste de a reveni în grațiile Moscovei după o perioadă de aparentă răcire, încurajează ambițiile imperiale ale Rusiei care, la începutul lunii septembrie 2006, propune un nou plan de reluare a negocierilor în problema transnistreană. Acest nou plan nicidecum nu lua în calcul interesele Moldovei și era vorba despre o nouă tentativă camuflată de promovare a Memorandumului Kozak.

Documentul include propuneri de deblocare a procesului de negocieri între Republica Moldova și Transnistria, în trei etape. La prima etapă, urmează să fie realizat un consens între mediatori, „fără punerea la punct a detaliilor între R. Moldova și Transnistria”. În acest scop, potrivit Moscovei, trebuie elaborat statutul statului transnistrean de model nou. A doua etapă preconizează încheierea evacuării tehnicii militare din Transnistria. La a treia etapă rușii ar fi acceptat să negocieze aspecte privind misiunea lor (chipurile) de pacificare în regiunea estică a Moldovei. Apropos, rușii au prins la curaj și au venit cu noul plan imediat după întrevederea din august a lui Voronin cu Putin. Potrivit unor informații, Rusia s-a declarat dispusă să favorizeze rezolvarea problemei reluării importurilor de vinuri din Moldova, a problemei transnistrene și a evacuării trupelor sale din Transnistria, cu condiția că Republica Moldova va menține statutul său neutru, va revedea acțiunile în raport cu Tiraspolul și va conferi limbii ruse statutul de limbă oficială. Ulterior, comuniștii au fost totuși mai rezervați față de acest Plan, deoarece se temeau de noi proteste de amploare. Însă, acest exemplu a scos în evidență încă o dată modul în care comuniștii tratează problemele de interes național ale Republicii Moldova.

GUVERNAREA ÎȘI BATE JOC DE VETERANII RĂZBOIULUI DE PE NISTRU

Guvernarea a avut tot timpul o atitudine neglijentă față de veteranii conflictului transnistrean. Comuniștii nu au făcut mai nimic pentru onorarea obligațiilor statului față de această categorie de cetățeni. Și dacă în cazul construcției de spațiu locativ în Chișinău, comuniștii puteau invoca măcar niște scuze de ordin general, apoi este total de neînțeles atitudinea lor față de procedura de acordare a creditelor preferențiale pentru procurarea locuințelor de către veterani.

Mecanismul prin care statul le acordă veteranilor războiului din Transnistria credite preferențiale pentru procurarea locuințelor este inefficient. Astfel, în mai multe raioane aceste credite nu se oferă deloc, iar în altele – în sume mai mici de 82 mii lei – limita prevăzută în hotărârea de Guvern din anul 2004. De exemplu, în raionul Căușeni, unde sunt cei mai mulți veterani ai războiului din Transnistria (peste 3 mii), doar șase au primit credite preferențiale. Există mai multe piedici în obținerea creditelor preferențiale de către veterani, inclusiv setul mare de documente care trebuie perfectate și gajul cerut de la veterani, pe care ei, evident, nu-l au. Un alt exemplu – din 1612 solicitări de credite preferențiale, depuse în Chișinău, doar 194 au fost soluționate. Veteranii au organizat un șir de acțiuni ce au avut drept scop de a atrage atenția oficialităților asupra acestei probleme, situația însă nu s-a schimbat.

UN NOU EȘEC AL GUVERNĂRII

La începutul lunii septembrie 2006, Agenția internațională de estimări financiare „Moody’s Investors Service”, în raportul privind situația Republicii Moldova, dă un verdict destul de dur, dar care corespunde realității – situația Moldovei este șubredă, iar viitorul incert. Agenția menționează că în cazul Republicii Moldova se menține un risc sporit de a ajunge în situația de insolvabilitate, mai ales, dacă Guvernul va suferi eșec în plasarea valorilor mobiliare de stat.

Este știut că Republica Moldova are o bază economică limitată, depinde mult de prețurile la resursele energetice și implementează lent reformele structurale. După semestrul I 2006, deficitul PIB-ului a constituit 13,8%, fiind de două ori mai mare decât în perioada similară a anului 2005. Specialiștii „Moody’s” au sugerat că Republica Moldova ar trebui să încerce să se apropie de piețele Uniunii Europene. O altă oportunitate se deschide odată cu realizarea Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, aprobat de organismele financiare internaționale și care ar putea asigura implementarea Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei. Comuniștii însă au continuat să „implementeze” Planul doar prin declarații, sabotând executarea lui. În privința SCERS, implementarea acestui document s-a soldat cu un eșec total, lucru pe care l-au recunoscut ulterior și comuniștii, fiind nevoiți să numească un nou termen de executare a Strategiei.

POLIȚA DE ASIGURARE MEDICALĂ SE SCUMPEȘTE

Una dintre reformele denaturate cel mai mult de comuniști a fost introducerea asigurărilor obligatorii în medicină. O intenție bună, care urma să se soldeze cu sporirea gradului de asistență medicală și socială a populației, în realitate a devenit doar o povară suplimentară pe umerii cetățenilor.

În loc să revadă această reformă după prima perioadă de implementare și să încerce să schimbe ce mai era posibil de schimbat, guvernării preferă să pună accentul pe majorarea costului poliței de asigurare. Astfel, în septembrie 2006 Guvernul decide majorarea prețului poliței până la 1 209 lei, ceea ce era echivalentul a peste trei salarii lunare ale unui angajat din agricultură. Și pentru restul angajaților și patronilor comuniștii pregătesc o „surpriză” – majorează contribuția acestora de la 2% până la 2,5% pentru fiecare. În rezultat, comuniștii adună 1,93 mlrd. lei. Numai că, utilizarea acestor bani în mare parte a rămas o taină. Parlamentului i s-a propus să aprobe doar sumele de bază, chiar dacă opoziția a cerut o descifrare a cheltuielilor. Misterul utilizării acestor bani e cu atât mai mare, cu cât la modul practic nu s-a prea observat o îmbunătățire a accesului populației la servicii medicale și nici o îmbunătățire a condițiilor din instituțiile medicale. Așadar, nu ne rămâne decât să ghicim cum au cheltuit comuniștii banii plătiți de oameni pentru propria sănătate.

GUVERNUL NU VREA SĂ DENUNȚE DOCUMENTELE DE CONSTITUIRE A CSI

La 14 septembrie 2006 Guvernul comunist n-a acceptat să dea curs inițiativei opoziției de a denunța documentele de constituire a Comunității Statelor Independente (CSI). Interesant este că Guvernul refuză să facă acest lucru în condițiile în care opoziția a menționat clar că nu e vorba de o părăsire imediată a CSI, ci doar după ce țara noastră va semna acordul privind calitatea de membru asociat al Uniunii Europene.

Cabinetul de Miniștri a invocat mai multe argumente în sprijinul deciziei sale, inclusiv acela că țările CSI preferă acordurile de colaborare economică multilaterală, în raport cu cele bilaterale. Miniștrii au mai spus că Republica Moldova ar putea pierde facilitățile de care beneficiază acum, în calitate de membru al CSI, și că regimul de comerț GSP+ cu Uniunea Europeană nu substituie pe deplin acordurile care se aplică în cadrul CSI. De asemenea, s-a spus că pentru a face comerț cu Occidentul, Republica Moldova are nevoie de preferințe la produsele pe care le vinde în Est. În realitate însă Guvernul s-a temut să nu-i supere pe ruși și pe președintele Vladimir Voronin. Nu este un secret că acesta încerca să intre din nou în grațiile Rusiei. În aceste condiții, Guvernul pur și simplu era ostaticul comportamentului și aspirațiilor șefului statului. Cabinetul de miniștri a mai demonstrat o dată că nu este în slujba poporului, ci este un Guvern de buzunar al președintelui țării.

DEVINE TOT MAI GREU SĂ FACI AFACERI ÎN MOLDOVA

A cțiunile guvernării îndreptate spre sugrumarea businessului, distrugerea locurilor de muncă și alungarea cetățenilor din țară ajung și în atenția organismelor internaționale. La mijlocul lunii septembrie 2006 Banca Mondială dă publicității un clasament privind ușurința întreprinderii afacerilor (Doing business), în care se arată că Republica Moldova a coborât de pe locul 88 pe 103. În studiu au fost incluse 175 de țări, iar datele din raport se referă la anii 2005-2006.

Republica Moldova a pierdut teren din cauza că nu a știut să țină ritmul de implementare a reformelor. Unele țări, incluse în premieră în acest top, au înregistrat rezultate mult mai bune decât Moldova la capitolul respectiv, ceea ce nu face deloc față guvernării comuniste. Apropo, lider la capitolul promovarea reformelor a fost considerată Georgia, țară care a pornit ferm pe calea reformelor democratice și a apropierei de Uniunea Europeană. Guvernanții comuniști se aliază cu Georgia doar în scopuri electorale, nepreluând și exemplele bune pe care le oferă acest stat. Banca Mondială a sfătuit Republica Moldova să continue reformarea economiei, pentru a o face mai competitivă, mai atractivă pentru investitorii interni și externi. Să acorde atenție obținerii de licențe și autorizații pentru construcții, care impune acum executarea a 34 de proceduri cu durată de 158 de zile, să ușureze procedura de angajare în serviciu, promovarea comerțului cu alte state etc. Însă, pe cât de receptivă a fost conducerea comunistă la aceste sfaturi, nu e greu să ne dăm seama.

Secretomania a fost una din caracteristicile de bază ale guvernării comuniste. Iar lipsa de transparență nici pe departe nu este compatibilă cu valorile democratice pe care comuniștii pretind că le-au promovat în anii de aflare la putere. Studiile efectuate periodic de organizațiile neguvernamentale au fost un indiciu al transparenței actului guvernării și, spre marea nemulțumire a comuniștilor, rezultatele acestora nu au fost niciodată în favoarea lor.

Populația Republicii Moldova, mai ales, din mediul rural, nu are acces la informații cu caracter oficial, iar autoritățile de resort refuză să le ofere. De foarte multe ori funcționarii de rang inferior nu prezintă informații de teama că acestea vor submina autoritatea organizațiilor lor, pe când informația, dacă nu constituie secret de stat sau comercial, nu poate fi proprietate a instituției. Comuniștii nu au făcut mai nimic în timpul aflării la guvernare pentru alfabetizarea juridică a populației, pentru că le convenea de minune acest lucru. Oamenii ar fi devenit mult mai activi și ar fi exercitat într-un fel presiuni asupra puterii, dacă ar fi știut că orice persoană are dreptul să solicite datele necesare și să obțină răspuns la solicitare în termen de 15 zile. Cetățeanul, cărui i se refuză oferirea de informație, este în drept să se adreseze judecății. Faptul că justiția în Republica Moldova este de o calitate proastă deschide direct calea la CEDO. Deși e amenințată de pericolul unor noi condamnări la CEDO, guvernarea comunistă preferă să tăinuiască informațiile de interes public, încălcând astfel de nenumărate ori dreptul cetățenilor la accesul liber la informație.

MAIA PROMOVEAZĂ IDEEA COLECTIVIZĂRII ÎN AGRICULTURĂ

Chiar dacă după alegerile parlamentare din 2005 guvernarea comunistă a încercat să demonstreze că a devenit mai europeană și mai democratică, în realitatea ea nu a renunțat nici pentru o clipă la vechile idealuri. Într-o formă mai camuflată, aceasta continuă să promoveze idei depășite de timp cum ar fi, spre exemplu, revenirea la colhozuri, conștientă fiind că astfel comite un atentat la proprietatea privată.

Experții de la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare încep să „apeșe” tot mai mult pe ideea că fermierii moldoveni ar trebui să se asocieze în grupuri mai mari și să se consulte cu ministerul în privința creșterii unor anumite culturi agricole. Ei și-au argumentat poziția prin faptul că, an de an, în Republica Moldova, unele culturi se cresc în cantități excesive, iar altele – în cantități foarte mici. Potrivit spuselor lor, fermierii se orientează după culturile care s-au vândut bine în anul precedent și în anul următor dublează suprafețele cultivate, ca urmare prețurile scad simțitor. MAIA a încercat să demonstreze că, asociindu-se, fermierii vor putea stabili mai bine oportunitățile de cultivare. Ministerul chiar s-a arătat dispus să le ofere consultații și recomandări în privința cererii și ofertei de piață. Un lucru nu au înțeles comuniștii – economia de piață își are regulile sale și numai antreprenorii decid cum să procedeze. „Sfaturile” pe care le oferea „generos” guvernarea comunistă reprezentau nu altceva decât un amestec în treburile antreprenorilor, ceea ce este o caracteristică a sistemelor totalitare.

PENSIONARII NU-ȘI CUNOSC DREPTURILE

Baza electorală a guvernării comuniste întotdeauna au constituit-o persoanele de vârstă a treia, nostalgice după vremurile de altădată, dar, totodată, și neinițiate în starea reală de lucruri din republică. Comuniștii au avut „grijă” ca pensionarii să nu avanseze în cunoașterea realităților, să nu-și cunoască drepturile elementare și astfel să nu intre în esența guvernării lor anti-populare.

Sondajele arată că circa 80% din persoanele de vârstă a treia din Republica Moldova nu sunt familiarizate cu drepturile lor. De ce, dacă pretind că sunt preocupați de problemele pensionarilor în mod special, comuniștii nu au contribuit ca această categorie să-și cunoască măcar drepturile elementare? Deoarece un pensionar informat și-ar fi dat seama că are dreptul, să zicem, la o informație veridică, dar nu la gogoșii de la televiziunea comunisto-publică, unde Voronin, Tarlev, Ostapciuc, Lupu domină buletinele de știri cu povești despre succesele lor remarcabile. Cu scopul de a se menține la putere cât mai mult timp, comuniștii nu s-au sinchisit să lovească chiar și în acei care i-au ajutat să rămână la cârma țării o perioadă destul de lungă. Dacă astfel guvernarea roșie a procedat cu cei mai fideli alegători ai săi, ce să mai vorbim de restul electoratului!

TOT MAI PUȚINE LOCURI DE MUNCĂ

In campania electorală a alegerilor parlamentare din 2005 comuniștii au promis crearea unui număr impunător de noi locuri de muncă. Însă, imediat după (re)venirea la guvernare, ei fac tot posibilul pentru a reduce și locurile de muncă existente. Astfel, în toamna lui 2006 devine cunoscut oficial faptul că doar în trimestrul doi al anului respectiv numărul cetățenilor ocupați în economia moldovenească se reduce cu 2,8%.

Rolul statului condus de comuniști este practic inexistent pe piața muncii. Din totalul locurilor de muncă, peste 70% sunt asigurate de sectorul privat. Apropo, sectorul privat predomină în agricultură – 97,6%, comerț – 96,1%, construcții – 94,4%, businessul hotelier – 89,1%, industria prelucrătoare – 71,9%. Din aceste date putem deduce că locurile de muncă ce revin statului sunt doar în aparatul administrativ, adică acea armată de funcționari publici pe care comuniștii în anii de aflare la guvernare au avut grijă s-o mărească permanent, sporind concomitent presiunea asupra sectorului privat. Căci, după cum se știe, fiecare funcționar încearcă să se hrănească pe seama antreprenorilor. Despre ce libertate în afaceri poate fi vorba în condițiile în care există 56 de organe de control și fiecare dintre acestea sau vine pe capul agentului economic cu o comandă politică, sau pentru a-l jumuli?! În perioada de referință, numărul șomerilor ajunge să depășească 90 mii persoane. Din totalul șomerilor, 70,8% sunt persoane cu experiență în muncă. Cetățenii nu au un câștig constant în medie pe parcursul a 22 de luni. Și acestea sunt doar datele oficiale, iar cele reale sunt de multe ori mai mari.

COMUNIȘTII NU VOTEAZĂ

La 5 octombrie 2006, Parlamentul, dominat de fracțiunea majoritară, refuză să dea curs propunerii mele de a forma un grup de lucru, care să elaboreze o declarație în susținerea Georgiei. Am declarat atunci că era de datoria noastră să ne exprimăm susținerea pentru o țară care s-a pomenit într-o situație de criză după ultimele acțiuni ale Federației Ruse.

Atitudinea guvernanților m-a uimit, căci puțin mai înainte, comuniștii au beneficiat de sprijinul direct al acestei țări și, personal, al președintelui Mihail Saakașvili și tot ei, au declarat, la un moment dat, că Georgia este partener strategic pentru Republica Moldova. Țara noastră nu se afla într-o situație cu mult mai bună în relațiile cu Rusia decât Georgia. Scenariul georgian putea deveni oricând valabil și pentru republica noastră și în această situație am fi avut și noi nevoie de susținerea conducerii de la Tbilisi. În cadrul acelei ședințe comuniștii nu au adus nici un argument în favoarea deciziei lor de a respinge inițiativa mea. Pur și simplu au tăcut și... nu au votat. Dar nu este greu să ne dăm seama că au prevalat interesele de moment ale comuniștilor. Guvernarea comunistă depunea eforturi enorme să revină pe orbita rusească și o declarație în susținerea Georgiei nu i-ar fi căzut bine deloc.

PIAȚA MOLDOVEI NU E ATRACTIVĂ

Demnitarii comuniști nu o dată au încercat să demonstreze că, în anii cât s-au aflat la guvernare, Republica Moldova a devenit raiul investitorilor. Însă, declarațiile lor de fiecare dată au fost date peste cap. Astfel, în cadrul forumului internațional „Investește în Moldova”, investitorii străini dau verdictul: piața moldovenească nu este atractivă pentru investiții importante.

Deoarece partenerii străini cunosc foarte puțin despre Republica Moldova, țara noastră trebuie să fie mai deschisă pentru cooperare, să-și liberalizeze piața. Să nu uităm că în prezent Republica Moldova se confruntă cu o insuficiență de cadre calificate, un aspect important pentru investitori. Însă problema principală a intrărilor reduse de investiții pe piața moldovenească este că legislația nu corespunde exigențelor internaționale. Nu pot fi neglijate nici probleme de colaborare regională și internațională, de dezvoltare a businessului mic și mijlociu, a infrastructurii, a industriei grele, a vinificației. Dar despre ce climat investițional atractiv poate fi vorba dacă până la acea perioadă Republica Moldova a reușit să atragă investiții străine directe în valoare de doar 1,1 mlrd. dolari – sumă echivalentă cu cea a banilor transferați de muncitorii moldoveni care muncesc peste hotare pe parcursul unui an!

PROPRIETARIII DE MAXI-TAXI INTRĂ ÎN GREVĂ PASIVĂ

La 18 octombrie 2006 proprietarii și conducătorii de maxi-taxi din Chișinău intră în grevă pasivă, în semn de protest față de decizia Guvernului de a retrage de pe rute microbuzele care au fost reutilitate în maxi-taxi de pasageri.

Potrivit unui regulament al Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor, în anul 2006 urmau să fie eliminate din circuit microbuzele reutilitate, fabricate în anii 1991-1992. Din acest motiv, 300 de mașini nu au fost admise la revizia tehnică, care a demarat la 16 octombrie 2006. Pericolul privind perturbarea activității transportului public în capitală era mare, căci din cele circa 2 mii de microbuze care circulau la acea perioadă în capitală, peste 1,2 mii erau reutilitate. Desigur, aspirațiile Ministerului pot fi înțelese dintr-un anumit punct de vedere – e vorba de siguranța în transportul de pasageri. Dar iarăși a fost mai mult decât stranie maniera în care a încercat puterea să soluționeze problema. Adică, s-a decis imediat să fie scoase aceste mașini de pe rută, de parcă problema apăruse peste noapte. Cu atât mai mult cu cât regulamentul nu viza doar Chișinăul, ci și restul republicii. Potrivit unor calcule, politica Ministerului amenința cu pierderea locului de muncă circa 18 mii de persoane, inclusiv 3 mii din capitală. Era un lux nepermis pentru o țară care are serioase probleme cu șomajul. Această grabă a întărit presupunerile precum că persoane din anturajul puterii erau interesate de scoaterea de pe rută a mai bine de jumătate din microbuze, pentru a le ocupa locul. Ulterior, s-a reușit reducerea tensiunilor legate de această problemă, dar o soluție definitivă nu a fost identificată.

PARLAMENTUL APROBĂ NOUA COMPONENTĂ A CCA

Dominat de comuniști și aliații lor, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat una din cele mai scandaluoase decizii ale sale, efectele negative ale căreia s-au resimțit mult timp după aceasta – aprobă noua componentă a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

Noi, cei din fracțiunea Alianța „Moldova Noastră”, am părăsit sala Parlamentului în momentul votării, în semn de protest față de modul de numire în funcție a membrilor CCA. Nu am dorit să participăm la un spectacol politic de prost gust, un spectacol ce nu avea nimic în comun cu interesele societății. Ascunzându-se sub paravanul societății civile, comuniștii și creștin-democrații și-au promovat reprezentanții în CCA și au politizat componenta acestuia. Ne-am exemplificat atunci aprecierile prin faptul că au fost acceptate 4 candidaturi din partea Confederației Sindicatelor Libere „Solidaritate” (controlate de comuniști) și nici una din partea unor organizații ziaristice cunoscute, chiar dacă acestea au propus câte un candidat de la 5 ONG-uri. Am mai spus atunci că noua componentă a CCA nu va schimba în bine situația în domeniul audiovizualului, ci chiar ar putea să o agraveze. Și presupunerile noastre s-au adeverit ulterior, când, luptând pentru sfere de influență în Audiovizual, comuniștii și aliații au provocat un haos total la această importantă instituție.

Plenul Curții Supreme de Justiție (CSJ) a dat câștig de cauză liderului Alianței „Moldova Noastră”, Serafim Urechean, care a contestat decizia Procuraturii Generale (PG) privind punerea sa sub urmărire penală pentru presupuse abuzuri comise în funcția de Primar General al mun. Chișinău. Astfel, instanța recunoaște indirect că la baza acestui dosar au stat exclusiv interese de ordin politic și că guvernarea roșie a urmărit scopul de a-l denigra pe liderul AMN, făcând abuz de unele organe ale statului pe care le controla.

Pe parcursul a doi ani care au precedat decizia plenu-
lui CSJ, noi nu o dată am adus argumente că dosarul in-
tentat lui Serafim Urechean este regizat de către putere,
însă argumentele noastre nu au convins nici CCCEC, nici
Procuratura și nici deputații care au votat pentru sus-
pendarea imunității parlamentare a liderului AMN. Însă,
continuarea acestui spectacol a fost și mai dezagățătoare.
S-au întâmplat lucruri care nici pe departe nu au nimic în
comun cu democrația și statul de drept – Procuratura și
instanțele ierarhic inferioare au refuzat să execute decizia
plenului CSJ și au continuat urmărirea penală a lui Serafim
Urechean. Este un caz fără precedent, care s-ar fi putut în-
tâmpla numai într-o țară corigentă la capitolul democrație,
de vreme ce indicațiile puterii sunt puse mai presus decât
deciziile instanțelor de judecată.

LIBERTATEA PRESEI DEGRADEAZĂ

Condusă de comuniști, Republica Moldova înregistrează regrese considerabile în privința asigurării libertății presei. Republica Moldova ajunge să dețină locul 93 în clasamentul libertății presei, realizat anual de către organizația „Reporterii fără frontiere”. În anul 2005, țara noastră se afla pe locul al 78-lea.

Autorii topului, care include 168 de state, s-au călăuzit după 50 de criterii ce vizează numărul reporterilor arestați sau urmăriți, care și-au pierdut viața sau au fost răniți; prezența cenzurii, monopolul de stat la televiziune și radio, existența unor instituții de presă independente și de opoziție, impedimentele în difuzarea unor emisiuni televizate și radiofonice internaționale, condițiile de acordare a vizeelor pentru jurnaliștii străini, libera circulație a angajaților mass-media, prezența unor subiecte „interzise”. La capitolul libertatea presei, Republica Moldova ajunge să aibă o situație mai rea decât Ucraina, Armenia, Georgia. Apropo, distanța dintre republica noastră și unele țări ex-sovietice este atât de mare încât nici nu-ți vine să crezi că acum 16 ani porneam din același punct. De exemplu, Estonia ocupă în acest top locul 11, Lituania – 16, iar Letonia – 21. Din câte se vede, diferența dintre declarațiile „democratice” ale comuniștilor și realitățile moldovenești este ca de la cer la pământ. Și nu e vorba doar de domeniul presei.

LISTA ȚĂRILOR CANDIDATE LA ADERARE LA UE

Comuniștii au tratat superficial problema integrării europene, iar Uniunea Europeană nu privește Republica Moldova ca pe un stat cu șanse reale de aderare. Deși comuniștii au încercat să demonstreze că suntem la un stadiu avansat de discuții cu UE, la începutul lunii noiembrie 2006, Republica Moldova nu figurează în lista statelor candidate la aderarea la Uniunea Europeană.

În această listă au fost incluse Turcia, Croația, Macedonia, Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Serbia, inclusiv Kosovo. Adică, șansele Moldovei sunt mai iluzorii chiar decât ale Turciei, care are doar 5% din teritoriu pe continentul european și decât ale Serbiei, care are o problemă teritorială mult mai complicată decât Republica Moldova. UE nu a numit careva termene de acceptare a acestor țări în Uniune și acest lucru este cu atât mai trist pentru Republica Moldova. Căci, aceasta înseamnă că aderarea Moldovei la Uniunea Europeană nu este privită nici ca o chestiune ce ține de perspectiva îndepărtată. Publicarea acestei liste a constituit o lecție dură pentru Republica Moldova. Dacă doriți, republica noastră a fost sancționată de Bruxelles pentru faptul că are o conducere ce nu și-a determinat prioritățile politicii externe. Umblatul cu po-clonul când la Moscova, când la Bruxelles nu putea să dea alt rezultat.

COMUNIȘTII ÎNCALCĂ LEGISLAȚIA

Pe data de 16 noiembrie 2006, 15 deputați de opoziție au depus o moțiune prin care cer demiterea a 5 funcționari din Guvern pe motiv că aceștia nu cunosc limba oficială a statului. Deputații și-au motivat cererea prin faptul că respectivii „ocupă ilegal funcțiile date și sfidează legislația Moldovei cu privire la limba oficială”. Autorii moțiunii au cerut prim-ministrului Vasile Tarlev să opereze de urgență remanierele necesare, dar și să-l determine pe Gheorghe Tabunșcic, bașcanul în exercițiu al Găgăuziei, să învețe limba de stat.

Conform regulamentului Parlamentului, moțiunile înaintate de deputați urmează a fi analizate în termen de 6 zile. Problema nu a fost însă soluționată nici peste un an. Este adevărat că între timp unii dintre demnitarii vizați au demisionat sau au fost demiși, dar alții au continuat să se afle în funcție. E de menționat comportamentul președintelui Parlamentului Marian Lupu care, de fiecare dată când era abordat subiectul în cauză, promitea că se va documenta și va acționa corespunzător. Acest caz a scos în evidență un lucru îngrijorător – deși comuniștii dau impresia că sunt preocupați de protejarea și promovarea limbii de stat, atunci când e vorba de limba rusă ei dau prioritate acestei limbi. Ar mai exista o explicație – limba de stat este o prioritate atât timp cât nu este vorba despre colegii de partid și protejații comuniștilor. Dacă însă intră în joc interesele prietenilor, guvernanții uită imediat și de limbă, și de alte preocupări importante declarate.

GUVERNUL ÎȘI RECUNOAȘTE EȘECUL

Ori de câte ori opoziția critica Guvernul și-l acuza de incompetență în implementarea Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, comuniștii săreau ca arși și replicau: rezultatele să vorbească. Și iată că la 22 noiembrie 2006 „au vorbit rezultatele” – Guvernul a recunoscut că nu reușește cu implementarea SCERS și a prelungit termenul respectiv cu an.

Impactul a fost unul puternic, căci SCERS stabilea prioritățile pe termen mediu (2004-2006) ale Guvernului pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă a țării și creșterea nivelului de trai al populației. Cu alte cuvinte, comuniștii au recunoscut indirect că nu au putut asigura dezvoltarea stabilă a țării, nu au putut spori nivelul de trai al populației și că toate declarațiile lor frumoase nu au nimic la bază. Situația creată a prejudiciat enorm Republica Moldova și în plan extern. Se știe că documentul a fost elaborat cu suportul experților din exterior. Partenerii externi au putut ajuta Guvernul în elaborarea documentului, dar ar fi fost culmea să-l mai și implementeze în locul comuniștilor. Guvernării au recunoscut că au pierdut trei ani în zadar, irosind timpul acordat implementării Strategiei pentru instituționalizarea procesului SCERS în cadrul ministerelor de ramură și autorităților publice locale. Apropo, factorii de decizie de la Guvern abia peste trei ani au recunoscut că unele acțiuni din SCERS sunt prea ambițioase. De parcă acest lucru nu se vedea de la început! Însă guvernarea a neglijat realitățile și s-a oprit doar atunci când a lovit cu proțapul în gard. E și aceasta o caracteristică a puterii comuniste!

CREDIBILITATEA LIDERILOR COMUNIȘTI E ÎN SCĂDERE

La finele lunii noiembrie 2006 Centrul de sociologie a comunităților și studii de gen (CSCSG) face publice rezultatele unui sondaj efectuat la comanda Institutului de Politici Publice care atestă o realitate ce putea fi doar bănuită până la acel moment – credibilitatea liderilor comuniști e în scădere continuă. O atare situație nu este de mirare de vreme ce comuniștii, după a doua victorie consecutivă în alegeri, încep să comită mai multe abuzuri, iar deșertăciunea declarațiilor lor iese în evidență mai mult ca oricând.

Astfel, deși președintele Vladimir Voronin se bucură de cea mai mare încredere în rândul populației – 44%, aceasta este totuși mai mică cu 8% comparativ cu luna aprilie 2006. Credibilitatea prim-ministrului Vasile Tarlev a scăzut de la 44% până la 35%. Într-un fel, rezultatele acestui sondaj pot fi tălmăcite ca o creștere a dezamăgirii electoratului în comuniști. Dacă pe durata primului mandat de guvernare comuniștii încă încercau cumva să-și camufleze abuzurile și eșecurile, apoi, odată cu obținerea celui de-al doilea mandat, le-a crescut încrederea că pot face orice și nu vor fi sancționați. Această atitudine a fost imediat sesizată de alegători. Iar rezultatele sondajului din noiembrie 2006 nu au fost decât o primă scânteie, ulterior credibilitatea liderilor comuniști continuând să scadă.

SALARIUL FUNCȚIONARILOR A CRESCUT CONSIDERABIL

La finele lunii noiembrie 2006, Biroul Național de Statistică face publice datele privind salariul, care scot la iveală un lucru destul de interesant – cele mai mari creșteri de salariu au fost înregistrate la angajații din administrația publică. În acea perioadă aceștia aveau salarii medii de 2 470 lei, în creștere cu 82% față de cât erau acum un an.

Adică, în mare parte comuniștii aveau dreptate atunci când afirmau că cineva a început să trăiască mai bine grație guvernării lor. Ceea ce au uitat însă să spună comuniștii este faptul că ei și-au bătut capul de funcționari, dar nu de medici, profesori etc. Astfel, salariul funcționarilor depășea cu mult salariul mediu în sfera bugetară – 1 541 lei. Dacă salariul mediu a crescut cu doar 29,2%, apoi cel al funcționarilor – cu 82%. În timp ce funcționarii ridicau lefuri de circa 200 dolari, angajații din învățământ – de circa 100 dolari. Și în domeniul sănătății salariul era doar cu puțin peste 100 dolari – 1 316 lei. În agricultură situația era și mai gravă, în perioada respectivă salariul mediu fiind de numai 953 lei. Apropo, timp de o lună salariul mediu în agricultură s-a redus cu 7,2%. Situația înregistrată la finele lui noiembrie 2006 a reflectat prioritățile comuniștilor în domeniul salarizare și au demonstrat cu brio cât costă în realitate declarațiile lor despre grija față de profesori, medici, angajații din agricultură.

PROTESTE FAȚĂ DE ÎNCĂLCAREA DREPTURILOR OMULUI

La data de 10 decembrie 2006 Alianța „Moldova Noastră” a organizat, în scuarul Teatrului de Operă și Balet din Chișinău, un miting de protest față de încălcarea drepturilor omului în Republica Moldova. Mitingul a fost prilejuit de Ziua Internațională a Drepturilor Omului.

Noi ne-am exprimat protestul într-un mod deosebit – ne-am legat gurile cu panglici negre și am tăcut timp de zece minute dorind astfel să arătăm că în Republica Moldova se încalcă dreptul la libertatea exprimării. De asemenea, am instalat microfoane cu capetele împietrite și pe care era scris că așa arată microfoanele libere în Republica Moldova. Unii manifestanți purtau haine vărgate de deținuți, simbolizând întemnițarea pe nedrept a unor persoane, condițiile inumane în care sunt deținute persoanele încarcerate. Acțiunea noastră de protest nu a fost una spontană, apărută pe loc gol. Noi nu o dată am declarat că situația privind drepturile omului în Republica Moldova s-a înrăutățit considerabil, în special, după venirea comuniștilor la putere în 2001, că aceștia au instaurat în Moldova o dictatură și nimeni nu mai poate fi sigur că i se vor respecta drepturile elementare. Mai ales, au de suferit oponenții politici ai puterii, dar și presa care nu acceptă să laude autoritățile. Guvernarea, cum și era de așteptat, a rămas surdă și mută la acțiunea noastră de protest, demonstrând încă o dată că respectarea drepturilor omului o interesează doar atunci când este nevoită să facă rapoarte către factorii de decizie din Occident.

COMUNIȘTII REFUZĂ SĂ IA ATITUDINE FAȚĂ DE ALEGERILE DIN TRANSNISTRIA

La data de 14 decembrie 2006, plenul Parlamentului (de fapt, era vorba doar de fracțiunea majoritară a comuniștilor) respinge propunerea mea ca Legislativul să adopte o declarație privind alegerile prezidențiale din autoproclamata republică moldovenească nistreană.

Am propus formarea unui grup de lucru care să elaboreze declarația. Era foarte important ca Parlamentul să ia atitudine față de alegerile neconstituționale din autoproclamata rmn și să spună clar că aceste alegeri nu pot avea consecințe juridice. Cu atât mai mult că, anterior, Parlamentul a adoptat o Declarație referitor la neconstituționalitatea referendumului transnistrean din 17 septembrie. Deci, nu era nimic ieșit din comun în adoptarea unei declarații în problema alegerilor. Comuniștii însă s-au opus acestei inițiative fără a-și justifica poziția. Aceasta a confirmat presupunerile precum că, în soluționarea problemei transnistrene comuniștii se conduc mai degrabă de interesele Rusiei decât de cele ale Republicii Moldova. Și dacă rușilor nu le era convenabil ca Republica Moldova să condamne alegerile din regiunea transnistreană, acest lucru nu s-a întâmplat. Care este totuși adevărata atitudine a guvernării comuniste față de regimul criminal din stânga Nistrului?

COMUNIȘTII LASĂ PE DRUMURI CIRCA 40 MII DE CETĂȚENI

La 1 ianuarie 2007 intră în vigoare Legea care prevede anularea treptată, până în 2009, a patentelor de întreprinzător – o lege care, potrivit estimărilor experților, lasă fără loc de lucru circa 40 mii de persoane.

Guvernarea a declarat că unii agenți economici, sub pretextul că sunt deținători de patente, se eschivau de la plata impozitelor și era prejudiciat bugetul de stat. În realitate însă scopul urmărit de guvernare prin înlăturarea de pe piață a deținătorilor de patente era curățarea acestora de micii comercianți și pregătirea pentru venirea ulterioară a unor agenți economici patronați de putere. O dovadă în acest sens este și decizia Guvernului survenită imediat după începerea anulării patentelor potrivit căreia în Republica Moldova urma să apară o rețea de 12 supermarketuri. Acestea trebuiau să înlocuiască în mare parte piețele agricole, inclusiv în raioane, lăsându-i astfel și pe țărani fără unicul loc de desfacere a producției lor. Ghidându-se de interesele proprii, guvernarea a încălcat unul din drepturile fundamentale ale cetățenilor, consfințit și prin tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului – dreptul la un trai decent. Pentru comuniști a contat doar interesul propriu și al protejaților lor, iar țara și cetățenii au devenit ostatici ai acestor interese.

ANTENA C ȘI EURO TV CHIȘINĂU AU FOST VÂNDUTE

Nu este un secret că guvernanții și partenerii lor de după alegerile parlamentare din 2005 au inițiat așa-numita reformă a Audiovizualului doar pentru a-și împărți sferele de influență în acest domeniu de maximă importanță. Și iată că, după partea teoretică a problemei (adoptarea Codului Audiovizualului, numirea unei noi componente a CCA), intervine partea practică. Comuniștii și aliații lor au preluat controlul asupra celor două posturi municipale de radio și televiziune. Desigur, nu au făcut-o deschis, ci prin anumite persoane din afara partidelor lor, persoane care au câștigat concursul pentru privatizarea instituțiilor, anunțat de Consiliul Municipal Chișinău, la mijlocul lunii decembrie 2006.

Pentru Antena C a fost un singur ofertant și acest lucru nu este de mirare, căci toți înțelegeau că are loc o farsă, că oricum învingător va ieși un protejat al comuniștilor. Respectivul a acceptat să plătească pentru post un preț de 1,5 mln. lei, să achite datoriile acestuia și să investească alți 3 mln. lei, în următorii trei ani. Și nimeni nu s-a întrebat: de unde o persoană fizică ar avea atâția bani? Situația a fost puțin diferită în cazul privatizării Euro TV. Un agent economic a crezut că într-adevăr se organizează un concurs real de privatizare și s-a înregistrat în calitate de candidat. Dar, rezultatul a fost cel care putea fi bănuț cu mult înainte – a învins o persoană fizică, care se presupune că ar reprezenta interesele ppcc-istilor. Comisia a acordat preferință persoanei fizice, care s-a angajat să plătească pentru postul de televiziune 2 mln. lei (117,6 mii euro) și să investească alte 25,2 mln. lei în dezvoltarea lui. Și iarăși, nimeni nu și-a pus întrebarea privitor la sursa de proveniență a banilor. În urma acestui concurs, puterea și aliații lor și-au dezvoltat scopul urmărit de ei prin mult lăudata reformă a Audiovizualului.

COMSOMOLUL – AGENTUL INTERESELOR RUSEȘTI

Ajunși la guvernare, comuniștii s-au văzut limitați în declarații și acțiuni. Ei nu mai puteau să-și afișeze atitudinea reală față de NATO și Occident sau să-și manifeste prea deschis loialitatea față de Rusia. De aceea, foloseau în acest scop organizația lor de tineret – comsomolul.

Comsomoliștii au desfășurat un congres în cadrul căruia au adoptat o declarație cât se poate de loială față de Rusia și cu un pronunțat caracter anti-NATO. Ei susțin că trebuie să se pună capăt speculațiilor în privința retragerii armamentului rus de pe teritoriul Moldovei, că afirmațiile potrivit cărora în locul militarilor ruși în regiune vor veni militari din țările NATO sunt false. Comsomoliștii au declarat că neutralitatea statului nu poate fi obiect de tocmeală în nici o condiție, de aceea în Programul UCTM neutralitatea este calificată drept „necondiționată” și constituie un principiu de bază pentru menținerea și întărirea statalității moldovenești. Ei consideră că aderarea Republicii Moldova la blocul militar-politic NATO, „nu va fi un remediu împotriva nevoilor, ci o povară grea”. Atât comsomoliștii, cât și comuniștii au folosit principiul neutralității doar când le-a trebuit lor. În realitate, ei au fost acei care au sfidat cel mai des principiul respectiv. Spre exemplu, câteva luni mai târziu, comuniștii, prin ministrul apărării Vitalie Vrabie, au început să participe la reuniuni militare pe linia CSI. Și nu-i interesa deloc principiul de neutralitate. Acest principiu a fost pentru ei tot timpul o bâță contra NATO.

Prin politica de ignorare continuă a ONG-urilor, comuniștii au provocat revolta mediului neguvernamental. Acestea se declară total nesatisfăcute de colaborarea cu parlamentarii în privința modificărilor la Legea cu privire la asociațiile obștești, votate de Legislativ, în prima lectură, în luna decembrie 2006. Drept urmare, 18 ONG-uri din Moldova au lansat un apel către Parlament, prin care au semnalat existența mai multor lacune în proiectul de lege și au propus ca acesta să fie adoptat numai după ce va fi expertizat de către Consiliul European.

După difuzarea mesajului, reprezentanții ONG-urilor au fost invitați la discuții pe marginea proiectului la Comisia parlamentară juridică pentru numiri și imunități. Dar, au fost acceptate doar unele din obiecțiile ONG-urilor, iar cele principale – nu. ONG erau îngrijorate de prevederile potrivit cărora vor fi înregistrate numai organizațiile obștești care nu încalcă bunele moravuri; scopul urmărit de organizațiile obștești înregistrate trebuie să fie satisfacerea doar a necesităților nemateriale; în statutul ONG trebuie specificate numele, domiciliul, data nașterii, cetățenia și alte date de identitate ale fondatorilor; statul nu poartă răspundere materială pentru dizolvarea ONG-urilor, chiar dacă ulterior se constată că nu a existat temei pentru dizolvare etc. Într-adevăr, noțiunea „bunele moravuri” este foarte ambiguă. Cine și după care criterii va determina dacă au fost încălcate bunele moravuri sau nu? Sau, un alt exemplu: referirea la necesitățile nemateriale va stopa activitatea organizațiilor de caritate, care colectează și repartizează ajutoarele materiale invalizilor, copiilor, pensionarilor și altor categorii defavorizate. Nu se făcea deosebire între

activitățile necomerciale și cele nemateriale, care sunt lucruri diferite. Sub presiunea ONG, Parlamentul a acceptat să revadă unele prevederi ale Legii. Numai că redacția finală a acesteia s-a dovedit a fi departe de perfecțiune. În loc să îmbunătățească cadrul legislativ, comuniștii l-au făcut și mai restrictiv, și mai imperfect.

TARIFELE IARĂȘI CRESC

La 25 ianuarie 2007, Consiliul Municipal Chișinău (CMC), dominat de comuniști, a majorat tariful pentru alimentarea cu apă și canalizare pentru populație, de la 2,62 lei până la 3,67 lei pentru un metru cub. Astfel, comuniștii își dau arama pe față și demonstrează care este în realitate „tenta socială a guvernării lor”.

În paralel, au fost majorate tarifele la energia termică de la 233 lei până la 540 lei pentru o gigacalorie. Argumentul de care s-au condus comuniștii a fost că chipurile SA „Termocom” ar activa în pierdere. Însă, ei s-au făcut a nu vedea că existau posibilități de a reduce din aceste pierderi fără a majora tariful. În primul rând, este vorba de faptul că „Termocom” cumpără materiale prin intermediari, și nu direct, iar prețurile la care se achiziționează materialele de construcție sunt mai mari cu 20-30% decât cele de pe piață. În al doilea rând, e vorba de rețelele învechite, care conduc la pierderi suplimentare în procesul de transportare a energiei termice. Această problemă ar fi putut fi lesne soluționată pe calea contractării unui credit, după exemplul altor întreprinderi municipale. Temându-se să nu piardă din simpatiile electoratului, comuniștii au declarat că scumpirea nu va afecta populația, pentru că diferența dintre tariful nou și cel precedent va fi compensată de la buget. După alegeri însă s-a constatat că de la buget nu s-a plătit nici un ban, iar noua conducere a primăriei s-a pomenit cu datorii de circa 350 mln. lei.

Atitudinea iresponsabilă a guvernării față de exporturi nu putea scăpa atenției opiniei publice. Astfel, la finele lui ianuarie 2007 este dat publicității un raport al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (una dintre principalele organizații economice internaționale, care include cele mai dezvoltate 30 de țări ale lumii), care arată că Moldova se află, alături de Bielarus, în al șaptelea grup de țări, cel mai nefavorabil, după riscurile de credite pentru export.

În aceeași perioadă, Georgia a fost transferată în grupul 6, în care se află Armenia, Albania, Venezuela. Ucraina a părăsit grupul 6 și a trecut în grupul 4, iar Rusia, România și Bulgaria – din grupul 4 în 3. Adică, în timp ce mai toate țările progresau la acest capitol, Moldova și Bielarus continuau să regreseze. Aceasta a scos încă o dată în evidență lipsa de soluții și nedorința guvernării de a contribui la soluționarea crizei exporturilor. De fapt, guvernarea comunistă tot timpul a fost interesată, nu în dezvoltarea exporturilor, ci în suprimarea acestora, deoarece asta însemna majorarea importurilor și venituri suplimentare la buget din defalcările vămii. Cineva ar putea spune că guvernarea nu are nimic cu creditarea exporturilor, că aceasta este o prerogativă a sistemului bancar. Nu este chiar așa, căci băncile, atunci când acordă credite, se orientează după politica generală a statului. Și dacă văd că statul nu susține exporturile, nu le vor susține nici ele. Desigur, statul ar fi putut crea un fond de subvenționare a creditelor pentru export, cum s-a procedat deja în unele sectoare ale economiei naționale. Și aceasta negreșit ar fi sporit interesul băncilor față de exportatori. Deci, toată responsabilitatea pentru rușinoasa poziție a Moldovei în topul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică revine comuniștilor, care „au reușit” și la acest capitol să egaleze Republica Moldova cu Bielarus.

ATITUDINEA GUVERNĂRII FAȚĂ DE INTEGRAREA EUROPEANĂ

La 1 februarie 2007 Alianța „Moldova Noastră” face publică o Declarație de poziție, adoptată în cadrul Biroului Permanent Central al AMN, la 30 ianuarie 2007, prin care solicită conducerii comuniste a Republicii Moldova să depună o cerere oficială de aderare a țării la Uniunea Europeană.

Noi consideram obligatorie valorificarea consensului proeuropean din Parlament, a experienței cooperării cu organisme europene și a noilor membri UE, precum și a timpului limitat, pentru a obține includerea Moldovei în grupul țărilor recunoscute de UE ca fiind potențiali candidați la aderare. Am atenționat că cererea de aderare la UE este un răspuns la doleanța majorității cetățenilor Moldovei. Mai menționăm în document că Republica Moldova poate aborda direct obiectivul de integrare europeană, deoarece dispune de experiență proprie, rezultată din implementarea Planului Comun de Acțiuni cu UE, dar și de accesul la resursele acumulate de România în procesul aderării. Ulterior, am propus o inițiativă legislativă la tema respectivă. Ne-am dorit ca adoptarea ei să exprime voința întregului Parlament de a realiza obiectul strategic al țării de integrare europeană. Spre regret, comuniștii nu numai că nu au susținut-o, dar nici n-au pus-o în discuție, oferind astfel încă o dovadă că au folosit tot timpul lozinca integrării europene doar în scopuri electorale.

MOLDOVA – ȚARĂ A TRAFICULUI DE NOU-NĂSCUȚI?

Incapacitatea comuniștilor de a guverna eficient și responsabil țara se soldează cu acutizarea unor fenomene sociale negative. Și dacă pentru nimeni nu mai era un secret că Republica Moldova este țară de origine a traficului de ființe umane, în special în scop de exploatare sexuală și de exploatare ca forță de muncă, apoi cu adevărat șocantă devine informația vehiculată în presă, precum că Moldova a reușit performanța de a ajunge și țară de origine a traficului de nou-născuți. Evident, acest fapt nu putea fi trecut cu vederea de organismele internaționale.

Astfel, dna Ruth-Gaby Vermot-Mangold, deputat al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE), anunță că va vizita Republica Moldova pentru a investiga unele cazuri de dispariție a nou-născuților cu scopul adopțiilor ilegale. Deputata pregătea un raport pentru a-l prezenta APCE. Ea a spus că vine în Moldova pentru a studia anunțurile din ziare, adresate mamelor singure care ar putea să-și vândă copiii pentru adopție ilegală și pentru a căuta posibilele rețele de traficanti. Parlamentara a precizat, cu ocazia vizitei, că nu vrea să provoace un scandal, ci are scopul „să ajute țara, dar și alte state europene, să combată traficul de copii”. Comuniștii nu s-au autosesizat, nu au demarat careva anchete în acest caz, nu au făcut nici un fel de declarații. Într-un cuvânt, guvernanții s-au făcut a nu ști că în Republica Moldova există o asemenea problemă. Este și aceasta un fel de a te exprima – vezi doar ceea ce-ți convine și ce poate fi folosit în scop de lustruire a imaginii, iar ceea ce nu te poate scoate pe cal alb în ochii opiniei publice, pur și simplu nu există!

Unul din primele proiecte de legi elaborate de mine în calitate de deputat a fost un șir de amendamente la Legea privind asociațiile obștești. Scopul lor era de a actualiza unele prevederi învechite și de a completa legea cu alte prevederi absolut necesare în condițiile care se creaseră în ultimii ani. Comuniștii însă au pus pe raft acest proiect de lege, încălcând astfel toate prevederile legale în ceea ce ține de examinarea și adoptarea proiectelor de legi. Ulterior, mergând pe o schemă lucrată bine de ei în anii aflării la guvernare – au preluat ideea, au venit cu propriul proiect de lege, ignorându-l pe cel venit de la opoziție.

Numai că guvernanții au dat-o în bară – au preluat ideea, dar au făcut exces de zel și au introdus în lege mai multe prevederi imperfecte și abuzive. Sectorul asociativ nu a întârziat să-și manifeste revolta. Comuniștii se văd nevoiți să bată în retragere sub presiunea sectorului asociativ. Majoritatea parlamentară anunță că modificările la Legea privind asociațiile obștești vor fi adoptate în lectura a doua, numai după ce Parlamentul și ONG-urile vor ajunge la același numitor. Promisiunea a fost făcută chiar de speakerul Marian Lupu, la o întrevvedere cu reprezentanți ai societății civile. De câteva ori comuniștii au încercat să mimeze consensul și cooperarea, acceptând doar unele obiecții ale sectorului asociativ, cele mai puțin importante. Astfel, din vina guvernării, s-a iscat un conflict care putea fi evitat din start – dacă totuși a decis să recurgă la un plagiat legislativ, puterea trebuia să se documenteze în această problemă și să se consulte cu reprezentanții sectorului asociativ. Comuniștii au demonstrat că nici măcar un plagiat legislativ nu-l pot face în mod profesionist.

MOLDOVA, AMENINȚATĂ DE FALIMENT

La începutul anului 2007 situația economică a țării devine critică. Potrivit estimărilor unor specialiști, republica ajunge să fie amenințată de faliment. Personal, am avut la data de 9 februarie o intervenție la această temă, încercând să influențez cumva starea de lucruri. Spre regret, comuniștii nu au dorit să intre în esența celor spuse de mine, preferând să le trateze ca pe simple declarații ale unui reprezentant al opoziției.

Astfel, am menționat că în 11 luni ale anului 2006 s-a ajuns la o cifră record a deficitului balanței comerciale externe, de 1,43 mlrd. dolari, care depășește un buget anual al țării; că guvernarea comunistă nu este interesată să susțină producătorul autohton, care e capabil să livreze pe piața externă produse de calitate; că Guvernul stimulează cu bună știință importurile, în detrimentul producătorului autohton, pentru că atâta timp cât vor crește importurile, guvernarea comunistă se va putea lăuda cu majorarea veniturilor bugetare; că este mult mai ușor să numeri banii proveniți din importuri, decât să organizezi și să stimulezi producția internă și exporturile etc. Am dezaprobat faptul că, în 2007, alocațiile pentru susținerea exporturilor vor fi de numai 3,5 mln. lei, pe când cele pentru întreținerea instituțiilor de stat cu destinație generală (Președinție, Guvern etc.) - peste 800 mln. lei. Am spus atunci că un alt indiciu care trebuie să ne îngrijoreze este nivelul inflației, care la finele lui 2006 a ajuns la 14,1%, deși inițial se preconizau doar 10%, iar conform rectificărilor ulterioare - 11,5%. Dacă mai adăugăm și prețurile, care pe parcursul anului au înregistrat o creștere de 12,7%, atunci eșecul economic al guvernării este evident. Nu este clar despre ce fel de creștere

economică vorbesc comuniștii, dacă an de an bugetul se bazează tot mai mult pe banii colectați de Serviciul Vamal. În anul 2006, Serviciul Vamal a transferat la bugetul de stat 70,7% din totalul veniturilor bugetare. Conducerea unui stat care trăiește în mare parte din veniturile vămii trebuie să-și pună, la modul serios, întrebarea referitor la eficiența și oportunitatea aflării sale la putere.

Indiferent de încercările guvernanților de a demonstra că obțin an de an creșteri economice, se știe că de facto principalii parametri economici (începând de la Produsul Intern Brut și terminând cu veniturile bugetare) cresc datorită cetățenilor aflați la munci peste hotare. O confirmă și datele privind transferurile efectuate în țară în 2006 de către persoanele fizice aflate peste hotare, date făcute publice de Banca Națională a Moldovei.

Această statistică arată că în anul 2006, persoanele fizice au trimis din străinătate în țară, prin intermediul băncilor, 854,6 mln. dolari, mai mult cu 171,35 mln. dolari (25%) comparativ cu anul 2005. Comuniștilor le place să compare parametrii economici actuali cu cei care erau până la venirea lor la putere. Voi face și eu acest lucru: în 2006 valoarea transferurilor de peste hotare devine de zece ori mai mare decât în 1999, când comuniștii luaseră practic în mâini toate pârghiile puterii, votând împreună cu creștin-democrații și unii deputați loiali președintelui Lucinschi propriul lor Guvern. Și e vorba doar de sumele oficiale transferate prin intermediul băncilor, pe când se știe că sumele reale sunt cu mult mai mari! Potrivit unor estimări, la cifra oficială a transferurilor mai trebuie adăugate încă circa 30% de mijloace valutare, care intră în țară fără să fie declarate. Datele despre transferurile de bani în țară le permit comuniștilor să-și prognozeze acțiunile de viitor, să-și elaboreze politicile, să calculeze eventualele beneficii ce vor fi acoperite de banii oamenilor aflați la munci peste hotare. De fapt, guvernarea comunistă s-a priceput bine la un singur lucru – la numărarea banilor veniți de la vamă, de la cetățenii care muncesc peste hotare, din granturi și donații externe, din amenzi, acțiuni cu caracter de racket de stat etc., pentru că nicidecum nu putem vorbi despre o creștere economică reală în anii când comuniștii s-au aflat la putere.

VORONIN UZURPĂ PUTEREA DE STAT PRIN INTERMEDIUL CSS

Fracțiunea Alianța „Moldova Noastră” a făcut publică în Parlament o declarație în care a adus dovezi precum că președintele Vladimir Voronin utilizează Consiliul Suprem de Securitate (CSS) pentru uzurparea puterii de stat. CSS examinase problema exploatarei subsolurilor în Moldova și a participării militarilor moldoveni la acțiunile post-conflict din Irak și deciziile luate cu privire la prima chestiune depășeau atribuțiile acestuia de organ consultativ de pe lângă șeful statului.

Un organ consultativ nu putea emite dispoziții imperative, ce vizează direct Guvernul, Ministerul Finanțelor, al Afacerilor Interne, al Ecologiei și Resurselor Naturale, autoritățile publice locale și, vârf la toate, Academia de Științe și Procuratura – instituții specifice, protejate prin statut special. Speculând unele pretinse rațiuni de securitate națională, șeful statului utiliza CSS ca un paravan pentru a încălca principiul separației puterilor și pentru a-și camufla acțiunile de promovare a intereselor de grup și de partid. Frațiunea noastră a declarat că indicațiile date de CSS diferitelor organe de stat, să lămurească situația și să instituie ordinea în exploatarea subsolurilor, nu țin de o problemă de securitate națională, ci urmăresc eliminarea din domeniu a persoanelor și firmelor incomode. Am chemat cetățenii și comunitatea internațională să nu treacă cu vederea aceste grave abuzuri ale puterii. Probabil, cele două categorii vizate de apelul nostru au contabilizat noul derapaj antidemocratic al guvernării comuniste. La sigur însă, reprezentanții puterii nu s-au autosesizat. Căci, ei au continuat și pe viitor să aplice practici similare.

PCRM PREJUDICIAZĂ IMAGINEA ȚĂRII

Comuniștii uneori uitau că sunt partid de guvernământ și că acțiunile lor ar putea aduce atingere directă imaginii țării în exterior. Așa s-a întâmplat și atunci când PCRM a aderat la Stânga Europeană Unită (SEU). Această organizație a partidelor radicale de tip marxist din Europa, este împotriva SUA, pledează pentru distrugerea NATO, și pentru a scăpa de Fondul Monetar Internațional și Organizația Mondială a Comerțului. Adică, de acei actori internaționali importanți cu care comuniștii mimau o colaborare fructuoasă.

Nu vom contesta faptul că fiecare partid are dreptul să adere la orice organizație internațională dorește, dar PCRM nu trebuie să uite că este partid de guvernare și că imaginea sa automat este confundată cu imaginea Moldovei. Cu atât mai mult că noii parteneri ai comuniștilor nu numai că nu erau în stare să susțină Republica Moldova pe calea integrării europene, ci chiar o puteau împiedica, deoarece se pronunță împotriva Europei unite. Nu este un secret că reprezentanții SEU în Europa nu se bucură de popularitate și nimeni nu dorește să aibă de a face la modul serios cu ei. Acest pas al comuniștilor a fost o sfidare a cetățenilor Republicii Moldova, care în 2005 au crezut declarațiilor pro-europene ale comuniștilor. La fel, aceasta a fost și o sfidare a partenerilor occidentali ai Republicii Moldova, care au ajuns să constate că toate eforturile lor de a susține „aspirațiile europene” ale guvernanților moldoveni s-au dovedit a fi în van.

Deși comuniștii au declarat permanent că sunt preocupați de imaginea externă a Republicii Moldova și depun eforturi pentru îmbunătățirea ei, în realitatea această imagine a fost tot timpul, în anii guvernării lor, una foarte și foarte proastă. O dovadă în acest sens este și un material difuzat de către DPA (Germania), una dintre cele mai mari agenții de presă din lume. În acel material, autoritățile de la Chișinău sunt acuzate de faptul că ar permite practicarea traficului de organe umane.

DPA a scris că în sudul Moldovei există sate unde mai mulți locuitori s-au lăsat „tăiați” pentru a face rost de bani ca să iasă din sărăcie, iar bănosul „comerț” se desfășoară chiar cu acordul autorităților de la Chișinău; că oficialii din R. Moldova fie închid ochii în fața traficului de organe, ființe umane și droguri, fie sunt părtași la aceste crime. Agenția incrimina autorităților moldovene faptul că nu iau măsuri pentru combaterea traficului de carne vie, de droguri și, mai ales, de organe. Lăsând la o parte unele exagerări care au marcat acest material, în linii mari se pare că jurnaliștii străini au dreptate. În special, au dreptate în ceea ce ține de lipsa de acțiune a autorităților care, dincolo de unele măsuri de ordin declarativ și câteva prevederi promovate în legislație în acest domeniu, nu au întreprins nimic. E adevărat – comuniștii au reușit să reducă proporțiile traficului, dar prea puține s-au făcut pentru dezrădăcinarea acestuia în realitate. Și, în primul rând, nu s-a făcut mai nimic pentru eradicarea sărăciei, pentru îmbunătățirea condițiilor de trai, ca populația să nu mai privească traficul ca o soluție pentru problemele sale.

GUVERNANȚII SE APUCĂ DE CAPUL POSTURILOR DE RADIO LOCALE

Pe timpul guvernării comuniste, presa a fost expusă permanent presiunilor comuniștilor, care încercau astfel să-și asigure comoditatea aflării la putere – presa nu difuzează nimic de rău, înseamnă că guvernarea e bravo și în țară e totul bine. În ajunul alegerilor locale iese și mai mult la iveală tendința puterii de a limita pluralismul de opinii și vocile critice la adresa comuniștilor.

După ce au întreprins mai multe acțiuni care aveau drept scop intimidarea presei de nivel central, comuniștii trec la nivel local. Astfel, începe răfuiala cu posturile incomode din teritoriu, iar prima țintă în acest sens devine postul post de radio din Bălți, FM-103,5. Acesta se pomenește brusc fără licență și, în consecință, fără dreptul de a mai emite. Decizia Consiliului Coordonator al Audiovizualului nu părea deloc îndreptățită, deoarece prin privarea radiodifuzorului de dreptul de a-și continua activitatea, dispărea un post de radio local cu producție proprie, iar publicul ascultător era lipsit de o sursă de informație pe care a avut-o timp de 10 de ani. Evident, CCA urma să aducă argumente convingătoare și incontestabile care să motiveze decizia luată în fața opiniei publice. Încetarea activității unui post de radio de rezonanță și cu o largă audiență, privarea consumatorilor de programe de dreptul la informația de interes comunitar, variată și pluralistă, contravine spiritului Codului Audiovizualului care trebuie să încurajeze radiodifuzorii ce oferă servicii de programe proprii și autohtone. Fără îndoială, decizia CCA a fost una părtinitoare. Ea a demonstrat caracterul distorsionat al procesului de implementare a noii legislații audiovizuale.

SECTORUL ASOCIATIV CERE DEMITEREA MINISTRULUI EDUCAȚIEI ȘI TINERETULUI

Liga Pedagogilor, Uniunea Scriitorilor și Uniunea Jurnaliștilor din R. Moldova (trei dintre cele mai mari și mai influente organizații profesioniste din Moldova) au lansat un apel comun prin care au cerut demiterea ministrului Educației și Tineretului, Victor Țvircun, pentru corupție.

Cele 3 instituții invocau mai multe acte de corupție în care ar fi implicat ministrul: în septembrie 2006, Țvircun a fost premiat cu 2 mii lei, printr-un ordin al adjunctului său; un angajat al Ministerului a colectat 6 mii de lei de la școlile profesionale pentru o brățară de aur, oferită lui Țvircun de ziua de naștere; 200 mii de lei au fost colectați de la instituțiile subordonate Ministerului pentru reconstrucția unei vile la Holercani, dintre care s-au cheltuit numai 38 mii lei; în repararea vilei au fost implicați elevi; sute de mii de lei s-au cheltuit pentru compensarea daunelor directorilor din învățământul preuniversitar demiși ilegal etc. Semnatarii apelului au cerut Procuraturii Generale să studieze cazurile semnalate, să le confirme sau să le infirme. Aceste acuzații trebuiau elucidate de vreme ce conducerea de vârf pretinde că s-a angajat ferm în lupta împotriva corupției. Dar, reacția organelor competente și a conducerii statului a fost una obișnuită. Adică, acestea nu au reacționat în nici un fel. Astfel, comuniștii au demonstrat încă o dată că pentru ei lupta împotriva corupției este bună doar pentru a camufla răfuielele cu oponenții politici. Acest caz a mai demonstrat un lucru regretabil – pe timpul guvernării roșii protecționismul a fost ridicat la nivel de politică de stat, iar cea mai bună imunitate pentru oricine sfidează legea e să te afli în tabăra puterii.

COMUNIȘTII DEFAVORIZEAZĂ BUGETARI

Guvernarea comunistă a vehiculat permanent ideea despre aducerea salariilor bugetarilor la un nivel decent. Dar, de fiecare dată când trebuiau să treacă de la declarații la fapte, guvernării se eschivau, iar dezamăgirea bugetarilor creștea permanent. Așa s-a întâmplat și cu Legea privind salarizarea în sectorul bugetar, care urma să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2007, dar, în ultimul moment, comuniștii au decis să economisească peste 800 de milioane de lei (apropo, exact aceeași sumă în 2007 ei au cheltuit-o pentru comoditățile proprii – întreținerea Președinției, Guvernului etc.). Pentru aceasta au votat ca Legea să intre în vigoare de la 1 decembrie 2007.

Alianța „Moldova Noastră” a elaborat un proiect de lege pentru anularea Legii votate anterior de comuniști, care amâna pentru 1 decembrie majorarea salariilor în sfera bugetară. De asemenea, sub presiunea opoziției și a cadrelor didactice, Guvernul a decis să majoreze salariile nu din 1 decembrie, ci, treptat, pentru diferite categorii, din 1 aprilie. Noi, cei din AMN, am insistat să fie respectată data inițială a preconizatei majorări – 1 ianuarie 2007. AMN a atras atenția puterii că, pentru majorarea salariilor bugetarilor, guvernarea ar trebui să folosească fondurile care în prezent se cheltuiesc pentru campaniile propagandiste ale comuniștilor. Le-am comunicat oficial comuniștilor că angajații din toată țara erau disperați după amăgeala cu majorările substanțiale la salarii. Ne convingeam de acest lucru permanent în timpul întâlnirilor cu alegătorii. Deși ne-am arătat convinși că propunerea de a abroga actele, prin care guvernarea actuală a renunțat la obligațiile asumate față de cetățeni, va întruni un sprijin social puternic, capabil să influențeze acceptarea inițiativei de către coaliția majoritară din Parlament, ulterior s-a dovedit că guvernarea nu a avut nici măcar suficientă voință politică pentru a pune în discuție proiectul nostru de lege.

GUVERNAREA FRÂNEAZĂ PROCESUL DE INTEGRARE EUROPEANĂ

Deoarece guvernarea comunistă a mimat îndeplinirea Planului individual de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, în republică nu s-a schimbat mai nimic la modul practic în rezultatul implementării acestui document de maximă importanță. În schimb, imaginea țării în fața factorilor de decizie de la Bruxelles a avut de suferit din cauza acestei atitudini neglijente a comuniștilor.

Colaborarea cu autoritățile de la Bruxelles aducea Republicii Moldova beneficii pe mai multe planuri, inclusiv cel de integrare europeană. De aceea, Alianța „Moldova Noastră” era nedumerită de faptul că guvernarea întreprinde acțiuni care frânează integrarea: nu dorește să coopereze cu opoziția în domeniul integrării europene; persecută oponenții; comite atacuri împotriva presei, împotriva statelor vecine; reîmparte sferele de influență în republică etc. Este normal ca partidele să concureze, dar ele trebuie să ajungă la compromis atunci când e vorba de integrare europeană. Era necesar ca Parlamentul să susțină propunerea AMN de a depune o cerere oficială de aderare la UE, după cum au procedat toate statele care au aderat sau intenționează să o facă. De asemenea, AMN a propus ca Moldova să aibă un minister specializat pe integrare europeană și o comisie specială la nivel de Parlament. În multe țări care au aderat la UE au existat comitete interministeriale, care au antrenat în activitățile de integrare europeană și experți ai societății civile. Spre regret, intențiile noastre s-au ciocnit din nou de nedorința guvernării de a coopera. În rezultat, implementarea Planului a lăsat mult de dorit. Iar faptul că factorii de decizie de la Bruxelles s-au arătat îngăduitori față de Republica Moldova a fost mai degrabă un pas făcut în întâmpinarea cetățenilor de rând, și nicidecum un pas în întâmpinarea autorităților comuniste.

Unul din fenomenele negative care a înflorit pe timpul guvernării comuniste a fost racketul de stat. Din colectarea plăților „neoficiale” de la mediul de afaceri comuniștii au făcut o tradiție, care le permitea nu numai să-și lustruiască imaginea, dar și să-și umple buzunarele cu bani necontrolați oficial. Anual, sectorul privat achita „neoficial” circa 2 mlrd. lei sub formă de plăți pentru diverse scopuri indicate de autoritățile publice.

„Impozitul neoficial” reprezintă o formă de încasare a unor plăți de la business, la solicitarea unor autorități publice. Aceste plăți sunt extrase de autorități de la agenții economici în numele unor obiective, calificate drept „necesare”. Nu sunt plăți obligatorii, dar, de regulă, businessmenii le achită pentru a nu risca să fie sancționați. Agenții economici evită să se adreseze judecății în asemenea cazuri, pe motiv că instanțele nu îi ajută deloc, ba chiar ar putea să le complice soarta. Dar ce să vorbim de agenții economici, dacă organele de drept rămân surde chiar și atunci când sunt interpellate de deputați. Personal, am prezentat probe la Procuratura Generală despre racketul de stat practicat de speakerul Marian Lupu. Acesta a obligat de facto companiile de asigurări să achite sume enorme pentru reconstrucția unui obiectiv monastic. Am indicat Procuraturii articole concrete ce au fost încălcate și articole care prevedeau sancțiuni în această situație. Dar Procuratura s-a eschivat să-și îndeplinească atribuțiile. Astfel, comuniștii s-au simțit încurajați să practice și în continuare racketul de stat, defavorizând sectorul privat, în particular, și economia țării, în general.

„MOLDOVA-1” ÎNCALCĂ PRINCIPIILE DE ACTIVITATE ALE UNEI TELEVIZIUNI PUBLICE

De fiecare dată când opoziția declara că televiziunea și radioul publice fac jocul puterii, comuniștii negau acest lucru acoperindu-se cu pretinsa reformă de la compania „Teleradio-Moldova”. Conștienți de faptul că doar cu declarații nu vom schimba situația, noi, cei din AMN, am decis să prezentăm și probe. Astfel, am dat publicității un raport din care reieșea că „Moldova-1” încalcă principiile de activitate ale unei televiziuni publice și neglijează recomandările Consiliului Europei în acest domeniu.

La această concluzie am ajuns după ce am monitorizat programul informativ „Mesager” în limba de stat, difuzat de „Moldova-1”, în perioada 29 ianuarie – 18 februarie 2007. În această perioadă la „Mesager” au fost derulate circa 350 de subiecte, inclusiv 67 de știri externe și 283 – interne; din 283 de subiecte interne, 224 au fost materiale cu tentă pozitivă, laudative, triumfaliste (79%). În 3 săptămâni de monitorizare, au fost reflectate numai 4 subiecte critice, din care 3 au vizat autoritățile locale, iar autorităților centrale li se atribuie un rol de remediere, pozitiv. Protagonistul principal cu care începeau, de regulă, toate edițiile, era președintele Voronin – 39 de subiecte (aproape 14% din numărul știrilor interne). Reporterii de la „Mesager” reflectau participarea șefilor comuniști și opiniile lor în cadrul evenimentului în loc să reflecte evenimentul ca atare. La cele 88 de subiecte despre conducerea de vârf, se adaugă un șir lung de subiecte bazate pe dări de seamă, declarații, mesaje ale altor oficialități de stat, fără nici un fel de alte comentarii, opinii ale societății civile, ale experților și ale opoziției. Conținutul și modul de prezentare a unor

evenimente era evident părtinitor, în favoarea autorităților. „Moldova-1” selecta evenimentele pornind de la interesul conducerii, și nu al cetățenilor. Guvernarea comunistă a continuat să folosească această televiziune ca instrument de spălare a creierilor, făcându-și publicitate pe banii contribuabililor.

COMUNIȘTII RESPING INIȚIATIVA INSTITUIRII „ZILEI APĂRĂTORULUI PATRIEI”

La 1 martie 2007, eu și colegul meu de fracțiune, Alexandru Lipcanu, am cerut Parlamentului, în cadrul ședinței plenare, ca ziua de 2 martie să fie declarată „Ziua Apărătorului Patriei”. Noi am înregistrat un proiect de hotărâre la Biroul Permanent al Parlamentului și a propus ca el să fie discutat vineri, 2 martie, când se împlineau 15 de ani de la declanșarea conflictului armat de pe Nistru.

În luarea mea de cuvânt am menționat că această inițiativa vine să aducă omagiul și recunoștința apărătorilor Patriei, celor care s-au ridicat să-și apere țara, atunci când era pusă în pericol însăși existența Republicii Moldova ca stat suveran și independent, acelor care, riscându-și propria viață, au luptat pentru menținerea și consolidarea integrității teritoriale a Republicii Moldova. Mi-am exprimat regretul că nu a fost fixată o zi de comemorare a participanților războiului de la Nistru și m-am arătat convins că instituirea Zilei Apărătorului Patriei va contribui la promovarea în societate a valorilor perene care sunt curajul, bărbăția, demnitatea, va avea un impact profund asupra tinerii generații și își va aduce aportul la educația patriotică a cetățenilor Republicii Moldova. Era de datoria noastră să dăm dovadă de voință politică și să adoptăm acest proiect de hotărâre, dar spicherul Marian Lupu a refuzat să supună votării propunerea ca proiectul de hotărâre să fie inclus în ordinea de zi a ședinței Legislativului, pe motiv că el a fost prezentat cu câteva zile în urmă și comisiile permanente încă nu au reușit să-l studieze. Cunoaștem o mulțime de cazuri când comuniștii elaborau un proiect de lege pe care chiar a doua zi îl votau în două lecturi și acesta devenea

lege fără a fi discutat în comisiile parlamentare. Guverna-
rea s-a folosit de acest argument doar pentru a se eschiva și
a nu aduce un omagiu celor care au luptat pentru indepen-
dența și integritatea țării.

MARIA POSTOICO ÎNCALCĂ REGULAMENTUL PARLAMENTULUI

Fracțiunea parlamentară a Alianței „Moldova Noastră” îi reproșează vicespicherului comunist Maria Postoico faptul că încalcă sistematic Regulamentul Parlamentului, atunci când prezidează ședințele. În declarația noastră se menționa că Postoico se conduce de propriile simpatii politice când oferă cuvântul deputaților și confundă ședințele Parlamentului cu cele de partid.

Vorba e că, în decursul „Orei Guvernului”, un singur deputat de opoziție a avut dreptul să adreseze o interpelare, pentru că reprezentanții Guvernului au venit cu rapoarte ample, prezentarea cărora a luat din timpul rezervat interpelărilor deputaților. Totodată, unii deputați comuniști, deși nu erau vizați de rapoartele membrilor Guvernului, luau cuvântul pe marginea lor, ceea ce a redus din timpul „Orei Guvernului”. Potrivit Regulamentului Parlamentului, doar deputații care au depus interpelările au dreptul la replică pe marginea răspunsurilor la ele. AMN a mai atras atenția asupra faptului că vicespicherul nu-i sancționează pe deputații comuniști, atunci când aceștia își offensează colegii din opoziție, nu acordă opoziției dreptul la replică; interpretează Regulamentul cum dorește pentru a marginaliza opoziția; puterea devenea tot mai obraznică și mai agresivă, pe măsura apropierii alegerilor locale generale. Iar ignorarea opoziției înseamnă ignorarea unei părți considerabile a electoratului. Deși am cerut vicespicherului Maria Postoico să respecte pe viitor Regulamentul Parlamentului și drepturile opoziției, reprezentantul comuniștilor a continuat să sfideze legislația și normele democratice. De altfel, așa procedează și partidul pe care îl reprezintă.

BIELARUS A SUSPENDAT IMPORTURILE DE VINURI ÎMBUTELIATE MOLDOVENEȘTI

Ministerul Comerțului al Republicii Bielarus a emis un document special „Cu privire la modificarea anexei la contractul de livrare a băuturilor alcoolice în anul 2007”, semnat de viceministrul bielorus al Comerțului, în care cerea dealerilor bieloruși să excludă din sortiment livrările de vinuri din struguri îmbuteliate, inclusiv vinurile spumante din Republica Moldova.

Reprezentanții companiilor vinicole moldovenești afirmă că interdicția constituie o reacție la decizia Moldovei de a sista exporturile de vinuri în vrac, în urma căreia fabricile din Bielarus, care îmbuteau vinuri brute moldovenești, au fost lipsite de materie primă. Suspendarea îmbuteliierilor în Bielarus a creat o situație avantajoasă pentru exportatorii moldoveni, care livrau vinuri îmbuteliate în această țară, în special, spumante albe și roșii. Interdicția exporturilor de vinuri în vrac a avut un impact negativ și asupra fabricilor moldovenești, specializate în producție de vin, dar care nu dispuneau de linii de îmbuteliere. Întreprinderile respective nu își puteau onora contractele de livrare a vinurilor brute, încheiate anterior. Această nouă lovitură aplicată vinificatorilor a avut la bază aceleași argumente – embargoul impus de Federația Rusă la importul de vinuri moldovenești. Adică, incapacitatea guvernării de a promova interesele producătorilor autohtoni în țară și peste hotare. În rezultatul politicii defectuoase a comuniștilor, ramura vinicolă, cândva cea mai prosperă, a ajuns într-o stare deplorabilă.

La data de 2 martie 2007, am dat citire, în plenul Parlamentului, unei declarații prilejuite de împlinirea a 15 ani de la declanșarea conflictului transnistrean. Am constatat cu această ocazie că nici o guvernare, inclusiv cea comunistă, nu a avut suficientă voință politică pentru soluționarea diferendului transnistrean, că toate partidele care s-au perindat la conducerea țării nu au fost în stare să garanteze un trai decent celor care au luptat pentru independența și integritatea Republicii Moldova.

În cei 6 ani de când se afla la putere, guvernarea comunistă nu a știut să soluționeze problema transnistreană iar că tactica umblatului când cu estul, când cu vestul, a condus la faptul că nimeni nu mai crede în declarațiile ștabilor de la Chișinău. Din păcate, în lipsa unei politici consecutive a comuniștilor, nu ni se oferă prea multe șanse de soluționare a problemei în timpul apropiat. Comuniștii nu au fost capabili să promoveze o politică externă clară și coerentă în privința actorilor implicați în acest conflict. Am amintit în context că fracțiunea majoritară comunistă a respins inițiativa AMN de condamnare a alegerilor liderului Transnistriei și propunerea unor deputați de opoziție de a condamna refuzul Rusiei de a-și retrage trupele și armamentul din Transnistria. După summitul CSI de la Minsk, comuniștii au început să cocheteze din nou cu Kremlinul, iar inițiativele menționate au fost respinse pentru că guvernarea nu mai dorea să-i supere pe ruși. Le-am reproșat comuniștilor că nu au grijă de cei care au fost nevoiți să părăsească locurile de trai, casele și averile agonisite și să se refugieze împreună cu familiile lor la Chișinău. Statul le tot promite locuințe de mai bine de zece ani, dar oamenii așa și

trăiesc în condiții insuportabile – câte 5 persoane în 12 metri pătrați. În plus, fracțiunea majoritară a refuzat să studieze proiectul de hotărâre prin care se propunea ca 2 martie să fie declarată "Ziua Apărătorului Patriei". Adevărul dureros rostit de mine de la tribuna centrală a Parlamentului nu le-a plăcut comuniștilor. Ei însă nu au găsit nimic altceva mai bun de făcut, decât să părăsească sala.

FIECARE A PATRA FEMEIE – VICTIMA VIOLENȚEI

Pe tot parcursul celor două mandate de guvernare, comuniștii au abordat cu superficialitate problemele sociale. Pentru ei, soluționarea acestor probleme a însemnat doar majorarea aritmetică a pensiilor și indemnizațiilor. Guvernările nu au încercat să pătrundă în esența problemelor sociale, nu au ținut cont de toată complexitatea lor. Este și cazul violenței față de femei, care i-a interesat pe comuniști doar prin prisma rapoartelor ce trebuiau periodic să le prezinte Occidentului.

Studiul Demografic și de Sănătate, realizat cu asistența USAID, UNICEF și UNFPA, arată că cel puțin fiecare a patra femeie din Republica Moldova, sau 27%, au fost măcar o dată victimă a violenței domestice. Acest indice este de 2 ori mai mare decât în statele europene, unde 12-15% din femei sunt supuse violenței. S-a constatat o diferență nesemnificativă între incidența violenței în mediul rural și cel urban (29% și 24%). Nu s-a confirmat conceptul că bărbații bat mai mult femeile în familiile dezavantajate. Totuși, în familiile cu un nivel de trai mai scăzut cazurile de violență sunt înregistrate cam la nivel de 33%, iar în cele cu stare materială bună – de 22%. Femeile din Moldova sunt lovite cu pumnii, picioarele, trase de păr, ghiontite și chiar omorâte. În 2006 au fost omorâte 8 femei în urma violenței în familie. Autorii studiului au relevat că peste 60% din femeile divorțate au fost supuse violenței în familie, violența persistă în 28% în cazul femeilor căsătorite. Doar un mic procent din cazurile de violență sunt investigate și foarte puțini infractori ajung în fața justiției. Deși experții au făcut un șir de propuneri pentru soluționarea problemei, unele dintre

ele au fost abordate formal, iar altele – neglijate. În mare parte, autoritățile s-au limitat numai la adoptarea cadrului legislativ, măsurile de ordin practic pentru implementarea lui fiind lipsă totalmente. Nu cred că voi exagera dacă voi spune că pe comuniști combaterea violenței domestice i-a preocupat doar în măsura în care se urmărea obținerea unor fonduri pentru pretinsa ei combatere.

COMUNIȘTII REFUZĂ SĂ DESCHIDĂ DOUĂ CONSULATE NOI ALE ROMÂNIEI

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova a informat Ambasada României la Chișinău, printr-o notă oficială, despre respingerea solicitării de inaugurare a două consulate noi pe teritoriul republicii. Prin acest document, autoritățile moldovene și-au revocat nota precedentă, ce se referea la acceptarea deschiderii a două birouri consulare ale Ambasadei României în orașele Bălți și Cahul, care urmau să acorde vize de intrare în România cetățenilor Republicii Moldova.

Acest lucru s-a întâmplat chiar dacă anterior președinții Moldovei și României conveniseră asupra deschiderii a două birouri consulare suplimentare. Astfel, ar fi fost lichidate cozile de la consulatul român la Chișinău, care s-au format după instituirea regimului de vize între R.Moldova și România, odată cu aderarea statului vecin la Uniunea Europeană, pe 1 ianuarie 2007. Chișinăul oficial s-a arătat nemulțumit de intenția Bucureștiului de a simplifica procedura de acordare a cetățeniei române locuitorilor Republicii Moldova. MAEIE de la Chișinău a respins dur inițiativa României de deschidere a unui centru unic de eliberare a vizelor pentru UE pe lângă Ambasada României la Chișinău, acuzând Bucureștiul de subminarea securității naționale și a principiilor statalității. Miza comuniștilor a fost cât se poate de clară – dacă oamenii vor continua să se îmbulzească la Consulatul român, va crește nemulțumirea față de țara vecină și politica promovată față de românii din Republica Moldova. Numai că guvernanții iarăși nu au luat în calcul gradul de maturitate politică al cetățenilor noștri, care au înțeles prea bine cine în realitate se face vinovat de situația creată.

PUTEREA AMPLIFICĂ HĂRȚUIREA OPOZIȚIEI

O dată cu apropierea alegerilor locale din 2007, coaliția creată în jurul puterii, de PPCD și PCRM, amplifică hărțuirea opoziției, fiind conștientă de pozițiile sale subrede și de faptul că șansele adevăratei opoziții au crescut semnificativ în ultimii doi ani. Pentru a preveni aplicarea unor practici represive, care ar fi împins tot mai mult Republica Moldova de la democrație spre condiția de stat polițienesc, liderul Alianței „Moldova Noastră”, Serafim Urechean, face o declarație în care taxează abuzurile puterii.

În declarație se afirma că șantajul și coruperea politică au devenit principalul instrument al autorităților, pentru a descuraja înscrierea cetățenilor în viitoarea cursă electorală din partea opoziției, dar și pentru a impune înrolarea lor în rândul candidaților puterii. Coaliția de guvernământ și-a pregătit pentru apropiatele alegeri un sistem camuflat la suprafață, dar care ascunde un control strict și direct asupra autorităților electorale și a celor din audiovizual, asupra autorităților locale și a resurselor administrative, asupra organelor de drept și de justiție, în general. De exemplu, comisarul poliției din raionul Cimișlia, obliga primarii sătești să-l informeze din timp despre orice vizită a politicienilor în teritoriu. Astfel de pretenții au fost emise și în alte raioane, făcând dovada unui control polițienesc asupra activităților politice și a întrunirilor libere. Dacă în 2005 asemenea intimidări se aplicau cetățenilor doar pe parcursul campaniei electorale – în 2007 persecutările au început cu mult înainte de demararea campaniei. AMN a cerut guvernării să renunțe la metodele totalitare, care îngădesc libertățile cetățenilor din întreaga țară. Însă, guvernarea nu a luat în seamă vocea adevăratei opoziții, abuzurile ei căpătând proporții.

INVESTITORII STRĂINI ÎȘI CER DREPTURILE

Lansarea ediției a doua a „Cărții Albe”, a oferit un prilej investitorilor să-și expună opinia despre adevărata stare de lucruri privind climatul de afaceri în Moldova. Președintele Asociației Investitorilor Străini (AIS), Joachim Schreiber, a menționat că autoritățile Republicii Moldova demult trebuie să-i trateze în același mod pe investitorii străini și cei locali, acesta constituind un principiu major în atragerea investițiilor străine în țară.

Cartea cuprinde recomandări cu privire la îmbunătățirea climatului de investiții al țării. Două capitole sunt dedicate problemelor de TVA și de politici fiscale în republică, referindu-se în special la restituirea TVA care nu se aplică în Moldova, cu mici excepții, pe când în practica mondială TVA se restituie într-o perioadă strict definită. În opinia investitorilor, țara ar trebui să preia această experiență, pentru a nu retrage din business o parte din fondurile destinate investițiilor. Totodată, AIS a propus modificarea politicilor fiscale, astfel încât să nu fie impozitate repetat pierderile sau dividendele agenților economici, care deseori depășesc cele 15% anunțate. La capitolul privind comerțul internațional, AIS a recomandat autorităților să recunoască toate certificatele eliberate în Uniunea Europeană și să evite astfel dublarea lor prin cele locale, care generează majorarea nejustificată a costului materiilor prime din import și, în final, creșterea costului produselor, reducerea competitivității lor. Investitorii nu au trecut cu vederea nici o altă problemă majoră – cea a vânzării-cumpărării pământului, domeniu în care cetățenii străini sunt limitați în drepturi în R.Moldova. Asociația a propus anularea restricțiilor la cumpărarea terenurilor cu destinație agricolă, cu condiția

ca investitorul să-și asume angajamente și să ofere garanții clare asupra îndeplinirii programelor de investiții. Unele din propunerile investitorilor străini au fost făcute pe parcursul anilor și de reprezentanții AMN. Este vorba inclusiv și de problema cumpărării pământului. Dar, spre regret, atât propunerile AMN, cât și majoritatea celor venite din partea investitorilor străini au trecut pe lângă urechea guvernării.

SECRETIZAREA ȘEDINȚELOR PARLAMENTULUI

Transmiterea în direct a ședințelor plenare ale Parlamentului la radioul și televiziunea publică i-a dezavantajat enorm pe comuniști și aliații lor. Aceasta pentru că cetățeanul de rând avea posibilitatea de a se documenta din prima sursă asupra evenimentelor ce aveau loc în Parlament și nu era nevoit să „înghiță” doar ceea ce i se oferea, în urma unei cenzuri drastice, seară de seară în programele de știri. De aceea, guvernanții erau pur și simplu obsedați de ideea încetării acestor transmisiuni în direct.

Ei își văd materializată ideea la 23 martie, când votează concomitent în două lecturi (ceea ce este, de fapt, o încălcare a Regulamentului Parlamentului) o lege ce prevede că ședințele plenare ale Parlamentului nu vor mai fi transmise în direct la posturile publice de radio și televiziune. Interesant este că drept autori ai proiectului de lege figurează: liderul PPCD, Iurie Roșca, deputatul PPCD, Ștefan Secăreanu, și deputatul PCRM, Victor Stepaniuc. Parlamentarii PCRM și PPCD au decis suspendarea transmisiunilor pe motiv că ele necesită fonduri importante (în 2006, pentru aceasta a fost nevoie de 2,3 mln. lei), care ar putea fi cheltuite pentru rezolvarea unor probleme stringente. Un alt motiv invocat era că, după reforma domeniului audiovizualului, accesul populației la informație ar fi mult mai larg și se poate renunța la transmisiunile în direct. În realitate, acel proiect de lege a încălcat dreptul cetățenilor la informare obiectivă din prima sursă și a limitat în acțiuni opoziția adevărată, care până atunci își făcea cunoscut punctul de vedere și prin intermediul transmisiunilor în direct. Era evident că, PPCD și PCRM, după ce au împărțit între ele sferele de influență în audiovizualul autohton, nu erau interesate ca opoziția să poată folosi audiovizualul pentru a-și promova opiniile. Căci proiectul de lege avea legătură directă cu alegerile locale generale din 2007.

PLANUL DE ACȚIUNI RM-UE STAGNEAZĂ

Planul de Acțiuni RM-UE nu a fost niciodată abordat de guvernarea roșie drept o posibilitate reală de a ridica standardele naționale la nivelul celor europene, ci drept un instrument electoral, menit să le sporească ratingul politic. Această abordare a subminat serios imaginea externă a Republicii Moldova și a frânat dezvoltarea acesteia. Însă, indiferent de faptul că permanent și-au camuflat adevăratele intenții, comuniștii nu au reușit să inducă în eroare societatea civilă autohtonă și partenerii externi ai țării.

Pentru a aprecia la justa valoare pretinsele succese ale guvernării la capitolul implementării Planului de Acțiuni Uniunea Europeană - R. Moldova, vom menționa că R. Moldova nu a înregistrat progrese importante în implementarea acestui Plan. Domeniile în care Moldova a înregistrat regrese sunt reducerea sărăciei, transparența în implementarea măsurilor regulatorii și îmbunătățirea accesului la educația primară, mai ales, în mediul rural, iar majoritatea acțiunilor planificate în documentul dat au înregistrat mai degrabă progrese minore, moderate sau chiar stagnare. Planul este un document complex, pe alocuri structurat incoerent. Guvernul Moldovei a acceptat includerea în Plan a unor acțiuni prea generale, deoarece comuniștilor prea puțin le pasă de calitatea Planului, ca și de implementarea lui. Acest lucru s-a văzut mai târziu, când UE a fost nevoită să extindă cu un an implementarea Planului, fără a-i modifica prevederile. Or, aceasta a însemnat nu altceva decât o constatare a restanțelor guvernanților de la Chișinău, a incapacității acestora de a-și onora angajamentele externe. Spre regret, guvernanții nu au înțeles (sau nu au dorit să înțeleagă) acest mesaj al oficialilor de la Bruxelles, continuând să trâmbeze despre succesele în relațiile cu UE, fără a întreprinde acțiuni concrete.

UN ATAC ASUPRA DEMOCRAȚIEI

In ziua de 27 martie, când s-au împlinit 89 de ani de la înfăptuirea actului Unirii Basarabiei cu România, mai mulți politicieni, jurnaliști și reprezentanți ai mediului neguvernamental au fost arestați și duși la sectorul de poliție Centru al capitalei, pe motiv că ar fi organizat manifestații neautorizate. În acea zi, isteriile antiromânești ale guvernării comuniste au atins apogeul.

Arestările în masă au fost unica soluție pe care au putut-o genera mințile înfierbântate ale ștabilor comuniști pentru a le interzice celor ce se simt români să-și manifeste sentimentele. Nu cred că aplicarea brutală a forței asupra unor oameni pașnici a făcut cinste unităților de poliție. Aceste acțiuni nu pot fi calificate decât drept un atac direct al structurilor statale asupra democrației și libertăților fundamentale ale cetățenilor Republicii Moldova. Restricționarea libertății de întrunire și libertății presei, trezește îngrijorare și pune în pericol funcționarea democrației în Republica Moldova. Într-o societate democratică limitarea unor drepturi poate avea loc doar în cadrul strict prevăzut de lege. Cu siguranță, acțiunile poliției în acest caz au depășit prevederile legii. În loc să intervină prompt pentru a elimina asemenea acte de încălcare a prevederilor constituționale, guvernanții nu și-au recunoscut vina și nici măcar nu au tras careva concluzii din cele întâmplate. Cu acordul tacit al autorităților, încălcarea drepturilor elementare ale cetățenilor a continuat, aceasta devenind una din caracteristicile de bază ale guvernării comuniste.

PUTEREA ÎN MOLDOVA E CONFISCATĂ DE FORȚE ȘANTAJABILE

Fracțiunea parlamentară a Alianței „Moldova Noastră” vine, pe 5 aprilie, cu o declarație în care a fost menționat faptul că puterea în Republica Moldova e confiscată de forțe șantajabile, folosite împotriva interesului național. În cei doi ani ce au trecut de la votul rușinos în favoarea regimului comunist, liderii formațiunilor politice, care au votat președintele bolșevic s-au dovedit a fi extrem de vulnerabili în fața presiunilor din afara propriilor partide.

În declarație se spunea că actuala guvernare nu are o strategie clară de dezvoltare a țării, este inefficientă și lipsită de responsabilitate, iar forțele ce au format la 4 aprilie 2005 coaliția pro-comunistă sunt incapabile să-și asume o politică de stat coerentă și independentă. Ne-am arătat atunci convinși de faptul că numai prin remedierea cauzelor și efectelor evenimentului de la 4 aprilie 2005, Republica Moldova va reuși să se rupă din starea de incertitudine și stagnare, să progreseze în ce privește libertățile democratice, dezvoltarea social-economică, integrarea europeană și reintegrarea teritorială a țării. De asemenea, am subliniat că aceste obiective majore sunt compromise de cei care le-au invocat pentru a obține și a explica un vot penibil, negociat pe ascuns, în condiții necunoscute. Evenimentele ulterioare au oferit numeroase dovezi în susținerea declarațiilor noastre. Spre regret însă, la modul practic, nu au urmat schimbări, guvernarea și aliații săi rămânând insensibili la declarațiile opoziției adevărate din Republica Moldova.

Comuniștii tot timpul s-au străduit să creeze iluzia unei bunăstări economice în Republica Moldova, încercând să deseneze în culori vii nu numai prezentul, dar și viitorul. Însă, de fiecare dată, luările de atitudine și prognozele experților independenți și ale creditorilor externi au scos în evidență deșertăciunea acestor declarații. Așa s-a întâmplat când FMI a dat publicității raportul său semestrial în care menționează că Moldova va înregistra, în 2007 și 2008, cele mai mici creșteri economice din spațiul CSI.

FMI estima că Produsul Intern Brut al republicii va continua tendința din 2006 când a crescut cu doar 4 % și va înregistra, în 2007, o creștere reală de 4,5%, sub media statelor CSI, de 7,0%. În anii 2007-2008 se va înregistra și o diminuare a inflației iar indicele prețurilor de consum în Republica Moldova va scădea de la 12,7% în 2006, la 11,4% în 2007 și la 8,9% în anul 2008. O parte din pronosticurile FMI s-au dovedit a fi prea optimiste, realitățile fiind mult mai dure. Spre exemplu, ulterior s-a văzut că inflația în 2007 a ajuns la 13%, ceea ce a depășit chiar și cele mai sumbre așteptări ale experților. FMI susținea că țările CSI, inclusiv Moldova, au nevoie de reforme radicale în direcția îmbunătățirii climatului investițional și a sistemului judecătoresc, reformării piețelor financiare, protecției drepturilor de proprietate, diminuării corupției etc. Dar autoritățile de la Chișinău nu au dat atenție acestor recomandări și au continuat să mimeze reformele doar pentru a putea raporta oficialilor occidentali că fac și ei ceva pentru a se conforma cerințelor lor. De parcă Occidentul și nu Moldova avea nevoie de aceste reforme!

SPICHERUL MARIAN LUPU PRACTICĂ RACKETUL DE STAT

La data de 13 aprilie am avut o intervenție în plenul Parlamentului prin care am dorit să atrag atenția asupra unei situații ieșite din comun – practicarea racketului de stat de către speakerul Marian Lupu. Am adresat o interpelare Procurorului General, informându-l că pe 5 aprilie, Lupu a convocat într-o ședință reprezentanții a 17 companii de asigurări, cărora le-a înmănat o foaie cu sumele ce urmau a fi donate pentru restaurarea Mănăstirii Curchi.

Desigur, restaurarea mănăstirii Curchi este un lucru important și e de datoria noastră să contribuim în măsura posibilităților la acest scop nobil. Dar cum se încadrează comportamentul demnitarilor comuniști în prevederile legislației în vigoare, în normele moralei creștine și ale bunului simț? Bunăoară, companiile Moldasig și QBE Asito, trebuiau să plătească peste 1 mln. de lei fiecare. Chiar dacă oficial nu erau obligate să plătească aceste sume, companiile erau impuse să facă donații. Căci, din practica guvernării comuniste, se știe că, dacă un agent economic refuză să plătească, el este bombardat imediat cu diferite controale ale organelor de stat. În legătură cu aceasta, am cerut Procurorului General investigarea situației și inițierea unei anchete. Am cerut să fiu informat de la tribuna centrală a Parlamentului despre toate măsurile întreprinse în termenul prevăzut de legislație. Răspunsul însă l-am primit în scris. Procurorul s-a eschivat de la demararea anchetei, făcându-se că plouă – chipurile legislația în vigoare a Republicii Moldova permite donațiile în scopuri filantropice. De parcă nu se știe că acest act de donație a fost unul impus. Nu m-a mirat această atitudine a Procuraturii, deoarece pe timpul guvernării comuniste, ea a avut un scop absolut clar – nu de a contracara abuzurile, ci de a le camufla.

BLOCAREA EXPORTURILOR DE VINURI ÎN VRAC

La data de 17 aprilie, Alianța „Moldova Noastră” a cerut Procuraturii Generale tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de blocarea exporturilor de vinuri. Am salutat ridicarea embargoului, dar am declarat că nu este suficient ca livrările în vrac să fie reluate, fiind necesară și intentarea de dosare penale vinovaților.

Reluarea exporturilor în vrac a fost în primul rând o victorie a producătorilor de vin și s-a datorat curajului lor de a spune la Guvern, în Parlament și în fața opiniei publice că efectele distructive ale embargoului rusesc sunt amplificate prin blocarea aberantă a exporturilor de către propriile autorități. Interzicerea exportului de vin în vrac nu avea un temei economic. Acest procedeu a fost folosit de guvernarea comunistă pentru a sugruma producătorii agricoli din R. Moldova, pentru a-i forța să cedeze afacerile, sau să le treacă sub controlul centralizat al clanurilor aflate la putere. În rezultatul acestei politici inadecvate și a embargoului impus de Federația Rusă multe întreprinderi din sectorul vinicol s-au pomenit în pragul falimentului, împovărate de datorii enorme. Sub incidența titlurilor executorii pentru achitarea forțată a datoriilor au căzut deja circa 140 de întreprinderi din acest sector. Vom menționa că în aceste întreprinderi activează circa 33% din numărul angajaților din industrie, care produc 40% din producția alimentară a țării. Dar Procuratura Generală din nou s-a făcut a nu înțelege ce se cere de la ea și nici un demnitar comunist nu a fost tras la răspundere.

JECMĂNEALĂ ÎN SISTEMUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Guvernarea comunistă nu a reușit niciodată să facă ordine în sistemul învățământului. Părinții au fost nevoiți tot timpul să achite plăți neoficiale, iar guvernarea și-a dat acordul prin lipsa de luare de atitudine și prin lipsa de acțiuni concrete în vederea combaterii acestui fenomen.

Potrivit studiului realizat de Institutul de Politici Publice, părinții cheltuiesc în total pentru un an de studii 1,687 mln. lei, o sumă aproape egală cu cea a cheltuielilor de la bugetul de stat pentru învățământ (1,57 mln. lei). Instruirea unui elev îi costă pe părinți în medie 3718 lei. Cheltuielile de instruire reprezintă în medie 17% din bugetul unei familii. Pe parcursul unui an, părinții cheltuiesc 118,5 mln. lei pentru ore suplimentare, 25 mln. lei – pentru cumpărarea cadourilor pentru profesori. În anul trecut, părinții au plătit 3,7 mln. lei pentru ca odraslele lor să ia o notă mai bună. Părinții invocă mai multe motive pentru care trebuie să plătească bani pentru instruire: achiziții de manuale, alimentație, reparații în școli și chiar încălzirea instituțiilor, principala cauză fiind aceea că statul finanțează insuficient instituțiile de învățământ. Peste 50 la sută din părinți susțin că profesorii le cer plăți neoficiale, pe când 95% din profesori și directori afirmă că administrațiile nu le încurajează. Fiecare al treilea părinte și fiecare al patrulea profesor s-au declarat convinși că plățile neoficiale afectează calitatea cunoștințelor obținute. Dar această problemă nu-i preocupă pe oficialii de la Ministerul Educației și Tineretului, care își văd rostul aflării lor în funcție doar pentru satisfacerea intereselor politice ale guvernării comuniste.

ROȘCA, SEREBRIAN ȘI DIACOV AU FOST PRIMIȚI ÎN RÂNDURILE PIONERILOR

La data de 22 aprilie, cu ocazia zilei de naștere a fostului lider comunist, Vladimir Lenin, organizația de tineret a Alianței „Moldova Noastră” i-a primit simbolic în rândurile pionierilor pe vicespeakrul Iurie Roșca, lider al Partidului Popular Creștin-Democrat, Oleg Serebrian, liderul Partidului Social-Liberal și Dumitru Diacov, liderul Partidului Democrat din Moldova.

Cei trei lideri au fost primiți în rândul pionierilor pentru că au votat, la 4 aprilie 2005, menținerea comuniștilor la putere și astfel sunt responsabili de rezultatele guvernărilor lor. Procedura a avut loc în cadrul unei manifestații a tinerilor liberali, denumită „Să dăm papucii urmașilor lui Lenin”. Prin această acțiune, Organizația de tineret a AMN a vrut să dea o replică guvernanților care, în aceeași zi, au depus flori la monumentul lui Vladimir Lenin. Tinerii liberali au adus în Scuarul Teatrului de Operă și Balet, unde a avut loc întrunirea, mai multă încălțăminte veche pe care au împrăștiat-o pe jos, intenționând să sugereze că, după cum ea nu mai este de folos, tot așa și comuniștii trebuie să plece. Comunismul ține de trecut și Republica Moldova trebuie să scape de comuniști și să meargă spre Europa. Liberalii au vrut să arate că mizeria morală din politica moldovenească poate fi depășită doar cu ajutorul unor forțe noi, cu adevărat democratice și europene.

La sfârșitul lunii aprilie 2007, Republica Moldova se afla deja în plină campanie electorală. E vorba de campania electorală a alegerilor locale generale din iunie 2007. Simțind că le fuge pământul de sub picioare, comuniștii se dedau mai multor abuzuri, care marchează începutul campaniei. Campanie, care a fost dominată de abuzuri administrative și cele ale autorităților electorale.

Comisia Electorală Centrală a trimis consiliilor electorale de circumscripție și concurenților electorali lista persoanelor obligate să-și suspende activitatea din funcțiile ocupate, pe durata campaniei. În primul rând, documentul era utilizat fără a fi adoptat în ședință oficială. În al doilea rând, Comisia le cerea să se degreveze președinților și vicepreședinților de raioane, primarilor și viceprimarilor, care nu puteau fi suspendați din funcție, deoarece cădeau sub incidența Legii privind statutul alesului local, ce prevede că mandatul lor durează până la data expirării. Prin impunerea abuzivă a degrevării primarilor, viceprimarilor, președinților și vicepreședinților raioanelor, se încălcau drepturile candidaților actuali din cadrul acestor categorii, ei fiind discriminați față de alte categorii de funcționari publici de diferite niveluri. Astfel, avea loc impunerea ilegală a degrevării doar pentru unele categorii de funcționari, ceea ce era incorect. Cu alte cuvinte, CEC a tălmăcit superficial Codul Electoral referitor la categoriile care trebuie degrevate din funcții. Noi am declarat că nominalizarea acestor categorii trebuia prevăzută expres în legislație, că ea depășește competența CEC și este lipsită de orice suport juridic.

COMUNIȘTII ÎNCALCĂ DREPTUL LA LIBERTATEA ÎNTRUNIRILOR

Abuzurile comuniste nu i-au ocolit nici măcar pe reprezentanții organizațiilor de protecție a drepturilor omului care, de fapt, au menirea de a veghea direct asupra respectării regulilor de joc democratice într-o societate modernă. Cu o atare situație ajunge să se confrunte și „Amnesty International Moldova” căreia, la data de 9 mai, i se interzice, printr-o decizie a Primăriei de Chișinău (controlată de comuniști la acea vreme) să desfășoare o acțiune publică.

În cadrul acțiunii urmau să fie colectate semnături în sprijinul femeilor care au avut de suferit de pe urma conflictelor armate și să fie felicitați cu prilejul sărbătorii veteranii celui de-al doilea război mondial. Interdicția de a organiza o asemenea întrunire nu era altceva decât o tentativă de a suprima dorința oamenilor de a-și manifesta activ poziția civică. Această măsură represivă era îndreptată împotriva celor ce sunt aproape idealurile drepturilor omului, împotriva celor care dau dovadă de compasiune și solidaritate și sunt gata să ajute și să sprijine victimele conflictelor armate. Motivul invocat de primărie pentru interzicerea acțiunii a fost pe cât de formal, pe atât de banal – chipurile, de Ziua Victoriei la Chișinău au loc numeroase festivități, pe care primăria le organizează în comun cu Guvernul, Parlamentul și Președinția. De fapt, cu sau fără bună știință, comuniștii au privatizat o zi solemnă, făcând din ea un mijloc de promovare a intereselor lor înguste de partid. Și dacă partidul are interese, ce mai contează dreptul la libertatea întrunirilor?!

CEDO FACE DREPTATE ÎN CAZUL LUI VLADIMIR MODÎRCĂ

Pe data de 10 mai, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a găsit Guvernul Republicii Moldova vinovat de încălcarea mai multor drepturi ale reclamantului Vladimir Modîrcă, șef al Departamentului Arhitectură și Planificare al Primăriei capitalei, și l-a obligat să-i achite lui Modîrcă daune morale și cheltuieli de judecată de 8,8 mii euro.

Vladimir Modîrcă a depus o plângere oficială la CEDO, prin care reclama faptul că autoritățile moldovenești l-au supus unui tratament inuman și degradant, l-au privat ilegal de libertate și i-au îngrădit dreptul de a comunica confidențial cu avocatul său. Curtea a constatat că reclamantul Modîrcă a fost deținut în Penitenciarul nr. 3 al Ministerului Justiției în condiții degradante, în celule suprapopulate, fără ventilare, cu acces limitat la lumina zilei și la apă potabilă. Pe parcursul a 9 luni, Modîrcă s-a aflat timp de 23 ore din 24, într-o celulă unde fiecărei persoane îi revenea o suprafață liberă de 1.19 mp, față de cel puțin 4 mp – norma minimă prevăzută de Comitetul pentru Prevenirea Torturii al Consiliului Europei. Modîrcă s-a asigurat personal cu lenjerie de pat și haine pe perioada detenției, a reparat pe cont propriu celula în care a fost deținut. Pentru hrana zilnică a unui deținut Guvernul Moldovei alocă 0.28 euro, motiv pentru care alimentele oferite sunt insuficiente și necomestibile. În același timp, Curtea a stabilit că Vladimir Modîrcă a prezentat instanțelor moldovenești suficiente argumente în favoarea eliberării sale, dar acestea le-au respins. Instanțele naționale s-au limitat la reproducerea prevederilor legale, fără să motiveze incidența acestora în

cazul de față și au folosit efectiv aceleași sintagme ca și în cauza Șarban. Curtea a confirmat într-un fel declarațiile opoziției că Vladimir Modîrcă a fost un deținut politic și că puterea s-a condus exclusiv de interesele electorale și de partid atunci când l-a privat abuziv de libertate.

MARIAN LUPU SE ȚINE DE FOTOLIU

La data de 21 mai, am cerut personal Procuraturii Generale să investigheze repetat acțiunile spicherului Marian Lupu, pe care noi, cei din AMN, l-am acuzat de racket de stat. Cu această ocazie am organizat o conferință de presă, în cadrul căreia am amintit că am trimis, pe 13 aprilie 2007, o interpelare Procurorului General, în care i-am solicitat anchetarea unui caz ieșit din comun – impunerea, de-facto, a companiilor de asigurări de către Președintele Parlamentului Marian Lupu să achite anumite sume de bani pentru restaurarea mănăstirii Curchi.

Procuratura Generală a tras cât a putut de timp pentru a acoperi abuzul președintelui Parlamentului. Procuratura a menționat că poate să conteste acțiunile ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere numai la cererea cetățenilor. În paralel, PG a informat că nu a fost sesizată de agenți economici cu privire la obligarea lor de a aloca mijloace bănești în scopurile menționate. PG a „uitat” că are și dreptul de autosesizare și s-a făcut a nu ști ce se întâmplă în R. Moldova cu cei care încearcă să se plângă pe acțiunile puterii. Apropo, PG a examinat interpelarea prin prisma Legii cu privire la filantropie și sponsorizare și prin prisma Legii cu privire la Procuratură, dar totodată, s-a făcut abstracție de Constituția Republicii Moldova și de Codul Penal. PG s-a făcut a nu vedea că spicherul Marian Lupu a încălcat articolul 9 alineatul 3 din Constituție, care prevede că „piața, libera inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei”; articolul 127 alineatele 1 și 2 din Constituție, care prevăd că „statul ocrotește proprietatea” și că „statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu

vin în contradicție cu interesele societății”; art. 126 și 132 din Constituție, precum și art. 327 (abuz de putere) și 328 (exces de putere) din Codul Penal. De aceea, am propus Procurorului General să investigheze suplimentar interpellarea anume prin prisma încălcării Constituției și a Codului Penal, iar speakerului Marian Lupu – să-și suspende activitatea în calitate de Președinte al Parlamentului, pe durata investigării cazului de către PG, pentru a nu influența direct sau indirect activitatea Procuraturii. Dar Procuratura a rămas și în continuare pe aceleași poziții, nedorind să intervină în cazul unui abuz evident. Iar speakerul Marian Lupu a neglijat propunerea mea, demonstrând că ține mai mult la fotoliul său decât la buchia legii.

VINOVAȚI DE DEGRADAREA VIEȚII OAMENILOR

Actul politic rușinos din 4 aprilie 2005 nu putea trece fără consecințe dezastruoase pentru cetățeni. Astfel, a urmat o degradare evidentă a vieții oameni, lucru pe care l-am semnat noi, cei din Alianța „Moldova Noastră”, la data de 23 mai 2007, într-o declarație specială la această temă. Menționam atunci că întreaga responsabilitate în acest sens o poartă Partidul Comuniștilor, Partidul Popular Creștin Democrat și Partidul Democrat.

Prin acea declarație am făcut și un apel către alegători în care menționam că Republica Moldova este ultimul stat pe continentul european rămas sub regim comunist: salariul mediu pe economie este de \$130 dolari, pe când în Rusia este de \$410 dolari, în România – de \$375 și în Ucraina – de \$230 dolari; creșterea medie a prețurilor în 2006 în Moldova a fost de 14% (în România – de 4,87 %, în Rusia – de 10,7%, în Ucraina inflația a înregistrat 11,6%). Fără îndoială, această coaliție era responsabilă pentru șansele pierdute de Republica Moldova în ultimii ani și pentru faptul că rămânem în urma țărilor vecine la toate capitolele. Se votau legi care sărăceau oamenii de rând prin creșterea prețurilor și a impozitelor, în timp ce celor care au furat decenii de-a rândul de la comunitate li se legalizau averile ascunse. Ne-am declarat atunci unica formațiune parlamentară devotată alegătorilor săi și unicul partid care poate schimba actuala stare de lucruri. Iar creditul de încredere pe care ni l-au acordat alegătorii câteva săptămâni mai târziu a demonstrat că electoratul nostru este suficient de matur și înțelege cine e vinovat de mizeria la care a fost adusă țara.

DATORIILE ÎNTRINDERILOR DE STAT CRESCE

Comuniștii nu o dată au criticat guvernările anterioare pentru procesul de privatizare și administrare a patrimoniului de stat. Dar, ulterior s-a constatat că în afară de critici ei nu sunt în stare să facă nimic mai bun la acest capitol. În anii de guvernare comunistă, administrarea întreprinderilor de stat devine o adevărată catastrofă.

Acest lucru s-a văzut în special în mai 2007, când sunt anunțate datele statistice privind datoriile întreprinderilor de stat. Astfel, în anul 2006, datoriile întreprinderilor de stat față de buget și alți creditori s-au majorat cu 339 mln. lei și au ajuns până la 4,3 mlrd. lei, iar datoriile societăților pe acțiuni la care statul deține o cotă în capitalul social de peste 50+1% au crescut cu 374 mln lei, cifrându-se la 4,2 mlrd. lei. Aceste date arată proporțiile adevărate ale dezastrelor de la întreprinderile respective. Este evident că toate declarațiile comuniștilor despre îmbunătățirea procesului de administrare a proprietății de stat sunt doar cuvinte frumoase. Guvernării nu și-au prea bătut capul să caute noi piețe de desfacere pentru producția acestor întreprinderi, iar în plan intern, nu au reușit să creeze condiții optime pentru a stimula dezvoltarea întreprinderilor în cauză. Totodată, deși criticau privatizarea, comuniștii nu s-au dat în lături, în anii de guvernare, să vândă ce au putut vinde din proprietățile de stat. Și este de înțeles această atitudine, căci nu putea guvernarea să trăiască numai din importuri în condițiile în care a sugrumat și ce mai rămăsese din economia națională.

GESTIONAREA INEFICIENTĂ A GOSPODĂRIEI GAZELOR

La data de 30 mai Institutul de Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” face public studiul social-politic „Industria gazelor în Moldova”, care pune pe jar opinia publică. Astfel, cetățenii află că în ultimii ani, Moldova a pierdut \$1,5 mlrd. din cauza gestionării ineficiente a gospodăriei gazelor.

Experții au stabilit că \$950 mln. au fost dăruți de fapt cernului rus „Gazprom”, iar alți \$340 mln. – regimului separatist de la Tiraspol. Importanța industriei gazelor în republică se subestimează intenționat, deși valoarea reală a activelor gospodăriei gazelor este mult mai mare decât valoarea totală a tuturor întreprinderilor vinicole (170). Chișinăul are toate temeiurile să revină la chestiunea privind înființarea societății moldo-ruse „MoldovaGaz” SA care s-a format, acum câțiva ani, contrar prevederilor multor acte normative. În asemenea situație se impunea transparentizarea activității complexului de gaze, publicarea tuturor datelor asupra acestuia, pentru evitarea riscului de abuzuri. Era necesară constituirea unui grup mixt, compus din reprezentanți ai „Gazprom”-ului și ai Guvernului moldav, care să revadă tarifele la gazele naturale. Raportul a avut drept scop să sensibilizeze persoanele competente în problema gazelor. Deși la lansare au fost invitați reprezentanți ai Parlamentului, Guvernului, Procuraturii, ai Centrului pentru Combaterrea Crimelor Economice și a Corupției, ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, ai societății „MoldovaGaz”, majoritatea dintre aceștia au neglijat invitația. Ulterior, s-a văzut că oficialii nu au ținut cont de acest studiu. Cel puțin, nu au urmat nici un fel de acțiuni care ar fi demonstrat că au luat în calcul observațiile și propunerile experților.

Comuniștii tot timpul au avut un mesaj duplicitar în politica externă. Ei s-au orientat după caz și în capitalele europene au declarat una, iar în Rusia – cu totul alta. Așa s-a întâmplat și la data de 31 mai, la Sankt Petersburg, în cadrul lucrărilor ședinței plenare a Adunării Interparlamentare a CSI, dedicată aniversării a 15-a de la constituirea Comunității. Acolo, președintele Vladimir Voronin a declarat că Moldova nu intenționează retragerea din CSI.

El a spus că strategia modernizării politice, juridice, economice interne a Republicii Moldova urmărește integrarea în Uniunea Europeană, dar aceasta nu înseamnă că țara trebuie să părăsească CSI, să aleagă pentru totdeauna una din integrări, și să edifice relațiile cu Rusia, Ucraina, Bielarus și cu alte țări CSI exclusiv pe bază bilaterală. V.Voronin a menționat că țările CSI trebuie să găsească puteri ca CSI să se transforme într-un spațiu de dezvoltare activ, dinamic, care să aibă în centru omul cu drepturile și libertățile acestuia, și nu interesele egoiste ale elitelor politice; că CSI deține premise colosale pentru această abordare și nu are decât să răspundă provocării istoriei și să pornească pe calea creației adevărate, a adevăratelor proiecte ambițioase. Președintele Vladimir Voronin s-a făcut însă a uita că nu este logic și e chiar imposibil să te afli concomitent în două spații de liber schimb, că în UE sunt niște valori, iar în CSI – cu totul altele, că cele două uniuni de state sunt prea diferite și chiar incompatibile etc. Anume această „neînțelegere” intenționată a unor lucruri evidente a fost una din principalele piedici în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova. Din cauza acestei atitudini duplicitare a comuniștilor, Moldova a pierdut minimum opt ani în procesul de integrare europeană.

ALEGERILE LOCALE NU AU CORESPUNS STANDARDELOR INTERNAȚIONALE

Rezultatele alegerilor locale din 3 iunie 2007 au constituit un dezastru total pentru comuniști. Deși în unele localități comuniștii și-au păstrat pozițiile, în cea mai mare parte a republicii democrației au acumulat mai multe voturi. Însă rezultatul comuniștilor ar fi fost și mai slab dacă alegerile ar fi fost libere și corecte. Or, la data de 4 iunie, imediat după alegeri, reprezentanții Coaliției pentru alegeri libere și corecte 2007 au declarat că, în linii generale, alegerile locale din 3 iunie nu au corespuns standardelor internaționale sub aspectul libertății și corectitudinii.

Au fost înregistrate numeroase încălcări printre care: mai multe liste electorale nu au fost reînnoite după alegerile precedente; unele secții de votare nu au fost amenajate corespunzător; s-a făcut agitație electorală în ziua alegerilor; unii colaboratori ai secțiilor de votare erau prost instruiți; campania electorală nu a fost echitabilă pentru toți concurenții electorali – unii au utilizat intens resursele administrative și au amplasat unde nu trebuia afișe electorale, gest urmat ulterior de aproape toți concurenții electorali; unii concurenți au avut o campanie electorală denigratoare împotriva altor concurenți etc. În context, trebuie de notat că în 2003, OSCE nu a recunoscut rezultatele alegerilor locale, ceea ce nu i-a împiedicat pe comuniști să-și exercite mandatul. De fapt, această situație nu ar trebui să ne mire, căci fraudă a fost întotdeauna o caracteristică a guvernării comuniste. PCRM a reușit să vină la guvernare prin minciună și s-a menținut la putere prin fraudă. Dar minciuna și fraudă nu pot sta veșnic în capul mesei.

POVARA FISCALĂ CREȘTE

Guvernarea roșie tot timpul s-a lăudat că, de când a venit la putere, a majorat treptat salariile, pensiile, bursele, indemnizațiile. Dar comuniștii niciodată nu au spus că, în paralel, s-au majorat nu doar prețurile, dar a crescut și povara fiscală. La începutul lunii iunie 2007, s-a stabilit că ritmul de creștere anuală a poverii fiscale în Republica Moldova este mai mare decât cel al salariului.

Astfel, în anul 2004, un salariat plătea la buget (sub formă de impozit pe venit), la bugetul asigurărilor sociale (contribuția de asigurări sociale) și la fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală (prima de asigurare) 120,12 lei (10,89% din salariu), pe când în 2007 această sumă va constitui 233,88 lei (11,61% din salariu). Totodată, salariul mediu lunar în 2004 a fost de 1103 lei, iar cel prognozat pentru 2007 – 2015 lei. Această creștere a presiunii fiscale se explică prin mărimea contribuției plătite la bugetul asigurărilor sociale de stat, iar în ultimii ani – și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. În anul 2007, contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat a fost de 29%, inclusiv 25% pentru angajator și 4% pentru angajat, iar în 2010 se preconizează 20% și 8%, respectiv. Mărimea primelor de asigurare a constituit 5% în 2007, iar către 2010 urmează să constituie – 7% în 2010, cu repartizarea în cote egale între angajator și angajat. Reacția comuniștilor la analizele experților a fost una pe măsura comportamentului lor cinic din toți anii de guvernare – chipurile, chiar și în aceste condiții impozitele sociale în Republica Moldova sunt mai mici decât în alte țări din regiune. Dar comuniștii au uitat să spună ce salarii sunt în țările din regiune. De asemenea, ei au uitat să spună că, dacă la venirea lor la putere

Moldova era una din cele mai sărace țări din Europa, ulterior a ajuns la statutul de cel mai sărac stat de pe continent. Însă aceste „detalii” au contat prea puțin pentru guvernarea roșie, pentru care preocuparea de bază a fost crearea iluziei bunăstării, dar nu și a bunăstării propriu-zise.

DISCREDITAREA ROLULUI PARLAMENTULUI

Chiar dacă cineva și-a făcut iluzii că, după 2005, comuniștii au devenit brusc mai europeni, în realitate aceștia întotdeauna au fost loiali Rusiei, iar toate piruetele spectaculoase în politica externă le-au făcut impuși de anumite situații concrete. Factura pro-rusească a comuniștilor s-a văzut și pe data de 7 iunie 2007, când Parlamentul a respins, prin votul fracțiunii majoritare comuniste, propunerea opoziției de adoptare a unei declarații privind prezența militară a Rusiei în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Inițiativa a fost susținută de numai 24 de deputați de opoziție.

Propunerea nu era lipsită de sens, căci, în perioada 12-15 iunie, la Viena (Austria), urma să aibă loc o conferință internațională privind Tratatul Forțelor Armate Convenționale în Europa (FACE), la care Rusia se aștepta că-și va declara retragerea din tratatul ce stă la baza securității în Europa. Opoziția a propus Legislativului să adopte o declarație prin consens, după cum a procedat în 2005 (când a adoptat mai multe documente privind Transnistria), în care să anunțe că nu va ratifica FACE, dacă prezența militară rusă pe teritoriul Moldovei se va menține. Chiar dacă a fost elaborat textul proiectului de declarație, care a fost transmis secretariatului Parlamentului, aceasta nu i-a convins pe deputații comuniști să susțină ideea. Prin respingerea acestei propuneri, deputații comuniști au demonstrat nu doar nepăsare pentru chestiuni ce țin de interesele statului, dar au discreditat rolul primordial al Parlamentului într-un stat parlamentar cum este Republica Moldova. Ei au preferat să lase soluționarea unor astfel de probleme în seama unor funcționari de la președinție, care au urzit o mie și una de planuri în toți acești ani, multe dintre ele departe de interesele naționale ale Republicii Moldova.

GUVERNAREA FACE LOBBY PENTRU DUTY-FREE

In anii de guvernare, comuniștii au pierdut din vigilență și... din obraz. De multe ori, ei nici măcar nu se sinchiseau să-și ascundă acțiunile abuzive sau de promovare a anumitor interese economice. Un exemplu în acest sens este și cel al magazinelor duty-free. Astfel, după ce în 2001 guvernarea a decis lichidarea magazinelor respective la punctele de trecere terestră a frontierei, în 2007 vine cu un proiect de lege care deja prevedea redeschiderea lor. Adică, în 2001 piața a fost curățată de concurenți, pentru ca în 2007 comuniștii să vină și să facă business nestingheriți de nimeni.

Opoziția a dorit să afle principiile după care se propunea acordarea licențelor pentru activitatea acestor magazine, dar reprezentantul Guvernului nu a putut da un răspuns concret. Și nici nu avea cum, deoarece era vorba de o repartizare a pieței. Cei care au controlat magazinele duty-free în 2001, pur și simplu, erau incomozi puterii. Sfidând total regulile economiei de piață, comuniștii și-au croit propriile reguli, reieșind din interesele pe care le aveau. Astfel, s-a decis că în magazinele duty-free vor fi comercializate doar mărfuri autohtone, cu excepția magazinelor din aeroporturi și celor de la bordul avioanelor, care au activat și până acum și care pot vinde și mărfuri de import. Parlamentul a scutit de accize țigările de producție străină, care vor fi vândute în asemenea magazine. Comuniștii au încercat să-și ambaleze proiectul și au declarat că, la elaborarea lui, au reieșit din practica europeană. Dar nu au putut aduce nici un exemplu unde anume în Europa există asemenea reguli. Apropos, comuniștii nu au putut prezenta o analiză detaliată a efectelor implementării legii, ca să nu existe impresia că ea a fost adoptată pentru cineva anume.

ALIANȚE ANTICOMUNISTE LA NIVEL LOCAL

Evident, eșecul din alegerile locale i-a deranjat la modul serios pe comuniști, căci a constituit un indiciu direct al declinului de imagine și popularitate în care au intrat. Aceasta însă i-a determinat pe guvernanți să se țină de putere cu o forță și mai mare decât până în acel moment. La data de 7 iunie, noi, cei din AMN, venim cu o declarație în care semnalăm amplificarea de către putere a presiunii asupra politicienilor democrați din teritoriu și a șefilor lor de la centru pentru a zădărnici alianțele democratice la nivel local.

Declarația AMN a fost făcută publică în Parlament de către liderul formațiunii Serafim Urechean, care a menționat că „AMN va condamna hotărât orice cedare, orice tentativă de a șantaja viitorii parteneri cu trecerea de partea comuniștilor, cum s-a întâmplat după scrutinele precedente”; „va continua confruntarea cu partidul de guvernământ la toate nivelurile puterii, inclusiv – în cadrul organelor administrației publice locale”, că „majoritatea forțelor de orientare democratică militează pentru a se coopera împotriva exponenților comuniști, în cadrul organelor electiv de nivelul unu și doi” și că această strategie „e singura care poate apropia viitorul prosper, democratic și european al Republicii Moldova”. În același timp, reprezentanții AMN depuneau eforturi (și nu fără succes, după cum s-a văzut ulterior) pentru a crea alianțe postelectorale necomuniste în toate consiliile, în care rezultatele votării permiteau acest lucru. Formațiunea noastră aprecia atunci că succesul AMN se datorează și fidelității demonstrate electoratului și am îndemnat toate forțele democratice să țină cont de acest exemplu. Așa sau altfel, dar indiferent de eforturile comuniștilor, AMN a reușit să-i consolideze pe democrați și să-i debarce pe comuniști de la putere în circa 2/3 din localitățile republicii.

MINIȘTRII LUI VORONIN SE JOACĂ DE-A RĂZBOIUL

La începutul lunii iunie, opinia publică află că președintele Vladimir Voronin a decis să-l demită pe ministrul apărării Valeriu Pleșca. Nimic deosebit, la prima vedere, căci, în anii de guvernare, comuniștii au deprins lumea cu numiri și demiteri/demisii peste noapte. Totuși, acest caz a fost unul ieșit din comun – direct sau indirect, ministrul s-a făcut vinovat de moartea unui om.

Procuratura Militară Chișinău a intentat dosar penal pe articolele 373, alineat 2(b) și 378, al. 2 al Codului Penal al Republicii Moldova, pentru încălcarea regulilor de mânăuire a armei de către responsabili de la Brigada de Infanterie Motorizată nr. 2 și neglijența responsabililor de la Ministerul Apărării la organizarea tragerilor la țintă de către persoane civile. Urmărirea penală a fost pornită după ce pe teritoriul poligonului Armatei Naționale din Bulboacă a fost găsit, pe 9 iunie, corpul neînsuflețit al unui cetățean rănit mortal la cap dintr-o armă de foc. În timpul anchetei s-a constatat că pe 9 iunie, aproximativ la orele 12.00, cu acordul ministrului Valeriu Pleșca, un grup de 28 de jurnaliști a efectuat trageri la țintă din arme de luptă de infanterie (pistol-mitralieră de tip Kalașnikov, calibrul 7,62 mm). Tragerile din armă fuseseră organizate cu scopul familiarizării jurnaliștilor cu poligonul AN „Bulboacă” și s-au desfășurat în prezența ministrului. În cadrul urmăririi penale, s-a stabilit neglijența responsabililor la organizarea și desfășurarea tragerilor la țintă la poligon, la care au fost admiși ilegal civili. S-a constatat și neglijența evidentă a responsabililor, exprimată în ne luarea măsurilor necesare de securizare a tragerilor. Nu este exclus că show-ul cu demiterea ministrului a fost făcut doar de ochii lumii. Prea din cale-afară era acest caz și cineva trebuia să plătească. Dar, după ce tensiunile au mai scăzut, cazul a fost mușamalizat.

FURNIZOR DE FEMEI PENTRU EXPLOATARE SEXUALĂ

Pe timpul guvernării comuniste Republica Moldova și-a întărit statutul neoficial de una din țările de origine ale diferitelor tipuri de trafic. La mijlocul lunii iunie 2007, este dat publicității un raport dedicat eforturilor guvernelor pentru eliminarea formelor grave de trafic cu ființe umane pe anul 2007, elaborat de către Departamentul de Stat al SUA. În raportul prezentat personal de către secretarul de stat american, Condoleezza Rice, se menționa că R. Moldova este o mare sursă de trafic cu femei cu scop de exploatare sexuală comercială.

Moldova a fost raportată la categoria a doua de țări (32 de state) în care numărul victimelor traficului crește rapid. SUA nu văd dovezi asupra eforturilor pentru combaterea traficului din partea guvernelor acestor state. În studiu se spunea că femeile moldovene sunt traficate în Turcia, Israel, Emiratele Arabe Unite, Ucraina, Rusia, Cipru, Grecia, Albania, România, Ungaria, Slovacia, Cehia, Italia, Franța, Portugalia, Austria. Femeile tinere provin, în fond, din mediul rural, inclusiv din regiunea transnistreană, care „rămâne o sursă semnificativă de trafic ilegal cu persoane”. Deși Departamentul de Stat al SUA aprecia că guvernarea moldoveană trebuie să contribuie la o cercetare și pedepsire mai energică a traficantilor și a propus Guvernului să activeze îndeplinirea Planului Național de acțiuni antitrafic, să suplimenteze alocațiile pentru reabilitarea victimelor traficului, ulterior mai nimic nu s-a schimbat. Or, aceasta este o dovadă că pe comuniști nu prea i-a preocupat una dintre cele mai grave probleme cu care s-a confruntat Moldova în perioada de tranziție.

PROTESTE ALE DEPORTAȚILOR ȘI DEȚINUȚILOR POLITICI

La data de 13 iunie, foștii deținuți și victime ale represiunilor politice au pichetat sediul Guvernului Republicii Moldova, în semn de protest față de faptul că statul nu le asigură protecție socială. Acțiunea de pichetate, care a antrenat circa 100 de persoane, s-a desfășurat pașnic, protestatarii purtând pancarte pe care scria „Stalin – călăul Basarabiei”, „Compensații pentru represați”, „Cerem protecție socială și egalare în drepturi”.

La prima vedere, această acțiune de protest părea nefondată. Căci, cu ceva timp până la aceasta, Guvernul aprobase Hotărârea privind compensațiile pentru averea confiscată foștilor deportați și victime ale represiunilor politice. Dar această hotărâre avea drept scop mai degrabă de a îngrădi unele drepturi ale deportaților și deținuților politici, decât de a asigura respectarea lor. Spre exemplu, Guvernul a inventat o prevedere potrivit căreia pământul nu se consideră parte din bunurile confiscate, cu excepția cazurilor de represiune politică. Însă, chiar și în această formulă, Guvernul a făcut tot posibilul ca hotărârea să nu intre în vigoare, pentru a nu-și asuma cheltuieli suplimentare. În timpul acțiunii de protest, deportații și deținuții politici au declarat că hotărârea trebuia să intre în vigoare pe 1 ianuarie 2007, însă Guvernul a semnat-o abia la 5 mai 2007. Manifestanții au solicitat audiență la prim-ministrul Vasile Tarlev, dar nu au obținut-o. Apropos, chiar și după această acțiune de protest, drepturile respectivei categorii au continuat să fie încălcate de comuniști. Astfel, ei au demonstrat că nu au suficientă voință politică pentru a recunoaște că acești oameni au fost victime ale unui regim comunist și ar trebui repuși în drepturi sau măcar compensați parțial.

TRANZIȚIA ÎN R. MOLDOVA BATE PASUL PE LOC

Deși comuniștii nu o dată s-au lăudat cu reformele radicale efectuate în anii de guvernare, cu „succesele remarcabile” înregistrate pe calea dezvoltării țării, în realitatea lucrurile au stat mult mai prost. Și o dovadă în acest sens au fost rapoartele pe care periodic le-au dat publicității organisme internaționale. „Tranziția în R. Moldova bate pasul pe loc” – aceasta este concluzia la care ajung experții organizației americane „Freedom House”, care au lansat la data de 15 iunie 2007 raportul anual „Națiuni în tranziție”. Studiul releva criza guvernărilor democratice din statele central-europene, intensificarea acțiunilor cu caracter represiv în Rusia și în țări din CSI.

Experții au scos în evidență un trist adevăr – odată cu venirea la putere a comuniștilor, R. Moldova a pierdut mult din ritmul reformelor; că gradul de pluralism al vieții politice este ridicat, dar nu există nici o garanție că elementele democratice vor fi consolidate, în condițiile în care țara rămâne cea mai săracă din Europa, iar secesiunea din Transnistria continuă; că în ciuda retoricii pro-europene, progresele Moldovei în 2006 au fost modeste. „Freedom House” mai nota că Președintele țării, Vladimir Voronin, își exercită autoritatea fără ca aceasta să poată fi contestată într-un cadru democratic; procesul de reformă electorală s-a încetinit, recomandările OSCE la acest capitol au fost ignorate; societatea civilă e slabă, iar organizațiile nonguvernamentale nu pot rezista fără sprijin financiar din străinătate. În raport se mai menționa că presiunile asupra mass-media continuă, implementarea noului Cod al Audiovizualului întârzie să producă rezultatele așteptate

în Moldova. În privința combaterii corupției, deși s-au depus eforturi apreciabile pentru a elabora un cadru legal eficient, autoritățile au avut mai puțin succes în implementarea noilor legi. În linii mari, acesta și este tabloul real al guvernării comuniste.

In timpul guvernării comuniste, Moldova a mai înregistrat o „performanță” – a ajuns pe locul patru în lume după consumul de alcool pur pe cap de locuitor, fiind devansată doar de Luxemburg, Irlanda și Ungaria. Acestea sunt datele ce se conțin într-un studiu privind consumul de alcool în lume, făcut public, în iunie 2007 de către Organizația Internațională a Sănătății.

În studiul care cuprindea 89 de state se spune că cel mai mult alcool pur consumă locuitorii Luxemburgului (aproape 16 litri de persoană, anual), urmați de cei din Irlanda și Ungaria (cu puțin sub 14 litri). În Moldova un locuitor consumă anual circa 13 litri de alcool pur. Peste 10 litri de alcool se mai consumă în țări ca Cehia, Germania, Marea Britanie, Franța, Spania, Danemarca. În SUA consumul de alcool anual pe cap de locuitor este de circa 8,6 litri, ceva mai mare decât în Italia. La finalul clasamentului se află Mexicul, cu circa 5 litri de alcool pur pe cap de locuitor, anual. Guvernarea comunistă a evitat să abordeze la modul serios subiectul în cauză, chiar dacă devenise clar că, în ultimul timp, se bea din ce în ce mai mult în R. Moldova. Pentru ei, moldovenii beți, alcoolizați e ceva normal. Niciodată, în anii de guvernare, comuniștii nu au amintit măcar de existența problemei, nemaivorbind de faptul ca să întreprindă măsuri pentru soluționarea ei. De fapt, despre ce fel de ameliorare a situației poate fi vorba dacă, în perioada crizei care a lovit exportatorii de vinuri și care a durat mai bine de un an, oficialii comuniști îndemneau lumea să consume mai mult vin și astfel să rezolve problema piețelor de desfacere?!

CEL MAI MIC SALARIU DIN EUROPA

In anii de guvernare comunistă, Republica Moldova ajunge codașa Europei la mai multe capitole. Comuniștii nu reușesc să asigure un nivel decent de trai al populației, catalizând astfel exodul de cetățeni peste hotare. Rezultatele studiilor piețelor muncii din 48 țări din Europa, efectuat de experții internaționali și dat publicității în luna iunie 2007, arată că cel mai mic salariu a fost înregistrat în Moldova – 0,2 euro pe oră. Acest indicator este de 70 de ori mai mic decât în Danemarca, țară cu cel mai mare salariu din Europa – 14 euro pe oră.

O altă mare lacună depistată de experți a fost faptul că retribuiția responsabililor se deosebește de sute de ori de cea a angajaților de rând. De multe ori, comuniștii fac referință la cele două state vecine. Studiul a arătat însă că, cu toate problemele cu care se confruntă, România și Ucraina sunt cu mult înaintea Moldovei. Apropo, experții au stabilit că peste 500 mii de cetățeni din Republica Moldova (aproape o treime din populația aptă de muncă) au plecat la munci peste hotare din cauza salariilor mici și a șomajului. Rezultatele acestui studiu nu i-au deranjat însă pe comuniști. Am impresia că la un moment dat, comuniștii au început singuri să creadă în minciunile despre bunăstare pe care le-au spus ani de-a rândul oamenilor. Altfel, este inexplicabilă pasivitatea lor și lipsa de reacție la studii și rapoarte care scoteau în evidență adevărata stare de lucruri din Republica Moldova.

SE ÎNTETESC CAZURILE DE TORTURĂ

In condițiile unui stat polițienesc, în care respectarea drepturilor fundamentale ale omului nu este decât o declarație frumoasă, nici nu e de mirare că tortura s-a simțit ca la ea acasă pe timpul guvernării comuniste. Deși Moldova a fost de nenumărate ori ținta criticelor internaționale și chiar a pierdut procese la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, situația privind tratamentul inuman și degradant al cetățenilor a rămas neschimbată.

S-a constatat că fenomenul torturii este frecvent în R. Moldova, iar numărul persoanelor supuse torturii e în continuă creștere. În acest context, ONG-urile din domeniul drepturilor omului din R. Moldova se declară îngrijorate în legătură cu numeroasele cazuri de torturare a cetățenilor țării de către angajați ai organelor de forță. Numai Comitetul Helsinki a primit în 2006 circa 800 de petiții de la condamnați din penitenciarele și izolatoarele de detenție preventivă din R. Moldova, care acuză, cel mai des, „condițiile inumane de detenție, spațiul mic în care trăiesc, mâncarea de proastă calitate și, ce este mai grav, asupra lor se aplică diferite forme de tortură de către administrația penitenciarelor”. Potrivit datelor organizației „Juriștii pentru Drepturile Omului”, în anii 2006-2007, la Curtea Europeană a Drepturilor Omului au fost depuse 14 cereri pe cazuri de tortură, din care 10 se refereau la condițiile de detenție inumane, iar 4 - la maltratare. Dosarele depuse la CEDO, ce țin de aplicarea torturii, sunt cele mai costisitoare, statul fiind obligat să achite de la 8 până la 20 mii dolari SUA. Numai că guvernarea a rămas surdă și mută, iar aplicarea torturii în Moldova a continuat. Se vede că tortura este un atribut indispensabil unei guvernări antidemocratice cum e cea comunistă.

COMUNIȘTILOR NU LE PASĂ DE SECETĂ ȘI DE VINIFICAȚIE

Anul 2007 a fost unul deosebit de greu pentru Republica Moldova din punct de vedere economic. Pe lângă faptul că a continuat embargoul impus de către Federația Rusă la importul de vinuri din Moldova, republica s-a confruntat și cu o secetă fără precedent în ultimii 50 de ani. Comuniștii nu numai că au respins repetat propunerile Alianței „Moldova Noastră”, propuneri care ar fi condus atât la deblocarea crizei vinului, cât și la diminuarea consecințelor secetei, dar și s-au opus atunci când s-a propus organizarea unor simple audieri în problema respectivă.

Fracțiunea majoritară parlamentară a respins propunerile opoziției de a audia Guvernul în privința secetei din țară și în problemele sectorului vinicol. Noi ne deplasăm în teritoriu și oamenii ne întrebau despre măsurile care vor fi întreprinse ca urmare a secetei. Deoarece nu cunoșteam poziția Guvernului, nu știam ce să le spunem cetățenilor. Culmea e că nici Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nu avea o poziție clară în această privință. Nu avuse suficient timp pentru a o elabora. Adică, comuniștii nu vedeau ce se întâmplă în agricultură și a trebuit ca opoziția să le atragă atenție pentru a-și da seama că ceva nu e în regulă. Opoziția a încercat să obțină audieri parlamentare la tema situației din vinificație ca urmare a interzicerii exporturilor de vinuri către Rusia. Însă comuniștii au votat împotriva, fără să-și argumenteze cumva opinia. Nu a fost prima dată când ei au procedat astfel. Comuniștii s-au condus tot timpul de principiul: nu contează dacă ideea e bună sau rea – ea trebuie respinsă, dacă vine de la opoziție, chiar dacă în rezultat are de suferit populația țării.

POPULAȚIA DIN MOLDOVA SE REDUCE ȘI ÎMBĂTRÂNEȘTE

Criza demografică profundă în care s-a pomenit Republica Moldova, în mare parte datorită acțiunilor (iar uneori, a lipsei de acțiune) guvernării comuniste, a căpătat proporții atât de îngrijorătoare, încât nu a mai putut fi mușamalizată de factorii de decizie. În a doua jumătate a lunii iunie 2007, Guvernul pune problema în discuție. Deși mai multe cifre au fost intenționat diminuate de comuniști, datele problemei nu s-au schimbat esențial.

Executivul a fost nevoit să recunoască faptul că migrațiunea externă contribuie la scăderea numărului populației și la îmbătrânirea acesteia, dar nu a precizat că, pe timpul guvernării comuniste, zeci și sute de mii de cetățeni au fost practic impuși să plece la munci peste hotare. În ședința Executivului s-a anunțat că 334 mii de persoane sunt declarate plecate la lucru în alte țări (21% din totalul populației active, în vârstă de la 15 ani); două treimi din cei plecați sunt bărbați. Ponderea cea mai însemnată în totalul celor plecați o constituie persoanele cu vârsta între 20 și 29 ani (40%), urmați de cele de 30-39 ani (22%). Migrațiunea externă a fost menționată de comuniști drept una din cauzele înrăutățirii situației demografice și a reducerii forței de muncă în țară. Un alt factor negativ este natalitatea scăzută. În 2006, rata natalității a constituit 10,5 născuți vii la 1000 de locuitori, față de 18, în 1990. Vârsta medie a populației republicii a crescut de la 32,9 ani în 1998, până la 35,6 ani în 2007, Moldova plasându-se, conform clasamentelor internaționale, în grupul țărilor cu populație „adultă”. În ultimii ani, rata mortalității a crescut, de la 40 mii decedați în 2001 până la 44,7 mii, în 2005.

Sporul natural a alcătuit, în 2005, 3625 de persoane față de 7046, în 2001. Cele mai multe decese sunt cauzate de maladii ale aparatului circulator, de tumori, boli ale aparatului digestiv, accidente, intoxicații și traumatisme, maladii respiratorii. Rata mortalității în provincie este de 14,5 persoane la 1000 locuitori față de 9,5 persoane la orașe. Toate acestea cifre au fost „filtrate” prin statistica oficială comunistă. Și dacă după „filtrare” ele au rămas atât de îngrijorătoare, nu este greu să ne dăm seama care este situația reală. Guvernul a aprobat un plan de acțiuni urgente pentru îmbunătățirea situației demografice, dar, se vedea de la o poștă, că această „grijă” a Guvernului era una formală. Majoritatea acțiunilor purtau un caracter declarativ și nici nu este de mirare că în final au rămas doar cuvinte frumoase înșirate pe hârtie.

PIAȚA IMOBILIARĂ – NEATRATIVĂ PENTRU STRĂINI

Piața imobiliară a fost și este poate cea mai dezvoltată piață din Republica Moldova. Și meritul nici pe departe nu le aparține comuniștilor, căci această piață s-a dezvoltat de la sine, din contul banilor trimiși în țară de cetățenii aflați la munci peste hotare. Dezvoltarea acestei piețe a atras după sine crearea a noi locuri de muncă, dar și dezvoltarea altor domenii, cum ar fi, de exemplu, cel al construcțiilor. Însă, chiar și această piață care a cunoscut o dezvoltare destul de vertiginoasă a avut de suferit de pe urma guvernării comuniste. Este vorba în special de faptul că, datorită climatului investițional nefavorabil din țară, înstituit de comuniști, piața imobiliară a devenit neatractivă pentru străini.

Studiul „Global Property Guide” arată că, deși rentabilitatea investițiilor în imobile cu scop de transmitere în arendă în Moldova este cea mai mare din Europa, de 14,13%, piața imobiliară rămâne neatractivă pentru investitorii străini. Autorii studiului au precizat că Moldova nu este atractivă pentru că e săracă și vulnerabilă politic, iar achizițiile de imobile în țară necesită cheltuieli suplimentare înalte – costul tranzacției constituie cel puțin 20,6% din prețul imobilului; arenda sau leasingul sunt supuse unei TVA de 20%, nerezidenții plătesc un impozit suplimentar de 10% pe venitul din arendă. Totodată, venitul brut din arenda apartamentelor la Chișinău este cuprins între 12,43% și 18,86%. Piața este neatractivă pentru străini chiar și în condițiile în care la Chișinău prețurile la apartamente sunt cele mai mici din Europa - de 917 euro per m.p. Cele mai atractive pentru investitori la acel moment erau piețele imobiliare

din Slovacia (prețuri mici la imobil, creșterea rapidă a PIB-ului), urmată de Turcia, România, Bulgaria și Ungaria (în aceste țări se atestă o stabilitate, o creștere relativ înaltă a PIB-ului, dezvoltarea dinamică a pieței imobiliare). Exemplul pieței imobiliare a demonstrat că guvernarea comunistă nu numai că nu contribuie la dezvoltarea economiei, ci chiar frânează acest proces.

La data de 21 iunie, în ședința plenară a Legislativului, am adresat premierului Vasile Tarlev o interpelare, prin care i-am cerut explicații în legătură cu numeroasele automobile cu numere de înmatriculare transnistrene, care circulă în Chișinău.

Am atras atenția asupra faptului că, în ultimul timp, pe străzile Chișinăului circulă tot mai multe automobile cu numere de înmatriculare eliberate de către autoritățile autoproclamatei RMN și, dacă până mai ieri pe străzi puteau fi văzute preponderent automobile ale persoanelor fizice, acum numere de înmatriculare transnistrene au taxi-urile și chiar unele microbuze. Deci, nu mai putem afirma că automobilele înregistrate în stânga Nistrului aparțin cetățenilor ce locuiesc în regiune și care sunt în trecere prin Chișinău. Am menționat în interpelare că ar putea fi vorba de o schemă de evaziune fiscală pusă în aplicare de acei care nu doresc să respecte legea și să plătească impozitele și taxele legale în bugetul de stat, întrucât se știe că regulile de import al automobilelor în Moldova sunt destul de stricte – pe lângă faptul că nu pot fi importate automobile mai vechi de șapte ani, mai avem și accize destul de usturătoare. În aceste condiții, unii preferă să-și înmatriculeze automobilul în stânga Nistrului pentru a plăti mai puține impozite. În consecință, are de pierdut bugetul de stat. Am cerut premierului să se prezinte în Parlament cu o informație referitor la: numărul automobilelor înregistrate în regiunea transnistreană, dar care se află permanent pe malul drept al Nistrului; dinamica creșterii acestui număr în ultimii ani; măsurile care se întreprind pentru anihilarea acestui canal de evaziune fiscală; valoarea estimativă a pierderilor

suportate de bugetul de stat ca urmare a acestei situații. După această interpelare, Guvernul se pare că a conștientizat existența problemei. În câteva luni pe străzile capitalei a început o adevărată vânătoare a automobilelor cu numere de înmatriculare transnistrene. Situația a devenit tensionată la maximum, iar capitala s-a pomenit în pragul unei explozii sociale, deoarece comuniștii au preluat ideea, dar nu s-au interesat și care ar fi posibilele soluții.

COMUNIȘTII VOTEAZĂ O LEGE ANTICONSTITUȚIONALĂ

De multe ori comuniștii au votat legi care din start erau anticonstituționale. Ei știau acest lucru, dar oricum preferau să-și păstreze poziția inițială, rămânând insensibili la propunerile opoziției. Așa a fost și în cazul proiectului Legii privind parcurile industriale. Guvernul menționa că Legea are ca scop atragerea de investiții suplimentare în republică și deblocarea activității întreprinderilor care, practic, stagnează. Parcurile industriale urmau să fie constituite pe baza întreprinderilor de stat și municipale, în care statul sau administrația locală dețin cote de cel puțin 75%. Activele acestor întreprinderi vor fi puse la dispoziția investitorilor. Parcurile urmau să fie înființate pentru cel puțin 50 de ani și să dispună de terenuri de minimum 10 ha.

La prima vedere, proiectul de lege părea reușit. Dar numai la prima vedere. Noi, cei din AMN, ne-am declarat sceptici în privința reușitei proiectului de lege. Am menționat atunci că în alte țări, ca România, legile similare prevăd și facilități fiscale și, oricum, investițiile nu sunt substanțiale, de aceea în Moldova, care pe lângă activele întreprinderilor care nu funcționează nu le oferă nimic investitorilor potențiali, nu se poate miza pe rezultate importante. Totodată, am amintit că legislația autohtonă permite chiar și cedarea întreprinderilor inactive la prețul simbolic de un leu și nici în aceste condiții nimeni nu le preia. Cel mai grav era însă prevederea Legii care acorda statului dreptul de a decide chiar și în privința întreprinderilor proprietate ale administrației publice locale, contrar Constituției care garantează autonomia locală. Dat fiind caracterul neconstituțional al proiectului de lege, am propus ca el să fie retras

din dezbateri și remis pentru studiere suplimentară, pentru ca prevederile anticonstituționale să fie eliminate din document. Dar pe deputații comuniști nu-i interesau momentele practice legate de implementarea legii. Tot ce a contat pentru ei a fost să voteze, pentru că așa le-au spus superiorii, care se ghidau de anumite interese. Cam în același mod au fost votate o mulțime de alte legi.

CLIMATUL DE AFACERI NU S-A SCHIMBAT

Deși au făcut tot timpul declarații precum că întreprind măsuri pentru îmbunătățirea climatului de afaceri din țară, la începutul lunii iulie 2007 comuniștii au fost nevoiți să recunoască faptul că mari progrese în această direcție nu au înregistrat. Anume atunci a fost făcut public studiul anual „Costul reglementării de stat a activității întreprinderilor”, realizat de către organizația neguvernamentală „Alternative internaționale de dezvoltare”, în parteneriat cu proiectul Băncii Mondiale „Ameliorarea competitivității”.

Studiul a fost efectuat în lunile martie-aprilie 2007 și prezenta situația din ultimii trei ani. Eșantionul a cuprins 628 agenți economici – societăți pe acțiuni, SRL-uri (83%) și întreprinderi de stat, din care 70% cu sediul la Chișinău, iar restul – în teritoriu. Majoritatea întreprinderilor interviuate aveau sub 50 de angajați. Deși costul înregistrării întreprinderilor a rămas la nivelul anilor precedenți, circa 22% din respondenți au acuzat dificultăți la obținerea licențelor, 21% sunt nemulțumiți de perioada prea lungă de obținere a licenței. Și obținerea autorizației în construcții a fost indicată drept o problemă – circa 26% din companiile antrenate în construcții au menționat acest lucru. În perioada anilor 2004-2006, agenții economici au cheltuit 51 de zile și 148 de dolari pentru obținerea tuturor autorizațiilor și permisiunilor necesare începerii unei afaceri în construcții (construcții noi); iar pentru autorizații de reparație a spațiilor, schimbare a destinației acestora – 61 de zile și 313 dolari. Nu s-a schimbat semnificativ nici impactul sistemului de impozitare, al procedurilor de import-export, de certificare a bunurilor și echipamentului,

de reglementare a prețurilor asupra antreprenoriatului. Agenții economici au acuzat aceleași probleme, ca și în anii precedenți – corupția, plățile neoficiale, rigiditatea funcționarilor publici. În linii mari, timpul mediu alocat de o companie îndeplinirii tuturor reglementărilor de stat a variat în ultimii ani de la 17% la 19% din timpul de muncă total. Doar 24% din agenții economici intervievați au apreciat că mediul de afaceri s-a îmbunătățit, 30% au spus că s-au confruntat cu multe probleme, peste 20% au menționat că schimbări esențiale în climatul de afaceri nu au intervenit.

EXECUTAREA DECIZIILOR INSTANTELOR JUDECĂTOREȘTI – SUB ORICE CRITICĂ

In Republica Moldova nu se execută circa jumătate din deciziile civile și de contencios administrativ, pronunțate de instanțele de judecată – aceasta este concluzia tristă la care ajung autorii raportului privind indicatorii reformei justiției în Moldova, lansat în iulie 2007 de către Asociația Avocaților Americani/Inițiativa pentru Supremația Legii.

Nu este un secret că, din cauza executării întârziate a deciziilor instanțelor judecătorești, Moldova a pierdut mai multe procese la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Comuniștii niciodată însă nu au făcut nimic pentru a schimba situația, ca oamenii să nu caute dreptate la Strasbourg, dar să li se respecte drepturile la ei în țară. Autorii raportului au scos în evidență mai multe probleme ale justiției moldovenești, pe care comuniștii nu numai că nu le-au soluționat în anii de guvernare, ci chiar le-au negat. Este vorba de nivelul înalt al corupției în sistemul judecătoresc; de faptul că unii judecători, deși au salarii relativ mici, dețin în proprietate case și mașini destul de scumpe etc. O altă mare problemă a justiției moldovenești, este influența destul de mare pe care o exercită puterea asupra ei. Acest raport a fost într-un fel un răspuns la declarațiile siropoase ale comuniștilor și aliaților lor, care au tot repetat cu diferite ocazii că, în rezultatul reformelor de la 2005 încoace, situația în justiție s-a schimbat radical în bine. Aceste afirmații, după cum se vede din constatările experților, sunt departe de adevăr.

CEDO ÎI DĂ DREPTATE LUI ION PALADI

La data de 10 iulie 2007, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) dă verdictul într-un dosar politic de răsunet, fabricat la comanda puterii comuniste. Este vorba de dosarul ex-viceprimarului general al municipiului Chișinău, Ion Paladi, care a câștigat procesul împotriva Guvernului comunist al Moldovei. CEDO nu numai că a restabilit, prin decizia sa, reputația acestui om, călcată în picioare de comuniști, dar a și obligat Executivul de la Chișinău să-i plătească reclamanțului daune morale, materiale și cheltuieli de judecată în valoare totală de 21 080 euro.

Ion Paladi a fost viceprimar în perioada când funcția de primar al capitalei era deținută de către Serafim Urechean. În anul 2004, la primăria capitalei s-au operat o serie de arestări (desigur, politice). Ion Paladi a fost arestat în septembrie 2004. Funcționarii au fost acuzați de depășirea atribuțiilor de serviciu și fraude în procesul de distribuire a unor terenuri în capitală, deși era evident caracterul electoral al acestor arestări. Moldova era în ajunul campaniei electorale și comuniștii doreau astfel să compromită principalii adversari politici – adică pe noi, cei din blocul „Moldova Democrată”. Ulterior, după alegerile parlamentare din 2005, toți funcționarii au fost eliberați. Ion Paladi a fost pus în libertate la 15 decembrie 2005, cu interdicția părăsirii țării. În perioada detenției, el a depus mai multe plângeri, cerând să fie eliberat din cauza stării de sănătate grave, precizând că suferă de mai multe maladii: diabet zaharat, hipertensiune, probleme cardiace, bronșită cronică etc. Ex-viceprimarul s-a plâns la CEDO că a fost supus unui tratament inuman și degradant, că i s-a încălcat dreptul la libertate și siguranță, dreptul la un recurs efectiv. Curtea a găsit plângerile întemeiate și a obligat autoritățile să-l despăgubească.

SINDICATELE SE REVOLTĂ

Mizeria ce a cuprins țara în anii de guvernare comunistă a adus majoritatea populației în pragul disperării. Astfel, o parte din cetățeni au luat calea pribegiei în căutarea unor surse de existență, iar altă parte a încercat să supraviețuiască în țară. Crezând că poate comuniștii, trăind în lux, nu știu ce se face în țară, liderii sindicaliști se gândesc să le atragă atenția asupra gravelor probleme de ordin social-economic.

La data de 11 iulie 2007, activul Confederației Sindicatelor din R. Moldova are o întrevedere cu speakerul Marian Lupu, în cadrul căreia cere majorarea salariului minim până la nivelul minimului de existență, mărirea cu 20% a salariilor specialiștilor tineri și cu 35% - a burselor; elaborarea unui mecanism de scoatere a agenților economici „din subteran” etc. După întrevedere, Marian Lupu a declarat optimist că speră la o colaborare constructivă între sindicate și parlamentari, că dialogul este necesar și a propus sindicatelor să participe la activitatea unor grupuri parlamentare, să vină cu soluții proprii pentru problemele sociale. Speakerul a împărțit propunerile sindicatelor în trei grupe, relevând că cele din prima grupă vor fi rezolvate în timpul apropiat, cele din grupa a doua cer un anumit timp și definitivare, iar din grupa a treia fac parte problemele care necesită și timp, și modificarea cadrului legislativ, o situație economică favorabilă în țară. Dar, ca și în cazul foștilor deportați și deținuți politici, ca și în cazul persoanelor deplasate intern ca urmare a conflictului transnistrean, ca și în multe alte cazuri similare, totul s-a redus doar la promisiuni și declarații frumoase. Iar populația a continuat să trăiască la limita sărăciei.

GUVERNANȚII SE OPUN MAJORĂRII SUBVENȚIILOR PENTRU AGRICULTURĂ

Fracțiunea parlamentară a Alianței „Moldova Noastră” a propus Parlamentului discutarea unui proiect de lege care prevede majorarea cu 300 mln. lei a Fondului de subvenționare în agricultură (pentru 2007, fondul era de 240 mln. lei). Noi am elaborat și un proiect de hotărâre pentru modificarea Regulamentului privind utilizarea fondurilor destinate subvenționării agriculturii, considerând că extinderea subvențiilor este absolut necesară în condițiile crizei din acest domeniu, cauzată de secetă și de temperaturile ridicate din toamnă și iarnă.

AMN a propus ca ambele proiecte să fie puse în discuție în Parlament în regim de urgență, dar comuniștii au refuzat. Speakerul Marian Lupu a invocat un motiv formal precum că proiectele fuseseră depuse în Parlament abia la 10 iulie și deputații nu au avut timp ca să le examineze. Marian Lupu s-a făcut a uita că o mulțime de proiecte elaborate de comuniști au fost votate în ziua în care au și fost înregistrate în Parlament. Diferența era că acelea veneau de la guvernare și, chiar dacă erau mai puțin importante decât cele venite de la opoziție, aveau prioritate. Respingând propunerea noastră, comuniștii au demonstrat încă o dată că nu le pasă de situația din agricultură, de seceta care a adus în pragul falimentului agenții economici din domeniu și a pus în condiții extrem de dificile fermierii privați, oamenii de la sate. Apropos, acum doi ani, majoritatea parlamentară comunistă a respins o propunere a AMN privind instituirea unui fond bugetar pentru cereale în mărime de 200 mln. lei, care să fie utilizat în condiții similare cu cele create în 2007, ca urmare a sectei. Și atunci comuniștii au avut suficient timp pentru a examina propunerea noastră, dar atitudinea lor a rămas aceeași.

LIBERALIZAREA PIETEI ENERGIEI ELECTRICE SE AMÂNĂ DIN NOU

Comuniștii niciodată nu au fost adevărați reformatori liberali, chiar dacă au încercat să dea impresia că sunt. Toate preținsele reforme liberale pe care le-au promovat au fost efectuate fie la insistența creditorilor externi, fie reieșind din interese personale, de grup sau de partid. Însă, atunci când cu adevărat au fost necesare reforme, comuniștii s-au opus. Este și cazul liberalizării pieței energiei electrice.

La data de 13 iulie 2007, comuniștii au votat în prima lectură un proiect de lege prin care s-a stabilit că piața respectivă urmează să fie liberalizată până în anul 2015, și nu până la 1 iulie 2007, precum se preconizase anterior. Evident, nu puteam fi de acord cu cei care afirmau că Moldova încă nu e pregătită de liberalizare. Era clar că puterea nu dorea liberalizarea pieței pentru a nu pierde controlul asupra RED-Nord și RED-Nord-Vest. AMN a cerut socoteală Guvernului pentru că, în ultimii ani, nu a întreprins nicio acțiune concretă în vederea liberalizării pieței și a cerut sancționarea persoanelor care se fac vinovate de tergiversare. Colegii mei de fracțiune au amintit că este pentru a doua oară când termenul prevăzut pentru liberalizarea pieței energiei se amână și acesta este un indiciu al seriozității și profesionalismul Guvernului. Opoziția a cerut ministrului Industriei și Infrastructurii să prezinte un plan de acțiuni concrete de care Guvernul s-a condus în ultimii ani, în liberalizarea pieței respective. Ministrul le-a dat asigurări parlamentarilor că un asemenea plan există și că îl va prezenta, în timpul apropiat. Dar nu și-a ținut promisiunea. Iar această piață a rămas și în continuare la cheremul comuniștilor, neînregistrând practic niciun fel de dezvoltare.

GUVERNAREA PUNE LA CALE O RĂFUIALĂ DE PROPORȚII ÎN TERITORIU

Nu este un secret că, în teritoriu, electoratul se orientează în mare parte după intelectuali – în special după medici și profesori. Evident, comuniștii au înțeles că o parte din vină pentru eșecul lor în alegerile locale din 2007 o poartă anume aceste categorii. De aceea, imediat după alegeri, guvernanții încep să inventeze scheme cum să se răfuiască cu ei. În Parlament este pus în discuție un proiect de lege privind modul de numire în funcție a conducătorilor instituțiilor medico-sanitare publice.

Proiectul de lege prevedea că, conducători instituțiilor respective nu vor mai fi desemnați și eliberați din funcție de către autoritățile locale, ci de Ministerul Sănătății, urmând să fie aleși prin concurs. Scopul real, urmărit de putere prin acest proiect de lege, era răfuiala cu medicii-șefi ai spitalelor din teritoriu, care au lucrat în alegerile locale pentru democrați. Așa cum după alegeri puterea în teritoriu s-a schimbat, comuniștii, ca să-i poată numi și destitui pe conducătorii instituțiilor medico-sanitare publice, aveau nevoie ca aceste competențe să treacă la Minister. Vechea modalitate de numire în funcție a medicilor-șefi a fost bună atât timp cât comuniștii au deținut puterea în teritoriu. Dar când la putere la nivel local au venit democrații, vechea modalitate brusc a devenit rea. Mă mir cum de comuniștii încă nu au adoptat o lege în care să spună direct că toate funcțiile importante în această țară sunt ocupate de persoane desemnate de plenara comitetului central al PCR!

COMUNIȘTII EVITĂ TRANSPARENȚA

După ce comuniștii și aliații lor din Partidul Popular Creștin-Democrat au văzut că transmisiunile în direct ale ședințelor Parlamentului îi dezavantajează, au votat o lege care a interzis transmisiunile respective. Motivul invocat oficial de ei atunci a fost lipsa de bani necesari pentru asigurarea transmisiunilor în direct. Ulterior, s-a văzut că nu acesta a fost motivul reală și că, în realitate, comuniștii și aliații lor pur și simplu se tem de transparență.

Astfel, Parlamentul a primit un demers de la postul de radio „Vocea Basarabiei”, care se declară disponibil să realizeze transmisiunile în direct, pe cont propriu. Opoziția a cerut Legislativului să studieze posibilitatea de acordare a spațiului necesar amplasării echipamentelor postului, pentru asigurarea transmisiunii în direct, precizând că e nevoie de numai circa un metru pătrat de spațiu în cabina ocupată de tehnica televiziunii și radioului public. În același timp, unii colegi din opoziție au afirmat că pentru încetarea transmisiunilor în direct e necesară nu doar acordarea spațiului, ci și adoptarea unei „decizii politice” prin care Parlamentul să-și dea oficial acordul în acest sens. Deși anterior comuniștii au dat asigurări că orice post de radio și televiziune din Moldova va putea transmite în direct ședințele Parlamentului, dacă își va asuma cheltuielile corespunzătoare, acum ei au afirmat că în Regulamentul Parlamentului este prevăzută doar posibilitatea de transmitere în direct a ședințelor plenare de către posturile publice de radio și televiziune, dar nu și de cele private. Pentru a-și curăți puțin obrazul, comuniștii au propus, drept compromis, ca problema transmiterii ședințelor la „Vocea Basarabiei” să fie discutată toamna, după vacanța parlamentară. Dar guvernanții nu și-au respectat promisiunea și nu au dorit să discute problema nici chiar în termenul pe care singuri l-au stabilit.

MOLDOVA ÎȘI PIERDE CREDIBILITATEA

Lipsa de transparență în procesul de reglementare transnistreană a fost o caracteristică constantă a guvernării comuniste. Din această cauză Moldova a avut de pierdut din credibilitatea sa în fața partenerilor externi, dar și din șansele de soluționare a problemei. Anume aceste concluzii pot fi făcute în baza raportului „Euromonitor”, elaborat de experți independenți și prezentat la data de 31 iulie 2007. Autorii - experți de la Centrul Analitic Expert-grup și Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT) – au menționat că Moldova nu dă dovadă de transparență și claritate în colaborarea în vederea rezolvării conflictului transnistrean.

Experții aveau perfectă dreptate, căci, la acea perioadă, Moldova purta negocieri secrete cu Rusia, ocolind mecanismele existente, fapt care contravenea Planului de Acțiuni R.Moldova - Uniunea Europeană și care a redus credibilitatea țării. În condițiile în care negocierile în formula «5+2» nu se mai purtau, iar UE își concentrase eforturile asupra readucerii părților la masa de negocieri, acest comportament al comuniștilor era greu de explicat. Dorința Chișinăului de a rezolva problema în exclusivitate cu Moscova ar fi putut cauza nu numai suspendarea asistenței politice, diplomatice și tehnice de la UE pentru rezolvarea problemei transnistrene, dar și a dialogului politic R. Moldova - UE, în ansamblu. Însă aceste opinii experților prea puțin i-au deranjat pe comuniști. Căci ei s-a deprins să audă vocea societății civile doar atunci când aveau nevoie de acest lucru pentru a da impresia unei guvernări democratice în Republica Moldova.

MOȘTENIREA LĂSATĂ DE COMUNIȘTI - DATORII DE MILIOANE

Guvernarea roșie tot timpul s-a plâns de moștenirea pe care a primit-o de la democrați. Dar, debarcarea comuniștilor de la putere în Chișinău după alegerile locale generale din iunie 2007, a demonstrat că ei au lăsat o moștenire și mai grea democraților.

Primăria municipiului Chișinău a moștenit datorii de milioane de lei de la fosta administrație comunistă. Datorită Curții de Conturi s-a putut afla adevărata față a fostei conduceri a primăriei, care construia sau reconstruia cu mare pompă diferite obiecte în capitală, își făcea imagine, dar nu plătea nimic pentru aceasta, lăsând totul pe seama viitoarei guvernări. Se știe că multe din aceste acțiuni ale comuniștilor aveau tentă electorală, cum ar fi, spre exemplu, reconstrucția Memorialul „Eternitate”, iar altele erau demarate pentru a permite spălări masive de bani (exemplu aceluiași Memorial și a străzii Pan Halippa sau cel al scuarului Teatrului de Operă și Balet). Comuniștii și-au promovat pe datorie propriile interese și interesele de partid și nici măcar nu s-au sinchisit să recunoască acest lucru. Din contra, au acuzat noile autorități ale capitalei că nu știu să găsească bani pentru problemele Chișinăului. Cazul datoriilor lăsate moștenire municipiului Chișinău ar trebui să dea serios de gândit democraților. Căci nu se știe care va fi moștenirea lăsată de comuniști după plecarea de la guvernare la nivelul întregii țări.

PCRM ÎȘI DOVEDEȘTE ÎNCĂ O DATĂ INCAPACITATEA DE A CONDUCE REPUBLICA

Majorarea tarifelor la energia electrică nu putea să nu fie tratată la modul corespunzător de noi, cei din Alianța „Moldova Noastră”. La data de 1 august, liderul fracțiunii parlamentare AMN, Serafim Urechean, vine cu o declarație în care menționează că majorarea tarifelor la energia electrică fără acțiuni compensatoare din partea statului accentuează incapacitatea comuniștilor de a conduce republica.

Nu putem trece cu vederea faptul că creșterea tarifelor la energia electrică a avut loc în momentul când majoritatea comunistă a votat în Parlament împotriva liberalizării pieței energetice, care ar fi deschis anumite posibilități pentru consumatori. Aceste circumstanțe au amplificat presiunea financiară atât asupra populației, cât și a agenților economici. AMN de nenumărate ori a ridicat problema situației de pe piața energetică a Moldovei, însă conducerea statului a rămas impasibilă la toate propunerile făcute de noi în acest sens. Fără răspuns au fost și propunerile noastre de a elabora o strategie a securității energeticii, de a liberaliza piața energeticii, de a utiliza posibilitatea de a tranzita energia, cât și de a normaliza relațiile cu rețelele electrice din Moldova și de a deschide „porțile energetice” moldo-române. Guvernarea comunistă a avut o atitudine iresponsabilă față de aceste probleme majore, a fost incapabilă să reformeze sectorul energetic și să impulsioneze dezvoltarea lui la un nivel modern, a demonstrat incapacitate de a asigura înțelegeri durabile cu furnizorii de energie și iresponsabilitate în pregătirea politicilor de susținere a populației și a economiei naționale în fața creșterii prețurilor la energia electrică. Interesele guvernării comuniste s-au limitat la exploatarea în interese financiare proprii și de grup a unor scheme tenebre de comercializare a energiei.

Pe timpul guvernării comuniste, situația în Republica Moldova s-a înrăutățit continuu, chiar dacă statistica comunistă a încercat să demonstreze contrariul. De fiecare dată când opoziția spunea că Moldova a devenit un stat eșuat, comuniștii spuneau că aceasta e propagandă politică. Însă, guvernarea nu a mai avut argumente, când în august 2007, revista americană de politică externă „Foreign Policy” a publicat indicatorul său anual al statelor eșuate. Potrivit acestuia, numai 3 state europene au ajuns în topul celor 60 de țări instabile din lume, dintre care Moldova (locul 48) s-a dovedit a fi cea mai instabilă comparativ cu celelalte state europene din clasament: Bielarus (locul 51) și Bosnia (locul 54).

Comparativ cu anul 2006, Republica Moldova a coborât 9 trepte (de pe locul 58 în 2006 cu un punctaj total de 82,5 din 120, pe locul 48 în 2007 cu un punctaj total de 85,7), plasându-se pe aceeași treaptă cu Cambogia. Republica Moldova a acumulat cele mai puține puncte la capitolul „drepturile omului” (8,5 din 10), „delegitimizarea statului” (7,9 din 10), „intervenția externă” (7,7 din 10), „dezvoltarea inegală” (7,5 din 10), „economia” (7,5 din 10). Cel mai bun scor Moldova îl înscrie la capitolul „refugiați și persoane strămutate” (4,7 din 10). Analiza pe domenii a situației din Moldova a arătat cât costă în realitate declarațiile comuniste despre „succesul continuu” în dezvoltarea țării. Apropo, indicatorul statelor eșuate analizează 12 indicatori politici, economici, militari și sociali ai instabilității. Adică, în studiul revistei americane au fost cuprinse toate domeniile de activitate importante, toate acele domenii care, în opinia comuniștilor, s-au dezvoltat vertiginos pe timpul conducerii lor.

ASASINAREA PRIMARULUI DE DRĂSLICENI

Pe timpul guvernării comuniste în Moldova au avut loc mai multe cazuri de asasinări și dispariții ale unor persoane cu funcții de răspundere, care așa și nu au fost elucidate până la capăt. În șirul acestora se înscrie și cazul primarului de Drăsliceni, Andrei Buzu, care a fost găsit mort într-o fântână de lângă casa sa, la data de 4 august 2007, la doar două luni de la alegerea în funcție.

Din spusele rudelor lui Andrei Buzu, primarul a primit mai multe amenințări anonime înainte de moartea sa, deoarece a găsit ilegalități, delapidări și falsuri la primărie și intenționa să le facă publice. Primarul s-a implicat în rezolvarea mai multor probleme urgente pe care le avea satul, lucru care a deranjat unele cercuri de interese. În sat sunt amplasate unele obiecte atractive din punct de vedere economic și sătenii cred că, în asasinarea primarului Andrei Buzu ar fi implicate persoane cu interese economice în această localitate. Membrii familiei lui Andrei Buzu susțin că în ultimul timp el încerca să-și convingă soția și cei trei copii să plece pentru un timp din sat, undeva unde ar fi în siguranță. Poliția raională Criuleni a stabilit din start că nu poate fi vorba de sinuciderea primarului și că a avut loc un omor cu premeditare. Organele de poliție au demarat o anchetă în acest caz. Ulterior, în cercetarea acestui caz s-au implicat și persoane de prim rang de la Chișinău. Dar rezultatele au întârziat să apară. Oare ce a fost la mijloc: lipsa de profesionalism sau mușamalizarea intenționată a cazului de asasinare a unui ales local?

SITUAȚIA DIN PENITENCIARE

Situația dezastruoasă din penitenciarele din Republica Moldova nu o dată a fost menționată în deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului. Pentru condamnările instanței de la Strasbourg au plătit, desigur, contribuabilii de rând. Însă, se pare că pe comuniști nu prea i-a deranjat această situație, ea rămânând fără schimbări.

La data de 14 august 2007, în vizorul avocaților parlamentari lor nimerește închisoarea din Tighina care, la acel moment, activa fără de energie electrică, apă și canalizare. Acolo se aflau 108 de deținuți. Administrația aducea apă cu cisternele, gătea hrana la cuptor, iar energie electrică se dădea doar patru ore în zi, datorită unui generator. Avocații parlamentari descoperă o situație deloc mai bună și în închisoarea din Bălți, unde erau închiși 437 de deținuți. Potrivit lor, în acea închisoare minorii erau deținuți împreună cu adulții. Fiecărui deținut îi revenea pentru locuit doi metri pătrați, ceea ce este foarte puțin. Deținuții se plângeau pe diferite insecte parazitare, ventilație proastă, hrană necalitativă. Fructe și legume nu primeau nici cei opt bolnavi de tuberculoză și 31 de SIDA. În penitenciarul din Leova, 429 de deținuți erau ținuti în condiții mizere numai din cauza faptului că se făcea reparație. Iar o persoană a declarat greva foamei, deoarece stătea închis, cu toate că, conform hotărârii judecătii, trebuia să iasă la libertate. Nici nu este de mirare că, în aceste condiții mizerabile, în 2007, în locurile de detenție, au fost înregistrate 316 cazuri de tuberculoză. Deși avocații parlamentari au bătut alarma, invocând cazuri cu adevărat șocante, toate aceste demersuri au trecut pe lângă urechile autorităților.

O AMENINȚARE PENTRU ECONOMIA MOLDOVEI

De nenumărate ori am atenționat personal asupra consecințelor nefaste pe care le are asupra dezvoltării economiei exodul masiv al forței de muncă. Și de fiecare dată am demonstrat prin cifre concrete că economia națională este pusă intenționat pe butuci de comuniști, care au interesul ca tot mai mulți moldoveni să plece la munci peste hotare.

Refluxul în masă a forțelor de muncă din Republica Moldova, amenință economiei țării, care poate ajunge la colaps. Muncitorii din Moldova sunt tot mai solicitați în Europa, în special în țările care și-a anunțat interesul față de atragerea forței de muncă moldovenești. Conform datelor oficiale de la acel moment, moldovenii erau pe locul I printre țările Europei, care nu fac parte din Uniunea Europeană și sunt de cel mai des acceptați de a se angaja în câmpul muncii peste hotare. Concetățenii noștri au o reputație de muncitori buni și nepretențioși. Ei sunt gata practic pentru oricare tip de muncă, deoarece nu au posibilitatea să-și asigure un trai decent acasă. Drept urmare, există multe familii în care cel puțin un membru să fie plecat peste hotare și deja a crescut o generație de copii, care au fost educați de un singur părinte sau în lipsa ambilor părinți. Fiind cea mai săracă țară din Europa, Republica Moldova este statul cu un nivel înalt de migrație la muncă. Și dacă în cazul altor probleme comunistii se făceau pur și simplu a nu le vedea, în cazul emigrației forței de muncă, ei au făcut tot posibilul pentru a o amplifica. Căci pe banii trimiși de cetățenii noștri în țară, a fost posibilă menținerea comunistilor la putere.

PRIMARII CRITICĂ NOILE LEGI PRIVIND ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Chiar dacă au fost adoptate cu mare pompă, noile legi privind administrația publică locală nu au schimbat situația în bine. La câteva luni de la adoptarea lor, acest lucru devine o certitudine. Și declarații la această temă nu fac politicienii, ci însăși primarii.

Liga Națională a Asociațiilor de Primari din Moldova (LNAPM) adresează o scrisoare deschisă Președintelui Parlamentului, Marian Lupu, în care menționează că, deși de la adoptarea legilor au trecut ceva timp, „Guvernul Republicii Moldova nu a realizat nici o acțiune concretă de optimizare a competențelor delegate sau de ajustare a numeroaselor sale servicii descentralizate, de stabilire a scopurilor descentralizării, și reducere a influenței sale administrative pe tărâmul de competențe al puterilor locale”. Administrația publică locală s-a pomenit într-o situație juridică confuză: pe de o parte, erau în vigoare două legi noi în domeniul administrației publice locale care reflectau în general standardele europene din domeniul APL. Iar pe de altă parte, sistemul de finanțe publice locale, precum și actele adoptate anterior și care mai erau încă în vigoare, contraveneau acestor legi. LNAPM s-a pronunțat pentru un dialog constructiv cu autoritățile centrale în vederea rezolvării problemelor cu care se confruntă puterea locală și a declarat că are tot interesul și disponibilitatea să se implice activ și constructiv, alături de alte instituții ale statului și societatea civilă, în procesul de modernizare și perfecționare a cadrului legal și a practicilor legate de funcționarea administrației locale, la standarde europene. Dar, după cum era și de așteptat, nu a urmat nici dialogul cu Liga, și nici soluționarea problemelor menționate de aleșii locali în scrisoarea adresată Președintelui Parlamentului.

UN MILITAR MORT DIN CAUZA NEGLIJENȚEI

In timpul guvernării comuniste, cazurile tragice în Armata Națională sau legate de activitatea Armatei Naționale au devenit o normă. Drept exemplu, pot fi aduse prăbușirea unui elicopter pe aerodromul din Mărculești (caz care s-a soldat cu câțiva morți), împușcarea unui cetățean în timp ce păștea vacile, de participanții la exerciții militare distractive etc. Cazul unui militar în termen din Batalionul cu Destinație Specială „Fulger” al Armatei Naționale, care a fost rănit mortal, pe 25 august, în timpul unor ședințe de instruire militară, este o continuare a acestui șir de evenimente tragice.

Incidentul s-a produs la baza de instruire Bulboaca, unde militarii erau antrenați în acțiuni de răspuns la un atac terorist prin surprindere. Pentru imitarea „atacului terorist” au fost utilizate „cartușe oarbe”. Soldatul a fost rănit în timpul exercițiului, a primit primul ajutor medical imediat după incident, apoi a fost transportat și operat de urgență la spitalul raional din Anenii Noi, unde a decedat în timpul intervenției chirurgicale. Investigațiile preliminare au stabilit că printre „cartușele oarbe” folosite la acest exercițiu a nimerit și unul de luptă. Procuratura Militară a municipiului Chișinău a intentat un dosar penal pe acest caz, dar ulterior așa și nu s-a auzit nimic despre pedepsirea celor vinovați. Vom atrage atenția că, acest caz tragic s-a produs la doar două luni, după ce la același poligon un localnic a fost împușcat din arma automat de tip „Kalașnikov” în timpul unor trageri la țintă, la care au participat jurnaliști și angajați ai unor agenții de publicitate din Moldova. Iată care este situația la capitolul disciplină și responsabilitate în Armata Națională, situație tolerată și pe alocuri chiar promovată de demnitarii comuniști.

PROTESTE FAȚĂ DE PREZENȚA MILITARĂ RUSĂ ÎN MOLDOVA

Dorința comuniștilor de a intra în grațiile rușilor îi determină să abandoneze mesajul privind necesitatea retragerii trupelor și armamentului rusesc din Republica Moldova. Astfel, comuniștii pun într-o situația neplăcută organisme internaționale, care au depus eforturi de-a lungul anilor pentru a convinge Rusia să-și respecte angajamentele internaționale și să-și retragă trupele din Moldova.

Pentru a demonstra că în Moldova există și alte opinii decât cea a comuniștilor, organizația neguvernamentală „Hyde Park” a organizat, în fața sediului Ministerului Apărării, un miting de protest față de prezența militară rusă în Moldova. Acțiunea a fost prilejuită de Ziua Armatei Naționale, care se celebrează pe 3 septembrie. Protestatarii afirmă că armata moldovenească nu este în stare să elibereze țara de forțele armate de ocupație ale Rusiei și au cerut ca ea să fie dizolvată. Ministerul Apărării a ignorat acțiunea. Nici un funcționar nu a ieșit în fața demonstranților și nu le-a comentat acțiunile. De fapt, guvernarea comunistă niciodată nu a reacționat la acțiunile de protest, pentru a da ascultare revendicărilor înaintate. Democrația și conlucrarea cu societatea civilă au fost invocate de comuniști doar atunci când erau nevoiți să facă rapoarte pentru factorii de decizie din exterior.

MOLDOVA – O ȚARĂ RISCANTĂ ÎN DOMENIUL CREDITĂRII

Comuniștii au declarat de nenumărate ori că, grație eforturilor pe care le-au depus, economia țării a renăscut și s-a dezvoltat vertiginos. În realitate însă, toată creșterea economică cu care se mândreau comuniștii se reducea la activitatea vămii și sporirea defalcărilor acestora în bugetul de stat. Moldova, pe timpul guvernării comuniste, nu a reușit nici cu atragerea de investiții externe, dat fiind climatul de afaceri nefavorabil, dar nici cu investițiile interne, dat fiind procesul de creditare slab dezvoltat.

La începutul lunii septembrie 2007, revista „The Economist Intelligence Unit” dă publicității un clasament privind riscul de creditare în care Moldova s-a situat pe locul 79 între 120 de țări. Țara a acumulat 60 de puncte din 100 posibile, fiind plasată în rândul statelor “foarte riscante pentru creditare”. În acel clasament, Moldova a ajuns alături de astfel de state ca Siria, Cote d’Ivoire, Venezuela, Irak, Sudan, Cuba, Zimbabwe. Printre țările cele mai favorabile pentru creditare se numărau atunci Singapore, Hong Kong, Chile. În aceeași perioadă „The Economist Intelligence Unit” a dat publicității și un top al democrației, în care Moldova s-a situat pe locul 62 între 165 de țări. Indicele a luat în calcul cinci indicatori: procesul și pluralismul electoral, respectarea drepturilor omului, activitatea guvernului, participarea politică și cultura politică. Moldova a acumulat în medie 6,5 puncte din maxima de 10. Cea mai scăzută apreciere a fost dată activității guvernului - 4,29. Ca urmare a punctelor acumulate, Moldova a fost catalogată drept țară cu “democrație imperfectă”. Țările vecine, România și Ucraina, dețin locul 50 și 52, respectiv. În mod normal, ambele clasamente ar fi trebuit să le dea de gândit comuniștilor, căci arătau un decalaj enorm între declarațiile lor și realitate.

ADEVĂRUL DESPRE EFICIENȚA DIPLOMAȚIEI COMUNISTE

Una dintre cele mai mari greșeli a guvernării comuniste a fost atitudinea față de serviciul diplomatic. Guvernarea roșie niciodată nu a perceput diplomația ca pe un mijloc de promovare a imaginii și intereselor Moldovei sau ca pe un instrument de protecție a drepturilor cetățenilor aflați peste hotare, ci ca pe un loc unde cei mai zeloși slujitori ai regimului să-și mai odihnească oasele, primind salarii enorme din banii contribuabililor.

În acest context, la începutul lunii septembrie 2007, a izbucnit un scandal în legătură cu atitudinea iresponsabilă a reprezentanților Ambasadei Moldovei în Italia, față de conaționalii săi. Asociația Socio-Culturală „Mihai Eminescu” din orașul Reggio Emilia, Italia, a trimis invitații reprezentanților Ambasadei R. Moldova în Italia cu ocazia inaugurării în cadrul Bibliotecii Municipale din Reggio Emilia a unei secțiuni de carte în limba română și cu prilejul organizării sărbătorilor naționale ale Moldovei. Reprezentanții Ambasadei nu numai că nu au dat curs invitației, dar nici măcar nu au transmis un mesaj de felicitare conaționalilor lor. Vom aminti că sediul consulatului Moldovei la Roma se află într-un apartament de la bloc, starea de lucruri fiind apreciată de către moldovenii din Italia drept nesatisfăcătoare. În același timp, angajarea cetățenilor moldoveni la lucru în Italia are loc prin intermediul unor firme italiene de recrutare în stil mafiot. De foarte multe ori, contractele de muncă încheiate nu sunt valabile, moldovenii fiind obligați să muncească la negru. Cu alte cuvinte, Ambasada Republicii Moldova în Italia nu face nimic pentru a îmbunătăți situația cetățenilor moldoveni aflați în această țară.

LIBERTATEA ECONOMICĂ E FĂRĂ SCHIMBĂRI

In a doua jumătate a celui de-al doilea mandat de guvernare comuniștii au pus accentul pe promovarea unor reforme economice liberale care, potrivit lor, urmau să descătușeze economia. În realitate, comuniștii nu au promovat nici un fel de reforme, din simplul motiv că nu pot comuniști să aibă ceva comun cu liberalismul. Ceea ce au făcut ei a fost mimarea reformelor și urmărirea, sub acest paravan, a unor interese personale, de grup și de partid. Verdictul Occidentului nu a întârziat să apară.

La începutul lunii septembrie 2007, Institutul canadian "Fraser Institute - Economic Freedom of the World" (Libertatea economică în lume) dă publicității un clasament, datele căruia nu au fost deloc îmbucurătoare pentru Republica Moldova. Experții prestigioasei instituții au constatat că, în doi ani, Moldova nu și-a îmbunătățit poziția în topul libertății economice, situându-se pe locul 76 dintre 141 de state, ca și în 2005. La întocmirea topului s-au luat în calcul o serie de criterii, inclusiv: activitatea guvernului, transferurile și subvențiile, întreprinderile de stat, impozitele, asigurarea drepturilor de proprietate, accesul la capital, barierele comerciale, reglementarea tranzacțiilor, piața muncii și mediul de afaceri. De notat că raportul „Fraser Institute” se editează din anul 1970, o dată la cinci ani. Din anul 2000, topul se publică anual, cu excepția anului 2006. Deci, este vorba de un clasament la care se orientează orice investitor serios. Să se mai mire cineva după aceasta că, pe timpul guvernării comuniste, investițiile străine în Republica Moldova au fost minime!

Nu cred că voi face mare descoperire dacă voi spune că transparența în acțiuni nu i-a caracterizat nici-o dată pe comuniști. Astfel, la data de 7 septembrie 2007, în ședința Comisiei Guvernamentale pentru Situații Excepționale, prim-ministrul Vasile Tarlev le-a interzis membrilor Cabinetului de Miniștri să vorbească public despre ajutoarele umanitare, care se acordau Moldovei în vederea depășirii impactului secetei cumplite și a criticat membrii Guvernului, care au făcut declarații în presă privind asistența umanitară. El s-a arătat deranjat de faptul că la întâlniri, oamenii îl întrebau încotro merg aceste ajutoare și îi cereau ca ele să fie distribuite echitabil.

Comuniștii nu aveau nevoie de transparență la acest capitol, pentru ca să-și poată face mendrele nestingheriți. De exemplu, cantități enorme de grâne, acordate din exterior pentru a ușura cumva situația fermierilor, comuniștii le-au transmis combinatului „Franzeleuța” unde statul este acționar majoritar. Guvernanții au speculat că, datorită lor, prețurile la pâine nu au crescut și nu au suflat nici un cuvânt despre faptul că au favorizat un agent economic, că nu au fost în stare să facă nimic pentru a depăși de sine stătător situația creată și că, dacă nu veneau ajutoarele din exterior, țara ar fi ajuns la un nivel de sărăcie fără precedent. Desigur, indicația lui Tarlev a fost respectată, iar în condițiile unei lipse totale de transparență, putem doar bănuși care au fost proporțiile reale ale fraudelor și abuzurilor.

RECTORATUL USM INTIMIDEAZĂ STUDENȚII

Comuniștii niciodată nu și-au bătut capul de situația deplorabilă în care sunt nevoiți să-și facă studiile majoritatea studenților. Mai mult decât atât, atunci când acești tineri au încercat cumva să-și soluționeze singuri problemele, rectoratele, tutelate de autoritățile comuniste, le-au pus bețe în roate. Așa s-a întâmplat cu studenții Universității de Stat din Moldova, care lucrau peste hotare, în cadrul programului „Work and Travel”, și cărora li s-a încălcat dreptul la educație.

Astfel, rectorul interimar al Universității de Stat din Moldova, Gheorghe Rusnac, a semnat, la data de 10 septembrie 2007, un ordin prin care au fost exmatriculați sute de studenți plecați la muncă în SUA și Marea Britanie, deși lipsa studenților până la jumătatea lui septembrie a fost acceptată de ministrul Educației, printr-un ordin emis la 19 martie 2007. Sancționarea brutală a studenților care munciau pentru a putea să-și achite taxa de școlarizare, care ajunge și la suma de 7000 lei pentru un an, nu era altceva decât un gest de rea-credință. Acțiunile lui Gheorghe Rusnac puteau fi calificate drept abuz de putere și încercare de intimidare a tinerilor. Pentru a nu se lăsa constrânși și stingheriți de exponenții regimului comunist, se impunea solidarizarea tuturor studenților care încă mai sperau că vor reuși să-și exercite liber dreptul de a vedea lumea civilizată. Cu o așa atitudine față de tineri, nici nu este de mirare că anume ei au constituit grosul acelei categorii de cetățeni care au plecat din Republica Moldova pe timpul guvernării comuniste.

RESPINȘI LA STRASBOURG

La mijlocul lunii septembrie 2007, subcomisia Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE) pentru alegerea judecătorilor la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a respins integral lista de judecători propusă de Guvernul Moldovei pentru suplinirea funcției de judecător la CEDO din partea țării.

Pe listă au fost incluși: Victoria Iftodi, Ambasadorul Republicii Moldova în Franța, ex-ministru al Justiției, Victor Orîndaș, judecător la Judecătoria Economică de circumscripție Chișinău, Lilia Vasilevici, judecător la Judecătoria Centru mun. Chișinău, ex-președinte al acestei instanțe. Candidații au fost selectați în urma unui concurs național. APCE urma să aleagă unul dintre ei, care avea să-l înlocuiască în funcție pe judecătorul de atunci la CEDO pentru Moldova, Stanislav Pavlovschi. Subcomisia nu și-a motivat decizia, dar este ceva absolut normal ca în astfel de situații argumentele să nu fie făcute publice. De fapt, nici nu trebuie mult de gândit de ce s-a luat anume această decizie – comuniștii au făcut tot posibilul pentru a îngreuna accesul la această funcție a juriștilor de forță, cu bună reputație și cu verticalitate din Moldova și au încercat să promoveze persoane controlabile. Însă, APCE este instituția care înțelege prea bine ce se ascunde în spatele fiecărei acțiuni sau declarații. Astfel, comuniștii nu numai că nu au reușit să-și promoveze protejații la CEDO, dar încă s-au și făcut de râs în întreaga Europă.

EXPLICAȚIA „MIRACOLULUI ECONOMIC” AL COMUNIȘTILOR

Creșterea PIB a fost unul din argumentele forte ale guvernării comuniste care, în baza acestui indicator, a construit campanii întregi cu scopul de a-și lustrui imaginea și de a crea iluzia că lucrurile în țară merg într-o direcție bună. Și comuniștii într-adevăr aveau dreptate atunci când declarau că PIB crește. Ceea ce nu spuneau comuniștii era faptul că această creștere se datorează banilor trimiși în țară de muncitorii moldoveni de peste hotare, numărul cărora s-a majorat considerabil în anii de guvernare roșie.

Raportul Băncii Mondiale și Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare „Migrațiunea și remitențele de la cetățenii care muncesc peste hotare” arată că mijloacele financiare pe care le transferă muncitorii moldoveni de peste hotare constituiau aproape 30% din PIB. Studiul a cuprins țările din Europa de Est și republicile fostei Uniuni Sovietice. În cadrul investigațiilor s-a realizat un sondaj de opinie în rândul migranților. În doar câteva țări din Europa și Asia Centrală, remitențele de la migranți depășeau 20% din PIB, Moldova fiind una dintre ele. Potrivit datelor oficiale la acel moment, peste 300 mii de cetățeni ai Moldovei munceau peste hotare, iar potrivit celor neoficiale – de trei ori mai mulți. Transferurile acestor oameni în țară erau de peste un miliard de lei, jumătate dintre care veneau neoficial. Evident, toți acești bani exercitau presiuni asupra cursului de schimb, afectau competitivitatea mărfurilor, aveau și alte efecte negative. Comuniștii însă s-au făcut tot timpul că nu văd aceste efecte negative, preferând ca sumele respective să meargă la acoperirea importurilor masive în țară, în baza cărora s-a și ținut la putere în toți acei ani formațiunea lui Vladimir Voronin.

CEA MAI MICĂ RATĂ DE ȘCOLARIZARE A COPIILOR

In anii de guvernare comunistă, Moldova ajunge printre țările cu cea mai mică rată de școlarizare a copiilor. Și acest trist adevăr este accentuat încă o dată la finele lunii septembrie 2007 de către Fondul pentru Copii al ONU (UNICEF), care dă publicității un raport la această temă.

În raport se spunea că anual, 14 mln. de tineri în Europa de Est, Centrală și în țările CSI încep viața matură fără să aibă certificatul de absolvire a școlii sau fără studii. Copiii nu merg la școală, inclusiv pe motiv că părinții nu le pot cumpăra manuale, uniformă sau plăti taxa de autobuz. Datele Fondului au arătat că cea mai mică rată de școlarizare se atesta la acel moment în Armenia, Georgia, Kârgâzstan, Moldova și Tadjikistan. În aceste țări, mai puțin de o jumătate din totalul copiilor absolvesc școala medie, iar aproape 30% din copiii de vârstă școlară mică nu merg la școala primară. Comuniștii însă au înțeles din nou totul pe dos și la mai puțin de un an de la lansarea acestui raport au decis să mai închidă circa 120 de școli din republică. Astfel, rata neșcolarizării a crescut și mai mult, la fel ca numărul migrantilor. Aceasta pentru că unii profesori, rămași fără unica sursă de existență, au apucat calea pribegiei.

VLADIMIR VORONIN – ACȚIONAT ÎN JUDECATĂ

De multe ori, președintele Vladimir Voronin uita că este garantul Constituției și, făcând abuz de funcția și privilegiile sale, admitea încălcarea flagrantă a acesteia. Dar, de fiecare dată opoziția a încercat să stopeze aceste acțiuni abuzive ale președintelui, utilizând instrumentele pe care le avea la dispoziție. Așa a fost și la finele lunii septembrie 2007, când președintele Alianței „Moldova Noastră”, Serafim Urechean, l-a dat în judecată pe Vladimir Voronin pentru calomnie.

În timpul unei emisiuni televizate, Voronin a acuzat liderul AMN de diverse mașinații, fără să prezinte vreo dovadă. Potrivit lui Voronin, liderul AMN ar fi plătit câte 15 mii euro fiecărui consilier raional care a votat pentru constituirea coalițiilor democratice. În realitate, în cele 14 raioane, în care președinți au devenit candidații AMN, s-au purtat negocieri timp de o lună, dar nu s-au plătit bani nimănui. Serafim Urechean a promis că va căuta să dovedească faptul că Vladimir Voronin este un mincinos și o persoană iresponsabilă, chiar dacă nu crede în justiția moldovenească. „Președintele moldovean este un mincinos și caută să mă denigreze, profitând de încrederea populației”, a spus el. Spre regret, o misiune de genul celeia pe care și-a asumat-o liderul AMN, în condițiile unei justiții controlate de putere, este practic imposibil de înfăptuit. În această situație opoziția nu avea altă soluție decât să caute dreptatea în instanțele internaționale. Poate astfel unii factorii de decizie din exterior își vor da seama de adevărata față a guvernării roșii.

Racketul de stat a constituit una din trăsăturile de bază ale guvernării comuniste. Sub diferite pretexte, guvernanții au estorcat bani din mediul de afaceri diferite proiecte grandioase, dar, dat fiind faptul că sumele respective erau practic imposibil de controlat, nu se prea știa cum au fost cheltuiți în realitate acești bani. Totuși, periodic unele informații despre escrocheriile comuniștilor au ajuns și în atenția opiniei publice.

Astfel devine publică informația precum că o parte din banii destinați reconstrucției mănăstirii Căpriană au fost folosiți la construcția edificiului Partidului Comuniștilor (PCRM), din centrul capitalei. În același timp, s-a stabilit că principalul furnizor de materiale de construcție pentru mănăstire era și principalul furnizor pentru sediul PCRM. Cu alte cuvinte, guvernanții puteau spăla o parte din bani, fără ca cineva să afle unde s-au dus acești bani. Desigur, este regretabil că banii pe care agenții economici și oamenii de rând i-au oferit pentru reconstrucția mănăstirii au fost cheltuiți în alte scopuri. Tocmai de aceea, nu întâmplător liderii comuniști figurează printre cele mai corupte persoane din Moldova, potrivit sondajelor realizate în rândul populației țării. Asupra acestui aspect al activității guvernanților se va reveni însă mai târziu când ștabii comuniști nu vor mai beneficia de imunitate, iar de isprăvile lor se vor ocupa autorități cu adevărat independente.

MOLDOVA A DEVENIT MAI CORUPTĂ

Atitudinea superficială a comuniștilor față de combaterea corupției, prin care s-a înțeles tot timpul un pretext de răfuială cu oponenții politici, a dat rezultate pe măsură. Astfel, Moldova nu numai că nu înregistrează progrese la acest capitol, ci chiar și regresează serios. La data de 26 septembrie 2007, „Transparency International Moldova” dă publicității studiul privind indicele de percepție a corupției, potrivit căruia Republica Moldova ajunge pe locul 113 dintre 180 de țări, coborând 32 de trepte în acest clasament în decurs de doar un singur an. Moldova a acumulat 2,8 puncte (-0,4) din 10 posibile și se afla pe locul trei dintre țările CSI, după Georgia și Armenia.

Situația s-a complicat pe parcursul unui an, motivul fiind că populația și, mai ales, funcționarii publici nu conștientizează impactul negativ al corupției asupra dezvoltării țării. În plus, nu toate actele de combatere a corupției elaborate se implementau eficient. De fapt, de unde puteau fi înregistrate progrese la acest capitol, dacă guvernanții nu reacționau nici măcar la obiecțiile și propunerile opoziției privind prevenirea și combaterea corupției. Personal nu o dată am criticat Guvernul că vine în Parlament doar cu propunerea de a prelungi programul de prevenire și combatere a corupției, atunci când acesta expiră. Niciodată nu s-au prezentat rapoarte complexe, nu s-au făcut analize detaliate etc. Programele de acest gen erau necesare comuniștilor numai pentru a raporta partenerilor externi că actuala guvernare luptă împotriva corupției.

De nenumărate ori oficialii comuniști au declarat că „moldovenii nu se vor pierde atât timp cât au pâinică în pod și vin în beci”. Cam la această formulă primitivă s-a și redus guvernarea comunistă. Comuniștii au adaptat după bunul lor plac un principiu vechi roman la realitățile Moldovei. Dacă în vechime patricienii din Roma Antică credeau că, pentru a nu se răscula, plebeii au nevoie de pâine și distracții, comuniștii au decis că, în linii mari, același adevăr este valabil și acum. De aceea, au și apărut bairamuri de gen „Ziua Națională a Vinului” care, în esență, nu este nimic altceva decât o mare beție națională. Dar nu asta e problema, ci faptul că pentru organizarea unor astfel de sărbători, se cheltuiesc sume enorme de bani.

Pentru organizarea sărbătorii vinului în anul 2007 s-au cheltuit circa 900 mii lei. Sărbătoarea a semănat mai mult cu o manifestație funebră, deoarece anul 2007 a fost unul extrem de greu pentru vinificatori. În condițiile embargoului dur impus de Federația Rusă, unele întreprinderi vinicole au falimentat, iar majoritatea celor care au rezistat au lucrat în pierdere. Și în aceste condiții, vinificatorii au fost nevoiți să achite taxe de participare de circa 15 mii lei. Nimănui nu-i ardea a sărbătoare, cu excepția unui mic grup de demnitari de prim rang care o tot țineau într-o veselie de la un stand la altul. Oare nu era mai bine dacă acești demnitari dornici de bairamuri își organizau o sărbătoare într-un cerc restrâns, unde ar fi chefuit cât le-ar fi poftit inima, lăsându-i pe bieții oameni cu grijile și nevoile lor. Și asta ar fi costat mai puțin și vinificatorii, și bugetul de stat.

Opoziția a criticat în repetate rânduri așa-zisele inițiative de liberalizare economică ale președintelui Vladimir Voronin, aducând argumente că acestea sunt populiste și chiar periculoase pentru economia țării și pentru buget. Personal, am avut un șir de intervenții la tema în cauză. Dar de fiecare dată am fost învinuiți de putere, că nu înțelegem importanța acestor inițiative pentru țară.

La începutul lunii octombrie 2007, s-a auzit însă și vocea analiștilor ne-politici, iar verdictul dat de ei nu a picat deloc bine pentru guvernare. Mă refer la studiul „Amnistia fiscală și impunerea la cota 0 a profitului agenților economici din Moldova: evaluarea impactului și riscurilor potențiale”, lansat în cadrul programului „Administrație Publică și Bună Guvernare al Fundației „Soros-Moldova”. Autorii raportului au ajuns la concluzia că instituirea, din 1 ianuarie 2008, a impozitului nul pe beneficiul reinvestit al agenților economici se va solda, numai în anul 2008, cu pierderi pentru bugetul de stat în sumă de 810 mln. lei, care constituie 3,2% din totalul veniturilor bugetului de stat (1,5% din PIB). Vom menționa că pierderile puteau fi mult mai mari în cazul bugetelor locale, unde impozitul pe profit constituie o treime din totalul veniturilor. În mod normal, în aceste condiții se impunea majorarea transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale – era vorba de circa 900 mln. lei. Comuniștii însă au preferat să aloce banii pe criterii politice, astfel încât unitățile administrativ-teritoriale conduse de democrați s-au pomenit într-o situație precară. Iar declarațiile populiste ale guvernării precum că efectul benefic al acestor inițiative nu va întârzia să apară așa și nu și-au găsit reflectare în practică.

COMUNIȘTII ÎNCEARCĂ SĂ MONOPOLIZEZE PUTEREA

După pierderea puterii în majoritatea teritoriilor, comuniștii încep să înțeleagă că nu le-a mai rămas mult timp pentru a se afla la conducerea țării. Ei caută soluții pentru a îngrați accesul opoziției la putere și pentru a-și conserva pozițiile. De multe ori soluțiile identificate erau anti-democratice, dar acest lucru nu-i deranja pe guvernanți, care aveau un scop bine definit. În acest context, comuniștii adoptă o lege care prevede că parlamentarii, membrii Guvernului, judecătorii, polițiștii, alte persoane cu funcții de răspundere nu vor avea dreptul la dublă cetățenie.

Deputații din opoziție au atras atenția că în felul acesta comuniștii încearcă să limiteze accesul în funcții de răspundere a persoanelor care dețin cetățenia altor țări, în special a României. Comuniștii însă au declarat că legea este necesară pentru asigurarea securității naționale și întărirea statalității. În zelul lor de a se menține la putere, comuniștii au făcut abstracție de faptul că proiectul încalcă principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii. Probabil era cazul ca Procurorul General să intenteze autorilor proiectului dosare penale pentru încălcarea Constituției, lucru care, desigur, nu s-a întâmplat, procurorul fiind și el un exponent al guvernării comuniste. Argumentul comuniștilor privind necesitatea asigurării securității naționale era unul subțire, deoarece se știe că majoritatea cetățenilor adoptă cetățenia altor țări pentru a putea circula liber în Europa. Dacă guvernarea ar fi asigurat libera circulație a cetățenilor noștri prin Europa în toți acești ani, nu se ajungea la discutarea unui astfel de proiect de lege. Problema abordată

în proiectul de lege trebuia să fie pusă în discuție la un referendum național. O mână de oameni nu putea să decidă pentru toți. Știind care vor fi rezultatele referendumului, comuniștii nici nu au dorit să discute o astfel de variantă. Apropo, dubla cetățenie există în circa 100 de țări ale lumii și nimeni nu impune astfel de restricții ca Moldova. În această ordine de idei, puterea de la Chișinău urma să solicite măcar avizul Consiliului Europei. Dar știind prea bine ce aviz ar putea da CE, comuniștii au respins și această propunere a opoziției.

MOLDOVA, NEATRATIVĂ PENTRU INVESTIȚII

Chiar dacă guvernanții s-au străduit mereu să demonstreze că Republica Moldova e atractivă pentru investitori și au amplificat acest mesaj după preținsele reforme liberale, percepția externă a fost însă alta. Acest lucru s-a văzut și în cadrul ediției a IV-a a forumului investițional internațional „Moldova – o nouă provocare la hotarele Uniunii Europene”. Verdictul dat de experții europeni a fost că reformele guvernării de la Chișinău sunt insuficiente pentru ca țara să devină mai atractivă sub aspectul investițiilor.

Desigur, există domenii în care se impune intensificarea reformelor, în special, în sistemul judecătoresc al țării; actele normative trebuie să corespundă normelor și standardelor internaționale, o atare abordare urmând să-i ajute pe agenții economici străini să se adapteze mai rapid și să conducă la apariția condițiilor pentru dezvoltarea unor programe de investiții durabile. Rămâne deschisă chestiunea comercializării terenurilor agricole către investitori străini, pentru că fără aceasta multe proiecte cu perspectivă nu pot fi realizate; trebuie acordată atenție instruirii cardelor calificate – o problemă frecventă a investitorilor; trebuie reformat și îmbunătățit calitativ sistemul educațional din Moldova. De asemenea, se impune delimitarea sectorului public de cel privat, ca statul să creeze condiții pentru dezvoltarea afacerilor, și nu să le controleze; să-și canalizeze eforturile spre frânarea creșterii inflației, gestionarea eficientă a investițiilor, înființarea locurilor de muncă etc. Aceste obiective rămase neîndeplinite arată că climatul investițional din Republica Moldova nici pe departe nu este unul atractiv.

O TENTATIVĂ PERICULOASĂ

O bună perioadă de timp, în Moldova a existat practica garantării de către stat a creditelor de care beneficiau agenții economici. Ulterior, acești agenți economici dispăreau, iar statul achita datoriile lor din banii contribuabililor. Deoarece nu mai știau ce să inventeze, comuniștii au decis să repună în aplicare această modalitate. La 11 octombrie, Parlamentul ia în discuție un proiect de lege în acest sens.

E și normal că, inițiativa Guvernului a stârnit nemulțumirea deputaților de opoziție. Colegii mei de partid și de fracțiune au declarat că astfel se deschide o posibilitate pentru anumiți agenți economici, care vor contracta credite din exterior cu garanția statului și care ulterior vor fi rambursate de la bugetul de stat. Vom aminti că până în anul 2000, când legislația permitea statului să garanteze creditele agenților economici, s-au întâmplat mai multe cazuri regretabile, de exemplu, cel cu o firmă particulară care contractase în Africa de Sud un credit de 2 mln. dolari cu garanția semnată de ex-premierul Ion Ciubuc. Împrumutul rămas nerambursat și acum dă mari bătăi de cap Guvernului. E de menționat că statul a garantat până acum credite în valoare totală de 74,5 mln. dolari, de care au beneficiat 10 agenți economici – întreprinderi de stat și private. Active au devenit datorii de 17,2 mln. dolari, care se achită și până acum de la bugetul de stat. Prin urmare, adoptarea acestui proiect de lege ar fi putut conduce la creșterea datoriei de stat. Comuniștii însă au votat proiectul de lege în prima lectură. Slavă Domnului că o perioadă anume de timp nu au mai revenit asupra lui în lectura a doua.

Criteriile ideologice și interesele personale ale comuniștilor au predominat tot timpul în raport cu bunul-simț, logica și interesele țării. Acest lucru s-a văzut și pe data de 12 octombrie 2007, când le este interzisă intrarea în Republica Moldova la trei delegații din România, care intenționau să participe la hramul orașului Chișinău.

Evident, motivele nu puteau fi decât de ordin politic, pornirile anti-românești ale guvernării de la Chișinău fiind bine cunoscute. Nu este de mirare că, imediat după acest incident, România a solicitat explicații oficiale. Or, cele trei delegații din Bacău, Târgu-Mureș și Năvodari, nu au putut trece hotarul Republicii Moldova pe motiv că dețineau invitațiile la Hramul orașului în formă de fax, și nu în original. Delegațiile respective fuseseră invitate de către Primăria Chișinăului. Motivele invocate de autoritățile comuniste nu rezistau nici unei critici. Căci, se știe că orice cetățean al Uniunii Europene are dreptul să vină în Moldova la o manifestare organizată de o autoritate publică. Tocmai în acea perioadă la Chișinău se afla într-o vizită și comisarul european Franco Frattini, care a cerut și el o informație după ce situația în cauză va fi lămurită. Însă, comuniștii așa și nu au fost în stare ulterior să prezinte explicații argumentate, ceea ce a confirmat încă o dată că a fost vorba de un gest dictat de prejudecățile ideologice și politice ale unor reprezentanți ai puterii.

BUGETUL-2008 – UN DOCUMENT CARE ATENTEAZĂ LA AUTONOMIA LOCALĂ

La data de 26 octombrie 2007, Parlamentul votează în prima lectură proiectul Legii Bugetului de stat pentru anul 2008. Caracterul acestui buget, ca fiind un document neechilibrat, nerealist și care atentează la autonomia locală era atât de evident, încât nici nu sunt de mirare criticele vehemente cu care a venit opoziția.

Comuniștii nu scăpau nici o ocazie de a se răfui cu adversarii politici. De data aceasta ei au pus la cale o răfuială pe banii contribuabililor. Astfel, proiectul Bugetului pentru anul 2008 favorizează reprezentanții comuniștilor în teritoriu și defavorizează teritoriile conduse de democrați. De exemplu, municipiul Bălți, condus de un reprezentant al comuniștilor, urma să primească de la buget 130 mln. lei – cu peste 20% mai mult decât Chișinăul, unde la guvernare sunt democrații. AMN a criticat inițiativele Președintelui Vladimir Voronin de liberalizare a economiei, apreciind că acestea vor determina diminuarea veniturilor bugetare în general și a celor ale teritoriilor, în particular. Am atras atenția asupra faptului că are loc o centralizare excesivă a banilor la centru. Proiectul bugetului propus de Guvern constituie o dovadă în plus că Moldova este o țară bananieră, care trăiește din banii proveniți din consum; că 92% din veniturile bugetare provin din consum, iar rolul principal în acest sens le revine cetățenilor moldoveni care muncesc peste hotare și trimit bani în țară; că Guvernul Tarlev e un Guvern al emigranților, care trăiește din banii trimiși de ei în țară. Bugetul-2008 va fi și în continuare dependent de TVA încasată la import, adică, va fi și el un buget de consum, ci nu unul bazat pe creștere economică, deoarece statul nu știe să obțină profit nici măcar din activitatea întreprinderilor de stat, a căror gestionare lasă mult de dorit. În rezultat, în 2008 am avut situația care am avut-o.

MOLDOVA – DIN NOU ACȚIONATĂ LA CEDO

Cazul satului Buțeni din raionul Hâncești poate pretinde la introducerea în Cartea recordurilor Guinness, după frecvența și intensitatea abuzurilor comise de guvernare împotriva opoziției. De două ori candidatul AMN la funcția de primar al acestei localități, Anatolie Postolachi, a câștigat alegerile și de două ori comuniștii au făcut tot posibilul pentru lipsirea lui de mandat, chiar dacă sătenii își susțineau primarul și organizau acțiuni de protest în continuu pe parcursul a mai bine de jumătate de an de zile.

Abuzurile guvernării îl determină pe Anatolie Postolachi să adreseze o scrisoare deschisă, la 29 octombrie 2007, președintelui republicii, Vladimir Voronin, președintelui Parlamentului, Marian Lupu, și președintelui Comisiei Electorale Centrale (CEC), Eugen Știrbu, în care-i anunță că va depune la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) o plângere împotriva Guvernului Moldovei. El a acuzat autoritățile de încălcarea dreptului său constituțional de a fi ales, dar și de încălcarea dreptului susținătorilor săi de a alege. Reprezentantul AMN le amintea demnitarilor vizati că satul ajunsese împărțit în două tabere, drept consecință a unor ambiții politice și scopuri economice personale. Candidatul AMN estima că situația de la Buțeni poate avea urmări grave și pentru a le evita, propunea o variantă de compromis: să se retragă din lupta pentru funcția de primar cu condiția că la Buțeni se vor organiza alegeri noi, și nu repetate. Comuniștii au insistat asupra propriei prostii, însă nimic nu i-a putut salva. Chiar și după retragerea lui Anatolie Postolachi din cursă în numele liniștii din satul respectiv, comuniștii nu au putut să obțină funcția de primar – oamenii din localitate oricum i-au acordat preferință unui reprezentant al AMN.

INVESTITORII STRĂINI ACUZĂ

Deoarece Legea privind protecția concurenței adoptată în 2000, nu putea fi aplicată din motiv că lipsea o autoritate competentă care să o implementeze, înființarea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC), la începutul anului 2007, a fost o necesitate pentru Republica Moldova. Asta în cazul când instituția respectivă și-ar fi îndeplinit corect funcțiile cu care fusese abilitată. În acest context, Asociația Investitorilor Străini (FIA) a acuzat ANPC de faptul că abuzează de funcțiile pe care le deține.

Când s-a format această Agenție, mulți oameni de afaceri au sperat că astfel va fi îmbunătățit climatul investițional. Însă acțiunile ulterioare ale ANPC întreprinse împotriva unor investitori străini și locali au depășit atribuțiile în aplicarea cadrului legislativ existent. Este vorba de controlul asupra fuziunilor, stabilirea poziției dominante pe piață și contracararea practicilor anticoncurență prin sancționarea agenților economici. Totodată, sancționarea unor agenți economici pentru așa-zisa nerespectare a legislației de protecție a concurenței prin aplicarea unei amenzi în mărime de 10% din venitul obținut într-o anumită perioadă nu are acoperire legală. În opinia Asociației Investitorilor Străini, intenția ANPC de a promova mai multe modificări la Legea cu privire la protecția concurenței, sunt în interesul ANPC, și nu al agenților economici. Invocându-se racordarea la legislația europeană, sunt incluse atribuții nelimitate pentru ANPC și amenzi substanțiale pentru agenții economici. După cum vedem, situația reală nu consună deloc cu declarațiile comuniștilor despre climatul investițional atractiv din țară. Acest climat exista doar pentru comuniști – în rest, el nu e favorabil nici măcar pentru agenții economici străini care se află de ani de zile în Moldova, dar mite pentru atragerea celor noi.

Vama – principala sursă de alimentare a bugetului comunist, în tendința ei de a colecta suficiente venituri pentru ca guvernarea roșie să se poată menține la putere, deseori a recurs la abuzuri evidente. Nu o dată această structură și documentele emise de ea au făcut obiectul criticelor din partea mediului de afaceri și a sectorului asociativ. Unul din aceste documente este și ordinul Serviciului Vamal nr. 361-O din 25.09.07 privind monitorizarea operațiunilor comerciale de import.

Ordinul în cauză acorda vameșilor dreptul să ceară certificatul de conformitate la importurile de mărfuri de mână a doua (destinate activității comerciale sau de producție), pe când Hotărârea de Guvern nr. 1469 din 30.12.2004 stipulează expres că certificarea nu cuprinde produsele second-hand. Neconcordanța era evidentă. Astfel, agentul economic, care vinde second-hand, mergea la Departamentul Standardizare, cerea certificatul de conformitate, dar primea refuz, pentru că acesta nu este necesar pentru marfa respectivă, iar în vamă i se cerea certificatul eliberat anume de Departamentul Standardizare. Chiar dacă juriștii Serviciului Vamal confirmau necorespunderea ordinului, mărfurile second-hand nu erau lăsate să intre pe teritoriul țării. La graniță, comercianții en gros cu marfă făceau cozi, căci, la acea etapă, în Moldova, în acest domeniu erau antrenate peste 14 mii de persoane. Ordinul periclita nu numai continuarea activității micilor întreprinzători, dar și situația multor cetățeni care, din lipsă de bani, cumpărau mărfuri second-hand. Cam așa înțeleg comuniștii să facă un pas în întâmpinarea micilor antreprenori și cetățenilor simpli.

JUDECĂTORIA ÎL PROTEJEAZĂ PE VORONIN

Se știe că, în anii de aflare la putere, președintele Vladimir Voronin nu o dată și-a permis declarații iresponsabile și acuzații în adresa opoziției și nu numai. Și el era încurajat să procedeze astfel de instanțele de judecată autohtone care, de fiecare dată când cineva îl acționa în instanță pe șeful statului, refuzau examinarea dosarului.

Cel mai bun exemplu în acest sens este decizia judecătoreiei sectorului Buiucani al capitalei, care a refuzat să dea curs cererii de chemare în judecată a Președintelui Vladimir Voronin, cerere depusă de liderul Alianței „Moldova Noastră”, Serafim Urechean. Liderul AMN s-a simțit lezat de declarațiile șefului statului potrivit cărora, după alegerile locale din acest an, în unele raioane, AMN ar fi cumpărat voturile consilierilor pentru a ajunge la putere. Instanța însă a făcut trimitere la faptul că șeful statului deține imunitate și nu poate fi judecat. AMN a difuzat un comunicat de presă în care declarăm că decizia instanței de judecată reprezintă un act de blocare a accesului la justiție; că s-a încălcat principiul egalității în fața legii, cel al statului de drept, situându-l pe Voronin mai presus de lege; că s-a comis un act de deservire a puterii ce descalifică justiția moldovenească. Refuzul instanței de judecată de a examina cauza a fost totalmente nefondat, căci Serafim Urechean l-a acționat în judecată pe Vladimir Voronin în calitate de președinte al Partidului Comuniștilor, și nu de președinte de țară și era o aberație să califice drept exercitare a mandatului orice spune și face președintele țării. Desigur, liderul AMN putea contesta decizia instanței de judecată în decurs de 15 zile, dar nu a făcut acest lucru, menționând că nu are încredere în justiția moldovenească. Or, această justiție nu o dată a demonstrat că este la cheremul guvernării comuniste.

Serviciul de Informații și Securitate constituie una dintre cele mai mari restanțe ale Moldovei la capitolul democrație. De-a lungul anilor, această instituție nu numai că nu a scăpat de faima de poliție politică, ci pe alocuri chiar a amplificat-o. Reforma SIS, atât de necesară și atât de mult așteptată, din lipsă de voință politică s-a împotmolit. La data de 1 noiembrie 2007, prin votul fracțiunii majoritare a comuniștilor, Parlamentul l-a numit în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate, pe consilierul prezidențial pe probleme juridice, Artur Reșetnicov.

Deși noul director al SIS i-a asigurat pe legislatori că se va conduce în activitatea sa de prevederile cadrului legislativ și normativ în vigoare, evenimentele din continuare au demonstrat că această numire în funcție a avut la bază exclusiv motive de ordin politic. Imediat după venirea în fruntea SIS a unei persoane direct din anturajul prezidențial, s-a observat o concentrare fără precedent de atribuții la acest Serviciu. Tot în aceeași zi, Parlamentul a adoptat Legea prin care Serviciul de Informații și Securitate devine unicul organ abilitat cu dreptul de a intercepta convorbirile telefonice. Până atunci dreptul respectiv îl mai aveau și Ministerul Afacerilor Interne, Centrul de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției, Serviciul Vamal și organele procuraturii. Comuniștii au încercat să prezinte lucrurile de parcă ar fi fost vorba doar de motive tehnice – chipurile parametrilor tehnici ai echipamentelor operatorilor serviciilor de telecomunicații care activează actualmente în R. Moldova permit conectarea la rețea numai a unui singur organ de control, iar posibilitățile financiare

actuale ale Republicii Moldova de a înzestra toți subiecții care realizează această măsură operativă de investigație cu tehnică specială pentru interceptare sunt limitate. Am avut pe marginea acestui subiect o intervenție în plenul Parlamentului în cadrul căreia am declarat că din acel moment SIS va putea să asculte neautorizat practic orice convorbire telefonică, pentru că nimeni nu va avea acces în sediul SIS-ului, unde va fi amplasat echipamentul, ca să verifice cum se utilizează acesta. Am mai menționat că, cu noul echipament, SIS va putea stabili oricând, după semnalul telefonic, locul în care se află o anumită persoană. Ulterior, au urmat și alte proiecte de legi care urmăreau același scop – de a acorda SIS cât mai multe împuterniciri. Iar comportamentul noii conduceri a Serviciului nici pe departe nu a fost în măsură să ne convingă că toate aceste schimbări nu ar avea legătură cu apropiatele alegeri parlamentare.

După o tradiție moștenită din timpurile sovietice și în noiembrie 2007 comuniștii moldoveni, aflați printr-o ironie a sorții la guvernare, au sărbătorit revoluția socialistă din Rusia, elogiind evenimente istorice de acum 90 de ani. La data de 7 noiembrie, liderul PCRM, președintele Vladimir Voronin, membrii guvernului, deputații comuniști au depus flori de dimineață la monumentul lui Vladimir Lenin. Pe teritoriul centrului expozițional „Moldexpo”, unde la începutul anilor 90 a fost mutat monumentul „conducătorului proletariatului mondial”, s-au adunat vreo 300 de oameni, în special de vârsta a treia. Mulți au venit cu steaguri, cu panglici roșii la piept, cu flori și placarde „Slavă Marelui Octombrie!”, „Ideile lui Lenin trăiesc veșnic!”.

În cadrul unei adunări festive cu această ocazie, președintele Vladimir Voronin a declarat că revoluția din octombrie „a rupt dogmele principale ale timpului precedent, potrivit cărora rămânerea în urmă economică, conservatismul și obscurantismul elitelor politice ale țărilor subdezvoltate nu le permit popoarelor acestora nici măcar să viseze la o altă cale de dezvoltare decât urmarea semicolonială și docilă a liderilor mondiali”. Vladimir Voronin a menționat că aspirația unor popoare, inclusiv cel al Moldovei, de a porni pe calea dezvoltării independente, de a cere un dialog de la egal la egal, mai irită încă marile puteri ale acestei lumi; comuniștii contemporani trebuie să știe să deosebească adevărata moștenire a lui Octombrie de moștenirea monstruoasă, care i se atribuie acestei revoluții; dorința de a trăi într-o lume echitabilă, în care nu va fi mizerie și lipsă de drepturi mai stârnește opunerea înverșunată a noilor asupritori și stăpâni ai vieții. În lumina acestor „teze revoluționare” enunțate de liderul comunist devine clar de ce Republica Moldova este una din codașele Europei la capitolul dezvoltare și democrație, iar integrarea europeană bate pasul pe loc.

TRUC ELECTORAL ȘI POLITIC PE BANII PUBLICI

Pentru a se menține în cărți în jocurile politice cu mize mari, comuniștii decid să mai joace o dată cartea moldovenismului. Dar, să o joace astfel, încât efectele să se resimtă și în 2009, care în Republica Moldova va fi un an electoral. La începutul lunii noiembrie, președintele Vladimir Voronin, „reieșind din necesitatea cultivării spiritului patriotic și întăririi statalității Republicii Moldova”, a semnat decretul privind declararea anului 2009, drept An al sărbătoririi a 650 de ani de la întemeierea Statului Moldovenesc.

Decretul prevede constituirea Comisiei de Stat pentru desfășurarea acțiunilor consacrate sărbătoririi a 650 de ani de la întemeierea Statului Moldovenesc, prezidată de șeful statului. În calitate de vicepreședinți ai Comisiei au fost numiți Prim-ministrul Vasile Tarlev și Gheorghe Duca, președintele Academiei de Științe a Moldovei. Printre membrii comisiei se numărau așa „moldoveni de vază” și cu stagiu ca: Victor Stepaniuc, Ivan Calin, Artur Cozma, Marc Tcaciuc, Valentin Todercan etc. Componenta acestei comisii divulgă scopurile ei reale. Căci numai de moldovenism nu putea fi vorba, dat fiind faptul că unii dintre „moldovenii de vază” nici măcar nu știau „limba moldovenească”. Conform decretului prezidențial, Comisia de Stat trebuia să elaboreze un plan de acțiuni consacrate sărbătoririi a 650 de ani de la întemeierea Statului Moldovenesc. Care vor fi aceste acțiuni, opinia publică avea să afle abia în 2009, când, dintr-o simplă întâmplare, în Republica Moldova urmau să aibă loc alegeri parlamentare. Apropo, jubileul de 650 de ani ai statalității moldovenești a fost determinat cu mare aproximație. Cu același succes, el putea fi fixat pentru 2007, 2008 sau 2010. Însă guvernarea a preferat să-l stabilească pentru 2009. De ce oare?

COMUNIȘTII NU AU O POLITICĂ DE TINERET

Nu o dată fracțiunea parlamentară a Alianței „Moldova Noastră” a sesizat lacunele guvernării comuniste și a încercat să intervină în vederea soluționării lor pentru ca să nu aibă de suferit cetățeanul simplu. Însă toate apelurile și îndemnurile noastre, de regulă, erau neglijate. Oricum, noi am atras atenția guvernării asupra faptului că nu are o politică clară față de tineret, iar prin acțiunile sale mai degrabă defavorizează decât susține tânăra generație.

Situația în care s-a pomenit tineretul este una de-a dreptul catastrofală: lipsește un program special de susținere a tinerei familii; nu există un Centru funcțional pentru tineret la nivel național; casele de cultură din majoritatea localităților rămân în continuare într-o stare deplorabilă, iar cu fondurile prevăzute pentru reabilitarea lor în 2008, de exemplu, vor fi necesare câteva decenii pentru a le face funcționale; Guvernul a limitat accesul la studii universitare, prin reducerea a 4,3 mii locuri de învățământ în acest sistem, la înmatricularea din 2006 față de cea din 2005; reducerea locurilor de muncă și salariile mizerabile îi face pe tineri să părăsească țara etc. Deși de la 2001 încoace statul nu a contribuit cu nimic la edificarea arenelor sportive, PCRM își construiește un sediu fastuos pe terenul sportiv și de joacă al copiilor, din bulevardul Ștefan cel Mare 73. Fracțiunea AMN a formulat propuneri de redresare a situației, inclusiv: suplimentarea cu 6-7 mln. lei a alocațiilor de la Bugetul de Stat pe 2008 pentru activitățile în domeniul tineretului; formularea unui capitol separat în buget destinat politicilor de tineret; refacerea structurilor

administrației publice centrale și locale în domeniul tineretului. De asemenea, am cerut conducerii Parlamentului audierea Guvernului, în plen, în această problemă pentru a da un impuls politicilor statului de susținere a tinerilor, dar.... cred că vă dați seama care a fost soarta demersului nostru.

ÎNCETINIREA DEZVOLTĂRII ECONOMICE A MOLDOVEI

In „Raportul Tranziției 2007”, pe care l-a făcut public Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) la data de 12 noiembrie 2007, se menționa că dezvoltarea economiei Moldovei a încetinit în 2007, din cauza șocurilor pe care le-a suferit țara (exporturile vinicole și scumpirea gazelor) și că economia continuă să crească datorită remitențelor care ajung în țară.

S-ar părea că sunt două constatări de ordin general, cum au mai fost făcute o mulțime, dar nu este chiar așa. În premieră, aceste două momente se pun față în față, ceea ce ne permite să facem unele concluzii. Prima și cea mai importantă este că nu trebuie deloc absolviți comuniștii de responsabilitatea pentru așa-numitele șocuri externe. Ele nu au fost o reacție la încercarea Moldovei de a fi mai independentă, după cum au încercat comuniștii să prezinte lucrurile la un moment dat. Aceste șocuri externe au făcut dovada miopiei politice și economice a guvernării, miopie artificială pe alocuri, dat fiind faptul că în spatele ei s-au ascuns anumite interese. Cred că este cazul să amintesc aici și despre declarațiile precum că criza din vinificație a fost provocată artificial pentru a-i falimenta pe unii antreprenori și a face loc pe piață altora. În al doilea rând, aș vrea să remarc proporțiile aportului economic al remitențelor. Raportul arată cât de mare este acest aport și cum au reușit moldovenii plecați la munci peste hotare să-și salveze țara. Acea creștere economică care a existat în realitate a fost asigurată anume de cetățenii aflați la munci peste hotare. Ascunzându-se în spatele lor, comuniștii au putut să-și facă nestingheriți menderle timp de opt ani de zile.

Genocidul pus la cale de guvernarea comunistă față de populația care a spus „nu” comuniștilor în alegerile locale din 2007 în mai bine de 2/3 din raioane, ne-a determinat să încercăm să mergem la compromis pentru a nu permite ca Bugetul de stat să fie folosit ca bâta politică. Or, nu este un secret că în prima lectură comuniștii votaseră un buget, care le acorda bani în special teritoriilor controlate de ei. Din punct de vedere politic, opoziția nu ar fi trebuit să voteze bugetul comunist. Dar din motivele expuse mai sus, ne-am arătat dispuși să susținem bugetul, solicitând în schimb acceptarea unui șir de amendamente ale noastre.

Amendamentele propuse de AMN la principala lege economică a țării erau amendamente principiale – noi ceream alocarea a 500 mln. lei pentru administrațiile publice locale și ca acești bani să fie distribuiți după numărul de locuitori. Un alt amendament ținea de agricultură și prevedea alocarea a încă 300 mln. lei Fondului de subvenționare în agricultură, dat fiind situația dezastruoasă din acest sector. Al treilea – ceream ca în Bugetul-2008 să fie prevăzuți 100 mln. lei pentru alocație unică la naștere, care să fie de 3 mii lei pentru primul copil, și 5 mii lei pentru următorii. Un alt amendament se referă la dublarea pensiilor pentru vechime în muncă, pentru care era nevoie de încă 200 mln. lei. Comuniștii nu au acceptat însă invitația noastră la dialog în numele soluționării problemelor cetățenilor și, în aceste condiții, e și normal că nu am susținut un buget antipopular. Apropos, ulterior s-a văzut că bugetul nici pe departe nu a fost unul perfect – din mai multe puncte de vedere a fost chiar mai rău decât bugetele anilor precedenți.

CNAM – INTRANSPARENȚĂ TOTALĂ

La data de 15 noiembrie 2007, în Parlament izbucnește un nou scandal: opoziția parlamentară acuză Casa Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) de lipsă de transparență. În timpul ședinței plenare am încercat să aflăm cum CNAM cheltuiește 400-500 mln. lei (sumă care reprezintă aproape o cincime din bugetul Fondului de asigurări medicale obligatorii pentru anul 2008), dar directorul CNAM nu ne-a putut oferi informații detaliate la această temă.

Opoziția a formulat mai multe întrebări referitor la numărul exact al beneficiarilor de polițe medicale, de servicii, salarizarea angajaților CNAM, dar directorul Gheorghe Rusu nu a răspuns concret nici la o întrebare. De asemenea, opoziția a afirmat că spitalele primesc bani nu în funcție de calitatea serviciilor prestate, ci de relațiile pe care le au cu birocrății de la CNAM. Era evident că reforma în medicină promovată de guvernarea comunistă a eșuat și opoziția a accentuat acest lucru. Cu atât mai mult că și prețul polițelor crește mereu, depășind substanțial coșul minim de consum, dar calitatea serviciilor medicale rămâne sub orice critică. Din acest motiv opoziția a refuzat să susțină an de an bugetul Fondurilor de asigurări medicale obligatorii. Căci instituția în cauză nu numai că și-a dovedit ineficiența, dar încă mai și era caracterizată de o lipsă totală de transparență.

COPIII CRESC FĂRĂ PĂRINȚI

Datele care au fost făcute publice în cadrul conferinței „Drepturile copilului și migrația”, pe care au organizat-o Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului și UNICEF Moldova, au șocat opinia publică. Astfel, s-a dovedit că circa 177 mii de copii moldoveni sunt afectați de migrația peste hotare a părinților lor. În ultimii ani, numărul copiilor care cresc fără ambii părinți s-a dublat, reprezentând circa 30% din totalul minorilor.

UNICEF Moldova a menționat că migrațiunea și consecințele ei sunt o problemă a statului, iar UNICEF a realizat doar un studiu care arată în mod elocvent cum și pe cine afectează acest fenomen. Este știut că la o bună parte dintre copiii rămași fără supravegherea părinților scade reușita școlară; în majoritatea cazurilor, femeile pleacă la munci, iar educația în lipsa mamelor îi afectează pe copii mult mai mult decât absența taților. Și Organizația Internațională a Migrațiunii în Moldova a încercat să dea un impuls soluționării problemei, atrăgând atenția autorităților Moldovei că statul trebuie să stabilească dialogul cu țările în care muncitorii moldoveni pleacă cel mai des, ca să simplifice procedura de legalizare. Potrivit reprezentanților organizației, deseori, cetățenii moldoveni sunt nevoiți să locuiască ilegal într-o țară câte 4-5 ani, ca să obțină permis de ședere sau un alt act oficial care le confirmă statutul. Abia după aceasta ei vin acasă. Dar 4 ani fără părinți nu pot trece fără urmă pentru copil, educația nu se poate face la telefon. Reprezentanții celor două organizații internaționale însă nu au luat în calcul faptul că guvernarea de la Chișinău nu avea nici un interes ca moldovenii să fie legalizați peste hotare. Or, aceasta ar fi însemnat că ei își vor lua familiile cu dănsii și atunci fluxurile de bani trimise în țară și pe care trăiesc comuniștii s-ar fi stopat. De aceea, guvernanților le convine mult mai bine ca moldovenii să muncească ilegal și nu le prea pasă de copiii care cresc fără părinți.

ÎNCĂ UN ORGAN DE PRESIUNE ASUPRA AGENȚILOR ECONOMICI

Republica Moldova este un lider absolut în Europa la capitolul organe de control a activității agenților economici. Numărul lor la un moment dat ajunsese la 56. Și nici o ghilotină, nici o inițiativă prezidențială, deși s-a făcut mare vâlvă în acest sens, nu au fost în stare să schimbe situația. În aceste condiții înflorea corupția și birocrăția iar mediul de afaceri a continuat să fie afectat.

Însă comuniștii consideră necesar să mai introducă o pârghe de control asupra activității agenților economici și adoptă o Lege prin care stabilesc că, Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) va fi în drept să efectueze controale la persoanele juridice și să le amendeze dacă va depista nereguli în domeniul pe care îl gestionează. CNAM susținea că a propus proiectul de lege respectiv pornind de la situația concretă cu care se confruntă în activitatea cotidiană. Totodată, reprezentantul instituției nu a putut răspunde concret la întrebarea parlamentarilor dacă CNAM a constatat vreun caz de tănuire a mărimii reale a fondului de salarii la vreo persoană juridică. Era clar că nu exista nici un motiv întemeiat pentru a acorda CNAM aceste atribuții. Pur și simplu mai apărea un organ de presiune asupra agenților economici, fapt care contravenea declarațiilor Președintelui Vladimir Voronin privind necesitatea reducerii numărului autorităților cu funcții de control. Actuala guvernare are o abordare greșită față de încălcările în domeniul asigurărilor medicale obligatorii: în loc să facă ceva pentru depistarea celor care tănuiesc mărimea reală a fondului de retribuire a muncii, ea creează organe represive. Din păcate, aceste acțiuni ale guvernării comuniste aveau să se soldeze ulterior cu agravarea condițiilor de activitate a agenților economici.

REFORMA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE STAGNEAZĂ

Un alt eșec al guvernării comuniste l-a constituit reforma administrației publice locale (APL). Actuala guvernare nu a înțeles importanța APL și încearcă doar să mimeze reformarea domeniului, deoarece aceasta o cere Planul de Acțiuni R. Moldova - Uniunea Europeană. Acum un an au fost adoptate trei legi foarte importante pentru administrația publică locală, dar legile nu se implementează și situația în domeniul descentralizării APL tot nu s-a schimbat.

Toată lumea știe că majoritatea localităților din Republica Moldova se confruntă cu o mare sărăcie. Și asta se întâmplă nu din lipsa resurselor financiare, ci din cauza unor politici incorecte de administrare a acestora. Nu mai vorbim de proiectul Bugetului de stat – 2008, care preconiza distribuirea mijloacelor financiare pe criterii de clientelă politică. În acest context, reprezentanții Ligii Naționale a Asociațiilor de Primari au încercat să conlucreze cu autoritățile centrale și să le explice că ar putea atrage investiții în localități, dacă legislația va fi respectată. Deși au avut loc întruniri cu miniștrii administrației publice locale, aceștia nu au făcut nimic ca să schimbe în bine situația. Nici nu e de mirare, căci ministerul încearcă să controleze APL și să promoveze interesele partidului de guvernământ. Acest lucru era clar chiar din momentul constituirii ministerului respectiv. Administrația publică locală i-a interesat pe comuniști doar prin prisma beneficiilor politice pe care le pot obține.

Politica socială greșită promovată de comuniști își spune cuvântul la finele lunii noiembrie 2007, când comuniștii adoptă Bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2008. Atunci iese în evidență faptul că bugetul va avea un deficit de 19,4 mln. lei. Or, aceasta este o adevărată catastrofă pentru pensionari, invalizi, alți beneficiari de indemnizații.

O atare evoluție a stării de lucruri putea fi anticipată. Opoziția nu o dată a declarat că actualul sistem de asigurări sociale este inefficient și trebuie reformat radical. Am accentuat acest lucru și în cadrul discuțiilor în Parlament pe marginea Bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2008. Am atras atenția guvernării că anual se fac majorări, se efectuează cu mare pompă indexări, dar pensionarii și invalizii nu trăiesc mai bine; că aceste majorări nu țin pasul cu ritmul de creștere a prețurilor, cu inflația; sistemul și-a pierdut caracterul de asigurare și a devenit unul fiscal; mărimea medie a pensiilor trebuie să fie de minimum 40% din mărimea medie a salariilor, pe când în prezent este de numai 28%. Faptul că bugetul social avea un deficit atât de mare făcea real riscul ca oamenii să nu primească nici acele sume mici prevăzute în buget. Un pensionar cu pensie medie va avea zilnic pentru cheltuieli 18 lei, iar un pensionar cu pensie minimă – 13 lei. Evident, pensionarii nu vor putea mânca normal, nu vor avea de unde plăti serviciile comunale. Așa nu mai poate continua – sistemul trebuie reformat – este doar unul din calculele prezentate atunci de opoziție în Parlament. Noi, cei din AMN, am apreciat că declarațiile comuniștilor despre caracterul social al bugetului sunt doar o poveste repetată an de an, iar în realitate statul se

eschivează de la protecția socială a cetățenilor; pensia medie de 460 de lei este de două ori mai mică decât minimumul de existență. În același timp, pensia președintelui țării este de 7 500 lei, iar pensia unui deputat – de peste 4 300 lei. Aceasta este realitatea despre caracterul social al politicii comuniștilor.

NOI PROTESTE ALE OPOZIȚIEI

La data de 23 noiembrie 2007, fără a lua în calcul amendamentele și propunerile opoziției pe marginea Bugetului de stat pentru anul 2008, comuniștii purced la adoptarea acestuia în lectură finală. Evident, caracterul anti-popular al acestui buget nu putea fi trecut cu vederea și, în acea zi, în Parlament au loc proteste ale opoziției.

Cea mai numeroasă fracțiune de opoziție, Alianța „Moldova Noastră” (14 persoane), a blocat tribuna centrală a Parlamentului, unii deputați urcând chiar pe podiumul de unde Președintele și vicepreședinții Parlamentului conduc ședințele plenare. În același timp, 11 parlamentari din fracțiunea Partidului Democrat și cei 4 parlamentari din Partidul Democrației Sociale au părăsit demonstrativ sala de ședințe; fracțiunea Partidului Popular Creștin Democrat (7 persoane) a fost absentă. Opoziția a protestat astfel față de faptul că puterea a ignorat majoritatea propunerilor lor pe marginea bugetului. Deși bugetul urma să fie dezbătut în detalii pe parcursul unei întregi zile de lucru a Parlamentului, aceasta fiind singura chestiune de pe ordinea de zi, în situația creată, comuniștii au pus repede la vot principala lege economică a anului și au adoptat-o fără ca ea să fie discutată. Cam așa au procedat de fiecare dată comuniștii când au fost strânși în ungher – în loc de discuții constructive în interesul cetățeanului, au preferat să acționeze prin metode administrative cu iz totalitar, care nici pe departe nu au nimic în comun cu democrația.

COMUNIȘTII SE RĂZBOIESC CU PREOȚII

Cineva-mi spunea că ultimul nivel până la care poate cădea o guvernare pretins democratică este să înceapă a se certa cu preoții, deoarece aceștia nu numai că sunt detașați de treburile lumești, dar și se bucură de susținerea maselor. Comuniștii însă se pare că nu au luat în calcul aceste momente atunci când, în decembrie 2007, au pornit o campanie de prigonire a preoților români din satele din sudul Moldovei. Mai mult chiar, ei au insistat constant asupra propriei prostii și în lunile următoare.

În acest context, președintele Vladimir Voronin declară că „acțiunile preoților români sunt îndreptate împotriva independenței și identității poporului Moldovei”. Și această apreciere a fost făcută ca urmare a faptului că preoții respectivi admiseseră unele încălcări minore în privința regimul de ședere în Moldova. Nu se știe de unde și până unde, dar comuniștii au dedus că clericii români în felul acesta nu recunosc statalitatea moldovenească. Președintele comunist a mers și mai departe. El a opinat că majoritatea războaielor de pe glob s-au declanșat din cauza unor probleme religioase, când o țară a dorit să-i impună alteia propria religie. Vladimir Voronin a afirmat că „nu putem face comerț cu credința și nu vom face din credință ostatic al politicii”. Șeful statului „a aruncat” pe masă tot ce acumulase de ani de zile, de aceea declarațiile nu prea se legau între ele. La acea perioadă, relațiile moldo-române erau destul de reci. Nu este exclus că incidentul cu preoții s-a încadrat în aceste tendințe în relațiile bilaterale. Dar oare miza era așa de mare încât politicul să comită o ingerință atât de brutală în activitatea bisericii?

ATACURI ANTI-ROMÂNEȘTI ALE PREȘEDINȚIEI

Înțelegând că România se află în pragul aderării la UE și aceasta sporea atractivitatea ei pentru cetățenii Republicii Moldova, comuniștii au ales cea mai proastă cale pentru a-și vărsa venitul – să atace România cu orice ocazie. La data de 4 decembrie, Serviciul de Presă al Președintelui Republicii Moldova a acuzat Ambasada României la Chișinău de crearea unei situații „de provocare”, făcând trimitere la un Comunicat de presă al Ambasadei României în Republica Moldova cu titlul „Televiziunea prezidențială NIT organizează provocări”.

Serviciul de presă al Președintelui a declarat oficial că în Republica Moldova nu există nici un fel de „televiziune prezidențială” și comunicatele de genul celui difuzat de Ambasada României se dovedesc a fi o adevărată provocare. Isteria a fost continuată de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE), care a solicitat României explicații oficiale vizavi de ultimele declarații ale Ambasadorului român la Chișinău, Filip Teodorescu. Ambasadorul a fost invitat la MAEIE unde i s-a atras atenția la faptul că tratatele care stabilesc frontierele între state poartă un caracter nelimitat în timp și nici una din părți, în mod unilateral, nu este în drept să revizuiască prevederile lor. Anterior, ambasadorul român acuzase partea moldavă de tergiversarea procesului de finalizare a negocierilor și semnării tratatului de parteneriat și cooperare între R. Moldova și România, precum și a tratatului privind frontiera de stat, regimul frontierei de stat, colaborarea și asistența mutuală în problemele de frontieră. Spre regret, puterea de la Chișinău nu s-a limitat doar la aceste acțiuni, astfel încât relațiile dintre cele două țări au avut de suferit în continuare. Toate aceste acțiuni, menite să potolească orgoliile comuniștilor, nicidecum nu au fost în interesul Republicii Moldova și a cetățenilor ei.

IMPLEMENTAREA LEGII CU PRIVIRE LA EGALITATEA GENURILOR

O legislație cu privire la egalitatea genurilor conformă standardelor europene a fost una din cerințele de bază ale UE și CE față de Moldova în toți anii în care aceste structuri au avut relații de colaborare cu oficialii de la Chișinău. Și dacă guvernanții au adoptat cu chiuu cu vai legile necesare, apoi implementarea lor lasă mult de dorit.

Experții au constatat impedimente în implementarea Legii cu privire la egalitatea genurilor. Concluzia se conține într-un studiu făcut public, în cadrul audierilor în problema respectării drepturilor femeilor, care au avut loc în Comisia parlamentară pentru drepturile omului și minorități naționale. Printre lacunele depistate se numără: cota redusă de reprezentare a femeilor în organele decizionale; lipsa unui avocat pentru egalitatea genurilor, lipsa unui mecanism de înaintare, examinare și sancționare a plângerilor privind discriminarea în bază de gen. Vom menționa că majoritatea populației continuă să trateze violența în familie drept domeniu privat și nu o încălcare a drepturilor omului. În ultimii 6 ani, în Republica Moldova au fost comise 348 de omoruri și 317 vătămări corporale grave în familii, marea majoritate a victimelor fiind femei. Pentru îmbunătățirea situației și implementarea normelor europene în domeniu, se impune adoptarea cât mai urgentă a Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie. Din păcate, Legea respectivă încă nu a intrat în vigoare, fapt ce nu contribuie la combaterea eficientă a violenței domestice.

ROMII DIN MOLDOVA TRĂIESC ÎN CONDIȚII DE SĂRĂCIE EXTREMĂ

In timp ce comunitatea internațională efectuează o monitorizare permanentă a situației romilor și evaluează nivelul de democrație și bunăstare a țărilor inclusiv prin prisma acestei categorii de persoane, Republica Moldova a reușit și aici să se facă remarcată. Desigur, în sens negativ. Potrivit raportului „Romii în Republica Moldova”, prezentat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), fiecare al doilea rom din R. Moldova trăiește în condiții de sărăcie extremă, având un venit lunar de circa 280 lei.

Studiul arăta că, în anul 2005, venitul mediu lunar al unei gospodării de romi constituia circa 950 lei, cu 40% sub media pe republică (circa 1590 lei), iar 6 din 10 romi trăiesc în condiții de sărăcie absolută (354 lei pe lună). Sărăcia romilor este determinată, nu în ultimul rând, de nivelul de studii scăzut, care afectează oportunitățile de angajare și veniturile familiilor de romi. În Republica Moldova locuiesc circa 15 mii de romi. Ei au un acces limitat la asistență medicală și condițiile locative cele mai proaste dintre țările din Europa Est și de Sud. La sigur, acest raport, realizat de o instituție internațională atât de importantă, nu putea fi o bilă albă în contul guvernării de la Chișinău, ci din nou o pată pe imaginea externă a țării.

In decembrie 2007 locuitorii municipiului Chișinău au avut ocazia să asiste la un show de zile mari care, în paralel, le-a permis și să vadă până unde poate duce prostia comunistă. Noile autorități ale capitalei au instalat Pomul de Crăciun în Piața Marii Adunări Naționale pentru a da startul sărbătorilor de iarnă. Deoarece o parte dintre locuitorii capitalei serbează Crăciunul pe data de 25 decembrie, era normal ca ei să aibă posibilitatea să vină în preajma acestei sărbători la brad.

Puterea comunistă, care, nu se știe de ce, consideră sărbătorirea Crăciunului pe data de 25 decembrie mai degrabă ca pe o manifestare a românismului, a decis însă că Pomul trebuie instalat după 25 decembrie. Executând, probabil, comenzile politice ale guvernării, polițiștii... au furat Pomul și au început să vegheze cu patrule ca nu cumva el să repara în Piață. De parcă ar fi fost vorba de teroriști, dar nu de cetățenii Republicii Moldova ce serbează Crăciunul pe stil nou. S-a ajuns până la aceea că, atunci când autoritățile municipale au instalat bradul în fața primăriei și au organizat serbarea pe data de 25 decembrie, polițiștii nu numai că nu au închis traseul pentru automobile (pentru a proteja viața și sănătatea oamenilor), dar chiar îndreptau unele automobile direct în mulțime. La câteva zile după aceasta, guvernării comuniști și-au inaugurat Bradul lor în Piața Marii Adunări Naționale. Dar atmosfera de sărbătoare în municipiu fusese deja compromisă.

GUVERNUL COMUNIST ACȚIONEAZĂ ÎMPOTRIVA CETĂȚENILOR

Către finele anului 2007, Guvernul comunist obligă cetățenii să schimbe apometrele din apartamentele lor din banii proprii, deși legislația în vigoare prevede exact contrariul – din contul furnizorului. Evident, acest abuz al guvernării nu putea trece neobservat. Cetățenii încep să depună plângeri în masă la organizațiile de protecție a drepturilor consumatorului, criticând Hotărârea de Guvern pentru aprobarea regulamentului privind procurarea, proiectarea, instalarea, exploatarea dispozitivelor de măsurare a consumului de apă, din 13.11.2007.

Această hotărâre contravine Legii cu privire la protecția consumatorilor și permite întreprinderii „Apă-Canal” să estorcheze bani de la consumatori, întrucât stipulează că toate cheltuielile de procurare, instalare, exploatare, întreținere și reparație a apometrelor se fac din contul furnizorului doar în cazul în care a fost încheiat un contract, în timp ce Legea cu privire la protecția consumatorilor stipulează că vânzătorul este dator să măsoare produsele cu mijloace proprii. De asemenea, în contractele întocmite de „Apă-Canal” se spune că, consumatorul își asumă cheltuielile legate de pierderile de apă din interiorul blocului, pe când prin Lege consumatorul trebuie să plătească doar consumul de apă, conform indicațiilor apometrelor. Cu regret, Guvernul nu și-a revizuit hotărârea, deși știa că aceasta contravine unei Legi, care are putere juridică mai mare. Cum își permit atunci comuniștii să ceară cetățenilor respectarea legilor, dacă Guvernul singur nu le respectă?

UZURPAREA PUTERII DE CĂTRE PREȘEDINTELE VORONIN IA AMPLOARE

La data de 13 decembrie, Alianța „Moldova Noastră” vine cu o declarație în plenul Parlamentului în care atenționează opinia publică de faptul că uzurparea puterii de stat în Republica Moldova de către președintele comunist ia o amploare fără precedent, „compromițând democrația și supremația legii în stat, dar și aspirațiile noastre de integrare în comunitatea europeană”.

Liderul AMN, Serafim Urechean, care a citit declarația formațiunii, a menționat că șeful statului sfidează deschis Uniunea Europeană și instituie dictatura în toate localitățile republicii. În ultimul timp, s-a amplificat teroarea de la centru asupra comunităților locale, asupra unui număr enorm de persoane ce conduc în teritorii o serie întreagă de instituții publice și servicii desconcentrate. „Apărarea populației în interiorul țării de atacurile clanului comunist este o problemă mai greu de rezolvat în condițiile actualului regim. Căci R. Moldova are în fruntea sa niște veritabili dușmani ai țării și ai poporului!”, se spunea în declarația noastră. Noi am chemat oamenii să nu cedeze presiunilor comuniste și le-am promis că după următoarele alegeri parlamentare situația se va schimba. Iar această promisiune a devenit baza tuturor politicilor noastre ulterioare, deoarece eram perfect conștienți de faptul că suntem unica formațiune în stare să redăm Moldovei și cetățenilor ei un viitor democratic.

OPOZIȚIA PROPUNE INIȚIEREA DEMISIEI PREȘEDINTELUI

La data de 20 decembrie, fracțiunea parlamentară a Alianței „Moldova Noastră”, face un apel către deputații de opoziție prin care-i chemăm să inițieze procedura de demitere a Președintelui Vladimir Voronin. Opoziția era obligată să ia atitudine față de abuzurile comuniste, care spre finele anului 2007 ating cote nemaivăzute.

Șeful statului era acuzat de sfidarea simbolicii statale a Republicii Moldova. Vom aminti că Vladimir Voronin se pronunțase, în cadrul unei conferințe de presă, pentru ajustarea simbolurilor statale la istoria și tendințele de dezvoltare a țării. Aluziile prezidențiale că simbolurile statale ar fi fost importate din exterior peste noapte erau nu altceva decât o sfidare a acestora. Aici vom mai adăuga și intenția guvernării comuniste de a înlocui obiectul de studii în școli limba română cu limba moldovenească. Noi am propus ca președintele țării să fie invitat în acea zi în Parlament, cu explicații asupra declarațiilor sale. Dar, ca întotdeauna, comuniștii au făcut „scut viu” și i-au asigurat protecția și comoditatea șefului de partid. Apropo, deputații comuniști și justiția moldovenească loială au fost cele două scuturi după care s-a ascuns în anii de guvernare președintele Vladimir Voronin. Sub acoperirea lor, șeful statului a făcut o sumedenie de declarații aberante, halucinante și iresponsabile, și a scăpat nesancționat.

PLANUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE – BOICOTAT DE OPOZIȚIE

Comuniștii de multe ori propuneau în Parlament să fie adoptate documente de maximă importanță în regim de urgență, fără a le da deputaților timp să le examineze la modul serios. Așa au procedat și în privința Planului Național de Dezvoltare (PND) pe anii 2008-2011. Din acest motiv, opoziția a decis să boicoteze discutarea și adoptarea planului respectiv.

Alianța „Moldova Noastră”, a cerut amânarea dezbaterilor pe marginea Planului Național de Dezvoltare, pentru ca deputații să aibă posibilitatea să studieze esența documentului, deoarece PND, care are 300 de pagini, a fost prezentat în Parlament la începutul lunii decembrie și nu a fost studiat, cel puțin, în comisiile permanente ale Parlamentului. Noi ne-am arătat convinși că nici măcar deputații din fracțiunea majoritară comunistă nu l-au citit. Evident nu puteam vota așa, din mers, un document impus de Președinție fără a intra în esența lui. Anterior, comuniștii au aprobat Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (SCERS) care, de asemenea, nu a fost bine gândită și a eșuat. De aceea, înainte de aprobarea Planului, Guvernul trebuia să prezinte în Parlament o informație despre îndeplinirea SCERS, a Programului Național „Satul Moldovenesc”, a altor programe de acest gen. Văzând că guvernarea refuză să meargă la un compromis rezonabil, noi am cerut o pauză de 30 de minute, după care am anunțat că părăsim plenul Parlamentului. După deputații AMN, din sală au ieșit și deputați din alte partide. Astfel, comuniștii au fost nevoiți să-și adopte singuri Planul, asistați de unu-doi deputați declarați necomuniști, dar loiali lor.

VENITURI MAI MICI DECÂT CHELTUIELI

Bilanțul anului bugetar 2007, dat publicității în ianuarie 2008, a arătat că guvernarea comunistă cheltuiește mai mult decât poate aduna. Acest trist adevăr și-a găsit confirmare în cifre concrete.

Astfel, s-a dovedit că, în anul 2007, la Bugetul de stat pe toate componentele au fost acumulate venituri totale de 13,953 mlrd. lei, mai puțin cu 183 mln. lei decât cheltuielile bugetului. Cheltuielile de la Bugetul de stat au depășit 14,136 mlrd. lei, fiind mai mari cu 3,116 mlrd. (28,3%) decât în anul precedent. Apropos, din această sumă doar 645,2 mln. lei s-au cheltuit pentru serviciul datoriei externe, iar 410,2 mln. lei – pentru serviciul datoriei interne. În rest, comuniștii au găsit întrebuințare banilor publici după cum le-a trecut prin cap. Se știe că practic în toți anii de aflare la guvernare a comuniștilor, unul dintre cele mai importante capitole de cheltuieli a fost așa-numita „întreținere a organelor de stat cu destinație specială”, adică a Președinției, Guvernului, altor structuri unde au huzurit în toți acești ani comuniștii. În context, merită să menționăm că Legea Bugetului de stat pe anul 2007 prevedea inițial venituri de 12,088 mlrd. lei, cheltuieli de 12,161 mlrd. lei și un deficit de 72,9 mln. lei. Pe parcursul anului, Guvernul și Parlamentul au revăzut legea de trei ori. Se vede că au apărut noi noi pofte ale demnitarilor roșii, care au trebuit satisfăcute tot din banii contribuabililor.

COMUNIȘTII ÎȘI CRESC REZERVELE VALUTARE PE CONTUL CETĂȚENILOR

Situația dificilă de pe piața valutară (aprecierea excesivă a monedei naționale în raport cu principalele valute de referință), care s-a înregistrat în 2007 și 2008, a avantajat enorm guvernarea. Aceasta a făcut rezerve valutare suplimentare, necesare pentru onorarea obligațiunilor externe, fără a se sinchisi de faptul că cetățeanul simplu a avut de suferit – și-a dat la un preț de nimic puținii dolari primiți de la rudele sale ce muncesc peste hotare.

Guvernarea niciodată nu a răspuns la acuzațiile opoziției și experților, care au menționat de nenumărate ori că, comuniștii nu numai că au profitat de situația de pe piața valutară, dar chiar au pus în aplicare mecanisme administrative în scopul tensionării ei și mai mult. Statistica Băncii Naționale a Moldovei de la începutul anului 2008 a demonstrat că, în anul 2007, rezervele valutare ale BNM au crescut cu 72%, până la 1,33 mlrd. dolari, înregistrând un record absolut pentru Republica Moldova după volumul și după ritmul de creștere a rezervelor. Numai în luna decembrie 2007, rezervele au sporit cu 44 mln. dolari, din care 10 mln. dolari au fost valorificați pentru cumpărarea hârtiilor de valoare, iar restul – depuși în conturi la băncile centrale europene. Conducătorii BNM au recunoscut că majorarea atât de semnificativă a rezervelor a rezultat din lupta împotriva lichidității excesive a băncilor, determinată de intrările importante de valută străină de peste hotare. Astfel, comuniștii cu bună știință au mers la sărăcirea populației, știind prea bine că aceasta și așa fusese afectată de inflație. În 2007 inflația a depășit 13% iar comuniștii făceau speculații precum că au reușit să majoreze salariile și pensiile. Cinism și altceva nimic!

MOLDOVA A DEVENIT MAI PUȚIN COMPETITIVĂ

Guvernarea comunistă nu a luat în seamă avertismentele opoziției despre adevărata stare de lucruri la capitolul competitivității țării. S-a făcut acest lucru pentru a nu recunoaște un eșec evident sau de vină o fi fiind miopia guvernării – nu e clar. Cert este că situația a degradat și asupra acestui fapt a atras atenția inclusiv Forumul Economic Mondial de la Geneva (World Economic Forum), care în ianuarie 2007 a dat publicității Indicele Global al Competitivității Economice.

În baza acestui indice, Republica Moldova s-a plasat pe locul al 97-lea între 131 de țări ale lumii. Cu doar un an mai devreme, Moldova avea o poziție mult mai bună în top – poziția 86. Acest indice anual evaluează 131 de țări ale lumii pe baza unui spectru vast de factori care afectează mediul de afaceri, grupate în 12 categorii. Clasamentul este realizat pe baza datelor economice disponibile, dar și a unui sondaj de opinie, realizat anual de World Economic Forum și o serie de institute de cercetări partenere și organizații de afaceri, în statele evaluate în raport. La categoria „instituții” Moldova se situa pe locul 105 cu 3,3 puncte din 7 posibile; „infrastructura” – locul 107 (2,45 puncte); stabilitatea macroeconomică – locul 92 (4,56 puncte); sănătate și educație primară – locul 85 (5,17 puncte); învățământul superior și instruirea – locul 81 (3,66 puncte); eficiența pieței bunurilor – locul 107 (3,69 puncte); eficiența pieței muncii – locul 68 (4,28 puncte); gradul de sofisticare a pieței financiare – locul 101 (3,68 puncte); pregătirea tehnologică – locul 108 (2,51 puncte); dimensiunea pieței – locul 114 (2,31 puncte); inovațiile – locul 122 (2,87 puncte).

PREȘEDINTELE „TELERADIO-MOLDOVA” ÎNGRĂDEȘTE LIBERTATEA DE EXPRIMARE

Reforma de la instituția publică națională a audiovizualului este unul dintre cele mai mari eșecuri ale guvernării comuniste. Deoarece guvernanților niciodată nu le-a plăcut să afle adevărul despre acțiunile lor, ori de câte ori cineva i-a criticat, ei au încercat să-i închidă gura, inclusiv cu ajutorul judecăților.

Cam așa s-a întâmplat și în cazul când președintele Companiei „Teleradio-Moldova” (TRM), Valentin Todercan, a depus la Judecătoria Sectorului Râșcani din Chișinău două cereri de chemare în instanța de judecată – una pe numele lui Igor Munteanu și Veaceslav Ioniță, membri ai Consiliului de Observatori (CO) al TRM, și alta împotriva IDIS „Viitorul”, cărora le pretindea suma de 2,6 mln lei. Guvernanții comuniști au fost deranjați de studiul „Teleradio Absurdistan sau reforma furată în compania publică”, elaborat și publicat pe site-ul IDIS „Viitorul”. Președintelui Companiei pur și simplu nu i-a convenit că unii membri ai CO sunt nemulțumiți de așa-zisa reformă a “Teleradio-Moldova”. Dar adevărul este că televiziunea stagnează, programele sunt anacronice, iar retehnologizarea Companiei nu a avut loc. Conducerea Companiei așteaptă doar pompări de la Bugetul de stat, fără a încerca să găsească și alte surse de finanțare. În acel studiu a fost făcută o analiză obiectivă a activității Companiei, bazată pe fapte reale, iar toate criticele aduse erau pe deplin justificate. În loc să se autosesizeze și să întreprindă măsurile de rigoare, comuniștii și cei postați de ei în funcții de conducere la „Teleradio-Moldova” au preferat să atace. De parcă aceasta ar fi putut schimba situația! Oricum, compania „Teleradio-Moldova” nu a devenit mai publică, mai deschisă, mai profesionistă, mai în interesul cetățeanului.

DEFICITUL COMERȚULUI EXTERIOR DEPĂȘEȘTE 2 MILIARDE DE DOLARI

Politica de sugrumare a exporturilor și de facilitare a importurilor, care aduceau comuniștilor bani grei la buget, nu putea să treacă fără urmări. La începutul anului 2008 Republica Moldova stabilește un anti-record: deficitul comerțului exterior al țării în premieră depășește 2 mlrd. dolari. Moldova reușește „performanța” de a-și crește deficitul comerțului exterior cu 43,8% în decurs de doar un an. Cu asemenea „progrese” poți nimeri și în Cartea recordurilor Guinness.

La acea perioadă, Republica Moldova înregistra cel mai mare deficit al balanței comerciale cu Ucraina (-465,7 mln. dolari), Rusia (-223,6 mln. dolari), România (-206,8 dolari), Germania (-205,2 mln. dolari). Rusia rămânea principalul consumator de mărfuri moldovenești. În decurs de un an exporturile către această țară au crescut cu peste un sfert. În același timp, au crescut importurile din CSI – cu circa o treime. Aceste cifre vorbesc de faptul că guvernarea comunistă niciodată nu a tratat la modul serios problema unei eventuale redirectionări a comerțului exterior. Desigur, nu se punea problema abandonării piețelor tradiționale, dar nici eventualele piețe de desfacere noi nu trebuiau tratate cu superficialitate. O dovadă că anume așa au procedat comuniștii și nicicum altfel este și faptul că sistemul de preferințe comerciale autonome, obținut atât de greu de la Uniunea Europeană, până la urmă a rămas, în linii mari, nevalorificat.

AGENȚIILE DE PUBLICITATE AMENINȚĂ CU PROTESTE

Sfârșitul lunii ianuarie 2008 este marcat de noi tensiuni dintre autorități și mediul de afaceri. De data aceasta la rampă ies agenții de publicitate, care amenință cu acțiuni de protest, dacă noua modalitate de impozitare locală, ce a intrat în vigoare pe 1 ianuarie 2008, nu va fi anulată.

Până la finele lui 2007, taxa locală constituia 500 lei pe 1 mp la plasarea publicității pe panouri, iar taxa maximă pentru plasarea publicității pe panouri era de 1,8 mii lei per unitate și se plătea anual sau la schimbarea imaginii de pe panou. De la Anul Nou, însă, taxa la schimbarea imaginii de pe un panou publicitar standard (6x3 m) a fost majorată de la 1,8 mii lei până la 9 mii lei. Evident, noile reguli nu conveneau agenților, deoarece unii furnizori de publicitate schimbă lunar imaginea de pe panou. În aceste condiții, agenții de publicitate puteau chiar să intre în incapacitate de plată. Agențiile de publicitate au trimis scrisori Consiliului Municipal Chișinău, Președintelui Parlamentului, în care își exprimau dezacordul cu înzecirea taxei de publicitate stradală, comparativ cu anul 2007. Ele propuneau un impozit anual de 500 lei pe 1 m de spațiu publicitar și neîncasarea impozitului la schimbarea imaginii. Tot asociațiile au venit cu o inițiativă care prevedea diversificarea taxelor în funcție de suprafața construcției publicitare – cu cât aceasta este mai mare, cu atât cota de impozitare a unui metru pătrat să fie mai mică. În Republica Moldova activau la acel moment 53 companii care prestau servicii de publicitate, dintre care 28 fiind agenții de publicitate specializate, iar 24 – companii cu rețele de promovare a

propriilor produse. Potrivit datelor Direcției Municipale de Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, la acea perioadă erau înregistrate 2800 de panouri stradale (59 mii mp). Probabil, pe comuniști nu i-a speriat faptul că în Moldova ar putea fi organizate noi proteste, căci din astea au fost o mulțime pe timpul guvernării lor și oricum nu i-a sensibilizat prin nimic. Nu este exclus că i-a speriat perspectiva de a vedea adevărul despre esența guvernării lor pe toate panourile publicitare. Ar fi fost o lovitură de imagine, căreia nu se știe dacă i-ar fi făcut față. De aceea, guvernanții au cedat și au revăzut taxa.

VORONIN PUNE SIS PE CAPUL PRESEI ȘI AL OPOZIȚIEI

Dacă cineva mai spera că schimbarea conducerii Serviciului de Informații și Securitate (SIS) la finele anului 2007 nu are nimic în comun cu alegerile parlamentare ce se apropiau, apoi la începutul lunii februarie 2008 aceste speranțe s-au risipit. Anume atunci președintele Vladimir Voronin dă indicații Serviciului să se ocupe preponderent de finanțarea de peste hotare a presei și a partidelor politice. Cu alte cuvinte, acestei structuri i se indică direct – să găsească capete de acuzare a oponentilor și să pregătească răfuiala cu aceștia.

Desigur, șeful statului s-a străduit să-și ambaleze indicațiile dictatoriale într-un înveliș aproape democratic. El nu apus la îndoială rolul partidelor de opoziție într-o societate democratică, dar a specificat că activitatea acestora nu trebuie să fie îndreptată împotriva statului. Prin stat comuniștii s-au subînțelea pe ei. Șeful statului a chemat Serviciul „să intensifice activitățile de prevenire a acțiunilor de subminare a regimului constituțional și a statalității republicii” și le-a amintit angajaților Serviciului că printre prioritățile SIS-ului se numără controlul sistemului financiar-bancar în vederea prevenirii și combaterii infracțiunilor; prevenirea abuzurilor la distribuția și utilizarea mijloacelor publice; asigurarea securității informaționale a statului și prevenirea terorismului etc. Cu alte cuvinte, Serviciului i s-au trasat niște direcții de activitate foarte clare, pentru a închide gura oponentilor. Îndemnul președintelui a fost auzit, iar SIS a făcut exces de zel în îndeplinirea sarcinilor puse în fața sa. Persecutarea presei și opoziției a căpătat proporții, Republica Moldova nu o dată devenind ținta criticelor din exterior în această privință.

PRIMARII SE REVOLTĂ

A cțiunile întreprinse de guvernarea centrală împotriva teritoriilor care au avut curajul să se debaraseze de guvernări locale comuniste, se asemănau cu un act de genocid. Circa 350 de primari ai satelor și orașelor din Moldova, întruniți la adunarea primarilor din republică, organizată de către Liga Națională a Asociațiilor de Primari, s-au declarat nemulțumiți de nivelul de autonomie financiară a teritoriilor pe care le conduc.

Participanții au criticat conducerea republicii pentru faptul că împarte primarii „în ai noștri și ai lor”, împărțirea fiind vizibilă, mai ales, la adoptarea Legii Bugetului de stat pentru anul 2008, când localităților conduse de comuniști li s-au alocat mai multe fonduri decât celorlalte. Majoritatea primarilor au afirmat că în Republica Moldova nu există autonomie financiară reală a teritoriilor și că mijloacele financiare sunt concentrate la centru. Participanții la adunare au adoptat o declarație prin care au cerut conducerii de vârf a țării să asigure autonomia reală a teritoriilor atât la nivel de legislație, cât și la modul practic. Dar acest apel nu a găsit susținerea cuvenită. De altfel, un alt rezultat nici nu putea fi în condițiile în care speakerul Marian Lupu, premierul Vasile Tarlev și ministrul Administrației Publice Locale, Valentin Guznac, nu au venit la eveniment, chiar dacă fuseseră invitați. Și e păcat, căci participanții la adunare au reprezentat ceva mai mult de o treime din totalul primarilor din Moldova. Astfel, s-a ignorat o opinie relevantă privind adevărata stare de lucruri la capitolul autonomia locală.

LISTA VINOVAȚILOR DE CONDAMNAREA MOLDOVEI LA CEDO

Către începutul anului 2008, condamnarea Moldovei la CEDO devine unul din subiectele de discuții cele mai arzătoare. Or, Republica Moldova începe la acea perioadă să piardă proces după proces, sumele plătite sub formă de compensații din Bugetul de stat devenind tot mai mari. Văzând inacțiunea statului, mediul neguvernamental intervine și încearcă să contribuie la soluționarea problemei prin mijloacele pe care le avea la dispoziție. Iar unul dintre acestea a fost publicarea listei persoanelor și organizațiilor vinovate de aceste condamnări. Lista a fost elaborată de organizația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”.

Documentul respectiv cuprindea vinovații de condamnarea Moldovei la CEDO în perioada decembrie 2006-decembrie 2007. Problema era extrem de actuală, căci până la data de 31 decembrie 2007, CEDO a emis hotărâri asupra unui număr de 105 cauze moldovenești, inclusiv în 20 de cauze – în 2006, și în 60 – în 2007. Chiar dacă în perioada de referință Republica Moldova a fost condamnată de 60 de ori, lista persoanelor și organizațiilor era mult mai mare, la un dosar revenind mai mulți vinovați. Pe listă figurau procurori, judecători, diferite ministere. Sigur, nu toți cei care au nimerit în aceste liste urmau a fi trași la răspundere materială sau penală. Cu toate acestea, se impunea stabilirea gradului de vinovăție a acestor persoane pentru a spori responsabilitatea autorităților publice și a contribui la transparența actului decizional. Lista persoanelor vinovate de condamnarea Moldovei la CEDO a fost întocmită în baza informațiilor deținute de către avocații care au reprezentat

reclamanții la Curte și în baza hotărârilor CEDO. Elaborarea și publicarea ei a fost un pas înainte în soluționarea problemei condamnării Moldovei la CEDO. Spre regret, efortul mediului neguvernamental în mare parte s-a pierdut în van. Deoarece autoritățile comuniste nu au folosit această listă pentru sancționarea vinovaților, deși legislația permite acest lucru. Astfel, încălcarea drepturilor omului în continuare a fost încurajată, iar rezultatele unei astfel de atitudini nepăsătoare nu au întârziat să apară.

In perioada 8-10 februarie 2008, la München (Germania) a avut loc ediția a 44-a a Conferinței pentru Politica de Securitate care s-a desfășurat sub genericul „Lumea în transformare – schimbarea puterilor, lipsa strategiilor?”. Clasa politică din Moldova și-a legat mari speranțe de acest eveniment, deoarece el oferea oportunități evidente Moldovei de a-și promova unele puncte de vedere la cel mai înalt nivel și de a obține soluționarea mai multor probleme stringente cu care se confrunta. Însă guvernarea comunistă a folosit această oportunitate pentru a promova... interesele Rusiei.

Este știut că odată cu extinderea NATO până la Prut, una din preocupările de bază ale Moscovei în această zonă a Europei unde se află și Republica Moldova a devenit prevenirea unui nou val de extindere. Recunoașterea neutralității Moldovei la nivel internațional corespundea cum nu se poate de bine acestor interese ale Moscovei. Și anume cu acest mesaj a venit Vladimir Voronin în cadrul Conferinței menționate. Șeful statului a apreciat că în Republica Moldova există „contradicții sistemice serioase dintre diferite modalități de abordare a problemei securității europene”, făcând trimitere la faptul că Moldova este o țară divizată iar procesul de negocieri dintre Chișinău și Tiraspol este blocat de doi ani. Speculând una dintre cele mai grave probleme ale țării – cea transnistreană, președintele țării a încercat într-un fel să șantajeze Occidentul, să-l determine să accepte regulile de joc convenabile Rusiei. Evident că factorii de decizie din Occident nu s-au lăsat momiți de comportamentul și mesajul neadecvat situației și nu au reacționat în nici un fel. Ulterior, șeful statului a fost nevoit într-un fel să se lase păgubaș de aventura pe care a pornit-o în Germania. Dar unele oportunități pentru Republica Moldova au fost ratate.

PROCURATURA HĂRȚUIEȘTE JURNALIȘTII INCOMOZI PUTERII

Opinia publică din Moldova este șocată să afle că Procuratura Generală (PG) a pornit urmărirea penală „pe faptul acțiunilor intenționate îndreptate spre ațâțarea vrajbei sau dezbinării naționale, rasiale sau religioase”. Potrivit procurorilor, la 3 februarie 2008, în cadrul mitingului organizat de Uniunea Jurnaliștilor din Moldova în Scurarul Teatrului de Operă și Balet din capitală, directorul cotidianului independent „Timpul”, Constantin Tănase, și alții au expus public îndemnuri îndreptate spre ațâțarea vrajbei și dezbinării naționale, precum și limitarea directă a drepturilor reprezentanților națiunii rusești din R. Moldova, iar respectivele chemări “au adus atingere relațiilor sociale privind buna conviețuire a cetățenilor statului, au lezat onoarea și demnitatea reprezentanților națiunii rusești, punând în pericol securitatea publică”.

Urmărirea penală în cauza menționată a fost pusă în sarcina Procuraturii municipiului Chișinău. De notat că la mitingul respectiv s-a discutat, în principal, despre necesitatea aderării Moldovei la NATO. Atunci, Constantin Tănase a declarat că Moldova trebuie să scape nu numai de Voronin și comuniști, dar și de ruși. Dar cunoscutul jurnalist a precizat ulterior că s-a referit nu la rușii din Moldova, ci la influența rusă. Este o opinie care se încadrează perfect în dreptul fundamental la libera exprimare, cu atât mai mult că se știe despre influența nocivă și neconstituțională uneori a Rusiei în Moldova. Dar procurorii aflați în serviciul puterii au neglijat esența mesajului și au înțeles ceea ce au dorit ei să înțeleagă. Asta le deschidea calea de a intimida persoanele incomode puterii comuniste.

DESPĂGUBIRI RECORD – PESTE 2,5 MLN. EURO

Procesele pierdute de Moldova la CEDO în perioada 2007 – 2008 sunt atât de răsunătoare și de multe, încât despre ele ar trebui de scris o carte aparte. De aceea, mi-am propus să nu mă opresc la toate, ci doar la cele mai relevante. Unul dintre acestea este cazul „Oferta Plus”, în care Guvernul comunist a fost obligat de instanța de la Strasbourg să achite pentru încălcarea drepturilor unui agent economic o sumă record – 2,5 mln. euro, ceea ce este echivalentul acumulărilor de o zi la Bugetul de stat. CEDO a pronunțat decizia respectivă pe data de 12 februarie 2008.

În anii 1997-1998, „Oferta Plus” a livrat energie electrică în R. Moldova în sumă de peste 33 mln. dolari SUA. O parte din energie a fost consumată de către instituțiile bugetare, care au plătit parțial consumul. În 1999, firma a obținut o hotărâre judecătorească prin care Ministerul Finanțelor a fost obligat să-i plătească suma de 20 mln. lei. Hotărârea a fost menținută printr-o hotărâre a Plenului Curții Supreme de Justiție (CSJ) în anul 2001 și a devenit, astfel, irevocabilă. Dar hotărârea judecătorească din 1999 nu a fost executată până în anul 2003. În decembrie 2003, între reclamant și Ministerul Finanțelor a fost încheiat un acord de executare eșalonată a hotărârii în termen de 10 luni. Acordul a fost executat numai pentru 2,5 luni, după care reclamantul a fost anunțat că acesta nu va mai fi respectat. În aprilie 2004, reclamantul a depus o cerere la CEDO, informând despre acest fapt agentul guvernamental și Ministerul Finanțelor. La rândul său, Ministerul a depus o cerere de revizuire la Plenul CSJ care, la 12 iulie 2004 a casat hotărârea din 1999

și a trimis cauza la rejudecare. În urma reexaminării cauzei, CSJ, în februarie 2005, a respins integral pretențiile reclamantului. La 4 ianuarie 2007, „Oferta Plus” SRL a solicitat Plenului CSJ să caseze hotărârea sa din 12 iulie 2004, cu menținerea hotărârii din 1999. Însă la 29 octombrie 2007, instanța a dispus ca hotărârea din 1999 „nu urmează a fi pusă în executare”, iar „Oferta Plus” nu avea dreptul să primească sumele acordate prin hotărârea din 1999. A urmat decizia CEDO din 12 februarie 2008. Astfel, încăpățânarea și incompetența comuniștilor și a celor aflați în serviciul lor a condus la apariția unei imense „găuri” în buget, contribuabilii fiind nevoiți să plătească pentru erorile guvernanților.

Faptul că în timpul guvernării comuniste corupția în Republica Moldova s-a simțit ca la ea acasă, este o axiomă. Totuși, abordarea acestui fenomen pe domenii, pe sectoare a scos de fiecare dată în vileag adevăratele ei proporții. Așa s-a întâmplat și la data de 15 februarie 2008, când a fost dat publicității studiul „Măsurăm corupția: de la sondaj la sondaj”, realizat de către Transparency International Moldova.

Potrivit acestuia, în cadrul structurilor Ministerului Dezvoltării Informaționale (MDI) mita varia de la 51 la 305 dolari. Sondajul a fost realizat timp de patru zile, în municipiul Chișinău. Din cei 106 respondenți, 34 au mărturisit despre cazuri de mituire. S-a constatat că pentru eliberarea buletinului de identitate sau a pașaportului se plătea în medie o mită de 51 dolari, pentru permisul de conducere – 194 dolari, pentru înmatricularea automobilului – 305 dolari. Peste 70% din cei care au recurs la mituire au făcut acest lucru din propria inițiativă, la 17,6% li s-a sugerat, iar în 11,9% din cazuri a intervenit un intermediar. Putem presupune că o situația similară este și în alte organe ale statului. Or, în anii de guvernare, comuniștii au pus la punct un sistem birocratic și corupt, care a funcționat destul de bine în ceea ce ține de obținerea mijloacelor ilicite. Acest sistem i-a „hrănit” și pe cei care nemijlocit au perceput de la oameni plățile neoficiale, dar și pe cei care au stat în umbră și au protejat buna lui funcționare.

„SUCCESUL ECONOMIC” AL COMUNIȘTILOR

La mijlocul lunii februarie 2008, Banca Națională a Moldovei (BNM) face publice datele despre intrările de remitențe în țară în anul precedent. Aceste date explică „succesul economic” al comuniștilor și dau posibilitatea de a înțelege cum Republica Moldova, o țară care trăiește în mare parte din importuri și care are un deficit enorm al balanței comerciale externe, încă nu a ajuns la default.

Astfel, în anul 2007, persoanele fizice au trimis în Moldova prin intermediul băncilor din țară 1,21 mlrd. dolari SUA, mai mult cu 361,67 mln. dolari (42,3%) decât în anul 2006. Totodată, 918,75 mln. dolari (+46,16%) din totalul remitențelor au intrat în țară prin sisteme de transfer rapid. Cei mai mulți bani au fost trimiși în trimestrul IV, 373,57 mln. dolari, iar luna octombrie a fost cea mai „productivă” în acest sens – 130,57 mln. dolari. Cei mai mulți bani se transferă din Rusia. Datele băncii centrale a acestei țări arată că doar în trimestrul III 2007, în Republica Moldova au fost trimiși prin intermediul sistemelor de transfer rapid și prin poștă 244 mln. dolari, mai mult cu 46% decât în aceeași perioadă a anului 2006. Experții atrăgeau atenția că o majorare atât de considerabilă a remitențelor afectează inflația și contribuie la aprecierea leului moldovenesc, fenomene care încetinesc ritmul de creștere a PIB-ului și al exporturilor de mărfuri. Pentru comuniști însă a contat faptul că aceste remitențe i-au ajutat să sporească importurile și, respectiv, defalcările în Bugetul de stat, dar și să facă speculații pe piață, prin instrumente administrative, pentru a-și completa rezervele valutare. Cât privește economia țării și cetățeanul simplu, pentru guvernanți au contat mai puțin.

O GRIMASĂ COMUNISTĂ ÎN ADRESA INVESTITORILOR STRĂINI

La data de 22 februarie 2008, Parlamentul a respins un proiect de lege prin care agenții economici care au în capital investiții străine puteau să achiziționeze terenuri agricole în Republica Moldova, dacă au îndeplinit o serie de condiții speciale. Proiectul a fost elaborat de Alianța „Moldova Noastră”.

Agenții economici ar fi urmat să obțină dreptul de cumpărare a terenurilor doar în urma licitațiilor publice organizate de Guvern și după prezentarea unor proiecte de investiții. Agenții economici cu capital străin urmau să încheie contracte de achiziție pentru terenuri numai după primirea acestui drept de la Guvern. Condițiile, procedura de participare la licitație, capitalul minim al investiției pentru 1 ha de teren agricol urmau să fie stabilite printr-un regulament aprobat de Parlament, la propunerea Guvernului. Suprafața maximă a terenului agricol pe care putea să o cumpere un investitor urma să fie de 500 ha. Investitorii străini care nu implementau proiectul investițional timp de un an, urmau să-l înstrăineze ulterior cetățenilor Republicii Moldova. Proiectul AMN era unul chibzuit, argumentat din punct de vedere economic, care ar fi deblocat activitățile investiționale în Moldova și ar fi reanimat piața funciară. Însă comuniștii s-au opus adoptării lui. Astfel, ei și-au arătat adevărata atitudine față de investitorii străini, dar și față de piața funciară autohtonă.

MITING DE PROTEST LA BĂLȚI

Politica antisocială a guvernării comuniste provoacă peste tot proteste ale populației. Merită menționat în special mitingul de protest de la Bălți de la data de 25 februarie 2008, când mii de oameni au ieșit în stradă pentru a-și exprima indignarea față de scumpirea produselor alimentare de prima necesitate și a tarifelor la apă, gaze, energia termică. Manifestanții au cerut revizuirea tarifelor la serviciile comunale, limitarea activității cazinourilor electronice în oraș, stabilirea unor tarife diferențiate la serviciile comunale pentru pensionari și bugetari, îmbunătățirea situației deținătorilor de patente etc.

Vorbitorii au menționat că politica socială a actualilor guvernanți este orientată spre sărăcirea în continuare a majorității cetățenilor și îmbogățirea unui grup restrâns de businessmeni, pentru care și sunt construite supermarketurile și cazinourile. Relevant este faptul că acest mare miting anti-comunist a avut loc anume la Bălți, municipiu care tot timpul a fost considerat unul în care ponderea comuniștilor a fost extrem de mare. La momentul organizării mitingului și primarul, și majoritatea de guvernământ locală reprezentau Partidul Comuniștilor. Se vede că oamenii s-au săturat de minciunile comuniștilor și și-au dat seama că sub masca de comuniști se ascundea o gașcă de profitori care se ghidau doar de interesele lor.

COMUNIȘTII NU DORESC SĂ SUPERE RUSIA

Eforturile comuniștilor de a intra din nou în grațiile Moscovei îi determină de multe ori să acționeze chiar în detrimentul intereselor naționale ale Republicii Moldova. Aceștia, cu sau fără bună știință, încep să pună interesele Rusiei mai presus decât cele ale țării lor. Astfel, pe data de 28 februarie, majoritatea parlamentară comunistă a respins propunerea opoziției ca Parlamentul să ia atitudine, printr-o declarație specială, față de deschiderea de către Rusia a 23 de secții de votare în regiunea transnistreană pentru alegerile prezidențiale ruse, din 2 martie.

Inaugurarea secțiilor de votare fără acordul Chișinăului contravenea dreptului internațional și reprezenta o sfidare a suveranității și independenței Republicii Moldova. În aceste condiții, Parlamentul nu putea să nu se pronunțe asupra deschiderii secțiilor. Nu a fost pentru prima dată când Parlamentul era nevoit să discute unele acțiuni ale Rusiei legate de regiunea transnistreană. Însă, dacă anterior comuniștii aveau o poziție mai flexibilă și, cel puțin, dădeau impresia că-i preocupă interesele naționale ale Moldovei, de data aceasta nici măcar acest lucru nu s-au obosit să-l facă. Ei nu au comentat propunerea opoziției, ci pur și simplu au votat împotriva, când aceasta a fost supusă votului. Ulterior, comuniștii nu au solicitat explicații Rusiei la acest subiect prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. Astfel, ei au încurajat Rusia să sfideze și în continuare suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova, dându-i de înțeles că se poate simți aici ca la ea acasă și că poate face ce dorește, fără a risca nimic.

Agonia în care au intrat comuniștii după înfrângerea suferită în alegerile locale generale din 2007 i-a determinat să abordeze un alt fel de a fi în politica moldovenească – să se țină cu mâinile și picioarele de fiecare post din fiecare sat. Chiar dacă pentru aceasta a fost nevoie de destabilizări de proporții în diferite zone. Cazul satului Buțeni din raionul Hâncești a făcut înconjurul Europei, fiind cel mai relevant exemplu în acest sens.

La începutul anului 2008, la mai bine de jumătate de an de la alegeri, acest sat rămânea unica localitate din Moldova care nu avea administrație locală după alegerile din vara anului 2007. De fapt, el avea, dar comuniștii nu doreau să recunoască rezultatele alegerilor pentru că ele fusesse câștigate de Alianța „Moldova Noastră”. Aceasta în condițiile în care reprezentantul AMN, Anatolie Postolachi a fost ales primar nu o dată, ci de două ori. De asemenea, merită de menționat că oamenii din sat au ieșit în stradă, au blocat șoseaua Chișinău-Hâncești, cerând comuniștilor să le recunoască primarul ales. În loc să dea curs cererii absolut legale a oamenilor, guvernării au băgat forțele de ordine peste ei, au atârnat împotriva susținătorilor AMN o parte din locuitori, provocând (indirect) conflicte în sat. Gândindu-se la securitatea oamenilor, AMN a acceptat cerința comuniștilor – de a-l retrace din cursă pe Anatolie Postolachi. Comuniștii credeau că, dacă acest om nu va mai candida, ei vor câștiga alegerile. Marea a fost însă dezamăgirea lor când, la 2 martie 2008, AMN a obținut din nou postul de primar, dar și majoritatea în consiliul local. Acest caz a fost o lecție dureroasă pentru comuniști. Era un semnal că declinul politic în care au intrat guvernării este ireversibil, că puterea nu poate fi menținută nici chiar dacă controlezi justiția, procuratura, forțele de ordine etc.

In primăvara anului 2008, proporțiile dezastrului în care comuniștii au adus țara devin înspăimântătoare și din ce în ce mai mulți tineri încep să se întrebe despre viitorul lor în această țară. Anume pe marginea acestui subiect au discutat tinerii din Organizația de Tineret a Alianței „Moldova Noastră” (AMN) și Tineretul Liberal European ((LYMEC), în cadrul unui seminar internațional. Tinerii din Moldova și Europa au acuzat guvernarea comunistă din R. Moldova de faptul că a adus țara într-o „criză politică, economică, socială și morală profundă”. Aceasta este situația din Republica Moldova, situație ce necesită o atenție sporită din partea UE în cadrul politicii de vecinătate.

Actuala guvernare comunistă, prin instaurarea unui regim polițienesc, prin comiterea a tot felul de abuzuri față de cei care exprimă o altă opinie decât cea oficială, prin încălcarea legii și neglijarea valorilor democratice, constituie o barieră în calea de integrare europeană a Republicii Moldova. Tinerii au condamnat ideologia comunistă ca fiind una criminală, care vine în contradicție cu valorile europene. Și dacă Republica Moldova are vocația unei țări europene, noi trebuie să scăpăm cât mai curând posibil de comuniști. Tinerii din Moldova și-au exprimat nu o singură dată poziția critică față de guvernarea comunistă. Dar este pentru prima dată când tinerii din Europa s-au solidarizat cu colegii lor din Moldova. Iar mesajul a fost foarte clar: cei care reprezintă viitorul Europei, nu văd în ea loc pentru partide comuniste de factură totalitară.

PE ULTIMUL LOC LA PROTECȚIA DREPTULUI LA PROPRIETATE

Dacă în domeniile social-economice comuniștii explicau deseori situația precară prin posibilitățile reduse ale țării, apoi în cazul altor domenii, astfel de argumente nu mai erau valabile, căci Republica Moldova ajunsese printre codașe. Un clasament elaborat de Alianța pentru Drepturile de Proprietate cu sediul la Washington DC, în baza Indicatorului Internațional al Drepturilor Proprietății (IIDP), arată că Moldova se află pe ultimul loc în Europa în ceea ce privește protecția drepturilor la proprietate.

IIDP analizează trei dimensiuni ale dreptului proprietății: mediul politic și juridic, protecția drepturilor la proprietatea fizică, și protecția drepturilor proprietății intelectuale, și apreciază țările lumii pe scara de la 1 la 10 puncte. Potrivit clasamentului IIDP 2008, Moldova a obținut 3,4 puncte din 10 și se afla pe locul 109 între 115 de state din lume, pe același loc ca și Paraguayul și Angola. Calificativul Moldovei a fost afectat de nota mică la capitolul protecția dreptului proprietății intelectuale (1,9 din 10). Protecția necorespunzătoare a proprietății intelectuale este confirmată și de studiul internațional de piraterie a software din 2008 al Business Software Alliance, care arată că circa 94% din software din R. Moldova în 2006 sunt piraterești, plasând Moldova pe locul 2 în lume drept țara cu cea mai înaltă rată de piraterie a software (după Armenia, nr. 1 mondial). România se găsea pe locul 62 (5.0 din 10 puncte la toate cele 3 capitole), Ucraina - pe 83 (4.3/10), Rusia - pe locul 92 (4.0/10). Primul loc în lume îl deține Finlanda (8.6/10), iar ultimul loc - Bangladesh (2.9/10). Comuniștii nu au întreprins nimic pentru a îmbunătăți situația. Se vede că ei pur și simplu s-au obișnuit că Republica Moldova trebuie să fie peste tot pe ultimele locuri.

PROBLEME DE DISCRIMINARE RASIALĂ ÎN R. MOLDOVA

Republica Moldova, unde nimeni nu s-ar fi gândit că există probleme de ordin rasial, a „reușit” să se facă văzută și la acest capitol. Și nu oriunde, ci la ONU. La începutul lunii martie 2008, Comitetul ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială a audiat un raport cu privire la respectarea Convenției Internaționale pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială în R. Moldova și a elaborat recomandări pentru îmbunătățirea situației în republică.

Comitetul s-a arătat îngrijorat în legătură cu faptul că avocații parlamentari ai Centrului Drepturilor Omului din Moldova s-au ocupat deocamdată doar de câteva plângeri privind discriminarea rasială; că bugetul Biroului Relații Interetnice a fost micșorat și Biroul nu are suficienți angajați iar Consiliul Coordonator al Organizațiilor Etnice și Culturale (organ consultativ pe lângă birou) nu reprezintă eficient interesele minorităților naționale. Comitetul dezaproba și faptul că limbile ucraineană, găgăuză și bulgară, cât și culturile respective sunt predate ca obiecte de studiu într-un număr limitat de școli unde limba de predare este rusa. Totodată, limbile ucraineană și bulgară sunt limbi în care se face instruirea doar în câteva clase în școli experimentale. Nu există școli unde limba și cultura romă, azeră sau tătară să fie predate. În raport a fost acordată o atenție sporită lezării drepturilor romilor, în special, absenței reprezentanților acestora în parlament și în structurile de stat, ratei înalte a șomajului în rândul acestei etnii. Obiecțiile legate de cultură, religie, minoritățile naționale par să fie adecvate situației din Republica Moldova. Dar cum au reușit comuniștii „performanța” de a înregistra cazuri de discriminare rasială, numai ei știu.

La începutul anului 2008, personal am inițiat o moțiune simplă în Parlament privind atitudinea iresponsabilă a Guvernului față de monumentele ocrotite de stat. În acea moțiune era vorba, în special, de monumentul ocrotit de stat Conacul „Teodosiu”, care era amplasat în centrul capitalei (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 160) și care a fost demolat ilegal în august 2005. La câteva zile de la distrugerea monumentului, Guvernul a elaborat un proiect de hotărâre prin care legifera demolarea, dar Parlamentul nu l-a adoptat nici până acum. Am cerut socoteală ministrului culturii și turismului, Artur Cozma, și pentru faptul că nu au fost păstrate elementele decorative ale monumentului, precum prevede legislația în vigoare, deși anterior ministrul m-a asigurat că elementele au fost transmise la păstrare.

La 16 martie 2008, moțiunea care a fost semnată și de alți 15 deputați de opoziție, ajunge să fie pusă în discuție în Parlament. Deputații i-au adresat zeci de întrebări, însă ministrul nu a știu să răspundă clar nici la una. El nu a știut nici cine a dat ordinul de demolare ilegală, nici de ce nu a fost protejat monumentul, nici dacă acesta va fi restabilit, nici ce s-a întâmplat cu elementele decorative ale Conacului etc. Prin tăcerea sa, ministrul a protejat de fapt gravele abuzuri împotriva culturii admise de guvernarea comunistă. Era evident că un astfel de om, care nu protejează cultura, dar pe cei ce acționează împotriva ei, nu putea să rămână în continuare în funcția respectivă. Noi am propus demiterea lui, dar majoritatea comunistă s-a opus. Or, guvernanții niciodată nu au avut nevoie în această funcție de un apărător al culturii, ci de un instrument docil prin care

și-ar satisface interesele. Adică, dacă unui demnitar comunist i-ar trăsnii prin cap să demoleze un monument protejat de stat și să construiască în locul lui o discotecă, misiunea ministrului ar fi să acopere ilegalitatea. Astfel, guvernarea și-a demonstrat adevărata atitudine față de cultură, în general, și față de monumentele protejate de stat, în particular.

ȘAPTE ANI DE DEZASTRU

La data de 13 martie 2008 Alianța „Moldova Noastră” (AMN) vine cu o declarație în care consemnează șapte ani de guvernare comunistă. În acea declarație noi apreciam că acești șapte ani au fost un dezastru pentru Republica Moldova.

În anii de guvernare comunistă, Republica Moldova a ajuns să aibă cel mai scăzut nivel de democrație în Europa; comuniștii au scos un profit maxim din nostalgia cetățenilor după trecut, dar, în realitate, au instaurat în republică un sistem totalitarist; în anii de guvernare, comuniștii au instituit un sistem politic autoritar și au transformat Moldova într-un stat polițienesc; separarea și independența puterilor a devenit o lozincă falsă, în realitate acestea fiind toate supuse și controlate de către Vladimir Voronin; presa a ajuns să fie, în marea ei majoritate, controlată de putere, iar cenzura a devenit un instrument folosit frecvent de putere; în Moldova nu este dictatura legii, ci legea dictaturii. În plus, în toți anii de guvernare comunistă, R. Moldova nu a avut o strategie clară a politicii externe - la Moscova s-a spus una, la Bruxelles - alta, iar la Washington - cu totul alta. Prin declarația noastră, i-am acuzat pe comuniști de faptul că încearcă să creeze o iluzie a bunăstării - deși guvernarea afirmă că în Moldova se înregistrează o creștere economică, nivelul de viață al cetățenilor scade permanent. Pentru aceste motive, AMN și-a propus atunci drept obiectiv de bază să scape Republica Moldova de comuniști. Ulterior, am mers consecvent pe implementarea în practică a acestei idei.

SUDUL REPUBLICII ACORDĂ VOT DE NEÎNCREDERE COMUNIȘTILOR

Tendința de debarcare a comuniștilor de la putere, începută în cadrul alegerilor locale generale, își găsește continuare și la nivel de zone concrete, demonstrând că populația s-a săturat de demagogie și abuzuri comuniste. Un exemplu în acest sens îl reprezintă autonomia găgăuză din sudul republicii, care ani de-a rândul a fost considerată un teritoriul comunist. Adică, în acest teritoriu comuniștii tot timpul au fost primii în topul preferințelor electoratului. Primul tur al alegerilor în Adunarea Populară de la Comrat, care are loc la începutul lunii martie 2008, arată însă că și aici comuniștii au pierdut controlul.

Majoritatea mandatelor de legislator, obținute în primul tur al alegerilor pentru Adunarea Populară, au revenit candidaților independenți. În primul tur de scrutin, 18 candidați au obținut mandate de deputat, majoritatea fiind independenți, iar comuniștilor, altădată majoritari, revenindu-le doar trei mandate. Evident, acest eșec i-a deranjat pe guvernanți. Ei s-au mobilizat, dar oricum nu au reușit mare lucru nici în turul doi. În aceste condiții, s-a recurs la practica dintotdeauna a guvernării – o parte din independenți au fost cumpărați, intimidați, speriați etc. Unii dintre ei au cedat și au trecut de partea comuniștilor. Cu toate acestea, comuniștii nu au putut obține o majoritate clară. Pentru ca măcar cumva să se răzbune pentru înfrângerea suferită, comuniștii și adepții lor au încercat să blocheze activitatea Legislativului de la Comrat, timp de aproape jumătate de an. Până la urmă au fost nevoiți să se resemneze. Păcat că această lecție dură dată de electoratul din sudul republicii guvernării comunist nu a fost înșușită pe deplin.

MII DE COPII RĂMAȘI FĂRĂ PĂRINȚI

Situația dificilă în care se pomenesc zeci de mii de copii ca urmare a exodului masiv al forței de muncă peste hotare nu putea fi mult timp ascunsă, chiar dacă guvernării comuniste nu-i prea convenea ca despre ea să se vorbească. Presiunea opiniei publice interne, dar în special a celei din exterior, determină Procuratura Generală să dea publicității un studiu privind respectarea legislației cu privire la protecția drepturilor copilului în anul 2007.

Din cauza plecării părinților peste hotare, circa 50 mii de copii din Republica Moldova locuiesc doar cu un părinte, iar circa 25 mii – fără ambii părinți. S-a constatat că de cele mai multe ori, copiii rămași fără ocrotirea părinților nu frecventează școala, abandonează familia incompletă și devin „copii ai străzii”, fiind astfel victime ale violenței, ale abuzului, ale traficului de copii. O treime din numărul minorilor care în 2007 au comis infracțiuni provin din categoria celor rămași fără ocrotirea părintească. În același timp, 13 mii de copii din țară creșteau și învățau în 67 de școli-internat. Circa 80% dintre ei aveau unul sau ambii părinți, dar care nu aveau posibilități materiale ca să-i educe și să-i instruiască în familie. S-a stabilit că au fost încălcate drepturile copiilor la viață, la integritate fizică și psihică, la un nume și cetățenie, la dezvoltarea normală în familie, la instruire și educație, la siguranță și libertatea personală, a dreptului împotriva abuzului și exploatării sexuale, împotriva vânzării și a traficului de copii. În 2007, 1,5 mii copii care au abandonat familia și școala și se ocupau cu vagabondajul și cerșetoria au fost instituționalizați. Însă, după externare, acești copii au o capacitate redusă de integrare în mediul social normal. În lipsa supravegherii părinților,

mulți copii au consumat băuturi alcoolice și droguri, fiind întocmite 3,6 mii de procese-verbale. Concluzia care se impune este că acești copii plătesc pentru „succesele economice” ale guvernării comuniste, care are interesul și chiar a favorizat exodul forței de muncă din Moldova.

DEMISIA GUVERNULUI TARLEV – UN SPECTACOL PROST REGIZAT

La data de 20 martie, prin votul majorității comuniste, Parlamentul aprobă demisia Guvernului Tarlev. Opoziția nu a participat la acel vot, deoarece era evident că e vorba de un spectacol prost regizat de comuniști. Demisia a survenit imediat după Congresul Partidului Comunistilor, în cadrul căruia s-a pus în discuție declinul politic în care intrase guvernarea. Oamenii nu mai credeau în minciunile comuniste despre bunăstare și viitor luminos, imaginea Guvernului, în particular, și a PCRM, în general, era una foarte și foarte proastă. În criză de idei și soluții, comuniștii decid să demită Guvernul Tarlev, punându-i în cârcă povara insucceselor.

De fapt, argumentarea oficială așa a și sunat – chipurile acest Guvern a fost bun la timpul său, dar nu mai este în stare să facă față noilor provocări puse în fața sa. În felul acesta comuniștii au încercat să creeze impresia că de acum încolo totul va fi mai bine. Dar nici acest calcul al comuniștilor nu și-a găsit confirmarea în practică. Or, căderea de imagine a guvernării a continuat. În șapte ani de mandat al lui Tarlev, inflația a crescut, economia e la pământ, deficitul comerțului exterior a atins proporții amenințătoare, Planul R. Moldova – Uniunea Europeană nu a fost îndeplinit, iar oamenii pleacă masiv peste hotare, în căutarea unui loc de muncă. Nu vom trece cu vederea abaterile de la normele regulamentare ce s-au admis în Parlament în legătură cu demisia Guvernului. Opoziția a indicat că Vasile Tarlev era dator să vină în Legislativ și să explice motivele demisiei Guvernului său, pentru că anume Parlamentul a aprobat acest Executiv. De asemenea, opoziția s-a arătat nedumerită

în legătură cu faptul că Tarlev i-a prezentat demisia șefului statului, și nu Parlamentului, precum cere legislația națională. Astfel, premierul a ajuns în fruntea Guvernului pe cale democratică, dar a plecat din post încălcând Constituția Moldovei. Comuniștii nu au înțeles atunci că declinul lor nu mai poate fi oprit, că electoratul din Moldova este suficient de matur și nu poate fi mințit prin trucuri ieftine gen demisia Guvernului.

LIPSĂ DE FINANȚE, CORUȚIE, BIROCRAȚIE EXCESIVĂ...

Lipsa de finanțe, corupția, birocrația, sistemul dificil de impozitare fiscală și de licențiere, lipsa personalului calificat, sunt doar unele dintre problemele antreprenoriatului feminin în Republica Moldova. La această concluzie ajung pe data de 20 martie 2008 participanții la conferința „Femeile antreprenoare în lumea contemporană”.

Deși în Moldova fiecare a patra întreprindere mică și mijlocie aparține femeilor, antreprenoriatul feminin nu este susținut la nivel de stat. Femeile conduc afaceri în industria ușoară, medicină, sfera serviciilor, cosmetologie, saloane de frumusețe, agenții de turism și de publicitate. În ultimii ani încep să administreze și afaceri pur bărbătești, ca reparația și modernizarea utilajului, construcțiile de locuințe, confecționarea mobilei, vânzarea tehnicii de calcul. S-a constatat o tendință de întinerire a mediului de afaceri feminin. Tot mai multe femei cu vârsta cuprinse între 24-35 ani pornesc afaceri proprii. Circa 60% din femeile de afaceri au studii superioare, iar 50% până la pornirea afacerii nu aveau cunoștințe în domeniul administrării unei afaceri. Mesajul transmis de participanții la conferință a fost unul cât se poate de clar – businessul feminin se dezvoltă, dar se poate dezvolta și mai bine dacă ar fi și o contribuție pe măsură din partea statului. Aceasta ar urma să fie exprimată nu prin bani, ci prin politici, prin măsuri de ordin legislativ și administrativ. Dar comuniștii s-au făcut a nu înțelege acest mesaj, ca și multe alte mesaje venite din partea societății civile și a mediului de afaceri. Unicele mesaje recepționate de ei în anii de guvernare au fost cele venite de la cercurile de afaceri protejate de putere.

DUMA DE STAT SE OPUNE RETRAGERII FORTELOR MILITARE DIN TRANSNISTRIA

In proiectul de declarație a Dumei de Stat „Cu privire la principiile politicii Rusiei în raport cu Abhazia, Osetia de Sud și Transnistria”, elaborat de Comitetul pentru CSI și relații cu conaționali al Dumei de Stat, după audierile în problema conflictelor nerezolvate din spațiul CSI, din 13 martie, se spunea că Rusia este nevoită să-și corecteze politica în raport cu Abhazia, Osetia de Sud și Transnistria, în funcție de voința exprimată de populația care locuiește acolo și că evacuarea forțelor militare ruse ar putea să ducă la urmări dezastuoase pentru populația civilă, la destabilizarea situației în aceste regiuni.

Cu alte cuvinte, Duma de Stat a Rusiei formulează opinia că formatul actual de prezență a forțelor de menținere a păcii în regiunile separatiste trebuie menținut până la rezolvarea conflictelor pe baza unor înțelegeri general acceptate. Or, aceasta înseamnă nu altceva decât decizia de a menținere a prezenței militare ilegale în Republica Moldova. Deși Duma de Stat declară că respectă suveranitatea și integritatea teritorială a Georgiei și Moldovei în limitele granițelor lor, recunoscute pe plan internațional, ea susține deschis focarele de separatism de pe teritoriul acestor țări. Federația Rusă își asuma obligația de a ocroti aceste zone de separatism de orice presiune politică, economică și militară venită din exterior. Această atitudine a fost de fapt o recunoaștere a suportului pe care Rusia avea să-l acorde în continuare republicilor separatiste. Și asta în timp ce guvernarea comunistă afirma cu toată convingerea că soluționarea diferendului transnistrean e pe cale să se producă. Însă loialitatea comuniștilor față de Rusia nu a fost luată în calcul de ambițiile imperiale ale Moscovei.

CEA MAI MARE CAPTURĂ DE DROGURI DE PE TERITORIUL MOLDOVEI

La finele lunii martie 2008 își găsește confirmare un fapt care până atunci putea fi doar bănuț – guvernarea comunistă, prin exponenții săi, ajunge să patroneze traficul internațional de droguri. Anume în acea perioadă este arestată o captură de 200 kg de heroină, importată din Afganistan, în valoare de 10 mln. euro – cea mai mare cantitate de droguri, descoperită pe teritoriul Republicii Moldova.

Drogurile au fost împachetate în Turcia și urmau să ajungă într-o țară din Uniunea Europeană, Republica Moldova fiind doar țară de tranzit. Heroina era ascunsă în saci cu fasole și se transporta cu un microbuz condus de un cetățean turc. Vom aminti că acest lot de contrabandă a fost descoperit cu totul întâmplător de către angajații poliției rutiere și nu în urma unor investigații ale organelor speciale, așa cum se pretindea inițial. La acel moment, s-a scris și s-a vorbit mult precum că personal ministrul de interne de atunci, Gheorghe Papuc, ar fi patronat traficul de droguri, secundat de câțiva angajați cu funcții de răspundere de la MAI. Într-adevăr, trei dintre aceștia au fost reținuți, lor fiindu-le intentate dosare penale. Cât despre ministrul Papuc, deși deputații AMN au insistat să fie constituită o comisie parlamentară de anchetă, care ar fi examinat gradul de implicare a sa, dar și a altor oficiali în această afacere, inițiativa nu a fost acceptată. Se vede că prea mulți s-au căpățuit de pe urma activităților ilegale ale ex-ministrului pentru a-și permite luxul ca el să fie deferit justiției în mod public. Gheorghe Papuc nu a fost însă inclus în componența noului Guvern, precum nu a fost inclus nici

fostul director al Departamentului Vamal, persoane care pot împărți responsabilitățile legate de traficul ilicit pe teritoriul Moldovei. Iar noul ministru al Afacerilor Interne are probabil sarcina de a mușamaliza cazul, de vreme ce a refuzat să elucideze cazul traficului cu droguri și de a efectua remanierea personalului de conducere al ministerului.

ADEVĂRUL DESPRE NOUL GUVERN COMUNIST

La 31 martie 2008, Parlamentul este atras într-un nou spectacol comunist – de data aceasta e vorba despre investirea în funcție a noului Guvern, condus de Zinaida Grecianăi, de care comuniștii și-au legat destinul lor politic.

Eu mi-am exprimat, de la tribuna centrală a Parlamentului, convingerea că noul Guvern nu poate schimba situația din țară. Guvernul Tarlev a adus țara la dezastru, s-a aprofundat sărăcia și corupția, iar normele democratice și drepturile omului nu se respectă. Cu o asemenea moștenire, noul Cabinet de Miniștri avea prea puține șanse să reușească. Era greu de crezut că noul Guvern va izbuti să facă într-un an, ceea ce Guvernul precedent nu a făcut în șapte ani. Noul premier trebuia să propună măcar o nouă structură a Guvernului. Dar programul Guvernului nu conținea nimic nou, iar prioritățile declarate nu inspirau optimism. Am reiterat poziția că demisia vechiului Guvern, la fel ca și acordarea votului de încredere noului Guvern este un spectacol la care AMN nu dorește să participe. Guvernul Tarlev fusese schimbat cu Guvernul Greceanăi doar pentru a mima schimbarea și, ca și precedentul, va fi o secție a Președinției, care doar va executa comenzile venite de sus. Noul Guvern era nou doar prin definiție, deoarece din 21 de membri ai Cabinetului numai șase erau noi, dar și unii dintre aceștia făcuseră parte din angrenajul puterii. Timpul a arătat că am avut dreptate atunci când lansasem aceste pronosticuri sumbre. Spre regret, situația a continuat să degradeze și acest lucru nu a fost în beneficiul țării și al cetățenilor.

VLADIMIR VORONIN – CEL MAI BOGAT DEMNITAR DIN MOLDOVA

La începutul lunii aprilie 2008, Comisia Centrală de Control a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate a făcut publice informațiile unor categorii de funcționari – subiecți ai declarării veniturilor și proprietății. Valoarea proprietăților a fost prezentată pe baza costului menționat în documentul care le certifică proveniența și nu reprezenta prețul de piață. Datele cu privire la veniturile demnitarilor pe anul 2007 nu s-au dezvăluit atunci. Chiar și în aceste condiții opinia publică a aflat că cel mai bogat demnitar din Moldova s-a dovedit a fi președintele Vladimir Voronin.

„Căpetenia proletariatului” autohton avea în proprietate un apartament de 232,7 m.p. în capitală, două loturi de pământ și o casă de livadă în s. Pârâta (Dubăsari), pe malul stâng al Nistrului, un garaj la Chișinău, două autoturisme (VAZ și „Pobeda”), un motoscuter „Yamaha”, a căror valoare totală se ridică la 2,19 mln. lei. În plus, șeful statului deținea acțiuni în valoare de aproape 7 mln. lei la „Banca de Finanțe și Comerț” SA. Cel mai bogat legislator s-a dovedit a fi prietenul lui Vladimir Voronin, vicepreședintele Parlamentului, liderul PPCD, Iurie Roșca. Acesta deținea proprietăți mai scumpe de 1,29 mln. lei (o casă de locuit de 62 m.p., un lot de pământ de 468 m.p., un garaj și un sarai la Chișinău, precum și acțiuni la „Prag-3”, „Flux”, „Țara” și Fundația Creștină). Straniu, dar oare se poate să ai acțiuni la o fundație creștină? Se vede că pe Iurie Roșca l-a luat un pic gura (pixul) pe dinainte și a recunoscut că și din creștinism a făcut business. Aceste declarații au scos la iveală faptul că aflarea la guvernare sau alături de ea înseamnă căpătuală. Căci la începutul legislaturii unui guvernanti și prieteni de-ai lor declarau proprietăți cu mult mai mici.

MINIMUL DE EXISTENȚĂ S-A MAJORAT CU 17,6 %

Creșterea galopantă a prețurilor, chiar dacă guvernanții au încercat să o ascundă, nu putea să nu-și spună cuvântul asupra situației sociale. Astfel, către începutul lunii aprilie devine clar că în decurs de doar un an, minimul de existență a crescut cu 17,6%, constituind în 2007 în medie pe lună pentru o persoană 1,1 mii lei. Creșterea a fost provocată de nivelul prețurilor la produsele alimentare, incluse în coșul alimentar, dar și de ponderea cheltuielilor din coșul nealimentar.

Pe medii de reședință, minimul de existență avea valori mai mari pentru mediul urban (1,19 mii lei) și mai mici pentru cel rural (1,03 mii lei). La orașe, coșul nealimentar a constituit 44,2 % din minimul de existență, la sate – 34,4 %. Valoarea maximă a minimului de existență (1,16 mii lei) revenea populației cu vârstă aptă de muncă, în special, bărbaților (1,2 mii lei). Minimul de existență pentru pensionari a constituit 943,4 lei, iar după ce la 1 ianuarie 2008 a fost stabilită o pensie lunară medie de 548,3 lei, minimul de existență pentru pensionari era acoperit în proporție de doar 58,1 %. În același timp, întreținerea unui copil presupunea alocarea în medie a 1002,7 lei lunar, cu o diferențiere în funcție de vârsta copilului. Indemnizațiile lunare pentru îngrijirea copiilor până la vârsta de 1,5 ani constituiau în medie 230,7 lei pentru persoanele asigurate și 100 de lei pentru cele neasigurate, și acopereau necesarul pentru copii de până la un an în proporție de 58,5 % și 25,4 %. Iată cam acesta era tabloul real al reușitelor politicilor sociale ale comuniștilor care, nu o dată, s-au lăudat cât de bine a început să trăiască lumea după venirea lor la putere.

BARIERE ÎN CALEA OPOZIȚIEI

Fiind în pierdere de imagine și rating, comuniștii încep să inventeze diferite scheme pentru a-și asigura rămânerea la putere sau, cel puțin, pentru a diminua șansele partidelor de opoziție de a ajunge în număr mare în Parlament. Astfel, Legislativul adoptă în lectură finală mai multe modificări la Codul Electoral, prin care a majorat pragul electoral de la 4% până la 6%.

Pentru a fi siguri că opoziția nu va identifica alte soluții, comuniștii interzic blocurile electorale, dar și listele comune ale partidelor. Adică, este prevăzut că pe lista unei formațiuni politice nu pot candida și membrii altor partide. De asemenea, sunt adoptate și prevederi legislative care de facto interzic persoanelor cu dublă cetățenie să ocupe un șir de funcții de răspundere, inclusiv de deputat. Alte prevederi se referă la condițiile de participare în alegeri a persoanelor cu antecedente penale. Or, aceste prevederi nu trebuie trecute cu vederea în condițiile în care comuniștii practic în fiecare zi intentează dosare politice liderilor opoziției. Fiecare dintre ei la un moment dat se poate pomeni cu antecedente penale nestinse. Toate aceste modificări la legislația electorală au dovedit un singur lucru – guvernarea este în panică și e gata să recurgă la orice abuzuri doar pentru a se menține la putere. De teamă să nu piardă puterea, comuniștii au mers la o confruntare directă cu principalele organisme europene, care au criticat modul în care guvernării de la Chișinău au modelat legislația electorală și le-au cerut să ia în calcul recomandările lor la acest capitol.

PLĂȚI NEOFICIALE DE 900 MLN. LEI

Plățile neoficiale a fost poate cel mai grav fenomen cu care s-a confruntat Republica Moldova în anii de guvernare comunistă. Acestea nu numai că au fost tolerate, ci chiar și susținute de către demnitarii comuniști. Astfel, în republică s-a format un circuit de bani neoficiali, care afecta toate procesele social-economice. Despre proporțiile fenomenului se poate de judecat în baza unui sondajul privind percepțiile și experiențele reprezentanților gospodăriilor casnice și oamenilor de afaceri privind corupția în Moldova, realizat de Transparency International. Sondajul a fost realizat în perioada 23 februarie – 10 martie 2008, pe un eșantion de 1105 persoane și 514 unități de business. Aceasta este o dovadă a reprezentativității lui.

Rezultatele sondajului arătau că, în 2007, oamenii de afaceri au plătit neoficial 310 mln. lei, în timp ce reprezentanții gospodăriilor casnice (GC) – circa 590 mln. lei. Businessmenii au plătit cel mai mult la vamă – circa 66 mln. lei, inspectoratelor fiscale – 36 mln. lei, instituțiilor medicale – 32,4 mln. lei. Reprezentanții GC au plătit neoficial cel mai mult instituțiilor medicale – 153 mln. lei, la vamă – peste 87 mln. lei, poliție – circa 77 mln. lei și instituțiilor de învățământ – 76,5 mln. lei. Mita medie plătită de businessmeni varia de la 133 lei în birourile de pașapoarte la 7544 lei în instanțele de judecată. La GC mita medie oscila între 108 lei inspectorilor energetici și 2489 lei în instanțele de judecată. Situația ar fi putut fi depășită dacă statul ar fi depus cu adevărat eforturi în vederea combaterii corupției, dar nu ar fi mîmat-o. Spre regret, prin lupta cu corupția comuniștii au înțeles tot timpul răfuiala cu oponenții. Iar corupția adevărată a fost lăsată să înflorească pentru că.... a alimentat regimul aflat la guvernare.

GUVERNAREA DEMAREAZĂ PERSECUTAREA FORUMIȘTILOR

Indicațiile date de președintele Vladimir Voronin Serviciului de Informații și Securitate privind presa și partidele de opoziție conduc la o activizare fără precedent a acestuia. Astfel, SIS, prin intermediul Procuraturii Generale, solicită, la mijlocul lunii aprilie 2008, portalului „Unimedia” adresele IP ale unor persoane care au expus pe forum opinii critice la adresa guvernării. Evident, se pune la cale intimidarea celor care gândeau altfel decât puterea.

Portalul nu a oferit aceste adrese pe motiv că nu le mai avea păstrate la data solicitării lor. Totodată, administratorii acestuia au menționat că demersul Procuraturii reprezintă o încercare de intimidare a comentatorilor portalului de știri „Unimedia”, pentru că în mesajele postate pe site nu se conțin apeluri concrete de pregătire sau comitere a unor infracțiuni grave sau deosebit de grave. Așadar, dreptul la libera exprimare nu putea fi restrâns din simplul motiv că forumiștii au criticat guvernarea. Apropo, s-au solicitat doar adresele forumiștilor care au expus opinii critice sau ironice în adresa comuniștilor, dar nu și cele ale forumiștilor ce au criticat opoziția. O atare tratare diferențiată a demonstrat că e vorba de o abordare strict pe criterii politice. Ulterior, s-a dovedit că acei „dușmani de temut” ai guvernării sunt niște tineri liceeni. Or, dacă comuniștii au ajuns să se războiască cu copiii, nu este greu să ne dăm seama de starea de spirit și de panica ce domnea atunci în rândurile guvernării la gândul că ar putea pierde puterea.

ECONOMIA MOLDOVEI DEPINDE DE REMITENȚE

Republica Moldova este o țară a cărei economie depinde cel mai mult de remitențe între toate economiile lumii – la această concluzie ajunge prestigioasa revistă „Business Week”, care în aprilie 2008 publică un articol intitulat „Moldova: în cursa remitențelor”. Aceasta este o nouă caracteristică a Moldovei, care se alătură altor câteva calificative – „stat ratat”, „cea mai săracă țară din Europa”, „singurul stat postsovietic cu un președinte comunist”.

Potrivit datelor Băncii Mondiale, în anul 2007, Produsul Intern Brut (PIB) moldovenesc a fost compus în proporție de 36,2% din banii trimiși în țară de emigranți. Circa 25% dintre cetățenii Moldovei au plecat din țară ca să caute de lucru peste hotare și majoritatea emigranților reprezintă segmentul cel mai activ al forței de muncă. Deoarece realizările guvernării comuniste nu oferă mari speranțe de viitor, moldovenii sunt nevoiți să caute o sursă de existență în alte părți. Și asta în timp ce țările vecine au dobândit deja un anumit nivel de bunăstare. Tranziția la economia de piață în Republica Moldova a mers pe o cale greșită, economia țării e la pământ iar perspectivele de dezvoltare, cu o asemenea guvernare, nu par a fi atât de îmbucurătoare. Cu toate că remitențele susțin cât de cât economia Moldovei, ele totuși nu sunt în măsură să reanimeze economia țării. Iar guvernarea comunistă nu mai conținește să se laude cu succesele obținute, încercând să demonstreze că spațiul dintre Prut și Nistru este o gură de rai.

SECURITATEA ALIMENTARĂ A ȚĂRII

De nenumărate ori opoziția, văzând lipsa de clarviziune a puterii, a încercat să intervină și să preîntâmpine evoluții nedorite ale situației, conducându-se exclusiv de interesul cetățeanului simplu. La fel am procedat și pe data de 24 aprilie 2008, când AMN a venit cu o declarație privind situația din agricultură și din domeniul de securitate alimentară a țării.

Republica Moldova sub comuniști a ajuns în rândul țărilor care suferă de foame. Suntem unica țară din Europa care are nevoie de susținere din exterior la capitolul alimentație. Comuniștii ani de-a rândul au ignorat propunerea AMN de a crea un fond de intervenție pentru cereale și, în rezultat, țara a putut depăși efectele secetei de anul trecut doar datorită asistenței din exterior. Guvernării și-au făcut însă imagine pe seama distribuirii acestui ajutor. Cu atât mai cinică pare atitudinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care se lăuda cu o creștere esențială a producerii de carne, când de fapt, se știe că oamenii erau nevoiți să-și sacrifice în masă animalele pentru că nu au cu ce le hrăni. În ajunul Sărbătorilor de Paști, o mare parte din populație era în criză de produse alimentare, deoarece la majoritatea produselor prețurile crescuseră considerabil. Politica criminală a comuniștilor a condus la depopularea satelor. În 2007 numărul cetățenilor plecați peste hotare a sporit cu 12%. Și situația continuă să degrađeze.

UN EȘEC COMUNIST ÎN ATENȚIA EUROPEI

Modul scandalos în care comuniștii au procedat promovând propria viziune asupra istoriei la nivel de politică de stat, a stârnit nu numai indignarea opiniei publice interne, ci a atras și unele critici ale factorilor de decizie europeni. Astfel, Comisia Europeană împotriva Rasismului și a Intoleranței (ECRI) recomandă autorităților din R. Moldova să revizuiască conținutul manualelor de istorie pentru eliminarea, în primul rând, a tuturor materialelor rasiste sau care încurajează stereotipurile, intoleranța sau prejudicierea oricărui grup minoritar.

Recomandarea a fost făcută în al treilea raport asupra Moldovei, care evalua situația din țară în intervalul 2003 - 14 decembrie 2007 pe probleme de rasism, xenofobie, antisemitism și intoleranță. Autorii raportului aminteau că în cel de-al doilea raport, ECRI a recomandat ca reforma manualelor școlare de istorie, pe atunci aflată în discuție, să constituie în același timp și o ocazie de a elimina toate stereotipurile negative privind grupurile minoritare și de a spori aprecierea diversității culturale de către toți elevii din Republica Moldova. Însă reforma predării istoriei a căpătat o conotație politică sensibilă, datorită mai ales conexiunilor cu identitatea națională. Noile manuale neagă adevărul istoric de identitate a moldovenilor, în special când este vorba de rolul identității românești, fapt ce a stârnit indignarea nu numai a istoricilor, a elevilor și pedagogilor, ci și a întregii societăți, indignare manifestată prin proteste și demonstrații. O altă problemă legată de conținutul manualelor de istorie este în general lipsa de referință la istoria și cultura minorităților naționale. Experții solicitau autorităților Moldovei să monitorizeze cu regularitate și, dacă este

cazul, să revizuiască manualele școlare pentru a se asigura că acestea reflectă mai fidel pluralitatea societăți și să includă în acest scop contribuția socială a grupurilor minoritare. Comuniștii nu au îndeplinit aceste recomandări, deoarece ele contraveneau intereselor lor politice. Mai mult decât atât, ei au venit cu critici și acuze în adresa oficialilor europeni, demonstrând încă o dată întregii Europe că, orice nu ar declara, în realitate ei rămân aceeași comuniști de factură și esență bolșevică.

COMUNIȘTII LIPSESC CETĂȚENII DE ACCESUL LIBER ÎN SPAȚIUL UE

Apucăturile anti-românești și anti-europene ale guvernanților de la Chișinău de multe ori au dominat asupra rațiunii și bunului-simț. Anume aceasta este concluzia ce poate fi făcută în baza refuzului comuniștilor de a semna Convenția privind micul trafic de frontieră cu România, care acorda la circa un milion de cetățeni ai Moldovei dreptul de a călători fără vize pe o distanță de 30 km de la frontieră în România.

Pentru a-i susține pe cetățeni, Alianța „Moldova Noastră” demarează o campanie de colectare a semnăturilor a oamenilor care pledează pentru semnarea Convenției moldo-române privind micul trafic de frontieră. Tergiversarea semnării Convenției privind micul trafic de frontieră leza dreptul cetățenilor la liberă circulație și afecta direct interesele locuitorilor din zona respectivă, care aveau de pierdut unele beneficii financiare și materiale. Noi am cerut autorităților statului să-și îndeplinească obligația de a acționa în interesul cetățenilor și să semneze fără întârziere acest document cu Guvernul României. Semnarea Convenției ar fi permis cetățenilor Republicii Moldova să intre liber în spațiul Uniunii Europene, să dezvolte relațiile culturale, sociale și economice dintre localitățile de frontieră din cele două țări. Totodată, localitățile de frontieră ar fi devenit mai atractive pentru potențialii investitori, stimulând dezvoltarea acestora. Refuzul comuniștilor de a semna Convenția a fost nu numai o prejudiciere a intereselor cetățenilor moldoveni din localitățile de frontieră, ci și o sfidare a Uniunii Europene. Deși am colectat mii de semnături și le-am depus în mod public la Guvern, autoritățile comuniste au continuat să inventeze tot felul de motive pentru a limita accesul cetățenilor pe teritoriul UE.

MAI MULTĂ TRANSPARENTĂ

Tendințele tot mai vădite ale guvernanților de a-și pune averile în umbră și de a se eschiva de la declararea lor în mod cinstit ne determină pe noi, un grup de deputați ai AMN, să venim la începutul lunii mai 2008 cu un proiect de lege ce prevedea publicarea obligatorie pe Internet a declarațiilor pe venit ale Președintelui Republicii Moldova, deputaților, membrilor Guvernului, președintelui Curții Constituționale, președintelui Curții Supreme de Justiție, Procurorului General, președintelui Curții de Conturi, guvernatorului Băncii Naționale a Moldovei, directorului Serviciului de Informații și Securitate. Am propus ca aceste declarații să fie publicate pe paginile web ale instituțiilor respective.

Declarațiile de avere constituie instrumente foarte utile pentru ca cetățenii să poată cunoaște parlamentarii, membrii Guvernului și persoanele cu funcții de răspundere din punct de vedere al statutului social, al bunurilor acumulate (bunuri, dar și proprietăți), atât individuale cât și de partid. Cetățenii trebuie să cunoască aceste aspecte despre cei pe care i-au ales, să se poată informa în ce măsură cel ales sau numit în funcție, în decursul mandatului a avut grijă să sprijine dezvoltarea comunității. Însă mecanismul declarării și al controlului averilor a fost insuficient folosit până acum în scopul creșterii responsabilității demnitarilor față de societate. Dacă reglementările privind declararea și controlul averilor oficialilor sunt în general adecvate, practica în acest domeniu este mai mult decât nesatisfăcătoare, fapt confirmat cu prisosință de monitorizările realizate organizațiile neguvernamentale și de ziariști. Noi ne-am arătat convinși de faptul că aplicarea prevederilor inițiativei

legislative în cauză va contribui considerabil la realizarea Hotărârii Guvernului privind Strategia Națională de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică”. În final, comuniștii au fost nevoiți să accepte aceste proiect de lege, deși se vedea că nu le-a căzut bine deloc.

EFORTURILE AUTORITĂȚILOR SUNT INEFICIENTE

Eforturile autorităților pentru realizarea liberului acces la informație rămân, deocamdată, ineficiente, iar discrepanța dintre declarațiile oficialilor și acțiunile practice este evidentă – aceasta este concluzia la care ajunge un grup de experți care au elaborat și au prezentat un raport privind evoluțiile legate de liberul acces la informații în trimestrul I 2008.

Experții au analizat situația privind accesul la informație în baza a patru criterii: cadrul juridic privind exercitarea dreptului la informație; disponibilitatea instituțiilor publice de a furniza informații; operativitatea cu care instituțiile publice reacționează la cererile de informații; accesul mass-media la informațiile oficiale. Evaluarea a fost făcută pe o scară de cinci puncte. Primul criteriu a întrunit 2,48 puncte, al doilea – 1,84, al treilea – 2,03 și al patrulea – 2,01. În total, experții au evaluat accesul la informație în primul trimestru al anului curent la 2,09 puncte. Acest indicator s-a dovedit a fi mai mic decât cel înregistrat la finele anului 2007 – 2,27%, ceea ce denotă o involuție la capitolul respectiv. Pentru îmbunătățirea accesului la informație în Moldova, experții recomandau „implementarea pro-activă a sistemelor de realizare a dreptului de acces la informație și integrarea acestora în toate strategiile naționale de dezvoltare și în politici”. Dar comuniștii au procedat exact invers – ei au făcut și mai dificil accesul la informații. Codul de conduită al funcționarului public, care a intrat în vigoare la scurt timp după prezentarea raportului, este cel mai bun exemplu în acest sens.

O NOUĂ FUNCȚIE ACORDATĂ SIS

Prima jumătate a anului 2008 pe bună dreptate a fost una dominată totalmente de interesele guvernării față de activitatea Serviciului de Informații și Securitate. Acestei structuri i s-au acordat tot noi și noi împuterniciri, astfel fiind întărită presupunerea precum că i se pregătea un rol de bătă politică în mâinile guvernării.

După adoptarea Legii privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, pe care Guvernul a trimis-o Parlamentului, Serviciul de Informații și Securitate (SIS) urma să obțină dreptul de a verifica toți funcționarii publici, precum și toate persoanele care vor dori să ocupe funcții publice. Documentul prevede că persoanele menționate vor fi verificate referitor la statutul social, veniturile familiei, proprietăți, studii, cetățenie etc. După ce legea va intra în vigoare, în decurs de cinci ani vor fi verificate persoanele care dețin deja funcții publice, iar candidații la funcții publice – din momentul în care își vor înainta candidaturile. Guvernul afirma că verificarea se va face cu scopul prevenirii și combaterii corupției în autoritățile publice; prevenirii ocupării funcțiilor publice de către persoanele care prezintă amenințare pentru interesele securității naționale; aprecierea gradului de îndeplinire de către titulari și candidați a cerințelor de încadrare și de respectare a restricțiilor stabilite de lege etc. În realitate, se crea posibilități de a verifica deschis orice persoană incomodă guvernării. De asemenea, se institua un filtru la capitolul angajare în funcții publice. Or, potrivit documentului, persoanele care nu vor dori să fie verificate de SIS vor trebui să renunțe la funcția publică deținută sau pe care o vor pretinde. Într-o societate democratică acest proiect de lege nu ar fi trezit dubii. Dar în condițiile Republicii Moldova documentele de acest fel sunt extrem de periculoase. Or, ele nu fac altceva decât să instituie noi mecanisme de intimidare a cetățenilor.

COMUNIȘTII SABOTEAZĂ INTEGRAREA EUROPEANĂ

Faptul că guvernarea comunistă sabotează integrarea europeană în Moldova a devenit o axiomă. Totodată, unii oficiali europeni mult timp au continuat să creadă în sinceritatea demersurilor pro-europene ale comuniștilor. Având acest credit de încredere, guvernării au compromis ideea integrării europene, reducând astfel șansele Moldovei de a ajunge parte a UE.

AMN a pus mereu accentul pe informarea corectă a occidentalilor referitor la adevărata situație din Republica Moldova. Acest lucru l-a făcut și liderul AMN, Serafim Urechean, la Bruxelles, în timpul conferinței „Moldova și UE” din cadrul grupului din Parlamentul European „Alianța Liberalilor și Democraților din Europa”. AMN și-a exprimat nedumerirea de ce factorii de decizie de la Bruxelles au aprecieri binevoitoare față de regimul care sabotează alinierea Republicii Moldova la standardele europene de democrație, de viață, de cooperare. Actualul regim comunist a îmbrățișat retorica proeuropeană cu scopul de a submina procesele de reforme și cele integraționiste. Anume acest regim antidemocratic, care acționează împotriva intereselor propriului popor, constituie principala barieră în calea dezvoltării europene a Moldovei. Anume acest regim autoritar sabotează intenționat procesul de integrare a Republicii Moldova în UE. Suntem convinși că Republica Moldova trebuie tratată de UE în mod specific în contextul integrării europene, deoarece este vorba despre o parte exclusă a poporului român, membru al comunității europene și nedreptățile făcute de istorie trebuie să aibă, într-un final, o rezolvare fericită, așa cum a fost în cazul germanilor. Mesajul nostru și-a atins ținta. Or, ulterior europenii au devenit mult mai rezervați și mult mai atenți referitor la declarațiile și acțiunile comuniștilor.

COMUNIȘTII INSISTĂ PE NEUTRALITATE

La data de 8 mai 2008, comuniștii, indiferent de protestele opoziției, votează Concepția securității naționale a Republicii Moldova, un document puternic ideologizat și politizat prin care guvernarea își promovează propriul punct de vedere drept unul al statului. Această Concepție, în marea ei majoritate, se baza pe principiul neutralității permanente a Moldovei.

Deputații din opoziție au considerat de datoria lor să le indice comuniștilor că în Concepție există mai multe abordări greșite. Spre exemplu, că la baza securității naționale a Republicii Moldova ar fi trebuit să stea art.1 din Constituție, care prevede că Moldova este stat democratic, de drept, bazat pe respectarea drepturilor omului, dar nu principiul neutralității. În Concepție nu este spus clar că în Republica Moldova se află trupe de ocupație ale Federației Ruse și că evacuarea lor de pe teritoriul țării noastre constituie o prioritate pentru Moldova. Documentul lăsa impresia că a fost scris nu la Chișinău, ci la Moscova sau Tiraspol. Vom aminti că anterior a existat o altă Concepție a securității naționale, care nu se știe unde a dispărut. Cu atât mai mult că membrii grupului de lucru care au elaborat documentul au recunoscut că au lucrat doar la prima variantă, nu și la cea de-a doua. Documentul fusese elaborat în pripă și era legat de graba cu care comuniștii vroiau să rezolve problema transnistreană. Concepția urmărește neadmiterea aderării Moldovei la NATO și extinderea spațiului euro-atlantic spre est. Am făcut o declarație de la tribuna Parlamentului în care am expus cele trei direcții ce se întrevăd în Concepție: îndepărtarea Republicii Moldova de NATO; ascunderea rolului distructiv al Rusiei în problemele de

securitate națională ale Moldovei; promovarea unei politici inadecvate în raport cu România – membru al Uniunii Europene și al NATO. „Comuniștii nu înțeleg că timpurile s-au schimbat și NATO nu mai este un bloc militar ostil, ci un spațiu al securității politice, economice, sociale și de altă natură”.

REVOLTA PENSIONARILOR

Cineva dintre analiștii politici de la Chișinău spunea că despre eșecul guvernării comuniste se va putea vorbi atunci când în stradă vor ieși pensionarii, care tot timpul au susținut PCRM. Iată că la 13 mai 2008, peste o sută de pensionari au încercat să blocheze strada centrală a Chișinăului, după ce nu au fost primiți în audiență de către Prim-ministrul Zinaida Greceanîi. Poliția i-a oprit pe pensionari, formând un zid viu în fața lor.

Pensionarii ieșiseră în Piața Marii Adunări Naționale ca să participe la o întrunire a locatarilor apartamentelor privatizate, pe care intenționa să o desfășoare organizația pentru apărarea drepturilor cetățenilor „Salvgardare”. Pe foile volante ce au fost difuzate în prealabil în oraș și lipite la scările blocurilor se spunea că subiectul-cheie al întrunirii urma să fie noua înșelare cu privatizările de locuințe și reforma gospodăriei locativ-comunale, după care mulți cetățeni își pot pierde apartamentele. Organizatorii afirmău că la întrunire au fost invitați Prim-ministrul, Procurorul General, primarul de Chișinău, directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, reprezentanți ai prestatorilor de servicii comunale. Deși polițiștii le-au interzis să instaleze în piață microfoane și amplificatoare de sunet, pe motiv că zgomotul puternic va afecta activitatea Guvernului, circa 200 de pensionari au discutat timp de aproape o oră despre situația creată, așteptându-i pe invitați. Apoi un grup de activiști a intrat în clădirea Guvernului ca să formuleze revendicările la adresa premierului, dar în curând s-au întors în piață, anunțând că nimeni nu a dorit să-i audieze. După aceasta, circa o sută de pensionari au dat buzna spre carosabil, ca să blocheze

traficul auto. Automobilele poliției și angajații organelor de drept au îngrădit imediat piața. Pensionarii au scandat lozinci, în mulțime făcându-se auzit și apelul „Jos Greceanâi!”, dar majoritatea bătrânilor nu au rezistat vremii calde și emoțiilor puternice și au părăsit Piața.

DEMOCRAȚII VOR TREBUI SĂ REVIZUIASCĂ DECIZIILE COMUNIȘTILOR

La data de 26 mai 2008, am avut fericita ocazie de a rosti o alocuțiune în cadrul Adunării Parlamentare a NATO, care avusese loc la Berlin. Nu am ratat oportunitatea de a pune câteva accente importante, în opinia mea, pentru viitorul Moldovei. În particular, am declarat că, după accederea la guvernare, forțele democratice din Moldova vor trebui să revizuiască deciziile comuniste anti-NATO și să pună bazele unui parteneriat real și durabil cu structurile Alianței Nord-Atlantice.

Am amintit audienței că, imediat după venirea lor la putere, comuniștii au declarat că anume ei vor opri extinderea NATO spre Est, și că datorită lor tancurile NATO nu au ajuns la Breansk, dar când au văzut că situația geopolitică din regiune s-a schimbat, comuniștii au schimbat tactica: ei au acceptat implementarea Planului R. Moldova – NATO, pe care însă l-au abordat formal. Comuniștii s-au speriat că relațiile Republicii Moldova cu NATO ar putea să evolueze și au elaborat Concepția Securității Naționale, care are la bază principiul de neutralitate permanentă. Actuala guvernare comunistă din R. Moldova nu a pledat niciodată la modul serios pentru apropierea de structurile NATO. În general, în 17 ani de independență, R. Moldova nu a avut la guvernare o forță sau o coaliție de forțe care ar fi optat clar și ar fi întreprins acțiuni în vederea apropierii de NATO. În societatea moldovenească NATO a fost prezentată mai degrabă ca un dușman, ca un agresor și s-a ignorat cu bună știință faptul că Alianța Nord-Atlantică reprezintă un spațiu comun de securitate și stabilitate. În loc să stabilească o relație reciproc avantajoasă, comuniștii

au pus în continuare accentul pe imaginea de bloc militar a Alianței Nord-Atlantice, iar aderarea României la NATO și obținerea de către Moldova a statului de vecin al acestei prestigioase organizații internaționale a fost percepută de conducerea comunistă a țării drept o amenințare. Din ferice, în Moldova există forțe politice sănătoase, care vor fi capabile pe viitor să valorifice toate oportunitățile ce ni le oferă o colaborare fructuoasă cu NATO.

SERAFIM URECHEAN ESTE ACHITAT ÎN „DOSARUL AMBULANTELOR”

Comuniștii nu puteau tergiversa la infinit ancheta în dosarul intentat liderului AMN, Serafim Urechean. În popor, acesta mai era cunoscut și drept „dosarul ambulanțelor”. La data de 26 mai, Judecătoria sectorului Centru al municipiului Chișinău a încetat procesul judecătoresc lui Serafim Urechean, din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii. Astfel, a fost confirmată justetea declarațiilor AMN despre acest dosar, care avea o evidentă tentă politică.

Dosarul a fost inițiat în anul 2004, de către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției. Ex-pri-marul era suspectat de depășirea atribuțiilor de serviciu la cumpărarea a 40 de mașini de marca „Wolkswagen” pentru Spitalul de Urgență din Chișinău. Fără îndoială, era vorba de un dosar politic, ce urmărea scopul de a-l denigra pe liderul AMN și formațiunea pe care o conduce. După ședința de judecată, Serafim Urechean a declarat presei că este mulțumit de hotărârea instanței, care demonstrează că judecătorii au analizat temeinic și echidistant dosarul, fabricat la ordinele lui Voronin. Liderul AMN s-a arătat dispus să ajungă până la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în cazul contestării promise de procuror. Fabricarea acestui dosar denotă o stare anormală și periculoasă ce se atestă în justiția moldovenească și constituie o dovadă în plus a comportamentului evident abuziv al comuniștilor, pentru care drepturile omului, în general, și drepturile opoziției, în particular, nu înseamnă nimic. Și aceste abuzuri trebuiau să fie cunoscute atât de opinia publică din țară, cât și de cea de peste hotare. În condițiile unui regim totalitar, nici vorbă nu poate fi de avansarea pe calea democrației și integrării europene.

Cei care au așteptat de la Uniunea Europeană indicații stricte probabil s-au simțit dezamăgiți. Or, UE niciodată nu a avut un atare comportament și nici nu putea să-l aibă. De obicei, factorii de decizie de la Bruxelles fac recomandări, iar cine știe să citească printre rânduri înțelege că aceste recomandări sunt chiar mai dure decât criticele directe și au un caracter aproape obligatoriu. În felul acesta instituția europeană atenționează asupra restanțelor înregistrate într-un domeniu sau altul, restanțe ce urmează a fi neapărat înlăturate.

Astfel, Uniunea Europeană a recomandat Republicii Moldova să acorde o atenție sporită reformelor în domenii precum justiția, poliția, combaterea corupției, iar în contextul anului preelectoral – în special, al libertății mass-media. Aceste recomandări au fost făcute de Benita Ferrero-Waldner, Comisar European pentru Relații Externe și Politica Europeană de Vecinătate, într-o conferință de presă de totalizare a Reuniunii Consiliului de Cooperare R. Moldova - UE. Prezent la conferința de presă, președintele Vladimir Voronin a spus că autoritățile moldovene vor depune eforturi maxime pentru ca scrutinul parlamentar din anul 2009 să fie organizat și desfășurat conform celor mai înalte rigori democratice. Dar dincolo de declarații nu s-a mers. Nu au urmat schimbări în bine nici la unul din capitolele menționate de oficialul european, căci acțiunile guvernării comuniste diferă foarte mult de mesajul pe care l-au pregătit pentru europeni. După cum comuniștii au abuzat până atunci de poziția lor dominantă pentru a-și promova interesele proprii, așa au abuzat și în continuare.

RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI FACE PROGRESE DOAR LA NIVEL LEGISLATIV

Impuși de situație, mai bine zis de documentele semnate cu structurile europene, comuniștii au fost nevoiți să mimeze un timp reformele. Astfel, s-au adoptat mai multe legi, practic perfecte din punctul de vedere al standardelor europene. Dar mai departe nu s-a întreprins nimic. Și acest lucru a ajuns să fie conștientizat de tot mai multă lume. Raportul „Amnesty International 2008”, spune deschis că respectarea drepturilor omului în Moldova face progrese doar la nivel legislativ - în ceea ce privește aplicarea în practică a obligațiunilor asumate la acest capitol există multe carențe.

Potrivit experților organizației, în privința respectării drepturilor omului, tortura rămâne a fi principala problemă cu care se confruntă cetățenii din Republica Moldova; tortura are un caracter sistematic și nu există nici un fel de garanții că aceste cazuri pot fi soluționate. Aceste infracțiuni poartă un caracter ascuns și de cele mai multe ori nu sunt declarate. În raport se mai spunea că deținuții se află în condiții precare, iar anchetatorii, fiind constrânși de situație să trimită în instanță cât mai multe cazuri, smulg mărturii cu forța de la deținuți. Până la acel moment, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a găsit vinovat statul moldovean în cinci cazuri de tortură și rele tratamente. Spre regret, optica autorităților la acest capitol nu s-a schimbat. Rarele reacții ale oficialilor l-a tema respectivă s-au rezumat la constatarea lipsei de bani. Dar guvernanții nu s-au gândit că se impune mai degrabă o schimbare a mentalității, proces ce ar putea să necesite nu chiar atât de mulți bani.

COMUNIȘTII REIAU ATACURILE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

Văra anului 2008 începe cu noi atacuri ale comuniștilor împotriva României. Președintele Vladimir Voronin anunță că a expediat o scrisoare tuturor președinților țărilor membre ale Uniunii Europene (UE) în care îi informează despre stadiul actual al relațiilor moldo-române. În realitate, sub masca de informare se ascundeau noi atacuri în adresa statului vecin. Șeful statului a acuzat România de faptul că nu dorește să semneze Tratatul de frontieră cu R.Moldova și a spus că, în lipsa acestui tratat, orice discuții pe marginea Convenției privind micul trafic de frontieră sunt lipsite de sens.

Potrivit lui Voronin, Chișinăul a încercat să facă tot posibilul pentru a elimina barierele și din calea semnării unui alt tratat important cu România – tratatul politic de bază. În special, este vorba de denumirea limbii. „Am propus să nu figureze denumirea limba moldovenească, ci să fie scris limba de stat. Dar nici această formulă nu s-a acceptat”, a afirmat el. Președintele s-a făcut a nu înțelege un lucru evident – el îi cerea șefului statului vecin să evite denumirea corectă a limbii lui numai pentru că aceasta îi deranja pe comuniștii de la Chișinău. Aceasta e ca și cum i s-ar fi propus lui Voronin să nu folosească denumirea de Partid Comunist, ci denumire de partid aflat la guvernare. Comuniștii nu au înțeles niciodată că există adevăruri istorice în cazul cărora nu pot exista formule de compromis. De fapt, prin aceste noi atacuri comuniștii doar au încercat să distragă atenția opiniei publice de la altă problemă – cea a Convenției privind micul trafic de frontieră. Mâna de ajutor întinsă cetățenilor Moldovei de către România prin intermediul acestei Convenției i-a enervat pe comuniști și, pentru a nu admite creșterea atractivității României pe acest mal al Prutului, au inventat noi acuzații în adresa Bucureștiului.

VORONIN ÎNCEPE CAMPANIA ELECTORALĂ

In cadrul unei emisiuni televizate, Vladimir Voronin își permite să facă deschis campanie în favoarea propriului partid și a partidelor comode pentru guvernare, deși participa la acea emisiune în calitate de șef al statului, dar nu de lider de partid. Președintele Vladimir Voronin a opinat că partidele serioase care trebuiesc votate în 2009 sunt: Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM) pe stânga, Partidul Democrat din Moldova (PDM) – pe centru și Partidul Popular Creștin Democrat (PPCD) – pe dreapta.

Vom aminti că în acele zile PPCD împlinise 20 de ani de activitate, iar PCRM împlinea 15 ani de activitate. Președintele a sugerat că aceste formațiuni au deja o experiență bună în politica moldovenească. Culmea ironiei a fost că Voronin a dat asigurări că alegerile parlamentare din 2009 se vor desfășura după toate normele democratice și a atenționat că „de rezultatul alegerilor depinde cursul de mai departe al țării”. Dar prin aprecierile în favoarea anumitor partide el deja a încălcat acele reguli democratice de desfășurare a alegerilor despre care singur a amintit. Evident, președintele țării a criticat activitatea adevăratei opoziții, care prin acțiunile sale s-a dovedit a fi incomodă puterii. Cam așa înțeleg comuniștii ce înseamnă democrație și reguli de joc democratice. Apropo, atunci când președintele Voronin își exprimă propriul punct de vedere asupra unor lucruri, aceste opinii sunt de cele mai multe ori într-o mare contradicție cu mesajul pe care încearcă să i-l impună consilierii săi.

MOLDOVA RISCĂ REDUCEREA ASISTENȚEI DIN PARTEA SUA

La începutul lunii iunie 2008 Moldova ajunge pe „lista neagră” a țărilor cu situația cea mai nefavorabilă la capitolul combaterea traficului de ființe umane. Acest trist fapt este consemnat în raportul anual al Departamentului de Stat al SUA. Studiul a cuprins 170 de țări, care au fost împărțite în trei categorii: cele care combat activ traficul de ființe umane și îndeplinesc pe deplin standardele legislației în domeniu a SUA; cele care nu îndeplinesc pe deplin prevederile acestei legislații, dar care depun eforturile corespunzătoare; cele care nu îndeplinesc legislația respectivă și depun eforturi insuficiente pentru combaterea contrabandei cu “carne vie”.

Republica Moldova a fost inclusă în al treilea grup, împreună cu Algeria, Iran, Catar, Cuba, Kuweit, Mianma, Oman, Papua – Noua Guinee, Arabia Saudită, Siria, Sudan și Fiji. Aceste țări, potrivit legislației americane, riscă să fie eliminate din programele de asistență neumanitară ale Guvernului SUA. Conform datelor studiului, dintre 750 mii de cetățeni ai Republicii Moldova, plecați peste hotare, peste 1% au căzut victime traficului, iar Transnistria, pe care autoritățile moldovene nu sunt în măsură să o controleze, rămâne principalul sector de tranzit cu victimele traficului. SUA argumentează că Moldova a fost transferată în al treilea grup pentru că Guvernul nu respectă pe deplin standardele de combatere a traficului și nu a întreprins eforturi importante pentru atingerea acestora. Autoritățile de la Chișinău, în loc să se autosizeze și să vină cu soluții pentru problemele invocate în studiu, s-au dedat atacurilor, pretinzând că SUA nu ar fi informate corect și că s-ar fi inspirat din rapoartele ONG, care nu întotdeauna sunt obiective.

DEPUTAȚII COMUNIȘTI REFUZĂ SĂ SUSȚINĂ AGRICULTURA

Guvernarea comunistă a fost alături de țărani doar în declarații. Ori de câte ori s-a ajuns la acțiuni concrete de susținere a acestora, comuniștii au bătut în retragere. Așa s-a întâmplat și la data de 5 iunie când, prin votul deputaților comuniști, Parlamentul a amânat dezbaterile pe marginea unui proiect de lege al Alianței „Moldova Noastră”, care prevedea alocarea a 300 mln. lei pentru susținerea agriculturii.

De fiecare dată când noi veneam cu propuneri de acest gen, comuniștii ne acuzau că nu indicăm de unde vor fi luați banii necesari. Pentru a evita aceste acuze, noi am indicat că cei 300 mln. lei vor fi acumulați la buget suplimentar, sub formă de venituri din: dividendele aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni – 150 mln. lei; din vânzarea și privatizarea bunurilor publice – 75 mln. lei; din accizele la benzină și motorină – 75 mln. lei. Însă chiar și în aceste condiții, fracțiunea majoritară a Partidului Comuniștilor a cerut retragerea proiectului de pe ordinea de zi. Unicul argument pe care l-au putut inventa în regim de urgență a fost că chipurile fracțiunea așteaptă un proiect de lege similar de la Guvern, care va fi analizat concomitent cu cel al AMN. Atitudinea comuniștilor desigur ne-a revoltat. AMN de patru luni încerca să obțină includerea acestui proiect în ordinea de zi și, în sfârșit, când a reușit acest lucru, el a fost exclus în ultimul moment. O mai mare bătaie de joc față de țărani nici că se putea închipui. Comuniștii nu s-au lăsat convinși nici măcar atunci când noi am amintit că numai în ultimii ani circa 300 mii de țărani au plecat peste hotare, din cauza situației grele din agricultură.

POPULAȚIA MOLDOVEI ÎMBĂTRÂNEȘTE RAPID

Văzând lipsa de reacție și acțiune a guvernării comuniste la criza demografică din Republica Moldova care se adâncește pe zi ce trece, donatorii externi decid să bată alarma. Rezultatele studiului „De la roșu la gri: „A treia tranziție” a populațiilor în curs de îmbătrânire din Europa de Est și fosta Uniune Sovietică”, realizat de către Banca Mondială, nu sunt deloc optimiste pentru Moldova – în anul 2025, 30% dintre cetățenii Republicii Moldova vor avea vârsta de peste 65 de ani. Or, aceasta înseamnă că populația Moldovei îmbătrânește rapid.

În studiu se menționa că țările în curs de îmbătrânire sunt cele care au demarat reformele mai târziu – fostele republici ale URSS, multe țări din vestul Balcanilor. Experții prognozează că, în perioada anilor 2000 – 2025, rata populației de peste 65 de ani în Moldova va crește cu aproape 60%. Ritmurile de îmbătrânire sunt rezultatul reducerii fără precedent a fertilității și al creșterii speranței de viață. Conform previziunilor, populația din regiunea respectivă (fără Turcia) va descrește cu aproape 23,5 mln. de locuitori, mai ales, în Rusia, urmată de Ucraina și România. Autorii afirmă că rata activității economice a persoanelor cu vârsta de 50-64 ani și rata celor vârstnici în totalul populației (2005-2020) va depăși 50% în țări ca Moldova, Albania, Bosnia și Herțegovina și Slovacia. Ei menționează faptul că vârsta de pensie în țările regiunii este mai mică decât în statele cu venituri mai mari. Astfel, în Norvegia bărbații și femeile se pensionează la vârsta de sub 70 de ani, pe când în Turcia femeile – la sub 45 de ani, iar bărbații – la 50. În R. Moldova vârsta de pensionare e de aproape 60 de ani.

Specialiștii estimează că numărul populației de vârstă școlară se va reduce în toate țările, cu excepția Tadjikistanului, inclusiv în Moldova – cu 20-30%. Autorii raportului susțin că pentru prevenirea sărăciei și atenuarea consumului trebuie stabilită aceeași vârstă de pensionare pentru femei și bărbați, cu majorarea acesteia până la 65 de ani, și aplicarea mecanismului de indexare a pensiilor în funcție de ritmul inflației. Țărilor li se sugerează să analizeze mai minuțios strategiile de asigurare cu pensii, ca să înțeleagă dacă vor face față sarcinilor inițiale, și anume – prevenirii sărăciei la bătrânețe.

Majoritatea comunistă, într-un mod autoritar și sfidător, a respins în plenul Parlamentului moțiunea „Stop genocidul comunist împotriva țăranilor”, depusă de un grup de deputați de opoziție (în special, din Alianța „Moldova Noastră”), fără măcar să o fi pus în discuție.

Prin acea moțiune, noi criticam politica guvernării în agricultură, acuzând-o de faptul că nu susține deloc țăranii, din care cauză aceștia au ajuns la limita sărăciei. Am făcut mai multe propuneri concrete de îmbunătățire a situației, inclusiv: alocarea a 300 mln. lei pentru subvenționarea agriculturii; înființarea unui fond de intervenție pentru cereale, în care statul ar fi cumpărat de la țărani 100 mii tone de grâu la prețul de 4 lei kg; eşalonarea datoriilor fermierilor față de Fondul Social și Fondul de asigurări medicale obligatorii etc. Comuniștii nici nu au dorit să discute această moțiune. În viziunea lor, aceasta reprezintă „o declarație populistă, iresponsabilă și lipsită de sens” și au respins-o. Respingând moțiunea comuniștii au demonstrat că le este în cot de agricultură, de altfel ca și de Regulamentul Parlamentului pe care l-au încălcat flagrant. Or, acesta prevede că moțiunea trebuie discutată. Refuzul comuniștilor de a discuta moțiunea și fuga lor din sala de ședințe denotă încă o dată că opoziția are dreptate când acuză guvernarea de genocid împotriva țăranilor. După ședință, AMN a organizat în holul Parlamentului o mică expoziție de produse agricole, prin care am arătat că prețurile la acestea sunt foarte mici și că țăranii nu au cum să supraviețuiască în asemenea condiții. Dar se vede că pe comuniști țăranii îi interesează doar în alegeri, când au nevoie de voturile lor.

CEL MAI SCĂZUT NIVEL AL DEMOCRAȚIEI DIN ULTIMII NOUĂ ANI

Prestigioasa organizație „Freedom House”, în raportul intitulat „Națiuni în tranziție – 2008”, susține că în Moldova se înregistrează cel mai scăzut nivel al democrației din ultimii nouă ani. În 2008 Republica Moldova a acumulat în medie 5 puncte, cel mai scăzut scor de după anul 1999. Scorul democrației se evaluează după opt indicatori: un punct este considerat a fi cel mai înalt nivel al stării de lucruri, iar șapte – cel mai scăzut.

Potrivit raportului, Republica Moldova are cel mai scăzut scor, de 6 puncte, la capitolul corupție, fenomen care reprezintă o provocare pentru autoritățile din Moldova, iar legislația autohtonă nu este în totalitate racordată la cerințele internaționale. Capitolele „guvernarea locală” și „administrarea de nivel central” au primit câte 5,75 puncte. Autorii apreciază că de multe ori, guvernarea locală este presată de autoritățile centrale să ia anumite decizii. Capitolul „Valorile naționale de guvernare” a acumulat 5,75 puncte pe motiv că jurnaliștii nu au acces la deciziile structurilor de stat. Guvernarea mai are de îndeplinit diferite angajamente, iar relația cu România, în 2007, a fost una încordată. Se mai menționa că Republica Moldova a avut discuții secrete cu Rusia privind soluționarea conflictului transnistrean și era gata să facă unele cedări. O situație proastă s-a atestat și la capitolul „independența mass-media” (5,50 puncte). Aici au fost invocate reforma de la „Teleradio-Moldova”, accesul limitat la informații, lipsa investigațiilor jurnalistice. „Independența justiției” – a fost cotate cu 4,50 puncte. Trezește îngrijorare modul în care se adoptă deciziile judecătorești, reformarea sistemului de

detenție, utilizarea frecventă a torturii, încălcarea diferitelor drepturi ale omului. Cel mai bun scor al democrației a fost înregistrat în Moldova în 1999, când țara a acumulat 4,25 puncte. Pentru comuniști ar fi bine să precizăm, că atunci ei nu se aflau la guvernare.

CETĂȚENII VOR SĂ PĂRĂSEASCĂ MOLDOVA

Deși comuniștii au pretins mereu că pe durata guvernării lor cetățenii au început să trăiască mult mai bine, investigațiile au demonstrat că nimeni nu dorește să trăiască în „raiul comunist”. Potrivit unui sondaj realizat de Serviciul internațional de rating „Gallup” în 82 de țări ale lumii și care a fost dat publicității în a doua jumătate a lunii iunie 2008, Moldova este lider între țările CSI după numărul cetățenilor care doresc să emigreze.

Conform sondajului, 34% dintre respondenții din Republica Moldova au declarat că doresc să plece din patrie, indice care depășește cu 8% nivelul mondial. În Ucraina, 25% dintre locuitori sunt gata să plece, în Rusia – 17%. Într-entre țările CSI cel mai bun indicator îl are Tadjikistanul – de 12%. Aceasta este o consecință a incapacității guvernării comuniste de a asigura concetățenilor noștri un trai decent aici, în Moldova. S-a constatat că cei mai mulți doritori să emigreze se numără printre tineri, iar posibilitățile de emigrare sunt discutate mai ales de persoane care au rude peste hotarele patriei. Și sunt gata să-și asume toate riscurile și incomoditățile pe care le presupune o eventuală schimbare a locului de trai. De fapt, această tendință reprezintă o tragedie națională. Or, țara în care nu au încredere și nu vor să trăiască peste o treime din cetățenii ei este o țară cu un viitor incert. Și-au pus oare vreodată comuniștii întrebarea de ce Republica Moldova a ajuns lider în topul țărilor cetățenii cărora doresc să plece?

COMUNIȘTII NEGLIJEAZĂ GUAM

Constituirea și activitatea GUAM a fost concepută cu susținerea cancelariilor occidentale ca un fel de contrabalanță a CSI. De aceea, fiecă eșec pe linia GUAM era într-un fel convenabil Rusiei. Comuniștii au speculat desul de mult pe această stare de spirit și, de fiecare dată când s-au dorit apreciați la Kremlin, au ignorat GUAM-ul. Astfel, președintele Vladimir Voronin a anunțat că nu va participa la summitul acestei organizații, preconizat la Batumi pentru 1 iulie.

Guvernarea comunistă făcea eforturi disperate de a intra în grațiile Rusiei. Însă Republica Moldova nu avea nici un interes să intre în dizgrația cancelariilor occidentale și nici a țărilor membre ale organizației. Mai mult decât atât, acest summit avea o importanță aparte – în cadrul lui s-a semnat o declarație comună și a fost aprobat planul de activități pentru anii 2008-2009. GUAM oferă mai multe perspective atât la capitolul cooperare regională, cât și în ceea ce ține de integrarea europeană a țărilor din regiune. La primul compartiment ar fi de menționat că, spre exemplu, în anul 2006, schimburile comerciale între țările GUAM s-au evaluat la 2,1 mlrd. dolari, în 2007 - la 3,2 mlrd. dolari, în 2008 - se așteaptă că vor fi de 4 mlrd. dolari, iar în 2012, luând în calcul agenții energetici, tranzitul și creșterea prețurilor - de 10 mlrd. dolari. Este oare Moldova interesată să rateze asemenea oportunități? Desigur, nu! Dar le-ar putea rata din cauza ambițiilor personale a unor lideri comuniști. La cel de-al doilea compartiment ar putea fi invocate discuțiile despre o cale comună spre Europa pentru Georgia, Ucraina și Moldova. Dacă Moldova își neglijează deschis potențialii parteneri pe calea integrării europene, vor dori oare aceștia să o trateze pe viitor cu seriozitate?

TORTURĂ ȘI TRATAMENTE INUMANE

Deținuților din Moldova li se încalcă cel mai des dreptul de a nu fi supuși torturii, tratamentelor inumane și degradante – au constatat experții Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului în Moldova (CHDOM). Potrivit lor, tratamentele inumane au loc și în penitenciare, și în izolatoarele de detenție preventivă. Aceste concluzii au rezultat din analiza celor aproape 200 de petiții venite pe adresa CHDOM în prima jumătate a anului 2008, în care deținuții au invocat condițiile grave din penitenciare și din izolatoarele de detenție preventivă, afirmând că tortura în penitenciare este o normă, că se ajunge până la grade de invaliditate, iar utilizarea cuvintelor necenzurate de către angajați este a doua limbă de stat.

Comitetul menționa că Departamentul Instituțiilor Penitenciare (DIP) camuflează intenționat cazurile de aplicare a torturii, fapt ce împiedică o depistare rapidă a acestora. Asistența medicală acordată deținuților este necalitativă, medicamentele administrate de cele mai dese ori sunt cu termenul expirat. Este cunoscut cazul unui deținut din penitenciarul Pruncul, care a înghițit în semn de protest coada unei căni de fier, iar medicii, în loc să intervină chirurgical, îl tratau cu analgină. Petiționarii susțin că s-au îmbolnăvit, în special de tuberculoză, la penitenciar, din cauza condițiilor nesatisfăcătoare de detenție, a umidității ridicate, din lipsa rației alimentare. Cei mai mulți dintre ei vin sănătoși în penitenciare, dar pleacă bolnavi. Printre alte drepturi ale deținuților, încălcate în penitenciare, se numără dreptul la alimentare cu respectarea normelor minime stabilite de Guvern, dreptul la întrevederi, la informații, la un proces echitabil, dreptul de a adresa petiții etc. Spre

deosebire de alte cazuri, de data aceasta autoritățile au reacționat. Ministerul Justiției a negat public orice acuzație, menționând că tortura în penitenciarele din Moldova pur și simplu nu există. De fapt, comuniștii au procedat ca de obicei: atunci când nu au putut soluționa o problemă, pur și simplu au negat existența ei.

MOLDOVENII SUNT ÎNGRIJORAȚI DE CREȘTEREA PREȚURILOR

Valul de scumpiri fără precedent care a cuprins Moldova în 2007 și 2008 provoacă o ușoară situație de panică la începutul lunii iulie. Acest lucru s-a văzut din datele unui sondaj privind situația familiilor moldovenești în perioada de tranziție, pe care Institutul de Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” l-a realizat în colaborare cu „UNICEF-Moldova, pe un eșantion de 1119 locuitori ai republicii din 34 de raioane.

Potrivit sondajului, scumpirile le-au trezit îngrijorări serioase la 88% dintre locuitorii țării. Participanții au fost întrebați în ce măsură viața lor este influențată de factori precum creșterea prețurilor, rata criminalității, funcționarea sistemului de sănătate și a celui de protecție socială, și au apreciat impactul la scara de cinci puncte, de la „nu influențează” până la „influențează puternic”. Astfel, 62% dintre cei intervievați s-au arătat foarte îngrijorați de funcționarea sistemului sănătății, pensionarii și familiile cu mulți copii au nevoie cel mai des de asistența medicilor. Totodată, 3% dintre respondenți au afirmat că, practic, nu au avut de a face cu sistemul sănătății. Situația politică influențează semnificativ doar pe 35% dintre participanții la sondaj, iar alți 12% au declarat că politica statului nu are nici un impact asupra bunăstării familiilor lor. Rata criminalității și apărarea ordinii publice îi nemulțumește pe aproape 50 la sută dintre cetățenii țării, mai ales, pe părinți. Comuniștii însă au continuat să trâmbițeze despre cât de bine este în Moldova și despre faptul că situația este sub control.

Din cauza ineficienței generale a actualei puteri, dar și a politicii ei de subminare a vectorului european, R. Moldova a intrat într-o fază de regres evident, atât în plan intern, cât și în cel extern. Cu o apreciere în acest sens Alianța „Moldova Noastră” (AMN), prin liderul său Serafim Urechean, a venit în cadrul ședinței de încheiere a sesiunii de primăvară-vară a Parlamentului.

Dacă în anul 2005, Legislativul făcea declarații romantice despre consensul proeuropean, în iulie 2006 se votau la grămadă preținse legi reformatoare care, în esență, ascundeau interese de clan ale comuniștilor, în 2007 încă se mai aștepta apariția efectelor democratice ale acestor legi, apoi în 2008 au dispărut și ultimele aparențe ale unor tendințe democratice. Din acest motiv, mesajele partenerilor occidentali pun accentul pe lipsa de efect, pe proasta implementare a reformelor. Iată de ce Republicii Moldova i se arată cu degetul la problemele grave pe care le are: ale climatului de afaceri, ale justiției independente, ale presei libere, ale sistemului politic și ale condițiilor necesare pentru garantarea alegerilor corecte. Republica Moldova este țara membră a Consiliului Europei cu cel mai îndelungat termen de monitorizare, iar liderii iresponsabili ai PCRM și PPCD sfidează această organizație, ignorând recomandările ei. Formațiunea noastră a estimat că unica șansă de a redresa starea de lucruri, este luarea în serios a angajamentelor asumate de R. Moldova în fața organismelor europene din care facem parte și spre care tindem. Dar punctul nostru de vedere nu și-a găsit reflectare în comportamentul guvernării comuniste.

IMPUȘI SĂ ADERE LA PCRM

La jumătatea lunii iulie 2008, opinia publică află explicația unui mare „miracol” comunist – numărul mare și mereu crescând de membri ai PCRM. Se dovedește că oamenii pur și simplu erau impuși să adere la acest partid prin intimidări, amenințări etc. Situația se clarifică după ce mai mulți directori de școli din raionul Florești fac publică o scrisoare în care afirmă că sunt impuși de conducerea raională să devină membri ai PCRM.

Metoda prin care majoritatea directorilor școlilor din raion au ajuns membri ai PCRM era următoarea: directorii erau chemați la șeful Direcției Generale Învățământ, Tineret și Sport, care le spunea să scrie cerere de aderare la PCRM. Dacă directorii afirmau că sunt membri ai altor partide, oficialul le declara că nu se acceptă nici un fel de alte partide iar pentru a-și păstra funcțiile urmează să scrie cerere de aderare la PCRM. Aceste indicații, ce semănau mai degrabă cu un ordin, veneau de la președintele raionului, care e și el comunist. Prin aceeași metodă au fost primiți în PCRM toți conducătorii direcțiilor și secțiilor raionale, conducători ai organizațiilor, întreprinderilor din raion. Nu degeaba toți lucrătorii Consiliului raional poartă carnete roșii, iar conducătorii raionului declară cu mândrie că în raionul Florești vor fi în curând 2000 de comuniști. Interesant este că PCRM nu a negat acuzațiile aduse de directorii de școli, ceea ce confirmă justetea declarațiilor lor. Nu mai puțin interesant ar fi și răspunsul la întrebarea: dar câți membri reali are PCRM, care au aderat la partid neimpuși de nimeni și care sunt comuniști din convingere? Probabil, nici unul. Căci, comunist nu a mai rămas nici măcar liderul PCRM, Vladimir Voronin.

SINDICATELE CER MAJORAREA SALARIILOR ÎN SFERA BUGETARĂ

Creșterea galopantă a prețurilor determină sindicatele, la mijlocul lunii iulie 2008, să ceară noi majorări de salarii în sfera bugetară. Or, acele creșteri neînsemnate, smulse cu greu de la guvernare ca urmare a insistențelor repetate ale opoziției în 2006 și 2007, nu puteau acoperi nici măcar inflația calculată de statistica comunistă.

Reprezentanții Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) au menționat că actualele salarii din sfera bugetară nu acoperă coșul minim de consum, care în luna iunie a constituit circa 1,3 mii lei. Sindicaliștii nu doreau ca profesorii sau medicii să iasă în stradă pentru a-și revendica drepturile, ei au preferat să soluționeze aceste probleme la masa negocierilor împreună cu Guvernul. Problema nu putea fi amânată și era foarte important ca de la 1 septembrie, angajații din sfera bugetară să primească salarii majorate. Potrivit lor, un specialist tânăr are un salariu de 785 de lei, adică jumătate din coșul minim de consum; un profesor cu vechime în muncă de 18 ani și o sarcină de 18 ore – 1075 lei, iar salariile din instituțiile preșcolare sunt și mai mici. Sindicaliștii au propus pentru început majorarea primei categorii de salarizare de la 440 lei la 600 lei (36,4%) pentru toate categoriile de salarizare. Ei sperau că această majorare, ce nu rezolva definitiv problema, va apropia cât de cât salariul minim de coșul minim de consum. Comuniștii le-au dat însă același răspuns ca de obicei – în buget nu sunt prevăzute fonduri pentru majorarea salariilor. Iar pentru ca sindicaliștii să nu se supere, comuniștii au declarat că și ei sunt îngrijorați de situația bugetarilor.

PROCURATURA E PUSĂ PE CAPUL OPOZIȚIEI

La mijlocul lunii iulie 2008, am avut ocazia să mă conving pe viu de modul în care se folosesc de organele de drept în scopuri personale puterea și acoliții ei. În acea perioadă, la solicitarea vicespeakerului Iurie Roșca, prieten devotat al președintelui Vladimir Voronin, am fost chemat la Procuratură pentru a da explicații.

Când mi s-au adus la cunoștință acuzațiile nu știam ce trebuie să fac – să râd de netemeinicia învinuirilor sau să mă îngrijoreze modul în care înțelege Iurie Roșca să se răfuiească cu oponenții politici. Dacă în 2005, în timpul campaniei electorale, Iurie Roșca venea cu presupuneri halucinante, precum că eu aș sta în spatele pregătirii unei lovituri de stat, în iulie 2008, în preajma unei noi campanii electorale, am înțeles că mă bănuia că aș fi liderul unor grupuri de șoc, înarmate cu automate Kalașnikov, care pun la cale niște scenarii diabolice pentru viitorul apropiat. Evident, am spus la Procuratură că acestea sunt aberații totale. Puteam să nu mă prezint la Procuratură, deoarece nu eram obligat, dar am considerat că este de datoria mea de cetățean să ajut organele Procuraturii să-și facă bine treaba. De aceea, am mers și am dat explicații. Probabil, prin acea sesizare la Procuratură, Iurie Roșca își pregătea terenul pentru unele posibile provocări ulterioare. De asemenea, nu am exclus nici faptul că Roșca, care simțea că-i fuge pământul de sub picioare, încerca să intre în grațiile președintelui Vladimir Voronin, să-i demonstreze cât de credincios și vigilent este și cum deconspiră nu știu ce scenarii, pe care tot el le inventa.

GUVERNAREA INSTIGĂ SUDUL REPUBLICII LA SEPARATISM

Nedorința guvernării comuniste de a se recunoaște învinsă în alegerile din autonomia găgăuză și de a ceda controlul politic asupra acestei regiuni, readuc în prim-plan pornirile separatiste din sudul țării. Or, în 1990-1991 acolo au fost consemnate mișcări separatiste și cu greu s-a reușit normalizarea situației. În toți acești ani găgăuzii s-au simțit mulțumiți de gradul de autonomie pe care-l au, iar încercările brutale ale comuniștilor de a le impune oamenii și deciziile lor au distrus această firavă balanță.

În rezultat, la data de 19 iulie, în autonomie are loc un miting de protest de amploare la care participă câteva mii de persoane indignate de imixtiunea autorităților centrale în activitatea Adunării Populare a Găgăuziei (APG). Manifestanții au hotărât să ceară Curții Constituționale să aprecieze acțiunile autorităților locale în raport cu deputații APG; să modifice statutul (legea fundamentală) a Găgăuziei (Gagauz Yeri), înlocuind noțiunea de „unitate teritorial-administrativă Găgăuzia” în „Republica Găgăuzia” (Gagauz Yeri) și să adopte statutul Găgăuziei într-un referendum al întregului popor. Printre alte revendicări se mai număra demiterea procurorilor Găgăuziei, care își acoperă rudele și activiștii din Partidul Comuniștilor, care s-au compromis prin furturi și astfel au pierdut încrederea deputaților APG și a locuitorilor autonomiei. Participanții la miting au insistat asupra modificării și completării Legii cu privire la partide și alte formațiuni social-politice, care ar acorda Găgăuziei dreptul la partide regionale proprii, proporțional cu cota de reprezentanță a deputaților pentru Găgăuzia

în Parlamentul Republicii Moldova, aleși în circumscripții uninominale. Cele întâmplate în Găgăuzia au fost încă o dovadă a incompetenței și lipsei de clarviziune a comuniștilor care, pentru câteva funcții, au mers la riscul de a destabiliza situația socială-politică din sudul țării.

DEPUTAȚII COMUNIȘTI – PRIMII ÎN TOPUL CHIULANGIILOR

Un top inedit pentru Moldova este dat publicității în a doua jumătate a lunii iulie 2008. Neoficial, acesta ar putea fi numit topul chiulangiilor din Parlament. Totodată, acest top clarifică multe lucruri și arată atitudinea partidelor față de activitatea Parlamentului în cadrul ședințelor plenare.

Potrivit topului, deputații comuniști au lipsit cel mai mult de la ședințele plenare ale Parlamentului. Astfel, în perioada 7 februarie – 11 iulie, membrii fracțiunii majoritare a comuniștilor (55 de persoane) au lipsit în total de 99 de ori. Din totalul celor 99 de absențe ale deputaților comuniști, 44 au fost pe motiv de deplasare, 19 – de concediu medical și 36 – din alte motive. Locul doi după comuniști la capitolul absențe îl ocupă parlamentarii din Partidul Popular Creștin Democrat (7 persoane), care au lipsit în total de 56 de ori, inclusiv de 14 pe motiv de deplasare, iar de alte 42 de ori – nemotivat. Deputații Partidului Democrat (11 persoane) au înregistrat 51 de absențe, inclusiv 10 pe motiv de deplasare, 5 – de concediu medical, 36 – din alte motive. Cei 14 deputați independenți au înregistrat în total 41 de absențe: 8 pe motiv de deplasare, 3 – de concediu medical, iar 30 – din alte motive. Cele mai puține absențe, doar 35, le-am avut noi, membrii fracțiunii Alianța „Moldova Noastră”, dintre care 12 pe motiv de delegație de serviciu. Acest top a oferit un răspuns indirect comuniștilor, care nu o dată au acuzat opoziția de lipsă de interes față de activitatea Forului legislativ suprem.

ABUZURI ÎMPOTRIVA MILITARILOR PENSIONAȚI

La data de 22 iulie am sesizat Curtea Constituțională într-o problemă ce viza încălcarea de către comuniști a drepturilor fundamentale a unei importante categorii de cetățeni – militarii pensionați. Am contestat în CC Legea prin care s-a stabilit o nouă metodă de calculare a pensiei militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Până la intrarea în vigoare a legii, pensionarii din această categorie aveau un spor lunar la pensii, în mărime de o pensie minimă, care la data adoptării era de 475 lei. Parlamentul însă, a decis că acest spor lunar va fi în mărime fixă de 135 de lei. Astfel, Legiuitorul a încălcat principiul unanim recunoscut al respectării drepturilor obținute și dobândite în mod licit, în virtutea cărora cuantumul nou al pensiei nu poate fi mai mic decât cel stabilit printr-o lege anterioară. Potrivit legislației în vigoare, diminuarea cuantumului sau suspendarea plății pensiei sunt posibile numai în cazurile în care la stabilirea ei au fost comise abuzuri sau alte încălcări ale legii. Conform legii adoptate de Parlament, persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă al organelor afacerilor interne, care au fost reîncadrate și cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă stabilită de legislație termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne, li se plătește, pe lângă salariu, pensia în mărime de 50%. În același timp, persoanelor din această categorie, care nu au atins vârsta de pensionare, dar cărora li se plătea o pensie anume, la reangajarea în serviciu li se sistează plata pensiei integral. Parlamentul nu avea nici un drept să decidă

plata a doar jumătate din pensie sau anularea ei, pentru că oamenii au dreptul la întreaga pensie, dacă au obținut-o în conformitate cu legislația în vigoare. Dacă lor nu le ajungeau bani să-și întrețină familiile și au fost nevoiți să revină în serviciu, aceasta nu înseamnă că trebuie să li se anuleze pensia sau să li se plătească doare jumătate din ea. Pentru această pensie ei au lucrat și trebuie s-o primească integral. Era de datoria mea de deputat, dar și de cetățean să atrag atenția Curții asupra acestei grave încălcări. Căci, e vorba de o categorie de persoane care și-a jertfit sănătatea pentru binele țării și al societății și e o mare nedreptate faptul că guvernarea comunistă îi tratează în acest fel.

PUTEREA ÎNCEARCĂ SĂ ÎNCHIDĂ GURA OPOZIȚIEI

Pe parcursul anului 2008 opoziția utilizează destul de frecvent un instrument legislativ eficient de control a activității puterii comuniste care, totodată, permitea de a interveni în soluționarea gravelor probleme din societate. E vorba de moțiuni. Personal, am inițiat o moțiune privind atitudinea iresponsabilă a Guvernului față de monumentele ocrotite de către stat. La fel au procedat și colegii mei din opoziție care au abordat astfel de probleme arzătoare ca situația din complexul energetic, cunoașterea de către demnitari a limbii de stat, situația deplorabilă din agricultură etc.

Văzând că opoziția utilizează destul de eficient acest instrument legal, doi deputați comuniști elaborează un proiect de lege abuziv, menit să lipsească oponenții de dreptul lor de a înainta moțiuni. Astfel, dacă până la acel moment moțiuni puteau înainta grupurile de minimum 15 deputați, care pregăteau textul documentului, îl depuneau, în timpul ședințelor plenare ale Parlamentului, pe masa speakerului, după care Parlamentul era obligat în decurs de șapte zile să discute proiectul respectiv, apoi deputații comuniști propun ca Parlamentul să ia în dezbatere moțiunile doar dacă acestea sunt avizate pozitiv de Guvern și de comisia parlamentară de profil. Or, în condițiile în care Guvernul și comisiile parlamentare erau dominate de comuniști, proiectele moțiunilor niciodată nu ar fi ajuns pe agenda de lucru a Parlamentului. Tocmai de aceea, am avut atunci o declarație publică la această temă în care menționam: „Dezbaterea moțiunilor respective în Parlament au demonstrat incapacitatea guvernării de a soluționa problemele stringente ale

țării. Spre exemplu, atunci când s-a discutat despre problemele din domeniul culturii, ministrul culturii și turismului, Artur Cozma, nu a putut da nici un răspuns clar, concret și definitiv la întrebările opoziției. Acum, guvernarea practic lipsește opoziția de dreptul de a înainta moțiuni și de a obține discutarea lor în Parlament”. Evident, acea inițiativă nu era altceva decât o încercare de a închide gura opoziției și de a distra atenția opiniei publice de la problemele cu care se confrunta societatea. În ajunul alegerilor, comuniștii puneau în mișcare întreg arsenalul propagandistic pentru a-și camufla eșecurile. Or, noua modalitate de înaintare și discutare a moțiunilor în Parlament era un instrument în acest sens.

PROTESTE LA UZINA „TRACOM”

La începutul lunii august 2008 la uzina de tractoare din capitală „Tracom” izbucnesc proteste de amploare ale angajaților. Aceștia nu-și ridicaseră salariile de mai bine de jumătate de an, multe familii ajungând să trăiască în condiții de sărăcie profundă. Unii angajați, care muncesc la uzină încă de când a fost asamblat primul tractor, au declarat că niciodată nu au avut asemenea probleme, salariul putea să întârzie cel mult cu o lună.

La prima vedere s-ar părea că aceste proteste nu ar trebui puse în cârca guvernării comuniste, deoarece e vorba de un agent economic care, logic, trebuie să aibă anumite responsabilități față de propriii angajați. În realitate însă, uzina „Tracom” este unul dintre cele mai mari eșecuri ale guvernării comuniste, căreia îi revine întreaga responsabilitate pentru situația dezastruoasă în care a ajuns un agent economic prosper cândva. În loc să expună privatizării acest obiectiv sau, cel puțin, să încerce să-i redirecționeze activitatea, punând unele accente absolut necesare în noile condiții economice, comuniștii s-au aventurat în proiecte gen crearea de întreprindere comună, în baza „Tracom”, cu partea bielarusă. Acest proiect s-a dovedit a fi falimentar din start și efectele nu au întârziat să apară – activitatea întreprinderii practic s-a stopat, vânzările acesteia au devenit aproape egale cu zero, iar lucrătorii au rămas fără surse de existență. Înțelegând că poartă responsabilitate morală pentru situația de la „Tracom” și fiind conștienți de faptul că protestele angajaților îi dezavantajează în ajunul alegerilor, comuniștii au găsit repede banii necesari în bugetul de stat pentru a închide gura oamenilor. Dar aceasta nu a condus la depășirea situației în principiu. Căci starea de lucruri la uzină a rămas și în continuare una deplorabilă, iar oamenii cum au trăit la limita sărăciei, așa au și rămas să trăiască.

LUPU RĂMÂNE SURD LA PROBLEMELE SINISTRAȚILOR

Inundațiile care au lovit necruțător Republica Moldova la finele lunii iulie-începutul lunii august, necesitau măsuri urgente și hotărâte. Autoritățile însă, care între timp reușiseră să cheltuiască toți banii din Fondul de rezervă al Guvernului (prevăzuți special pentru astfel de situații), se făceau că nu înțeleg gravitatea situației în care se pomenise țara.

În aceste condiții, noi, cei din AMN, am fost nevoiți să cerem speakerului Marian Lupu convocarea unei ședințe extraordinare a Parlamentului în problema consecințelor inundațiilor. Decizia privind adresarea către speaker a fost luată în cadrul unei ședințe a fracțiunii AMN convocate în regim de urgență. În timpul ședinței, colegii mei au prezentat și discutat informații din mai multe surse: făcute publice de oficialitățile centrale, furnizate de reprezentanții AMN în administrațiile locale ale zonelor afectate, precum și stabilite în cadrul vizitelor personale în regiunile inundate. A fost menționat faptul că pe prima linie a luptei pentru apărarea populației de calamități și de efectele lor se află administrația locală, iar în multe raioane inundate pe aceasta linie sunt conducătorii promovați de AMN și de coalițiile democratice. Am atras atenția că plenul Parlamentului e obligat să examineze raportul Guvernului despre efectele concrete ale inundațiilor și măsurile necesare pentru depășirea lor, inclusiv cele ce impun amendarea Legii Bugetului de stat pe anul 2008. AMN a luat decizia privind transferarea salariului de două zile lucrătoare în contul de susținere a sinistraților. Măsuri similare au luat și consilierii AMN dintr-un șir de raioane și localități. Desigur, în limita

posibilităților, noi am fost alături de sinistrați. Propunerile noastre însă au fost ignorate de guvernare care, în mod cinic, a ales să soluționeze problema sinistraților din contul agenților economici. De fapt, guvernarea nici nu putea proceda altfel, de vreme ce cheltuise banii publici prevăzuți pentru asemenea situații la diferite bairamuri pe linie de partid.

DREPTURILE COPIILOR NU SE MAI RESPECTĂ

La data de 12 august 2008 este dat publicității primul raport cu privire la respectarea drepturilor copiilor în Moldova „Viața în ochii copiilor”, rezultatele căruia s-au dovedit a fi nici pe departe îmbucurătoare. Concluzia de bază a raportului este – drepturile copiilor sunt încălcate. Raportul, realizat de către Centrul de informare și documentare a drepturilor copiilor, a fost elaborat în baza anchetării școlarilor de 7-18 ani din diferite raioane ale republicii.

Participanții la anchetă au menționat că drepturile copiilor din Moldova se încalcă în domeniul învățământului, odihnei și deservirii medicale. După părerea copiilor, programa școlară trebuie să fie mai ușoară, orarul – liber, pentru a avea mai mult timp pentru odihnă. O altă problemă este violența și cruzimea față de copii. Conform acestui sondaj, în peste 50% din cazuri, copiii au fost supuși violenței în familie. Copiii sunt supuși discriminării, atât din partea maturilor, cât și din partea copiilor cu aceeași vârstă, îndeosebi dacă ei provin dintr-o familie social-vulnerabilă. Unul din principalele motive de încălcare a drepturilor copiilor în familie este migrarea părinților peste hotare la lucru. Copiii, în special cei din sate, sunt nevoiți să lucreze fizic, de aceea nu au reușite bune la școală. Lipsa supravegherii părintești devine și cel mai principal motiv al creșterii criminalității în rândurile copiilor. Datele raportului nu au alarmat deloc guvernarea. Cel puțin, nu s-a văzut o schimbare de atitudine, o amplificare a acțiunilor în vederea asigurării drepturilor copiilor la un nivel mai înalt. Or, această atitudine poate fi numită criminală, căci e vorba totuși de viitorul nostru.

RUSIA NU POATE FI MEDIATOR ȘI GARANT ECHIDISTANT

Luna august a fost dominată, din punct de vedere politic, de evenimentele din Osetia de Sud. Interesul față de aceste evenimente a fost cu atât mai mare, cu cât Republica Moldova se confruntă cu o problemă teritorială similară. De aceea, era extrem important ca liderii politici să formuleze puncte de vedere clare față de evenimentele respective, ele constituind hârtia de turnesol pentru clasa politică autohtonă.

Personal, am avut un mesaj cât se poate de clar în problema respectivă, afirmând că evenimentele din Osetia de Sud au demonstrat că Rusia nu poate fi un mediator și un garant echidistant în procesul de soluționare a conflictelor din spațiul postsovietic. Rusia a fost și este parte în conflictele din spațiul ex-sovietic și trebuie acceptată la soluționarea lor doar în postura respectivă. Este o realitate care, spre regret, nici până astăzi nu e conștientizată de clasa politică din Moldova în întregime. Mi-am exprimat cu acea ocazie încrederea că evenimentele din Osetia de Sud nu vor fi reeditate în cazul conflictului transnistrean. Spuneam că de fapt, Rusia are acum posibilitatea de a demonstra lumii întregi că poate soluționa conflictele înghețate nu numai cu ajutorul tancurilor și artileriei, ci și prin metode pașnice. Însă, pentru a evita situația în care Rusia și-ar putea impune interesele ei imperiale, Moldovei nu-i rămâne decât să lărgască la maximum cadrul de discuții privind reglementarea transnistreană, cu acceptarea a tot mai mulți actori internaționali credibili, pentru a stabili locul și rolul Rusiei în acest conflict. Trupele rusești din zona de securitate nu pot avea statut de forțe pacificatoare, deoarece ele

reprezintă, de facto, o parte în conflict. De asemenea, am pledat cu acea ocazie, dar și ulterior că Republica Moldova trebuie să rămână și în continuare membră a GUAM, dar urmează să părăsească CSI: „CSI nu a fost niciodată un mecanism viabil de colaborare internațională, deoarece a fost concepută pentru a asigura divorțul civilizat al republicilor care au făcut parte din Uniunea Sovietică. Însă această etapă este deja depășită. În prezent, CSI este convenabil doar Moscovei, care astfel păstrează unele pârgii suplimentare de a-și menține controlul asupra fostelor republici sovietice”.

PROTESTE ALE PROFESORILOR DE ZIUA CUNOȘTINȚELOR

La 1 septembrie 2008 pedagogii au organizat proteste în fața Guvernului, cerând ca salariile lor să fie majorate cu cel puțin 37%. În timpul acțiunii de protest, pedagogii purtau lozinci de genul: „Vrem o viață decentă!”, „Apărați elevii și profesorii!”, „Majorați salariul!”, „Nu corupției!”.

Starea de spirit ce domneau în rândul pedagogilor era de înțeles, căci mulți dintre ei ajunseseră să nu-și poată acoperi din salariu nici măcar minimul de existență, nemaivorbind deja de faptul că trebuiau să-și întrețină familiile. Ei cereau ca salariul învățătorilor cu gradul didactic I să crească de la 400 până la 600 lei, iar din 1 ianuarie 2009 – până la 900 lei, astfel ca până la 1 iulie 2009 să atingă minimul de consum (1400 lei). Pentru aceasta Guvernul ar fi trebuit să aloce 113 mln. lei de la buget. E o sumă mizeră, dacă luăm în calcul că anual, pentru întreținerea instituțiilor de stat cu destinație specială (Parlament, Președinție, Guvern), adică pentru luxul propriu, comuniștii alocă de 10 ori mai mult. Alianța „Moldova Noastră” a declarat că susține protestele pedagogilor și că aceste proteste sunt justificate. În declarația partidului se menționa că „guvernarea comunistă, în fel și chip, se eschivează de la rezolvarea problemei ce ține de salarizarea adecvată a angajaților din domeniul educației, utilizând orice motivări aflate la îndemână, cum ar fi seceta din anul trecut, ori inundațiile din anul curent”, iar explicațiile guvernanților „sunt false și fără nici o legătura cu adevăratele cauze ale refuzului de a majora salariile cadrelor didactice din școli și licee, precum și cele ale corpului de profesori universitari”. Noi am ridicat problema în

Parlament de nenumărate ori, dar guvernarea s-a opus discutării ei, deoarece coaliția roș-oranj orientează resursele Bugetului de stat spre proiecte în care au interese imediate, pe criterii preponderent politice. Am chemat toată societatea din Republica Moldova să fie solidară cu protestatarii și să ceară actualei guvernări satisfacerea revendicărilor înaintate de protestatari. Efortul nostru nu s-a pierdut în van și chiar dacă majorările de salariu în cazul profesorilor, operate de guvernare la scurt timp după aceasta, au fost minime, totuși ceva s-a obținut.

MITA ÎN RÂNDUL FUNCȚIONARILOR PUBLICI ÎNFLOREȘTE

Mult timp comuniștii s-au străduit să creeze impresia precum că eforturile lor au dat roade și că în Republica Moldova corupția a fost practic dezrădăcinată. Văzând însă că nimeni nu-i crede, au încetat să mai ascundă proporțiile cu adevărat catastrofale ale acestui fenomen.

La începutul lunii septembrie 2008, este dat publicității un sondaj realizat de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC), care arată că peste 52% din respondenți au recunoscut că au oferit mită unor funcționari publici, la solicitarea acestora. Sondajul a fost efectuat pe site-ul centrului, în perioada 23 iunie – 23 august 2008. Circa 22% dintre respondenți au afirmat că au oferit mită funcționarilor din propria inițiativă, 18% prin intermediari și aproape 7% - prin alte metode. Putem deduce că, în realitate situația este mult mai gravă, căci la sondajele pe Internet participă un segment relativ mic de persoane. E vorba în special de reprezentanții unor familii cu un anumit nivel de venituri, care trăiesc preponderent în mediul urban. Dar, se știe că de obicei cel mai mult au de a face cu fenomenul de mituire cetățenii cu venituri reduse, care locuiesc preponderent în mediul rural. Deci, acei care de fapt constituie majoritatea populației țării. Sondajul CCCEC a fost încă o dovadă că toate declarațiile comuniștilor despre lupta împotriva corupției nu au acoperire practică.

GUVERNAREA SFIDEAZĂ UNIUNEA EUROPEANĂ

Un caz cu totul ieșit din comun se înregistrează la începutul lunii septembrie – la o întâlnire a liderilor fracțiunilor parlamentare cu Kalman Mizsei, Reprezentantul Special al UE pentru Republica Moldova, a lipsit reprezentantul Partidului Comuniștilor. Evident, aceasta a fost nu altceva decât o dovadă a faptului că guvernarea sfidează Uniunea Europeană. Or, este clar că, indiferent de situație, cineva din cei 56 de deputați comuniști putea fi prezent la întrevvedere. Desigur, numai dacă aceasta nu a fost ignorată intenționat.

Liderul AMN, Serafim Urechean, a menționat că prin acest gest, „PCRM a arătat că nu îi interesează ce crede și ce recomandă UE”. De altfel, Kalman Mizsei și-a exprimat indignarea și chiar a rămas mirat de un asemenea comportament. În opinia mea, cele întâmplate se explică foarte ușor – guvernarea comunistă, la acea etapă, făcea eforturi disperate de a face pe plac Rusiei, iar ștabii de la Chișinău credeau că orice sfidare în adresa Occidentului sporește șansele lor de a intra în grațiile Kremlinului. Ghidați de interese ale partidului lor, comuniștii niciodată nu s-au gândit că astfel prejudiciază interesele țării și ale poporului. Evident, în condițiile unei lipse totale de responsabilitate din partea guvernării, AMN, cea mai influentă formațiune de opoziție, a trebuit să-și asume respectiva responsabilitate. Atunci, am promis public că formațiunea noastră va deveni foarte activă în noul sezon politic și vom încerca să reparăm, în măsura posibilităților, toate greșelile comuniștilor, inclusiv la capitolul integrare europeană.

In 2008, inflația devine una din preocupările de bază ale guvernării comuniste, însă nu în sensul reducerii ei reale prin măsuri economice, ci în sensul promovării unor măsuri de ordin administrativ, speculativ, care ar fi permis crearea iluziei că în Republica Moldova viața nu este atât de scumpă ca în alte țări. În acest scop sunt mobilizate toate pârghiile pe care le avea la dispoziție Banca Națională și Biroul Național de Statistică, ajungându-se chiar la situații destul de ilare și de dramatice totodată.

Deși se știa că inflația reală în primele opt luni ale anului ajunsese sub 20%, cea vehiculată de comuniști nu depășea nivelul de 6%. Aceste jonglări de cifre însă nu erau în stare nici să îmbunătățească situația reală a cetățenilor, nici să inducă în eroare expertii care, în evaluările și pronosticurile lor, atenționau asupra gravității problemei. La începutul lunii septembrie 2008, experții Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” dau publicității un studiu în care se spunea că, „în condițiile în care inflația a crescut cu peste 200% în ultimii 10 ani, ne putem aștepta la o creștere accelerată a acesteia și în viitor”. În studiu erau evaluate mecanismele politicii monetare în R. Moldova, cu accentul pe aspectele de interacțiune a acestora cu flexibilitatea cursului de schimb. În contextul modificării prețurilor pe plan mondial și a presiunilor interne (lipsa controlului asupra prețurilor reglementate și lipsa unei economii de piață eficiente), BNM trebuia să-și consolideze capacitatea de extindere și de modelare a inflației, iar la acel moment BNM nu deținea toate pârghiile necesare pentru a reglementa prețurile. Printre recomandările studiului în vederea ținuturii inflației se numărau protejarea și

stimularea producătorilor interni, eficientizarea cheltuielilor bugetare și orientarea acestora spre investiții publice, care să stimuleze potențialul productiv. Dar ele așa au și rămas la nivel de recomandări, guvernarea preferând să se joace cu cifrele, decât să întreprindă careva măsuri reale pentru diminuarea indicelui prețurilor de consum.

MANIA NEUTRALITĂȚII

La mijlocul lunii septembrie, comuniștii elaborează proiectul Strategiei Securității Naționale a Republicii Moldova și al Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. Graba cu care guvernarea promova acest nou document avea o explicație destul de simplă – se încerca a consolida acel statut de neutralitate pus de comuniști la baza Concepției securității naționale încă în luna mai pentru a face pe plac Rusiei, care dorea o dovadă în plus că extinderea NATO se va opri la Prut.

Deși la începutul lunii septembrie premierul Zinaida Greceanîi a promis că documentele vor fi publicate pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene și în presă, pentru a consulta opinia publică în legătură cu prevederile acestora, așa ceva nu s-a întâmplat. Lucru regretabil, căci, după cum au anunțat chiar autorii lor, Strategia urma să fie pusă la baza elaborării Strategiei militare, a Strategiei de informare publică pe probleme de securitate națională, a altor strategii sectoriale în domeniul securității naționale. Pentru mine a fost clar de ce guvernarea s-a răzgândit să expună cele două documente dezbaterilor publice – prea multe opinii critice existau în societate la tema respectivă. Aceasta s-a văzut și în perioada discutării Concepției securității naționale în Parlament, dar și ulterior, în timpul luărilor de atitudine în presă a unor lideri de opinie. Dacă ar fi expus documentele atunci dezbaterilor publice, comuniștii riscuau să-și pună în cap o importantă parte a societății, fapt ce ar fi putut provoca o mișcare de rezistență populară, ceea ce i-ar fi împiedicat pe guvernanți să-și promoveze interesele partidului lor la nivel de politică de stat. De aceea, ei au preferat să acționeze ca de obicei – în condiții de lipsă totală de transparență.

Involuțiile economice ale Republicii Moldova se țin lanț. Astfel, la mijlocul lunii septembrie, prestigioasa agenție internațională „Fitch Ratings” schimbă prognoza privind rating-urile de default pe termen lung ale emitențului (RDE) Moldova în valută națională și străină, din unul „pozitiv” în unul „stabil”. Revederea prognozei în „stabilă” reflecta înrăutățirea pozițiilor finanțelor externe ale republicii și menținerea presiunii inflaționiste. Moldova era supusă acțiunii unor coliziuni importante din exterior, care îi adumbreau perspectivele pe termen scurt.

Fitch Ratings atenționa că deficitul contului operațiunilor curente s-a majorat până la aproape 18% din PIB în 2007, în timp ce potrivit estimărilor Fitch creșterea economică în 2007 s-a încetinit până la 3%, iar inflația continua să fie exprimată în două cifre. Agenția susținea că Republica Moldova rămâne expusă coliziunilor politice și economice negative din cauza deficitului mare al balanței comerciale, a poverii crescânde a datoriilor, indicatorilor mici de lichiditate externă și a dependenței de relațiile comerciale cu Rusia, cu care Moldova mai are divergențe din cauza Transnistriei, care tinde să se separe, chiar dacă Fitch afirma că riscul de redeclanșare a conflictului transnistrean este scăzut. În opinia experților, economia Moldovei are multe dificultăți de structură, inclusiv sectorul public mare și climatul de afaceri complicat. În țară a fost înregistrat un deficit structural considerabil al balanței comerciale, de peste 50% din PIB. Acest deficit se compensează parțial datorită remitențelor de la muncitorii moldoveni de peste hotare, remitențe pe care Fitch le evaluează la circa 20% din PIB, în anul 2007. Datoria externă a sectorului privat

crește rapid și în 2007 a ajuns la 32% din PIB; povara netă a datoriilor țării depășește media pe țările cu rating-ul de categoria „B”, de 6%. Venitul pe cap de locuitor, de 1320 dolari (la cursul de schimb al pieței), este mic pentru țările din Europa de Est, deși este puțin peste media pentru țările cu rating-ul „B”, de 1240 dolari. De fapt, acest și era tabloul real al situației economice a țării, care, după cum se vede, se deosebea radical de ceea ce declarau frumos și pompos demnitarii comuniști.

GUVERNUL A ORGANIZAT FALIMENTAREA VITICULTORILOR

Venirea toamnei în 2008 a scos în evidență încă o gravă problemă – producătorii de struguri din Republica Moldova nu-și puteau vinde roada la un preț cât de cât normal. Și această situație nici pe departe nu a fost una dictată de conjunctura pieței sau de careva factori obiectivi, ci de măsurile luate de guvernarea comunistă.

La acea perioadă, AMN a venit cu o declarație în care se menționa că „Guvernul a organizat falimentarea producătorilor de struguri din Moldova”. Noi atrăgeam atenția că, în pofida rezultatelor înalte, obținute în sector datorită condițiilor climatice bune din acest an pentru vița de vie, țăranii întâmpină dificultăți enorme în comercializarea roadelor din cauza crizei prelungite din industria vinicolă, iar statul, în loc să dezvolte politici de asanare, acționează distructiv, devenind complice la falimentarea viticultorilor. În timp ce majoritatea fabricilor de vin refuză să achiziționeze strugurii, iar unele plătesc doar circa 1,8 lei pentru soiurile albe europene și 2,30 lei pentru cele roșii, Agenția „Moldova-Vin” impune restricții și la negocierea prețurilor de export. În acest context, președintele Comisiei pentru agricultură și industria alimentară a Parlamentului, deputatul AMN, Valeriu Cosarciuc, încă pe 11 septembrie a solicitat Guvernului, personal Prim-ministrului Zinaida Greceanîi să prezinte propriile date și măsurile întreprinse în susținerea producătorilor de struguri. Am venit cu același mesaj și în Parlament, după reluarea activității acestuia. Culmea cinismului a fost că guvernarea a refuzat să recunoască existența acestei probleme, menționând că producătorii care vor să-și vândă roada pot face acest lucru fără nici o piedică. Și asta în timp ce țăranii ajunseseră la disperare că nu-și puteau vinde producția!

VERDICTUL POPULAȚIEI: ȚARA MERGE ÎNTR-O DIRECȚIE GREȘITĂ

In a doua jumătate a lunii septembrie este dat publicității studiul sociologic „Vox populi – 2008”, realizat de Asociația Sociologilor și Demografilor din Moldova, în perioada 5-16 septembrie, pe un eșantion de 1586 de persoane. Rezultatele acestuia arată starea de spirit reală în rândul populației, care se deosebea radical de declarațiile comuniștilor.

Astfel, 51% dintre locuitorii Republicii Moldova sunt de părere că evoluțiile interne din țară au o direcție incorectă, alți 23% afirmă că merg într-o direcție corectă, iar 27% nu știu. Circa 19% din cei intervievați au declarat că situația economică a devenit mai grea, aproximativ tot atâția (20%) - că aceasta s-a înrăutățit considerabil; 29% au fost de părere că situația economică a devenit mai bună și doar 3% - că ea s-a îmbunătățit considerabil. Persoanele tinere au caracterizat situația creată cu o doză relativ mai mare de pesimism. Apropos, fiecare al patrulea interviuat a afirmat că situația trebuie să se schimbe în mai bine, 15% sunt în așteptarea schimbărilor în rău. Același sondaj mai arată că 4 din 10 persoane (36%) sunt nemulțumite de studiile pe care le obțin copiii acestora la școală; doar 32% dintre respondenți sunt satisfăcuți, mai mult sau mai puțin, de serviciul pe care îl au; 57% s-au arătat nemulțumiți de sănătatea lor. Rezultatele sondajului au scos în evidență și faptul că marea majoritate a cetățenilor (83%) sunt nemulțumiți de suma de bani pe care o pot administra, inclusiv 39% dintre respondenți sunt „totalmente nemulțumiți”, și doar 14% sunt mulțumiți de suma de bani de care dispun.

UN PROIECT DE LEGE ABSOLUT NECESAR

La jumătatea lunii septembrie 2008, am depus la Biroul Permanent al Parlamentului un proiect de lege care obligă candidații la funcția de legislator să prezinte Comisiei Electorale Centrale (CEC) un certificat privind starea sănătății lor psihice. Menționez atunci că acest proiect de lege se înscrie în tendința generală de perfecționare continuă a cadrului legislativ în vigoare, reieșind din realitățile cu care se confruntă Republica Moldova.

Când am elaborat proiectul am pornit de la faptul că, în anii de independență, prin Parlamentul Republicii Moldova s-au perindat diferite personaje pitorești, care au ajuns să dețină înalta funcție de deputat absolut întâmplător și care, prin comportamentul lor iresponsabil, de multe ori au dat impresia că ar avea anumite probleme de ordin psihic. Acest lucru a fost semnalat inclusiv de către alegatori, în cadrul întâlnirilor cu deputații. În această situație, evident este în pericol nu doar calitatea actului legislativ, ci și imaginea Forului Legiuitor Suprem. Menționez că și în actualul Parlament sunt persoane pasibile de a fi suspectate că ar avea unele probleme de ordin psihic. Acutizările de acest ordin au loc în special în ajunul campaniilor electorale, când ieșirile necontrolate ale acestor persoane pun întreg corpul de legiuitori în situații penibile. Or, nu ne face față să discutăm scenarii halucinante născocite de nu știu ce minți „ilustre”, în vreme ce țara se confruntă cu grave probleme, soluționarea cărora solicită implicarea plenară a deputaților. Adoptarea proiectului de lege urma să ne scutească în viitor de eventuale prezențe în Parlament ale persoanelor cu probleme de ordin psihic și să sporească calitatea actului legislativ, să contribuie la îmbunătățirea imaginii Parlamentului în societate.

Santajabilii parteneri de guvernare ai comuniștilor – creștin-democrații – către toamna lui 2008 se transformă în adevărate unelte îndreptate de putere împotriva opoziției. Astfel, în timpul unei acțiuni de protest, organizate pe 1 octombrie de către tinerii din AMN, în fața sediului postului de televiziune public „Moldova-1”, un grup diversionist de ppcd-iști a pus la cale o provocare cu scopul de a tensiona și a destabiliza situația.

În acea zi, circa 50 de tineri din AMN au venit să protesteze față de politica editorială a postului „Moldova-1”, aservit puterii. În timpul protestului, de ei s-au apropiat opt tineri din PPCD, care au încercat să le înmâneze cărți scrise de PPCD despre presupusele acte de corupție ale liderilor AMN. Evident, tinerii din AMN au încercat să-i îndepărteze pe scandalagii, explicându-le că-și doresc o acțiune de protest pașnică, dar aceștia nu s-au prea lăsat duși, îmbrâncind și folosind un limbaj obscen. Este foarte straniu că tinerii din PPCD, care până mai ieri protestau împotriva politicii editoriale a postului „Moldova-1”, în acea zi au încercat să zădărnicească acțiunea de protest a AMN. E de presupus că tinerii din PPCD au fost folosiți în scopuri politice de către comuniști, ca instrument împotriva oponenților puterii. Iarăși, e straniu, dar cum au apărut tinerii din PPCD, a venit și poliția, și echipe de filmare ale posturilor TV aservite puterii, și ambulanțe. Este evident că cele întâmplate au fost o provocare pusă la cale din timp și e foarte bine că tinerii din AMN au știut să facă față situației și să nu răspundă acelei provocări.

CUM RĂMÂNE CU COMPLEXUL „ETERNITATE”?

Delapidările masive de bani publici, „realizate” de granzii comuniști și protejații lor în timpul lucrărilor de reconstrucție a Memorialului „Eternitate” și a străzii Pan Hallipa, au constituit un obiect de studiu din partea partidului nostru și a mea personal. Cu toate că am făcut interpelări le tema respectivă, nimeni nu a fost tras la răspundere. De aceea, am venit din nou în Parlament cu propuneri în acest sens.

Așadar, m-am arătat indignat de faptul că, la aproape doi ani de la depistarea unor spălări masive de bani publici la reconstrucția complexului memorial „Eternitate” și a străzii Pan Hallipa din capitală, nici un vinovat nu a fost sancționat. Le-am amintit comuniștilor că, potrivit unui raport al Curții de Conturi, la reconstrucția celor două obiective s-au spălat zeci de milioane de lei. „Suntem în ajunul campaniei electorale, iar guvernarea are planuri de combatere a corupției. Acum, comuniștii au o șansă unică să demonstreze că luptă cu adevărat împotriva corupției și trag la răspundere inclusiv demnitari de nivel înalt din Guvernul comunist. Anterior, persoane de la Guvern au recunoscut delapidările masive de bani la reconstrucția celor două obiective”, am spus de la microfonul Parlamentului, făcând trimitere la declarațiile lui Igor Semenovcher, fostul șef al Agenției Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriilor. Am cerut ca factori de decizie din Guvern să vină, peste o săptămână, în Parlament cu o informație despre măsurile întreprinse după depistarea delapidărilor de fonduri și despre ce s-a făcut pentru returnarea banilor în buget. Dar cererea mea a fost ignorată. Oricum, pentru gravele încălcări semnalate de mine, guvernarea comunistă va trebui odată și odată să răspundă.

„TELERADIO-MOLDOVA” E ÎN SLUJBA PUTERII

La data de 3 octombrie, noi, cei din Alianța „Moldova Noastră” (AMN), venim cu o declarație în Parlament în care constatăm (pentru a câta oară deja) că, compania „Teleradio-Moldova” nu este o instituție a audiovizualului cu adevărat publică. În acea zi, am cerut Consiliului de Observatori (CO) al companiei să asigure transformarea ei într-o astfel de instituție.

„Atragem din nou atenția opiniei publice interne și a celei internaționale că așa-zisa Instituție Publică Națională a Audiovizualului, întreținută din banii tuturor cetățenilor, deserveste în mod prioritar interesele de grup și de partid ale celor aflați la Putere în R. Moldova. „Teleradio-Moldova” ascunde adevărul despre sărăcia populației, eșecurile economiei reale, catastrofa din agricultură, salariile mizere și prețurile exorbitante la produsele de primă necesitate, dezastrul infrastructurii, în special, al drumurilor, climatul investițional negativ, emigrarea masivă a populației în căutarea surselor de existență, traficul de stupefiante și ființe umane cu implicarea unor factori oficiali, cazurile de mare corupție în structurile centrale ale administrației de stat și alte realități ce afectează existența Republicii Moldova. Cu o asemenea politică editorială a Companiei „Teleradio-Moldova”, care a fost acuzată de nereguli și în alegerile precedente, este imposibilă o campanie electorală liberă, corectă și transparentă în anul 2009, campanie deja începută și fraudată de Voronin și acoliții săi”, se spunea în declarația noastră. Deși am descris cu lux de amănunte situația de la această instituție, guvernanții au rămas impasibili. Or, comuniștii numai de o televiziune cu adevărat publică nu avea nevoie înainte de alegeri.

GUVERNAREA BLOCHEAZĂ ACTIVITATEA AVOCAȚILOR

Avocații le-au stat tot timpul ca un os în gât comuniștilor. Acțiunile lor întru apărarea drepturilor clienților nu o dată au demascat abuzuri de proporții ale comuniștilor. Evident că în această situație ei au devenit ciuca bătailor, comuniștii făcând presiuni mari asupra acestei categorii de profesioniști. Guvernânții, prin intermediul Procuraturii Generale și al organelor de forță, încearcă să blocheze exercitarea legală și corectă a drepturilor lor în Moldova.

Conducerea partidului de guvernământ a declarat că avocații sunt vinovați pentru că Republica Moldova pierde atât de multe dosare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO). De parcă nu se știe că avocații apără drepturile cetățenilor, drepturi ce au fost încălcate datorită judecătorilor care fac interesele acestui partid. De exemplu, CEDO a emis o decizie contra Guvernului Moldovei, prin care a dat câștig de cauză avocatului Oleg Mancevski. Deoarece avocatul nu accepta colaborarea cu organele de forță, judecătorul a remis o ordonanță privind percheziția la birou și la domiciliu a avocatului, ceea ce constituie o gravă încălcare a dreptului avocatului privind taina profesională. Drept urmare, CEDO a obligat Guvernul Moldovei să-i achite avocatului despăgubiri materiale de 2,5 mii euro și 1,5 mii cheltuieli de judecată. Și acesta nu este un caz singular. La CEDO există mai multe dosare împotriva Moldovei din partea avocaților, dosare ce așteaptă să fie examinate. Oricum, avocatura rămâne a fi una din cele mai oprite profesii în Republica Moldova. Avocații au adresat o sesizare Procuraturii Generale și Consiliul Suprem al Magistraturii în care au atenționat asupra situației create, dar nu s-a prea auzit ca cineva să fie tras la răspundere pentru admiterea derapajelor antidemocratice semnalate de avocați.

CURTEA DE APEL ÎL ACHITĂ PE LIDERUL AMN

M-am referit de nenumărate ori la „dosarul ambulanțelor” intentat liderului AMN, Serafim Urechean, care a durat mai bine de patru ani. Anume de patru ani au avut nevoie instanțele de judecată pentru a se convinge de ceea ce se vedea cu ochiul liber – dosarul ambulanțelor este unul politic, intentat la comanda puterii. La data de 15 octombrie, Curtea de Apel l-a achitat pe Serafim Urechean, recunoscând astfel că în toți acești ani noi am avut dreptate.

În acest dosar, intentat încă în 2004, Serafim Urechean era acuzat că, în perioada când deținea funcția de primar general al municipiului Chișinău, a admis grave încălcări la achiziționarea a 40 de automobile „Wolkswagen” pentru Spitalul de Urgență din Chișinău. Curtea de Apel a considerat însă că pretențiile procurorului nu sunt întemeiate. Procesul s-a desfășurat în absența liderului AMN, care se află într-o deplasare de serviciu peste hotare. Avocatul său a calificat decizia drept „motiv de decepție pentru procuror și motiv de satisfacție pentru clientul său”. Noi, cei din AMN, ne-am declarat bucuroși și satisfăcuți de această decizie, menționam că de data aceasta justiția a triumfat, deoarece era clar din start că e vorba de un dosar politic.

Mania comuniștilor de a îngrădi accesul publicului la informație, manifestată constant pe durata aflării la guvernare, își găsește o expresie pe măsură în votul majorității comuniste, care a aprobat în prima lectură proiectul noii Legi cu privire la secretul de stat. De notat că, documentul a fost votat doar de deputații comuniști și de singurul deputat creștin-democrat prezent la ședința Parlamentului, Ștefan Secăreanu.

Documentul prevede că vor fi secretizate informațiile ce țin de: domeniul apărării naționale (conținutul planurilor strategice și operative, documentelor ce țin de conducerea de luptă referitoare la pregătirea și derularea operațiunilor, desfășurarea strategică, operativă și de mobilizare a trupelor etc.); din domeniul economiei, științei și tehnicii (planurile și potențialul de mobilizare a economiei naționale, rezervele și volumul livrărilor de materie primă și materiale strategice etc.); din domeniul relațiilor externe (activitatea de politică externă, colaborarea militară, tehnico-științifică și de altă natură a Republicii Moldova cu statele străine și organizațiile internaționale, dacă divulgarea acestor informații, fără îndoială, va cauza prejudicii intereselor și/sau securității statului etc.). De asemenea, vor fi secretizate informațiile din domeniul securității statului și asigurării ordinii de drept privind: efectivul, forțele, conținutul, planurile, organizarea, finanțarea și asigurarea tehnico-materială, formele, tactica, metodele, mijloacele și rezultatele activității de informații, de contrainformații și operative de investigații. Potrivit proiectului, vor exista patru grade de secretizare a informațiilor atribuite la secret de stat: „strict secret”, „secret”, „confidențial” și „restricționat”. Pentru

informațiile cu gradul de secretizare „strict secret” se va stabili un termen de secretizare de până la 25 de ani, pentru informațiile cu gradul de secretizare „secret” – de până la 15 de ani, pentru informațiile cu gradul de secretizare „confidențial” – de până la 10 ani și pentru informațiile cu gradul de secretizare „restricționat” – de până la 5 ani. După cum se vede, această Lege permite practic secretizarea oricărei informații, lucru inadmisibil într-o societate democratică.

O FILIERĂ DE PROSTITUȚIE

Pe timpul guvernării comuniste, traficul de orice tip a înflorit în Republica Moldova, cetățenii fiind impuși de „viața bună” să ia drumul pribegiei și să devină victime ale diferiților traficanti. Deși comuniștii nu au recunoscut niciodată acest lucru, pentru a nu-și păta imaginea, Moldova a ajuns să fie percepută în exterior ca o filieră de prostituție.

O confirmă și cunoscuta publicație belgiană „La Libre”, care publică un material despre Republica Moldova. În material, se afirma că, în rândul belgienilor, imaginea Moldovei este una complet negativă și atunci când aud cuvântul „Moldova”, aceștia înțeleg filieră de prostituție. Autorul materialului susținea că moldovenii sunt „cetățenii uitați ai Europei” și că „Moldova suferă de o problemă de imagine: criminalitate și prostituție”. Potrivit ziarului, mulți cetățeni moldoveni dispun de cărți false de identitate românești, pentru a putea circula liber prin Europa. Citându-l pe șeful delegației Comisiei Europene în Moldova, Cesare de Montis, autorul articolului afirma că „moldovenii sunt în Europa”, dar, totodată și în afara ei. Cesare de Montis explica situația dificilă a Moldovei, prin faptul că 5 milioane de cetățeni moldoveni „nu au beneficiat de un lobby eficient la Bruxelles”. Cu alte cuvinte, oficialul spunea printre rânduri un mare adevăr – comuniștii, care tot timpul au tratat ca pe dușmani statele ce și-au propus serviciile de avocați pe calea integrării europene, nu au avut abilitatea să asigure un lobby puternic pentru Republica Moldova pe continent și nici singuri nu au știut să promoveze o imagine bună a țării.

Pe ultima sută de metri, simțind că ar putea pierde alegerile parlamentare, comuniștii încearcă să-și umple buzunarele și să pună mâna pe mai multe întreprinderi atractive. În goana lor după câștig, ei uită și principiile programatice ale partidului lor și faptul că tot timpul au criticat procesul de privatizare.

În a doua jumătate a lunii octombrie, guvernanți adoptă o lege care prevede că, compania aeriană de stat „Air-Moldova”, complexul hotelier „Codru” și cafeneaua Parlamentului vor fi scoase la privatizare. Motivul oficial invocat de comuniști a fost că statul nu are mijloace pentru a efectua modernizarea acestor întreprinderi, lucru absolut necesar pentru a menține competitivitatea lor. Noi, cei din opoziție, le-am declarat deschis comuniștilor că, probabil, deja se știe cine va fi noul proprietar al acestor întreprinderi. În genere, ar fi fost bine ca, o astfel de inițiativă să vină de la Guvern, în Parlament ea să fie prezentată de ministrul Economiei și Comerțului, să aibă avizul anti-corupție etc. Dar, nimic din toate aceste elemente de detaliu importante nu au fost prezente. Colegii mei din AMN, dar și alți deputați de opoziție, au menționat că, în mod paradoxal, comuniștii, care urăsc proprietatea privată, se ocupă de privatizări. Mai mult decât atât, compania „Air-Moldova” a fost naționalizată în 2002 și procesul se afla pe rol la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Desigur, nu era normal să fie supus privatizării un obiect aflat în litigiu. Indiferent de toate criticele opoziției și chemările noastre de a scoate proiectul de lege din discuții, deputații comuniști au considerat necesar să-l adopte. Se vede că interesele celor din spatele documentului respectiv nu admiteau o altă desfășurare a lucrurilor decât privatizarea imediată.

SITUAȚIA ÎN ORGANELE DE DREPT

La data de 23 octombrie, fracțiunea parlamentară a Alianței „Moldova Noastră” vine cu o declarație în care ne arătam îngrijorați de situația creată în organele de drept și de justiție din Republica Moldova. În aceeași declarație am semnalat un șir de nereguli ce au loc în instituțiile respective.

Am atenționat că poliția este subordonată în mod abuziv și ilegal șefului statului și a uitat cu desăvârșire că este hrănită, îmbrăcată și bine plătită din sudoarea acestui năcăjit popor. Poliția nu mai apără drepturile cetățenilor, ci s-a transformat într-un jandarm al societății, într-o bâta în mâna regimului actual, care o folosește pentru a înăbuși orice formă de protest a celor ce împărtășesc alte idei decât cele ale guvernării comuniste, fie că e vorba de oameni simpli, de oameni de afaceri, de jurnaliști sau de politicieni din opoziție. De asemenea, Procuratura a fost subordonată și este controlată de șeful statului și nu a devenit parte componentă a sistemului de justiție. Locul și rolul procurorului în sistemul nostru de drept rămâne incert, din care cauză procurorii nu mai supraveghează efectiv activitatea poliției, securității, CCCEC. Totodată, guvernarea nu este interesată să promoveze independența judecătorilor, necesară înfăptuirii supremației dreptului și apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor. De aceea, după ce am semnalat aceste nereguli, noi am declarat deschis că situația în aceste domenii de maximă importanță pentru societate va putea fi schimbată doar după plecarea comuniștilor de la putere.

Comuniștilor niciodată nu le-a păsat de opinia publică internă și externă și și-au permis să o sfideze de nenumărate ori. Așa s-a întâmplat și la data de 28 octombrie, când printr-o hotărâre a președintelui Moldovei Vladimir Voronin, Gheorghe Papuc a fost desemnat ministru al Afacerilor Interne. El a părăsit acest post în 2008, când guvernul moldovean și-a dat demisia.

De notat că, odată cu demisia guvernului, în Republica Moldova a izbucnit un scandal în jurul capturării unei partide de 200 kg de heroină. Această partidă a fost reținută întâmplător de poliția rutieră. Bănuți de implicare în traficul de droguri, trei funcționari din cadrul MAI au fost arestați. În presă au apărut unele informații precum că aceștia acționau la indicațiile ministrului Gheorghe Papuc. Ulterior, Papuc a depus mărturie în instanță. Prim-ministrul Zinaida Greceanii a declarat că el nu este implicat în acest scandal de droguri, însă acesta nu a intrat în componența noului guvern. Deși AMN a cerut să se facă lumină în acest caz, care arunca o pată de umbră pe imaginea externă a țării, comuniștii nici nu au dorit să audă. Ei au respins propunerea de a constitui o comisie de anchetă a Parlamentului ce ar fi examinat presupusa implicare a lui Gheorghe Papuc în traficul internațional de droguri. Această încăpățănare a guvernanților a întărit și mai mult presupunerile că lucrurile nu sunt atât de curate precum s-a încercat să fie prezentate. Însă după domolirea spiritelor, comuniștii l-au readus pe Gheorghe Papuc în fruntea MAI. Cu un asemenea ministru poliția și-a pierdut și puținul de credibilitate pe care îl mai avea, iar guvernarea comunistă a ajuns să fie percepută drept un clan ce oferă protecție structurilor mafioate.

COMISIA DE LA VENEȚIA VINE CU RECOMANDĂRI

Nedorința comuniștilor de a ceda puterea pe cale democratică îi determină să recurgă la acțiuni de îngrădire a accesului opoziției în Parlament. M-am pronunțat nu o singură dată în privința barierelor legislative operate de comuniști în acest sens, tocmai de aceea nu pot trece cu vederea verdictul sever al Comisiei de la Veneția și al OSCE/ODIHR.

Cele două prestigioase organisme internaționale recomandă autorităților de la Chișinău să elimine restricțiile din legislația electorală până la alegerile parlamentare din 2009. Ele au dat publicității un raport în care guvernarea este criticată pentru majorarea pragului electoral de la 4 la 6%, interzicerea blocurilor electorale și limitarea participării în alegeri a cetățenilor cu dubla cetățenie. Aceste prevederi contravin Constituției Republicii Moldova, Codului de bune practici în materie electorală al CE, altor convenții europene la care Republica Moldova este parte. În raport se amintea că în 2005 pragul electoral a fost redus de la 6% la 4% pentru partidele politice. OSCE și Comisia de la Veneția au apreciat atunci reducerea pragului electoral și au avertizat că autoritățile nu trebuie să revină la situația anterioară, deoarece coalițiile între partide trebuiesc încurajate pentru a oferi un cadru de cooperare și un Guvern stabil. Experții europeni s-au arătat convinși de faptul că restricțiile electorale impuse pentru cetățenii cu dubla cetățenie nu se încadrează în Convenția Europeană privind naționalitatea, ratificată de Moldova în noiembrie 1999, care prevede că un cetățean de altă naționalitate trebuie să se bucure, pe teritoriul statului parte în care locuiește, de aceleași drepturi și responsabilități ca cetățenii statului parte respectiv. Acest raport a fost o dovadă că Occidentul nu poate fi prostit prin declarații frumoase, așa cum își închipuie guvernarea.

PROTESTUL SĂTENILOR DIN VORNICENI

A propierea alegerilor parlamentare îi determină pe comuniști să recurgă la presiuni fără precedent asupra aleșilor locali democrați, în special în localitățile unde guvernării au suferit înfrângeri zdrobitoare în scrutinul 2007. Însă abuzurile guvernării nu sunt tolerate de oamenii simpli, care se ridică în susținerea aleșilor lor. Astfel, la data de 30 octombrie, circa 1000 de persoane din satul Vorniceni vin să protesteze în fața Parlamentului împotriva atitudinii guvernării față de aleșii locali din partea partidelor democratice, în general, și față de reținerea de către organele de poliție a primarului localității, reprezentantului Alianței „Moldova Noastră”, Gheorghe Ionel, în particular.

Deoarece era vorba de un coleg de partid, am fost și eu în mulțime, am protestat împreună cu oamenii, iar ulterior am dat citire în Parlament rezoluției adoptate de protestatari. În acea rezoluție, sătenii din Vorniceni își exprimă indignarea în legătură cu intensificarea presiunii puterii asupra aleșilor locali din partea partidelor de opoziție în ajunul campaniei electorale. Cazul primarului de Vorniceni constituie cea mai elocventă ilustrare a abuzurilor comuniste față de aleșii locali democrați, oameni cu verticalitate și personalitate puternică. Fără îndoială, dosarul primarului din partea AMN fusese fabricat la comandă, iar anchetarea lui în stare de arest era ilegală. Protestatarii au cerut guvernării să fie pus imediat în libertate primarul de Vorniceni, Gheorghe Ionel; să-și revadă de urgență atitudinea față de autoritățile locale democratice; să deblocheze finanțarea teritoriilor conduse de democrați și să renunțe la principiul alocării mijloacelor bugetare pe criterii

politice. De asemenea, ei au chemat primarii, consilierii și președinții de raioane din partea partidelor democratice să se solidarizeze și să facă front comun în fața tăvălugului comunist. Această acțiune de protest a avut o semnificație aparte – comuniștilor li s-a dat de înțeles că oamenilor de la sate le-a ajuns cuțitul la os. Iar acesta este cel mai direct indiciu că o atare guvernare nu mai are nici dreptul moral, dar nici șansa de a pretinde aflarea la putere în continuare.

OAMENII CONDAMNĂ ATACURILE ÎMPOTRIVA PRESEI INDEPENDENTE

La începutul lunii noiembrie, isteria la care se dedau comuniștii și acoliții lor în lupta împotriva mijloacelor de informare în masă cu adevărat independente, atinge culmi care anterior erau greu de bănuț. Se pune la cale o răfuială de proporții cu presa liberă în ajunul alegerilor parlamentare. În această atitudine sfidătoare a comuniștilor și ppcd-iștilor a provocat o reacție de răspuns în societate.

Participanții la dezbaterile în aer liber organizate de Uniunea Jurnaliștilor din Moldova (UJM) au acuzat Parlamentul că ar admite atacuri împotriva presei independente. E vorba de interpellarea deputatului PPCD, Ștefan Secăreanu, care a cerut organelor abilitate informații despre proprietarii postului de televiziune „PRO-TV-Chișinău” și a învinuit acest post de prejudiciere a intereselor statului. Potrivit protestatarilor, „clanul comunist, secundat de gruparea monstruoasă a lui Roșca, astăzi, ca niciodată, e pornit să distrugă presa liberă și independentă românească din Basarabia” iar „ținta lor sunt publicațiile „Timpul”, „Jurnal de Chișinău”, „Ziarul de gardă”, „Literatura și arta”. Evident, se urmărea scopul de a aduce PRO TV-ul la starea anului 2005, când, prin presiunile Consiliului Coordonator al Audiovizualului și Parlamentului, mai multe posturi de televiziune au fost nevoite să renunțe la reflectarea campaniei electorale, lăsând publicul fără puncte de orientare. Protestatarii au fost unanimi în opinia că „se dorește să ni se astupe gura, urechile, ochii și, în consecință, să ne transformăm într-o turmă care ar putea fi ușor dirijată de partidul de guvernământ”. După această acțiune de protest au urmat și alte manifestări împotriva atitudinii comuniștilor și acoliților lor. Dar PCRM și PPCD le-au ignorat totalmente, punând interesele electorale mai presus decât normele democratice.

UN AMENDAMENT ISTORIC

Delegația Parlamentului Republicii Moldova formată din deputații Veaceslav Untilă și Iurie Roșca a participat la Adunarea Parlamentară NATO, care și-a ținut lucrările în orașul spaniol Valencia între 14 și 18 noiembrie. În cadrul dezbatelor asupra raportului „Viitoarea agendă politică a NATO”, prezentat de dna Raynell Andreychuk (Canada), membrii delegației Moldovei au inițiat un amendament la proiectul Rezoluției „Viitorul relațiilor NATO-Rusia”. Noi am reușit să promovăm un amendament istoric, esența căruia constă în faptul că Rusia va trebui să-și retragă prezența militară ilegală din regiunea transnistreană a Republicii Moldova în viitorul cel mai apropiat.

La înaintarea acestei propuneri, noi am pornit de la prevederile Cartei de la Istanbul pentru Securitatea Europeană din 1999, care stabilește că „nici un stat, grup de state sau organizație nu pot considera drept sferă de influență orice parte a spațiului OSCE”. Cu atât mai mult că Rusia trebuie să își respecte angajamentele luate la summitul OSCE de la Istanbul în 1999 și să-și retragă neîntârziat trupele și armamentul din Moldova. În favoarea amendamentului nostru a pledat cunoscutul parlamentar britanic Bruce George, vicepreședinte al Adunării Parlamentare NATO. În plus, inițiativa delegației R. Moldova a fost semnată de o serie de membri ai AP NATO, printre care delegațiile Belgiei, Georgiei și Turciei. Incontestabil, acesta a fost un mare succes al Republicii Moldova și un pas înainte în vederea reglementării problemei transnistrene și sunt satisfăcut de faptul că mi-am făcut cu cinste datoria de deputat și de cetățean al Republicii Moldova.

O DOVADĂ A INCOMPETENȚEI GUVERNULUI

La data de 21 noiembrie Parlamentul adoptă în lectură definitivă Legea Bugetului de Stat pentru anul 2009, un document sub orice critică. În acea zi, am venit cu o declarație în Parlament, în care am menționat că actualul Guvern nu a putut să propună un buget mai calitativ decât precedentul Guvern. Executivul era nou doar prin denumire și nimic nu s-a schimbat în abordarea problemelor țării. Or, bugetul nu conținea nimic nou – ca structură, era practic identic cu bugetele din ultimii șapte ani, unica diferență constituind-o cifrele.

Și în 2009 vom avea un buget asigurat de vamă. Doar trei impozite și taxe, percepute de vamă, aduc sub 12 mlrd. lei, adică mai bine de două treimi din mult laudatul buget comunist. Așa stând lucrurile, este cel puțin cinic să te lauzi cu o creștere a bugetului. Or, această creștere nici pe departe nu are nimic în comun cu pretinsa relansare a economiei. Nici cele circa 5 mlrd. rămase la capitolul venituri nu reprezintă o creștere economică, ci sunt mai degrabă rezultatul unor măsuri represive ale guvernării împotriva cetățenilor. De exemplu, din colectarea taxelor și plăților administrative în 2009 în buget vor fi vărsate 255 mln. lei. Dacă e să vorbim de bunăstarea cuiva, asigurată prin acest buget, apoi putem vorbi doar despre bunăstarea actualei guvernări. Astfel, serviciile de stat cu destinație generală – Președinția, Guvernul, Parlamentul – vor înghiți peste un miliard din cele 17 mlrd. prevăzute la venituri. Probabil, pentru că 2009 este un an electoral, guvernării au decis să majoreze substanțial – până la 1,38 mlrd. lei alocațiile pentru organele represive, folosite destul de activ de putere în

lupta cu oponenții politici. Comuniștii declarau că bugetul este unul orientat social și că-i preocupă ocrotirea sănătății și învățământul, dar și-au evaluat necesitățile proprii și ale organelor represive, care-i slujesc, la același nivel cu necesitățile întregii țării în domeniul ocrotirii sănătății și la un nivel mult mai înalt decât necesitățile întregului sistem de învățământ! Cam acesta este adevărul despre bugetul comunist pentru 2009.

UN PRIMAR INTIMIDAT DE GUVERNAREA COMUNISTĂ

Abuzurile puterii comuniste împotriva aleșilor locali, despre care am scris de nenumărate ori, continuă și în luna noiembrie. Este cazul primarului satului Cimișeni, raionul Criuleni, Ghenadie Ravei. Din anul 2005, pe numele primarului au fost inițiate cinci dosare administrative și două penale. Din anul 2007, instituții precum Curtea de Conturi, procuratura, Departamentul de Stat în Construcții au inițiat un șir de controale la primărie pentru a verifica activitatea acestora.

Primarul susținea că în anul 2007 pe numele lui a fost deschis un dosar penal, fiind învinuit de procurori că și-ar fi depășit atribuțiile de serviciu și a înstrăinat fără o decizie a consiliului local două fântâni arteziene din localitate. În iunie 2008 Judecătoria Criuleni l-a găsit vinovat de depășirea atribuțiilor de serviciu și l-a condamnat la 4 ani de privațiune de libertate. Chiar dacă, fiind interogați de procurori, consilierii locali au recunoscut că fântânile arteziene au fost înstrăinate perfect legal cu organizarea unei licitații, ca urmare a unei decizii a consilierilor. Potrivit primarului, negăsind alte capete de acuzare pentru a-l învinui, procurorii au inventat că el ar fi depășit atribuțiile de serviciu. Acesta a fost un epizod dintr-un întreg scenariu comunist, scopul căruia era de a compromite autoritățile locale, de a le intimida și de a le determina fie să susțină guvernarea în alegeri, fie să nu se implice deloc în activități politice.

Pe durata aflării sale în funcție, Artur Cozma a fost mai degrabă un ministru al inculturii, decât al culturii. Niciodată cultura nu a fost atât de neprotejată și devastată ca pe vremea acestui ministru incompetent, care a nimerit din întâmplare în respectiva funcție. Personal am pus problema demiterii lui în Parlament, venind cu suficiente argumente în acest sens. Dar comuniștii au preferat să-l păstreze în funcție. Însă, într-un târziu, le-a ajuns și lor mintea la cap și Artur Cozma a fost demis printr-un decret al președintelui Vladimir Voronin.

Pe parcursul ultimilor ani am atenționat în repetate rânduri opinia publică asupra situației catastrofale din domeniul culturii, în special în ceea ce ține de protecția monumentelor ocrotite de către stat. Am fost determinat să atrag o atenție deosebită domeniului de un caz fără precedent – demolarea ilegală a conacului Teodosiu, amplasat în plin centrul capitalei, la doar câțiva metri de Parlament, Președinție și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Am făcut interpelări către factorii de decizie de la Guvern, către Procuratura Generală, am discutat chestiunea la ședințele comisiilor parlamentare, iar eforturile mele în această direcție au culminat cu inițierea unei mișcări simple în Parlament la începutul anului 2008. Dar majoritatea comunistă din Parlament a luat atunci apărarea unui ministru care a admis încălcări grave ale legislației în vigoare. Demiterea lui Artur Cozma a confirmat încă o dată justetea acțiunilor pe care le-am întreprins. De aceea, am decis să reiau demersurile în privința protecției monumentelor ocrotite de către stat. Or, pentru abuzurile comise, vinovații trebuie să fie trași la răspundere. Nimeni nu are dreptul să procedeze cu patrimoniul public după bunul său plac sau reieșind din interese personale, de grup sau de partid!

SE ÎNCALCĂ DREPTUL LA LIBERA CIRCULAȚIE

Ori de câte ori a fost vorba despre starea deplorabilă la capitolul drepturilor omului în Moldova, guvernarea comunistă a încercat să schimbe accentele și să invoce argumente de ordin social-economic. Însă chiar și atunci când nu era nevoie de bani, guvernarea oricum nu s-a grăbit să respecte drepturile fundamentale ale cetățenilor. Spre exemplu, pe durata aflării PCRM la putere, unul dintre cele mai încălcate drepturi a fost cel la libera circulație.

La data de 4 decembrie, AMN a venit în Parlament cu o declarație în care guvernarea comunistă a fost acuzată că încalcă flagrant unul dintre drepturile fundamentale ale cetățenilor – la libera circulație. Noi am indicat că autoritățile comuniste tergiversează semnarea Convenției privind micul trafic la frontieră cu România, ceea ce împiedică libera circulație a cetățenilor pe o distanță de 50 km de la frontieră pe teritoriul statului vecin. Condițiile impuse de guvernarea comunistă – ca acest document să fie semnat concomitent cu Tratatul de bază moldo-român sau ca prevederile Convenției să se răsfrângă asupra întregului teritoriu al Republicii Moldova, inclusiv asupra regiunii transnistrene – evident erau inacceptabile, deoarece acesta este un document-cadru al Uniunii Europene și nu poate fi negociat cu fiecare stat în anumite condiții. AMN a cerut organismelor internaționale să ia poziție față de refuzul comuniștilor de a semna această Convenție, ceea ce transformă Moldova într-o adevărată închisoare pentru cetățenii ei. Refuzul autorităților comuniste de a da curs propunerii României privind deschiderea de consulate la

Bălți și Cahul constituie tot o încălcare a dreptului cetățenilor moldoveni la libera circulație. Un alt argument este și faptul că, deși a fost anulată de Curtea Constituțională, în Moldova continuă să fie aplicată viza de reședință. Aceste exemple demonstrează că guvernarea comunistă a încălcat atât Constituția, cât și actele internaționale la care Moldova este parte și care garantează libertatea circulației.

COMUNIȘTII ÎȘI DAU MONUMENTELE SUB PROTECȚIA STATULUI

Pe final de mandat, comuniștii devin tot mai nervoși și mai nesiguri pe sine. Astfel, Parlamentul se pomeneste cu un document destul de straniu pe ordinea de zi. Era vorba de un proiect de hotărâre care acorda statut de monumente ocrotite de către stat mai multor monumente din perioada sovietică. Printre acestea se numărau: monumentul lui Grigore Cotovschi, monumentul eroilor comsomoliști, monumentul luptătorilor pentru puterea sovietică, monumentul eliberatorilor de sub ocupația fascistă, monumentul lui Serghei Lazo etc.

Evident, discutarea acestei hotărâri în Parlament a stârnit revolta opoziției, care a acuzat guvernarea de faptul că încearcă să ridice propriile preferințe la nivel de politică de stat. Era pur și simplu inadmisibil ca guvernanții să promoveze ca monumente ocrotite de stat acele monumente care le convin lor, dar să ignore altele, care cu adevărat reprezintă o valoare pentru locuitorii Moldovei. De asemenea, comuniștilor li s-a atras atenția că acest pas contravine Rezoluției Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, care a recomandat condamnarea regimurilor și simbolicii comuniste. Se poate de spus chiar că, dintr-un anumit punct de vedere, această decizie a Parlamentului contravine aspirațiilor de integrare europeană a țării. Deși comuniștii nu prea au ascultat de opoziție și au adoptat hotărârea, încercând să se dea totodată și mari patrioți, era clar ce se ascundea în spatele ei – a fost vorba de o provocare electorală care nu are nimic cu istoria și cultura țării.

UN DOSAR DE 6,7 MLN. EURO

Faptul că Republica Moldova pierdea aproape în fiecare zi câte un dosar la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și că, pe durata aflării comuniștilor la guvernare, ajunsese lider absolut în Europa la capitolul condamnări pe cap de locuitor nu mai mira pe nimeni. Însă dosarul pierdut pe data de 9 decembrie a avut efectul unei bombe. În acea zi Moldova a pierdut 6,7 mln. euro sau de aproape trei ori mai mult decât în toate dosarele pierdute până atunci.

Este vorba de dosarul pierdut în fața companiei germane „Unistar Ventures Gmbh”. În martie 2000 compania germană a semnat un contract cu Administrația de stat a aviației civile în baza căruia compania de stat „Air Moldova” urma să fie reorganizată în „Air Moldova” SRL unde „Unistar Ventures Gmbh” va deține 49% din capitalul statutar. Pentru aceasta compania germană a achitat \$2,4 mln. Plus, au fost achitați bani pentru procurarea unor aeronave. Însă, odată cu venirea Partidului Comuniștilor la putere în 2001, asupra Air Moldova SRL au început să fie exercitate diferite presiuni, iar directorul companiei de origine germană a fost demis din funcție. Partea germană s-a adresat în judecată, iar ulterior ASAC a cerut anularea contractului semnat în 2001. Judecata a decis revenirea la situația inițială din 2000. În 2002 „Air Moldova” SRL a fost reorganizată în companie de stat, iar partea germană a depus o cerere la CEDO, care a decis că a fost încălcat dreptul la proprietate și a obligat Guvernul Moldovei să achite peste 6,7 mln. euro în calitate de despăgubiri materiale, morale și costuri de judecată. Pentru prostia comuniștilor sau, mai bine zis, pentru dorința lor de a se căpătui peste noapte, a plătit cetățeanul simplu. Iar suma ar fi ajuns lesne pentru acordarea unui supliment la pensii sau pentru acordarea unui ajutor financiar semnificativ profesorilor și medicilor.

La data de 10 decembrie 2008, când s-au împlinit 60 de ani de la proclamarea Declarației universale a drepturilor omului, Alianța „Moldova Noastră” declară că actuala guvernare nu face nimic pentru protecția drepturilor omului, ci din contra, în ultimii opt ani situația în acest domeniu a degradat. Liderul AMN, Serafim Urechean, remarcă pe bună dreptate că „în Republica Moldova se respectă drepturile unui singur om – Vladimir Voronin”.

Regresul la capitolul democrație și stat de drept îl confirmă și rapoartele permanente ale structurilor interne și internaționale despre starea democrației în Moldova. AMN menționează că se încalcă flagrant drepturile opoziției – atât a reprezentanților din teritoriu, cât și a deputaților. Reprezentanții guvernării în teritoriu fac tot posibilul pentru a împiedica întâlnirile opoziției cu alegătorii, deputații fiind nevoiți să desfășoare întâlnirile cu alegătorii în condiții improprii, pe frig, pe malul Nistrului. Cel mai grav este însă faptul că guvernarea comunistă încalcă dreptul cetățenilor la viață. Pot fi aduse date concrete: 50-70% din decese au loc din cauza că oamenii nu au mijloace financiare pentru a se trata și nici pentru a procura polița de asigurare medicală. În 2005 polița costa circa 400 de lei, acum 2,7 mii lei. Și aceasta în condițiile în care 80% din populație trăiește la limita sărăciei. Nu mai vorbim că pensia minimă este de circa 370 lei, în timp ce coșul minim de consum este de 2,5 mii lei. Așa știu comuniștii să respecte drepturile fundamentale ale omului, drepturi care pentru ei nu sunt decât o declarație frumoasă și nimic mai mult.

COMUNIȘTII FORTIFICĂ POLIȚIA POLITICĂ

Opera comunistă de a da cât mai multe împuțeniri Serviciului de Informații și Securitate (SIS) culminează în decembrie 2008 cu abilitarea acestui Serviciu cu dreptul de a efectua verificarea candidaților la funcții publice. Un abuz mai evident și un derapaj antidemocratic mai mare comuniștii nu puteau comite.

În decurs de doar o săptămână, Parlamentul, prin votul comuniștilor și prietenilor lor, votează în două lecturi un proiect de lege în acest sens. Era evident că guvernării încercau cu disperare să îngreuească accesul la funcții publice a persoanelor neloiale lor. Dat fiind faima deloc bună a SIS, prea puține persoane și-ar fi dorit să treacă prin mașinăria respectivă. Vă dați seama ce înseamnă o verificare în stil SIS. Astfel, SIS a obținut posibilitatea de a colecta, sub paravan legal, date despre persoane și membrii familiilor lor, de a-i fila, de a le ține sub control fiecare pas. În condițiile în care SIS rămâne cea mai închisă instituție în stat și este controlată de comuniști, nu există nici o garanție că persoanele verificate nu vor deveni ulterior victime ale abuzurilor. Chiar dacă se va dovedi, în urma verificărilor SIS, că o persoană este „curată”, acest Serviciu va găsi oricând un motiv formal pentru a-i refuza accesul în funcție. Opoziția a criticat vehement proiectul de lege. S-a menționat că din nou se pune la cale o împărțire a societății în „ai noștri” și „ai voștri”. Nu încapă nici o îndoială că scopul real al proiectului de lege era ca în funcții publice să ajungă doar persoane loiale puterii. Această lege a apropiat Republica Moldova foarte mult de statele de tip polițienesc. Or, după aproape două decenii de luptă pentru democrație, comuniștii au adus țara exact acolo de unde ea a pornit.

ÎN PRAGUL UNUI COLAPS FINANCIAR

La data de 12 decembrie, Alianța „Moldova Noastră” organizează un miting în fața Parlamentului, în cadrul căruia să dă aprecierea adecvată mai multor probleme acute cu care se confruntă Republica Moldova. Una dintre acestea o reprezintă situația social-economică dificilă în care a ajuns țara. Astfel, AMN pune verdictul: Moldova se află în pragul unui colaps financiar.

Liderul AMN, Serafim Urechean, a calificat situația economică a Republicii Moldova drept catastrofală, aceasta fiind o consecință a proastei guvernări comuniste din ultimii 7 ani. Economia este la pământ, agricultura se află într-un dezastru total. Din cauza prețurilor mici de achiziție a produselor agroalimentare, cetățenii refuză să mai prelucreze pământurile, iar sute de mii de tone de produse agricole au rămas pe deal. Drept urmare, având o roadă atât de bogată, cetățenii s-au pomenit și mai săraci. Însă guvernării se fac a nu ști că salariile în Moldova sunt mizere, sistemul de asigurări sociale este în declin, mărimea polițelor de asigurare a crescut iar drepturile omului sunt călcate în picioare. Comuniștii se laudă mereu cu realizările lor grandioase, realizări ce ar fi condus, chipurile, la îmbunătățirea condițiilor de trai a populației. De parcă nu pe timpul comuniștilor Moldova a ajuns cea mai săracă țară din Europa. AMN a chemat întreaga populație a Republicii Moldova să se trezească și să-și dea seama că în acești ani a fost pur și simplu victima incompetenței guvernării comuniste.

PROTEST ÎMPOTRIVA PRIVATIZĂRILOR ELECTORALE

Alianța „Moldova Noastră” a organizat o altă acțiune de protest pe 17 decembrie. De data aceasta drept motiv l-au constituit privatizările masive puse la cale de comuniști pe ultima sută de metri, sub presiunea fricii că pot pierde puterea. Membrii și simpatizanții AMN au venit în fața Guvernului cu pancarde pe care era scris: „Stop privatizarea obiectelor din proprietatea de stat!”, „Jos corupția!”, „Comuniștii fură țara!”, „Comuniștii sunt în țară ca și gripa aviară!”.

În cadrul acțiunii de protest s-a menționat că banii obținuți din vânzarea proprietăților de stat vor fi folosiți în scopurile electorale ale PCRM. Era suspect că, după opt ani de împotrivire privatizării, în ajunul alegerilor parlamentare, Guvernul vroia să vândă proprietăți de stat în valoare de 1,5 mlrd. lei. Însă costul real al obiectelor expuse la licitație depășea 1 mlrd. de dolari SUA. Printre obiectele scoase la vânzare se număra complexul hotelier „Codru”, fabrica de sticlă de la Chișinău, Circul, sanatoriile „Moldova” (Truscavet) și „Sănătatea” (Sergheevka), fabrica de parfumerie și cosmetică „Viorica Cosmetic”, întreprinderea de vinificație „Vinuri Ialoveni”. Pe multe dintre ele comuniștii vroiau să pună mâna la prețuri derizorii. Protestul AMN a demonstrat încă o dată întregii societății ce se ascunde în spatele acțiunilor și declarațiilor comuniștilor și care este adevărata față a acestor preținși prieteni ai poporului.

Sub această denumire sugestivă s-a desfășurat pe data de 26 decembrie, ultima zi de lucru a Parlamentului în 2008, o acțiune de protest, organizată de Alianța „Moldova Noastră”. Membrii și simpatizanții AMN au venit în fața Legislativului îmbrăcați în scurte galbene cu sigla partidului și au scandat „Jos comuniștii”, „Iura și cu Vova au furat Moldova”. Ulterior, ei au recitat o colindă adresată guvernanților, care „trebuie alungați în pripă”, sugerând astfel, că în 2009 debarcarea comuniștilor este inevitabilă.

În paralel cu acțiunea noastră, în Parlament a avut loc o altă acțiune de protest – toate partidele parlamentare de opoziție (cu excepția partenerului comuniștilor – PPCD) și deputații neafiliați au boicotat ultima ședință festivă a Legislativului. Pe durata acestui mandat, noi uneori am fost nevoiți să blocăm tribuna Parlamentului, cerând respectarea drepturilor opoziției și condamnăm abuzurile și fără-delegile actualei guvernări. De data aceasta însă, noi i-am lăsat pe reprezentanții coaliției roș-oranj să se îmbete cu apă chioară, să se laude cu preținsele lor succese și să se apleade reciproc. Acea pompă și acele declarații triumfaliste în plenul Parlamentului au constituit un act de cinism total, căci dincolo de pereții Parlamentului începea o altă viață, o viață reală, mult prea departe de culorile roze, în care au prezentat-o guvernării. Aceste acțiuni de protest au dat semnalul că se apropie de sfârșit cea mai grea și dificilă perioadă din istoria Republicii Moldova, o perioadă în care au predominat cu desăvârșire „petele negre ale guvernării roșii”.